

Jaarstukken 2025

gemeente Berkelland

INHOUDSOPGAVE

Jaarstukken 2025	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Analyse resultaat	5
Leeswijzer	8
Overzicht van baten en lasten per programma	10
Onze aantrekkelijke leefomgeving.....	12
Passend wonen	19
Vitaal platteland	24
Nieuwe Energie	30
Een toekomstbestendig sociaal domein	38
Sport en cultuur bewegen je!.....	51
Werken en leren	59
Veiligheid	69
Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	74
Wat willen we bereiken?	74
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	78
Paragrafen	81
Bedrijfsvoering	82
Wet open overheid.....	90
Grondbeleid	91
Lokale heffingen.....	99
Weerstandvermogen.....	104
Verbonden partijen.....	107
Financiering	120
Onderhoud kapitaalgoederen	124
Reserves en voorzieningen	130
Jaarrekening	137
Balans per 31-12.....	138
Overzicht van Baten en Lasten.....	141
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	143
Toelichting op de balans	146
Toelichting overzicht van baten en lasten.....	158
Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	160
Begrotingsrechtmatigheid	161
Rechtmatigheidsverantwoording.....	162
Incidentele baten en lasten	163
Gebeurtenissen na balansdatum	167
Overzicht taakvelden	168
WNT	170
Overzicht kredieten	171
Sisa	173
Overige gegevens.....	200
Bijlagen	201
Bijlage 1: Verplichte beleidsindicatoren	202

INLEIDING

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening 2025 aan. Een financiële en beleidsverantwoording van alle activiteiten die we ons met de programmabegroting hadden voorgenomen. Er is in 2025 door onze organisatie, samen met inwoners, ondernemers en organisaties, veel werk verzet. Er zijn nieuwe beleidsplannen gemaakt voor het beheer van bermen, de openbare verlichting en de wegen. Ook is de herinrichting Oudestraat in Neede afgerond en is de inkoop van de zorg opnieuw aanbesteed.

Bij de reguliere planning en control momenten hebben wij u het afgelopen jaar geïnformeerd over de ontwikkelingen door het jaar heen. En bent u op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en onzekerheden in het resultaat. Voor de begroting van 2025 begonnen we met een positief saldo van € 198.000, -

Vooraf een hogere Algemene uitkering zorgde voor een positief effect op het resultaat. Ook gaven we minder uit dan gepland, de kosten voor de WMO en de duurdere vormen van jeugdzorg vielen mee. Tegelijkertijd hadden we hogere uitgaven voor ODA en de extra verplichte storting in de voorziening wethouderspensioenen.

Financieel laat de jaarrekening een positief resultaat zien van € 8.479.000. Dat is uiteindelijk ongeveer € 2,1 miljoen meer dan we na de Slotwijziging verwachtten. Dit onvoorziene resultaat is een klein deel van onze totale begroting. Het laat zien dat we dit jaar 'dicht op de bal' gezeten hebben. Het resultaat is grotendeels incidenteel van aard.

Burgemeester en wethouders van Berkelland

ANALYSE RESULTAAT

Resultaat

Het resultaat over 2025 is € 8.479.000

Saldo rekening

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
010 Onze aantrekkelijke leefomgeving	-9.225	-10.567	-10.860	-10.887
020 Passend wonen	-3.703	-3.292	-3.260	-2.812
030 Vitaal platteland	-503	-409	-564	-494
040 Nieuwe energie	-291	-347	-347	-60
050 Een toekomstbestendig sociaal domein	-38.637	-39.268	-41.874	-40.719
060 Sport en Cultuur	-5.321	-5.420	-5.993	-6.053
070 Werken en leren	-16.146	-17.461	-17.380	-17.338
080 Veiligheid	-5.813	-5.786	-5.863	-6.225
090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	-21.475	-22.436	-24.767	-25.337
100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	109.204	105.184	116.629	118.405
Gerealiseerd resultaat	8.089	198	5.720	8.479

Analyse

Het gerealiseerde resultaat is het gevolg van de volgende ontwikkelingen:

	Bedrag x € 1.000	Incidenteel (I)/Structureel (S)
Bouwleges	408	I
Specifieke uitkering CDOKE	234	I
Sterke sociale basis	199	I
WMO	727	I
Jeugd	249	I
Fijnder	250	I
Omgevingsdienst Achterhoek	-516	I
Pensioenen wethouders	-301	I
Proceskosten OZB	135	I/S
OZB	419	I/S
Algemene uitkering	1.106	I
Diverse verschillen < 100.000	-151	I
Verwacht resultaat	5.720	
Totaal	8.479	

Toelichting

Bouwleges

De post bouwvergunningen bestaat uit legesinkomsten en betaling van een paar ingehuurde mensen voor vergunningverlening.

De inkomsten leges zijn niet alleen afhankelijk van het aantal aanvragen, maar ook de omvang van aanvragen (bouwkosten van bouwplannen, projecten). Niet alleen het aantal aanvragen, maar ook de omvang van bouwplannen maakt dat we afgelopen jaar meer inkomsten hadden dan begroot. Afgelopen jaar waren er bijvoorbeeld 8 grotere bouwplannen die alleen al zorgden voor een € 290.000 aan inkomsten.

Specifieke uitkering CDOKE

De lasten voor het energieloket zijn in 2025 gedekt uit de rijksbijdrage. In de begroting was hier nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast is er een voordeel van € 159.034, doordat de loonkosten van 2 medewerkers uit de CDOKE gelden zijn gehaald.

Sterke sociale basis

De totale onderschrijding van € 199.000 is het gevolg van meerdere over- en onderschrijdingen binnen de begroting. Een deel hiervan is ontstaan doordat diverse (gedeeltelijke) subsidies dit jaar onder de specifieke uitkeringen (SPUK) zijn verantwoord. Hierdoor zijn lasten die oorspronkelijk binnen de reguliere begroting waren voorzien, niet ten laste van die begroting gekomen. Daarnaast is sprake van een financieel voordeel doordat de vaststelling van subsidies over 2024 heeft geleid tot een terug ontvangst van middelen.

Wmo

Ten opzichte van de aannames (VNG-voorspelmodel) die ten grondslag liggen aan de begroting, zijn de lasten voor Wmo met name op het vlak van ondersteuning veel minder gestegen, zowel in aantal als intensiteit. Bovendien pakt dit jaar de afrekening en verrekening (bandbreedte) relatief voordelig uit. Dit is niet vooraf te bepalen. De bestedingen vallen hierdoor € 600.000 lager uit. De kosten van ZOOV zijn € 128.000 lager uitgevallen dan begroot. Deze onderschrijding is ontstaan door een afname van het aantal ritten, reizigers en gereserveerde kilometers. Daarnaast zijn zowel de kosten per kilometer als de kosten per reiziger gedaald, als gevolg van de efficiency van de Vervoercentrale bij het zo doelmatig mogelijk plannen van het vervoer.

Jeugd

De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door een lager gebruik van de hoog complexe jeugdzorg met verblijf. De gemiddelde lasten per jeugdige met deze vorm van zorg is relatief hoog, het is daarom direct zichtbaar wanneer er een lager aantal cliënten gebruik maakt van deze zorg.

Fijnder

Er is een totale onderschrijding van € 250.000. Een bedrag (€ 171.000) voor de toeleiding en re-integratie Oekraïners uit de P&C documenten van Fijnder is twee keer in onze begroting meegenomen. Het positieve rekeningresultaat van Fijnder over 2024 (€ 125.000) is uitbetaald aan de deelnemende gemeenten in 2025. Dit bedrag was niet begroot. En daarnaast zijn er op een aantal onderdelen bij Fijnder verschillen die voor een overschrijding (€ 46.000) zorgen.

Omgevingsdienst Achterhoek

De voorlopige afrekening 2025 van de ODA valt ongeveer € 400.000 hoger uit dan begroot. Wij vragen structureel om meer advies, ondersteuning op VTH-taken en op het gebied van ruimtelijke ordening (specialistische adviezen). Ook inhoudelijke ontwikkelingen zorgen voor meerwerk, o.a. extra werk door de invoering van de Omgevingswet (meldingen, vergunningen en het toezicht en handhaving). Andere ontwikkelingen die voor meerwerk zorgen zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen (kortweg ZZS) bijvoorbeeld PFAS, de Kaderrichtlijn Water, Stikstof en energiebesparing. Hierdoor zijn de kosten voor bedrijfsvoering ook gestegen. Daarnaast heeft de ODA over 2025 een negatief resultaat. De gemeente Berkelland draagt € 102.000 van dit resultaat.

Pensioenen wethouders

In verband met de overdracht van de pensioenen aan het ABP is de regelgeving aangescherpt. Waar we voorheen de werkelijk te verwachten lasten moesten voorzien op basis van een actuariële berekening moeten we dit jaar de werkelijk te verwachten lasten verhogen naar 123%, de dekkingsgraad van het ABP. Doordat al een toevoeging was voorzien en we vorig jaar al een gedeelte was gereserveerd voor dit doel blijft het nadeel beperkt tot € 301.000.

Proceskosten OZB

Het voordeel op de proceskosten is deels incidenteel en deels structureel. In de begroting van 2024 zijn extra proceskosten van € 200.000 voor no-cure no-pay bezwaar- en beroepsschriften geraamd en doorberekend in de OZB. Met het instellen van maatregelen/wetgeving zijn deze kosten en de OZB in 2025 al met € 100.000 lager geraamd. Nu blijkt dat de feitelijke doorwerking van de maatregelen en wetgeving leidt tot structureel lagere kosten en de destijds geraamd OZB-verhoging teniet kan worden gedaan. Bij de begroting van 2027 zullen we de kosten en de OZB opnieuw met € 100.000 verlagen, waardoor we weer op het niveau van 2023 zitten.

OZB

De hogere opbrengst voor OZB wordt veroorzaakt door aanpassingen in het systeem van waardering van niet-woningen. Voor die aanpassingen zijn eigenaren van bedrijven aangeschreven en verzocht om de huurcontracten en/of informatie over de huidige betaalde huurprijs te verstrekken. Uit deze marktinformatie is gebleken dat de waarden van de bedrijven hoger is dan aangenomen. Voor een deel was dit verwacht en was hier rekening mee gehouden in de tarieven. De werkelijke waarde, die pas na de vaststelling van de tarieven duidelijk werd, viel hoger uit dan verwacht.

Algemene uitkering

Bij de decembercirculaire heeft het Rijk ons € 600.000 extra middelen beschikbaar gesteld. De helft daarvan heeft te maken met een compensatie voor medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven die nadelige gevolgen ondervinden van het Belastingplan 2025. Wij ontvangen die compensatie als centrumgemeente ook voor de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk en hebben € 200.000 doorbetaald aan deze gemeenten. Daarnaast ontvangen we een bedrag van € 73.000 voor de meerkosten sociaal domein door de opvang van Oekraïners en € 44.000 uit de landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven. Het resterende bedrag heeft te maken met aanpassingen in hoeveelheden en bedragen per hoeveelheid. Daarnaast hebben we nog nabetalingen gehad over 2023 en 2024 die uiteindelijk zorgen voor een hogere opbrengst dan begroot.

Saldo verschillen kleiner dan € 125.000

In deze specificatie hebben we de grootste verschillen van 2025 in kaart gebracht. De jaarrekening kent meerdere afwijkingen, zowel voor- als nadelig. Per saldo hebben deze toch een behoorlijke omvang. Bij de programma's wordt nader ingegaan op deze mutaties.

LEESWIJZER

Financiële kaders

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat dat de raad de jaarstukken vaststelt die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit programma's en paragrafen.

De programma's zijn een samenhangende verzameling van activiteiten, die gericht zijn op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke doelen en effecten. Hieraan zijn prestatie indicatoren gekoppeld (bron: waarstaatjegemeente.nl). In het BBV staat ook dat per programma een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten moet worden opgenomen. In deze samenvatting is net als in het jaarrekening-gedeelte een overzicht opgenomen waarin alle programma's op een rij staan. Naast het BBV staan in de Financiële verordening gemeente Berkelland 2025 regels over budgetbewaking en rapportage.

Indeling Jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. In het jaarverslag wordt vooral aandacht geschonken aan het gevoerde beleid en de daarbij behorende baten en lasten. De jaarrekening gaat meer in op de financiële positie van de gemeente.

Jaarverslag

Het jaarverslag is ingedeeld in 10 programma's, 8 verplichte paragrafen en 1 niet verplichte paragraaf. Binnen het programma kennen we speerpunten en activiteiten. De speerpunten geven aan wat we willen bereiken. De activiteiten geven aan wat we hebben gedaan om dit te realiseren. In het jaarverslag zijn de teksten van de begroting opgenomen. Bij de activiteiten is een toelichting opgenomen hoe het met deze activiteiten is gegaan. Hierbij maken we gebruik van 2 indicatoren, kwaliteit en geld. Bij activiteiten waar iets te melden is over de planning doen we dit bij de indicator kwaliteit. De indicator kwaliteit gaat daarmee over hoe de activiteit is uitgevoerd op inhoud en in de tijd. Is gedaan wat gedacht werd, is er meer gedaan of is er minder gedaan, is het sneller of langzamer gegaan.

De indicator geld gaat over het budget, is dit voldoende gebleken of is er overgebleven.

Om snel te zien hoe het met de indicatoren is gesteld, maken we gebruik van 3 kleuren. Hierna geven we per kleur aan wat dit betekent:

De indicator kwaliteit geeft aan hoe het gaat met de activiteit. Afwijkingen in de planning worden ook bij dit onderdeel benoemd.

G Niets bijzonders, in de meeste gevallen zal er ook geen verdere toelichting staan.

O Kleine aanpassing.

R Afwijking met impact.

De indicator geld geeft aan hoe het met de uitputting van de budgetten staat. Ook hier gebruiken we de 3 kleuren. Voor geld hebben we de volgende criteria gehanteerd.

G Een afwijking van minder dan € 50.000.

O Een afwijking tussen de € 50.000 en € 100.000.

R Een afwijking groter dan € 100.000.

Beleidsindicatoren

In bijlage 1 zijn beleidsindicatoren opgenomen. De beleidsindicatoren die nu zijn opgenomen zijn verplicht vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording. De beleidsindicatoren hebben in de meeste gevallen geen relatie met onze doelstellingen en activiteiten. De gegevens worden voor het grootste gedeelte via de website 'Waar staat je gemeente' verzameld. Daar worden de nieuwste beschikbare cijfers gepubliceerd, net zoals de vergelijking met Nederland.

Jaarrekening

De jaarrekening is hoofdzakelijk financieel van aard en bestaat uit de balans van de gemeente plus een uitgebreide toelichting hierop. Verder is een overzicht van baten en lasten opgenomen en is een onderbouwing gegeven op de mutaties van de reserves en voorzieningen. Tenslotte is de verplichte bijlage Sisa verantwoording toegevoegd.

Lezen van tabellen

De tabellen in de begroting geven de bedragen weer x € 1.000 (duizenden euro's) tenzij anders vermeld. De lasten worden weergegeven met een – (min), de baten met een + (plus). Een programma met een negatief saldo betekent, dat er meer lasten in het programma zitten dan baten. Om de cijfers in de tabellen leesbaar te houden zijn bij de omschrijvingen afkortingen gebruikt.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024					2025 (primitief)					2025 (gewijzigd)					Realisatie 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekking en	Storting en	Saldo	Lasten	Baten	Onttrekking en	Storting en	Saldo	Lasten	Baten	Onttrekking en	Storting en	Saldo	Lasten	Baten	Onttrekking en	Storting en	Saldo
010 Onze aantrekkelijke leefomgeving	-22.318	12.924	743	-574	-9.225	-23.163	12.596	0	0	-10.567	-26.426	14.086	1.480	0	-10.860	-25.757	13.829	1.420	-379	-10.887
020 Passend wonen	-5.621	2.413	29	-525	-3.703	-6.007	2.715	0	0	-3.292	-7.223	3.364	599	0	-3.260	-6.602	4.275	491	-976	-2.812
030 Vitaal platteland	-1.554	890	260	-99	-503	-2.259	1	1.849	0	-409	-1.739	431	975	-230	-564	-1.201	634	375	-302	-494
040 Nieuwe energie	-1.204	884	76	-48	-291	-1.167	820	0	0	-347	-3.000	1.952	701	0	-347	-1.636	1.463	112	0	-60
050 Een toekomstbestendig sociaal domein	-48.618	9.792	308	-118	-38.637	-41.590	1.575	748	0	-39.268	-51.503	8.337	1.292	0	-41.874	-49.931	8.257	980	-25	-40.719
060 Sport en Cultuur	-6.425	831	342	-69	-5.321	-5.911	470	30	-9	-5.420	-7.117	740	627	-243	-5.993	-7.286	882	593	-243	-6.053
070 Werken en leren	-31.541	13.641	2.176	-422	-16.146	-30.144	12.704	0	-21	-17.461	-31.130	13.609	327	-185	-17.380	-31.604	13.742	710	-185	-17.338
080 Veiligheid	-6.396	583	0	0	-5.813	-5.927	141	0	0	-5.786	-6.052	141	48	0	-5.863	-6.564	339	0	0	-6.225
090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	-25.738	3.811	587	-134	-21.475	-24.762	2.082	304	-60	-22.436	-27.114	2.986	942	-1.582	-24.767	-28.266	3.646	918	-1.636	-25.337
100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-2.162	111.365	0	0	109.204	-5.854	111.038	0	0	105.184	-2.180	118.809	0	0	116.629	-2.287	120.692	0	0	118.405
Gerealiseerd resultaat	-151.577	157.134	4.520	-1.988	8.089	-146.785	144.142	2.931	-90	198	-163.485	164.456	6.989	-2.240	5.720	-161.134	167.759	5.599	-3.745	8.479

ONZE AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING

Een aantrekkelijke, klimaatbestendige en biodiverse leefomgeving

Speerpunt

Gebiedsgericht werken. (010.020)

Wat willen we bereiken?

- Gemeente (en andere overheden) sluiten zo goed mogelijk aan op de specifieke behoeften in onze samenleving en ondersteunen onze buurten, wijken en kernen op de manier die het beste bij hun past.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan voortdurend met onze inwoners en organisaties in gesprek over wat er speelt in de wijken en kernen, zodat onze activiteiten daarop aansluiten. (010.020.010)

Met onze gebiedsgerichte werkwijze spelen we samen in op de specifieke behoeften van inwoners, ondernemers, buurten, wijken en kernen. Daarbij denken we niet alleen aan de puur fysieke inrichting van onze leefomgeving, maar hebben we ook aandacht voor de sociale aspecten. Onze gebiedscontactpersonen zijn de verbindende schakel. Zij staan voortdurend in contact met onze inwoners, buurten en wijken. Zij horen en zien veel en slaan de brug tussen samenleving en de overheid (gemeente, provincie, Rijk). Voorop staan reële verwachtingen over en weer, met aandacht, waardering en zo nodig ondersteuning voor de vele initiatieven en activiteiten in onze samenleving.

Ervaring leert ons dat we hierdoor geen geld of tijd besparen. Sterker nog: deze werkwijze kost tijd en geld, maar doorgaans levert het resultaat van het gelopen proces daarna wel een integrale oplossing en meer draagvlak op in de samenleving.

We gebruiken het laatste restantbudget vanuit de eenmalige middelen vanuit Samen investeren in Berkelland voor het onderdeel Gebiedsgericht werken, (voorheen wijk- en kerngericht werken) voor het ondersteunen van activiteiten in, voor en door de samenleving, Denk hierbij aan de zogenaamde dorpendeals (samen met de provincie Gelderland). Bij de dorpendeals werken inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden samen om de sociale verbondenheid en toekomstbestendigheid van de kern te bevorderen. Er zijn al dorpendeals met Rekken en Beltrum. In Gelselaar wordt aan een deal gewerkt.

Ook ondersteunen we initiatieven uit de samenleving via een vervolg op het Berkellands Naaberfonds die op veel waardering vanuit onze samenleving kan rekenen.

Kwaliteit (indicator)

Er is verder gewerkt aan en op basis van de dorpendeals in Rekken, Beltrum en Gelselaar. In Noorddijk is gestart met het opstellen van een dorpendeal.

Geld (indicator)

Speerpunt

Een klimaatbestendige leefomgeving. (010.030)

Wat willen we bereiken?

- Een aantrekkelijke leefomgeving die is aangepast aan het veranderende klimaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

We beheren en onderhouden het openbaar groen en de gemeentelijke begraafplaatsen. (010.030.010)

Een schone, groene, duurzame, toegankelijke, klimaatbestendige en kleurrijke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, vergroot de aantrekkelijkheid van Berkelland. Zowel voor onze inwoners als voor nieuwkomers en toeristen. Dat willen we graag zo houden en verbeteren.

Het blijft een uitdaging om met de beschikbare middelen het onderhoud uit te voeren. Daarom gaan we door met het maken van zo onderhoudsintensief mogelijk openbaar groen. Bijvoorbeeld meer (ruig) gras en struiken en minder perken bijvoorbeeld. Uiteraard wordt daarbij gekeken naar plekken die daarvoor het meest in aanmerking komen, maar het beeld van het openbaar groen zal blijven veranderen. Klimaatverandering zorgt ervoor dat de kwaliteit van ons groen onder grote druk staat. Zo hebben we bijvoorbeeld te maken met bomen- en plantensterfte door droogte. Daarom heeft het nemen van klimaatadaptieve maatregelen onze grote aandacht.

Een deel van het groenonderhoud gebeurt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en het overige deel besteden we uit. We proberen daar waar mogelijk wensen van inwoners en ondernemers te respecteren en blijven met hen in gesprek om mogelijkheden van hun inzet daarbij te bespreken.

Kwaliteit (indicator)

Groenbeheer:

De kwaliteit van het onderhoud van groen staat onder druk door krappe onderhoudsbudgetten en een veranderend klimaat. Om binnen de onderhoudsbudgetten het groen in de dorpen en op de begraafplaatsen te kunnen blijven onderhouden, zijn veel groenvakken omgevormd naar goedkoper te beheren groentypen. Het gaat vooral om het omvormen van gazons naar bloemrijk gras (ecologisch). Ook is de oppervlakte met de duurste groentypen, zoals vaste planten en hagen, verminderd. Op gebied van bomen en landschapselementen is onderhoud op diverse locaties achterstallig.

Bomen:

O.a. door (oude) bomen die gevoelig zijn voor veranderingen in het klimaat is het noodzakelijk onderhoud sterk toegenomen. We zien dat er nog steeds sprake is van achterstallig onderhoud.

Geld (indicator)

Voertuigen

Voor voertuigen buitendienst is er een overschrijding totaal (€ 51.000). Dit zit voor (€ 10.000) in brandstofkosten. Hierin zijn we afhankelijk van de dynamische literprijs en de inzet van ons materieel. (€ 41.000) zit grotendeels in het onderhoud en reparatie van ons materieel. We hebben een aantal flinke reparaties gehad. Een aantal voertuigen zijn bijna afgeschreven en nu komen de grotere reparaties. Deze kunnen niet worden uitgesteld, omdat ons materieel dan niet inzetbaar is (o.a. bij gladheidbestrijding).

Begraafplaatsen

We hebben incidenteel meer leges ontvangen voor begraafplaatsrechten dan begroot (€ 71.000). We hebben meer baten (€ 41.000) voor de verkoop van kavels ontvangen dan begroot. Deze extra baten zijn voor een groot deel incidenteel.

We voeren het watertakenplan uit. (010.030.030)

Op basis van de watervisie Berkelland 2030 die we samen hebben opgesteld met het Waterschap Rijn en IJssel is een nieuw uitvoeringsplan opgesteld: het watertakenplan 2024-2034.

We werken hierbij integraal samen met alle collega's in de openbare ruimte, het waterschap en onze inwoners. Waterinfiltratie (onder andere afkoppeling) en tijdelijke waterberging (in plaats van afvloeiing) zijn daarbij speerpunten. Uiteraard blijft een robuuste afvoer van vuilwater (riool) onze kerntaak waarbij we op basis van risico gestuurd beheer zo efficiënt en effectief mogelijk te werk gaan.

Kwaliteit (indicator)

Excellijst met noodzakelijke investeringen aangeleverd bij Eric Gussekloo.

Geld (indicator)

Voor een verklaring van de verschillen tussen begroting en realisatie bij deze activiteit verwijzen we naar de paragraaf Lokale Heffingen.

We houden integraal rekening met de gevolgen van klimaatverandering zoals (extreme) wateroverlast, droogte en hitte.

Het is fijn leven in onze gemeente en dat willen we zo houden. Dat betekent dat we onze leefomgeving moeten aanpassen op de gevolgen van de klimaatverandering. We moeten onze leefomgeving (zowel onze kernen als ons buitengebied) bestendig maken tegen hevige regenval, droogteperiodes en hoge temperaturen. We zijn daarbij afhankelijk van veel andere partners in het gebied. We moeten hen aanspreken, met hen samenwerken en zelf doen wat we kunnen als gemeente en gemeenschap. Samen met het waterschap en andere partners zetten we ons actief in zoals overeengekomen in de aanpak droogte Achterhoek. We proberen onze inwoners te verleiden tot klimaat adaptieve activiteiten (zoals bijvoorbeeld meer groen en minder steen, waterinfiltratie en -berging op hun eigen percelen).

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Mobiliteit. (010.040)

Wat willen we bereiken?

- Alle woningen, bedrijven en voorzieningen in Berkelland zijn voor iedereen bereikbaar.
- Veilige wegen en paden, zowel in het buitengebied als in de kernen, passend bij het gekozen kwaliteitsniveau 'overwegend laag'.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderhouden onze infrastructuur (wegen en paden). (010.040.010)

We onderhouden onze wegen op het afgesproken onderhoudskwaliteitsniveau 'overwegend laag'. De meer doorgaande wegen en de wegen in het centrum worden onderhouden op kwaliteitsniveau 'basis'. Voor de fietspaden is gekozen voor kwaliteitsniveau 'hoog'.

De kosten voor wegenonderhoud en de kapitaalslasten voor investeringen in wegen nemen de komende jaren toe en we zullen daarvoor in de komende jaren middelen moeten vrijmaken in de (meerjaren) begroting, willen we ons afgesproken niveau (overwegend laag) kunnen vasthouden. Vanaf 2023 is het structurele budget voor wegenonderhoud met € 500.000 extra verhoogd. Dit extra bedrag (€ 500.000) is echter ook bedoeld / wordt ingezet om (net als in voorgaande jaren) de afschrijvingslasten voor nieuwe investeringen in wegen (in 2025 en verder) te dekken. Het restant na aftrek van afschrijvingslasten, wordt ingezet voor regulier onderhoud. Dit betekent dat dit bedrag dus met elke nieuwe investering kleiner wordt en er over enkele jaren geen dekking meer is voor nieuwe investeringen. We zijn voor het reguliere onderhoud dan weer terug bij het oorspronkelijke (te lage) budget voor noodzakelijk onderhoud.

Er is in 2025 nog ruimte binnen bovengenoemd bedrag om de afschrijvingslasten voor investeringen in nieuwe wegen te dekken. Vanaf 2026 en verder zal dit budget (de toegevoegde € 500.000 in 2023) zijn opgebruikt. We staan voor grote investeringen in wegen de komende jaren. Hiervoor zal vanaf 2026 en verder dekking gevonden moeten worden. Ook is structureel voldoende budget voor regulier onderhoud benodigd. Als we structureel te weinig onderhoud aan wegen uitvoeren, zullen de wegen eerder toe zijn aan een volledige reconstructie. Hierdoor zijn we op de langere termijn veel duurder uit.

We ondersteunen de beheerders van klompenpaden. We hebben aandacht voor de positie van de oude en nieuwe N18 in Eibergen, met oog voor het onderliggende wegennet.

Kwaliteit (indicator)

Op 8 juli 2025 heeft de gemeenteraad het wegenbeleidsplan 2025-2029 vastgesteld. Hiermee is besloten onze infrastructuur op het (lagere) kwaliteitsniveau 'laag' te beheren. De onderhoudsvraag stijgt echter (nog steeds) uit boven de structureel beschikbare middelen om dit niveau in te toekomst te waarborgen. Tegelijk zijn in 2025 incidentele middelen toegevoegd en ook voor 2026 is dat het geval. Dat heeft tot gevolg dat de onderhoudsachterstand over 2025 niet is toegenomen. Het betekent ook dat het kwaliteitsniveau 'laag' voor de korte termijn is geborgd. Dat geldt zowel voor de verharde wegen en paden als de on- en halfverharde wegen en paden.

Geld (indicator)

De afschrijvingstermijn op wegen is aangepast van 40 naar 60 jaar. Om te voldoen aan het scenario laag is er voor groot onderhoud wegen meer budget nodig dan structureel is begroot in 2025. Er is op dit moment een tekort van € 1.222.500 voor dit jaar. Dit tekort wordt gedekt via verruiming afschrijvingstermijn (€ 375.000), vrijvallende afschrijvingslasten doordat investeringen later dan gepland gereed komen (€ 160.000), stelpost prijscompensatie (€ 64.300) en reserve onderhoud wegen (€ 623.200).

We houden Berkelland bereikbaar.

We richten ons op goede doorstroming zodat we snel van A naar B komen. Goed en betrouwbaar regulier openbaar vervoer vinden we mede daarom onmisbaar voor onze inwoners. We zetten ons in voor het behoud van verbindingen in het openbaar vervoer en voor verbetering van het openbaar vervoer. We verzetten ons tegen een 'Noordtak' van de Betuwelijn door onze leefomgeving.

Kwaliteit (indicator)

We hebben ons gericht op een goede doorstroming zodat we snel én veilig van A naar B kunnen komen. Ook hadden we aandacht voor inwoners zonder auto en actief gelobbyd voor goed openbaar vervoer en optimale verbindingen. Wij hebben de (regionale) lobby voortgezet tegen een eventuele noordtak van de Betuwelijn door de Achterhoek.

Geld (indicator)

Speerpunt

Van Afval Naar Grondstof. (010.050)

Wat willen we bereiken?

- Huishoudelijk afval wordt op een duurzame wijze hergebruikt of verwerkt.
- We zamelen zo min mogelijk restafval per inwoner in (eerste doel: minder dan 100 kilo per inwoner per jaar).
- Geen zwerfafval in onze leefomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken een nieuw grondstoffenplan (Van Afval naar Grondstof 2023-2027) uit in maatregelen waarbij we inzetten op zoveel mogelijk grondstofhergebruik en zo min mogelijk restafval. (010.050.010)

Vanuit de landelijke doelstelling 'Van Afval Naar Grondstof' (VANG) richten we ons op het verbeteren van de kwaliteit van afvalstromen. Uiteindelijk streven we ernaar om zoveel mogelijk kwalitatieve reststoffen als grondstof te hergebruiken zodat er niets of maar een heel klein deel restafval overblijft. Onze doelstelling is om minder dan 100 kilo huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in te zamelen. We gaan, samen met de gemeenteraad en Twente Milieu, op zoek naar een methode die deze doelstelling gaat realiseren. Er zijn meer wegen die ons naar deze doelstelling kunnen leiden en waarmee ook verschillende kostenplaatjes gemoeid zijn.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 zijn we, samen met Twente Milieu, gestart met het in beeld brengen van de mogelijkheden voor een betere afvalscheiding. De uitkomst verwachten we in 2026.

Geld (indicator)

2025 is het laatste jaar dat de verenigingen het oud papier voor ons inzamelden. Met de verenigingen is een stoppersregeling afgesproken. Vanwege de lage opbrengst van het ingezamelde oud papier en de hoge kosten van de stoppersregeling (de kosten van de kraakperswagens worden volledig vergoed) zijn de kosten hoger dan begroot. Vanaf 2026 hebben alle huishoudens een blauwe papiercontainer en zamelt Twente Milieu het oud papier en karton in.

We gaan gericht zwerfafval tegen op basis van de halfjaarlijkse monitor zwerfafval. (010.050.020)

Berkelland is een schone gemeente. Toch ontkomen wij niet aan zwerfafval. We weten waar zwerfafval het meest voorkomt en proberen met gerichte acties het zwerfafval terug te dringen.

Kwaliteit (indicator)

Inwoners die zwerfafval willen opruimen bieden wij de mogelijkheid om een gratis zwerfafvalpakket te krijgen en wij ondersteunen het burgerinitiatief HelemaalGroen.

Geld (indicator)

Voor een verklaring van de verschillen tussen begroting en realisatie bij deze activiteit verwijzen we naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

- Activiteit 010.030.010: Vanuit de resultaatbestemming 2024 is €56.000 toegevoegd voor het groot onderhoud aan de gemeentewerf. Er is € 300.000 toegevoegd met een raadsbesluit over de bodemverontreiniging Kronenkamp. Daarnaast is bij de slotwijziging in het kader van de rechtmatigheid € 188.000 toegevoegd.
- Activiteit 010.030.030: Lasten: Bij de bestuursrapportage is het budget verhoogd in verband met inhuur en hogere energielasten en het toevoegen van de vrijgevallen afschrijvingslasten aan het onderhoudsbudget. Hier staat aan de batenkant een hogere onttrekking aan de voorziening tegenover. Bij activiteit 010.700.010 leidt dit tot lagere lasten.
- Activiteit 010.040.010: Lasten: Bij de bestuursrapportage is het budget verhoogd in verband met het toevoegen van de vrijgevallen afschrijvingslasten aan het onderhoudsbudget. Bij activiteit 010.700.010 leidt dit tot lagere lasten. Daarnaast is budget toegevoegd vanuit de reserves. Dit leidt bij activiteit 010.710.010 ook tot een hogere onttrekking.
- Activiteit 010.050.010: Baten: Met de eerste begrotingswijziging is de opbrengst voor de afvalstoffenheffing verhoogd met € 300.000. Voor de aanschaf van mini-containers is er een bedrag (€ 156.000) meegenomen in de begroting. Daarnaast is er in de bestuursrapportage en bij de slotwijziging een extra bedrag onttrokken aan de voorziening in verband met de afwikkeling van het oud papier.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
010.010.010 Iedereen wordt op tijd geïnformeerd over de Omgevingswet	-285	0	0	0
010.020.010 Ontwikkeling wijken, buurten en kernen	-344	-75	-291	-240
010.030.010 We beheren ons openbaar groen, speelvoorzieningen en begraafplaatsen	-1.945	-1.699	-2.255	-1.938
010.030.030 We beheren onze waterhuishouding	-3.341	-3.288	-4.068	-3.447
010.040.010 We onderhouden onze infrastructuur	-4.035	-4.265	-6.663	-6.753
010.050.010 Afval scheiden	-3.352	-3.789	-3.849	-4.114
010.050.020 Zwerfafval	-19	-41	-41	-15
010.500.010 Loonkosten	-5.829	-6.281	-6.417	-6.417
010.700.010 Rente en afschrijving	-3.168	-3.726	-2.841	-2.834
Totaal Lasten	-22.318	-23.163	-26.426	-25.757
Baten				
010.020.010 Ontwikkeling wijken, buurten en kernen	88	0	118	118
010.030.010 We beheren ons openbaar groen, speelvoorzieningen en begraafplaatsen	482	340	340	443
010.030.030 We beheren onze waterhuishouding	7.797	8.062	8.517	7.807
010.040.010 We onderhouden onze infrastructuur	510	342	756	908

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
010.050.010 Afval scheiden	3.965	3.702	4.204	4.384
010.050.020 Zwerfafval	81	150	150	169
Totaal Baten	12.924	12.596	14.086	13.829
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-9.394	-10.567	-12.340	-11.929
Onttrekkingen				
010.710.010 Reserves	743	0	1.480	1.420
Totaal Onttrekkingen	743	0	1.480	1.420
Stortingen				
010.710.010 Reserves	-574	0	0	-379
Totaal Stortingen	-574	0	0	-379
Mutaties reserves	169	0	1.480	1.041
Gerealiseerd resultaat	-9.225	-10.567	-10.860	-10.887

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- [Van Afval Naar Grondstof 2023-2027](#)
- [Watertakenplan Berkelland 2024-2034](#)
- [Beleidsplan spelen en bewegen 2022-2031](#)
- [Groenbeleidsplan 2024-2033](#)
- [Wegenbeleidsplan 2025-2029](#)
- [Beleidsplan Openbare Verlichting 2025-2034](#)
- [Beheerplan ecologische wegbermen 2025-2034](#)

PASSEND WONEN

Speerpunten

Passend wonen in Berkelland. (020.010)

Wat willen we bereiken?

- We faciliteren het toevoegen van woningen naar behoefte. Deze behoefte ligt zowel in 'reguliere woningen' als 'woningen voor aandachtsgroepen'. Onder aandachtsgroepen scharen we bijvoorbeeld senioren, inwoners met een psychische of psychosociale hulpvraag, inwoners met een beperking, arbeidsmigranten en inwoners met een woonwagencultuur.
- Ons beleid en randvoorwaarden zijn op orde.
- Initiatiefnemers krijgen snel duidelijkheid of een initiatief kansrijk is of niet.
- Dat onze inwoners zo lang mogelijk, met eventuele ondersteuning, zelfredzaam en gezond blijven en daardoor zelfstandig kunnen wonen in een huis. Dit gebeurt in een duurzame en vitale omgeving die veiligheid en comfort biedt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We vernieuwen en optimaliseren themabreed ons beleid en strategie. (020.010.040)

- We stellen een volkshuisvestingsprogramma onder de omgevingsvisie op. Dit volkshuisvestingsprogramma is breed en vervangt de woonvisie en woonzorgvisie. Het volkshuisvestingsprogramma omvat onder andere het tactisch beleid op woningbouw, wonen en zorg, wonen voor specifieke doelgroepen zoals inwoners met een woonwagencultuur en arbeidsmigranten en woonruimteverdeling. Het beleid volgt op de omgevingsvisie, de regionale woonagenda en de woondeal.
- We stellen een (regionale) huisvestingsverordening vast.
- We maken prestatieafspraken met ProWonen, Habion en de huurdersverenigingen.

Kwaliteit (indicator)

- Het volkshuisvestingsprogramma is op 17 februari 2026 vastgesteld door het college en daarna aangeboden aan de gemeenteraad.
- De regionale huisvestingsverordening is nog in ontwikkeling. Naar verwachting volgt deze in 2026.
- Er zijn prestatieafspraken gemaakt.

Geld (indicator)

We zetten voor alle doelgroepen in op goed wonen in een duurzame en toekomstbestendige bestaande woningvoorraad. (020.010.010)

- We stimuleren met verschillende (financiële) instrumenten woningeigenaren om de woning te verduurzamen. Denk hierbij aan (financiële) ondersteuning door lening vormen via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en het (Agem) energieloket. Het initiatief komt vanuit het programma Nieuwe Energie.
- We beheren woonwagenlocaties en voegen 4 tot 5 standplaatsen toe.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We voegen nieuwe woningen toe. (020.020.040)

- We sturen op toevoeging van 100 tot 120 nieuwe woningen per jaar, inclusief woonzorgwoningen. Kleine initiatieven buiten onze invloedssfeer om (bijvoorbeeld woningsplitsing), rekenen we mee.

- We bereiden onze planvoorraad uit met projecten tot en met 2035. We ontwikkelen een methode om initiatiefnemers snel duidelijkheid te geven of een initiatief kansrijk is. Bij kansrijke initiatieven geven we duidelijkheid over wat een initiatiefnemer kan verwachten en op welke termijn een initiatief wordt opgepakt en hoeveel prioriteit deze heeft (met het oog op een evenredige plancapaciteit in Berkelland en krapte op de arbeidsmarkt).
- Om processen voor inwoners en initiatiefnemers te versimpelen worden enkele beleidsregels van kracht, bijvoorbeeld op het gebied van tijdelijke woningen ('premantelzorgwoningen').
- Bij woonzorginitiatieven geldt dat de lokale behoefte moet zijn aangetoond door de initiatiefnemer.
- Voor 2023 en 2024 is incidenteel budget uitgetrokken voor het toevoegen van nieuwe woningen. Deze bedragen zijn bedoeld voor de hele raadsperiode. Het overschot van 2024 wordt overgeheveld naar het budget voor 2025.

Kwaliteit (indicator)

- In 2025-2026 verwachten wij circa 500 woningen toe te voegen, waarvan er ongeveer 100 in 2025 zijn toegevoegd.
- Er zijn beleidsregels voor premantelzorgwoningen en woningbouw in tuinen opgesteld en vastgesteld.

Geld (indicator)

Het budget voor deze post is projectgeld en gebruiken we voor de hele raadsperiode. Per (groot) initiatief waarbij wij planbegeleiding inzetten (dus geen eigen grondexploitaties) maken we een grootboeknummer waar onze gemaakte kosten op worden geboekt. Bij afronding van het project ontvangen we weer inkomsten door middel van kostenverhaal. Zo proberen we deze post revolverend te maken waarbij inkomsten en uitgaven op termijn in evenwicht zijn. In 2025 hebben we de cofinanciering van de provincie voor de 3 WBI projecten ontvangen, die wordt ingezet voor de Rapenburg in Neede, RWZI in Borculo en Leusinkbrink in Ruurlo.

We gebruiken onze gemeentelijke grondpositie om adaptief te kunnen programmeren. (020.010.060)

- Waar nodig zetten we actief grondbeleid in om te sturen op woningbouw. Dit wordt per casus/project afgewogen.

Kwaliteit (indicator)

In de medio 2025 vastgestelde nota grondbeleid is de inzet van actief grondbeleid nader uitgewerkt.

Geld (indicator)

Het verschil tussen de begrote lasten en de gerealiseerde kosten wordt verklaard doordat het projectbudget betreft dat jaarlijks gefaseerd wordt ingezet en waarvan het niet-bestede deel via de jaarrekening wordt overgeheveld naar het volgende jaar.

Speerpunten

We blijven ons inzetten voor een goede dienstverlening rondom wonen. (020.020)

Wat willen we bereiken?

- Er zijn veel doorlopende zaken in het programma wonen die jaarlijks terugkomen. Denk hierbij aan vergunningverlening, welstandstoezicht en het heffen van leges. De kosten en opbrengsten van deze doorlopende zaken zijn onder dit speerpunt samengevoegd.
- We willen toewerken naar een (bijna) kostendekkende legesheffing.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven ons inzetten voor een goede dienstverlening rondom wonen. (020.020.030)

- Er zijn veel doorlopende zaken in het programma wonen die jaarlijks terugkomen. Denk hierbij aan vergunningverlening, welstandstoezicht en het heffen van leges. De kosten en opbrengsten van deze doorlopende zaken zijn onder deze activiteit samengevoegd.
- We gaan aan de slag met de bouwleges met als doel om op termijn tot kostendekkende legesheffing te komen, ook met het oog op de meerjarenbegroting.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunten

We werken door aan de integrale wijkontwikkeling in Neede Noordoost. (020.030)

Wat willen we bereiken?

- In Neede Noordoost werken we met ProWonen en bewoners aan een integrale wijkaanpak door verschillende onderwerpen tegelijk te verbeteren. Dit om woningen én het samenleven in de wijk toekomstbestendig te maken. Denk aan gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie en levensloopbestendigheid.
- Voor 2023 en 2024 is incidenteel budget uitgetrokken voor Neede Noordoost. Deze bedragen zijn bedoeld voor de hele raadsperiode. Het overschot van 2024 wordt door middel van een voorstel bij de jaarrekening 2024 toegevoegd aan het budget voor 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wijkaanpak Neede Noord Oost

Het afgelopen jaar is veel tijd gestoken in de voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte. Zowel de participatie als het ontwerp bevinden zich in de afrondende fase, zodat in de eerste helft van 2026 de opdracht aan de aannemer kan worden gegund.

Kwaliteit (indicator)

Geen wijzigingen.

Geld (indicator)

Wat mag het kosten

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

Activiteit 020.020.040: Project Patrimoniumbuurt Eibergen beschikt over een projectbudget dat jaarlijks wordt ingezet en waarvan het niet-bestede deel wordt overgeheveld naar het volgende jaar. Bij het vaststellen van de primitieve begroting 2025 was de exacte stand van het restant nog niet bekend, waardoor voor 2025 nog geen bedrag was geraamd. In de loop van 2025 is dit bij de bestuursrapportage geactualiseerd en verwerkt in de begroting. Dit verklaart het aanzienlijke verschil tussen de primitieve begroting en de gewijzigde begroting.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
020.010.010 we zetten voor alle doelgroepen in op goed wonen in duurzame en	-31	-3	-17	-17

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
toekomstbestendige woningvoorraad				
020.010.040 We vernieuwen en optimaliseren themabreed ons beleid en strategie	-52	-50	-50	-24
020.010.060 We gebruiken onze gemeentelijke grondpositie om adaptief te kunnen programmeren	-413	-886	-886	-502
020.010.070 WBI-projecten	0	0	-150	-151
020.020.030 Goede dienstverlening rondom wonen	-262	-105	-297	-469
020.020.040 We voegen nieuwe woningen toe	-191	0	-877	-363
020.030.010 integrale wijkontwikkeling Neede Noordoost	-212	0	-179	-188
020.500.010 Loonkosten	-4.435	-4.747	-4.747	-4.747
020.700.010 Rente en afschrijving	-24	-215	-19	-140
Totaal Lasten	-5.621	-6.007	-7.223	-6.602
Baten				
020.010.010 we zetten voor alle doelgroepen in op goed wonen in duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad	37	11	44	64
020.010.060 We gebruiken onze gemeentelijke grondpositie om adaptief te kunnen programmeren	576	1.421	1.261	1.260
020.010.070 WBI-projecten	0	0	86	88
020.020.030 Goede dienstverlening rondom wonen	1.526	1.283	1.362	1.902
020.020.040 We voegen nieuwe woningen toe	120	0	498	826
020.030.010 integrale wijkontwikkeling Neede Noordoost	154	0	113	135
Totaal Baten	2.413	2.715	3.364	4.275
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.208	-3.292	-3.859	-2.327
Onttrekkingen				
020.710.010 Reserves	29	0	599	491
Totaal Onttrekkingen	29	0	599	491
Stortingen				
020.710.010 Reserves	-525	0	0	-976
Totaal Stortingen	-525	0	0	-976
Mutaties reserves	-496	0	599	-485
Gerealiseerd resultaat	-3.703	-3.292	-3.260	-2.812

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- [Regionale Woonagenda 2023 - 2030](#)
- [Omgevingsvisie Berkelland](#)

VITAAL PLATTELAND

Een vitaal en innovatief buitengebied

Speerpunt

Een meer duurzame vorm van landbouw in Berkelland. (030.010)

Wat willen we bereiken?

- Een intensievere samenwerking met onder meer VK-Oost en LTO om agrariërs te ondersteunen richting een meer duurzame vorm van landbouw, zoals kringlooplandbouw.
- Een sterkere verbinding tussen inwoners en agrariërs.
- Meer lokale initiatieven gericht op duurzame vormen van landbouw, zoals kringlooplandbouw.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken mogelijkheden voor stimulering van meer verbinding tussen agrariërs en inwoners. (030.010.020)

De interne analyse toekomstbestendige landbouw (voorheen het plan van aanpak toekomstbestendige landbouw genoemd) is grotendeels afgerond. Doel was voor onszelf in kaart te brengen wat we als gemeente zoal doen in de transitie van de agrarische sector naar een meer toekomstbestendigere vorm. We hebben nu een externe partij gevraagd om een verdiepende (beleids-)analyse uit te voeren en ons nader te adviseren op welke manieren wij de blijvende agrariërs het beste kunnen ondersteunen. Ook is de verbinding tussen agrariërs en inwoners onderdeel van de foodstrategie van Platform Achterhoek Food waar we ons aan gecommitteerd hebben en uitvoering aan geven.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We zoeken de samenwerking met partijen als de VK-Oost, LTO en de Marke gericht op ondersteuning van agrariërs richting een meer duurzame vorm van landbouw, zoals kringlooplandbouw.

Ondanks de tijd en moeite die de afgelopen periode in het Plan van aanpak duurzame landbouw is gestoken concluderen we dat het weliswaar een zeer uitgebreide analyse is, maar weinig nieuwe aanknopingspunten en inzichten bevat. Dit komt mede door de blijvende onzekerheid vanuit het Rijk op bijvoorbeeld het stikstofdossier. We zien het resultaat voor nu vooral als een interne analyse. Met externe hulp willen we dit najaar toetsen of we in de huidige context invalshoeken/mogelijkheden over het hoofd gezien hebben die ons mogelijk nieuw handelingsperspectief bieden.

Door in 2024 een doelschriftenvergunning af te geven voor een varkenshouderij zijn we onderdeel van een proef rondom de versnellingsaanpak emissiearme landbouw. Deze nieuwe vorm van vergunningverlening heeft veel aandacht getrokken en ligt nu bij de rechter.

We blijven regionaal de samenwerking opzoeken in het kader van het 'ruimtelijk perspectief Achterhoek' dat naar verwachting eind 2025 wordt vastgesteld en in 2026 vervolginzet vraagt.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We starten met een nieuw vrijwillig kavelruil project bij Stelkampsveld. (030.010.030)

Zodra we geld hebben van de provincie kunnen we in 2026 van start met het kavelruilproject. De middelen die we in het kader van de LBV regeling hebben ontvangen gebruiken we als cofinanciering voor het project.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Toekomstbestendige (agrarische) erven. (030.040)

Wat willen we bereiken?

- Minder leegstaande gebouwen door sloop- en/of hergebruik.
- Reductie van 30% asbestdaken in 2026 (kern en buitengebied) ten opzichte van 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren het plan van aanpak voor de stimulering van de sanering van asbestdaken uit. (030.040.020)

De asbestsubsidie loopt door tot eind 2026. Op 6 november 2024 heeft het college toegezegd twee van de drie Asbestregelingen te beoordelen of deze gestopt moeten worden. Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de asbestsubsidie, in 2025 circa 35 keer. De regeling gratis stort en gratis beschermingsmiddelen is in 2025 circa 15-20 keer gebruikt, waarbij de bedragen relatief klein zijn. De asbestvouchers vanuit Watea zijn afgerond en gestopt.

De opgave in Berkelland nog steeds groot. De aanwezige middelen zijn in 2026 nog voldoende. Hoewel wij de aantallen in 2025 hebben zien teruglopen voorzien beide regelingen nog steeds in een behoefte. Daarom stoppen we de twee nu nog lopende regelingen niet.

In 2026 onderzoeken we op welke wijze we een verdere impuls kunnen geven aan de asbestsanering en komen we met een voorstel aan het nieuwe college waarbij we de dan nog niet bestede middelen betrekken.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Het verschil tussen de begrote lasten en de gerealiseerde kosten wordt verklaard doordat het projectbudget betreft dat jaarlijks gefaseerd wordt ingezet en waarvan het niet-bestede deel via de jaarrekening wordt overgeheveld naar het volgende jaar.

We voeren het plan van aanpak voor de aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing uit. (030.040.010)

De Rood voor Rood regeling is voor de tweede keer geëvalueerd. We gaan in 2026 aan de slag met eventuele aanbevelingen die uit de evaluatie naar voren 'zijn gekomen, als onderdeel van een brede evaluatie van het VAB beleid.

De sloopvoucheregeling is in werking getreden en zijn we gestart met een pilot innovatieve woonvormen (per 1-1-2026, als onderdeel van Rood voor Rood)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Behoud en versterking van ons coulisselandschap en verhoging van de biodiversiteit. (030.020)

Wat willen we bereiken?

- Voor elke biotoop in Berkelland een verhoging van natuurwaarden in 2026 ten opzichte van 2021.

- Een vergrote bewustwording bij inwoners over de biodiversiteit en maatregelen die men kan nemen ter versterking van de biodiversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen initiatieven en projecten in het kader van Leader. (030.020.020)

LEADER is een Europees subsidieprogramma dat zich richt op het versterken van het landelijk gebied. Het programma heeft goed gedraaid in Berkelland de afgelopen jaren, met veel mooie initiatieven. In 2024 zijn we gestart met het nieuwe programma. Hieraan doet de Achterhoek mee en het programma loopt tot eind 2027.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Het verschil tussen de begrote lasten en de gerealiseerde kosten wordt verklaard doordat het projectbudget betreft dat jaarlijks gefaseerd wordt ingezet en waarvan het niet-bestede deel via de jaarrekening wordt overgeheveld naar het volgende jaar.

Stimuleren van aanleg van nieuwe natuur en landschap en het behoud van landschapselementen. (030.020.010)

Onder deze activiteit valt onder meer de uitvoering van de subsidieregeling Groenblauwe Dooradering 2023-2025.

Kwaliteit (indicator)

Er zijn in 2025 tot nu toe 25 projecten vanuit de subsidieregeling "Groenblauwe Dooradering Berkelland" uitgevoerd en opgeleverd. Het zijn vooral projecten waarbij landschapselementen zijn aangelegd. Zoals houtsingels, poelen, struweelhagen, hoogstamfruitboomgaarden, solitaire bomen en bomenrijen. Deze projecten liggen verspreid in de gemeente Berkelland. In 2025 hebben we tot nu toe 5 km aan bermen hersteld met een breedte van gemiddeld 3m. Deze bermen zijn grotendeels aangeplant met bomen en/of struiken.

Uitvoering motie 'meer bomen in Berkelland':

- in 2025 zijn er tot nu toe 3 strekkende kilometer berm aangeplant met bomen en/of struiken.

Geld (indicator)

De subsidieregeling "Groenblauwe Dooradering Berkelland" is afgerond en goed verlopen. We hebben een eenmalig budget van €130.000 van de provincie Gelderland ontvangen. De subsidieregeling "Biodiversiteit en Landschap Berkelland" is opgestart in 2025 en loopt t/m eind december 2028. Er is € 233.000 beschikbaar gesteld vanuit het budget om biodiversiteitsprojecten uit te voeren. € 167.000 is door de provincie Gelderland beschikt als cofinanciering.

We voeren de uitvoeringsagenda van het biodiversiteitsplan uit. (030.020.030)

In juni 2023 is de uitvoeringsagenda van het biodiversiteitsplan opgeleverd. Deze uitvoeringsagenda is gebaseerd op het biodiversiteitsplan dat is vastgesteld in 2021 en de contourennota dat is vastgesteld in 2022. Samen met partners gaan we de komende jaren met de uitvoeringsagenda aan de slag.

Kwaliteit (indicator)

Het Project "Kruidenrijk grasland" opgestart in 2022 en begeleid door "Urgenda" is in de gemeente Berkelland een groot succes geworden. Meer dan 40 melkveehouders bestelden tussen 2022 en 2024 dit kleurrijke zaaigoed. Maar liefst 154 hectare grasland veranderde van een monocultuur van engels raaigras naar kruidenrijke graslanden

Om het leefgebied van weidevogels aan de Hagdijk te optimaliseren en populaties te behouden en vooral te laten groeien heeft de gemeente geïnvesteerd in een pomp met zonnepanelen en een raster. Deze pompt continu water op als de zon schijnt. Dit betekent dat de percelen goed drassig blijven.

'Iedere Berkellander een boom' was een groot succes. Meer dan de helft van de mensen die zijn uitgenodigd (Neede, Rietmolen en Noordijk) hebben zich aangemeld.

- Uitgedeelde inheemse bomen: 1.732 stuks
- Uitgedeelde inheemse struiken: 780 stuks

Geld (indicator)

In 2025 is weer €30.000 beschikbaar gesteld als cofinanciering aan "Urgenda" vanuit het biodiversiteitsbudget waardoor agrariërs in Berkelland weer kruidenrijk zaaigoed kunnen bestellen voor de komende jaren.

In 2025 is €15.000 beschikbaar gesteld aan de agrarische natuurvereniging "Van Berkel en Slinge" vanuit het biodiversiteitsbudget om de het leefgebied van de populaties weidevogels aan de Hagdijk te verbeteren.

Speerpunt

Het toeristisch-recreatief aanbod in Berkelland is versterkt. (030.030)

Wat willen we bereiken?

- Het aantal vitale dag attracties en verblijfsaccommodaties is vergroot.
- De toeristische infrastructuur is doorontwikkeld.
- De toeristische informatievoorziening en gastheerschap is verder geprofessionaliseerd.
- De toeristische-recreatieve ontwikkelpotentie van Berkel, kernen en bijbehorende buitengebieden is beter benut.
- De zichtbaarheid van het vrijetijdsaanbod van Berkelland is vergroot.

Wat gaan we daarvoor doen?

De uitvoeringsagenda 'Beleef het in Berkelland 2021-2024' uitvoeren. (030.030.010)

In 2025 heeft de gemeenteraad de herijking van 'Beleef het in Berkelland', inclusief een nieuw uitvoeringsprogramma 2026-2028' vastgesteld. In 2026 wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Het verschil tussen de begrote lasten en de gerealiseerde kosten wordt verklaard doordat het projectbudget betreft dat jaarlijks gefaseerd wordt ingezet en waarvan het niet-bestede deel via de jaarrekening wordt overgeheveld naar het volgende jaar.

Wat mag het kosten

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

Activiteit 030.020.020: Bij deze activiteit is sprake van projectbudget. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. In het kader van de rechtmatigheid is bij de slotwijziging een gedeelte van het budget gestort in de reserve bestuurlijke claims gestopt.

Activiteit 030.030.010: Bij deze activiteit is sprake van projectbudget, gefinancierd door verschillende gemeenten. Bij de bestuursrapportage is de bijdrage van de deelnemende gemeenten toegevoegd aan het budget.

Activiteit 030.040.020: Bij deze activiteit is sprake van projectbudget. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. In het kader van de

rechtmatigheid is bij de slotwijziging een gedeelte van het budget gestort in de reserve bestuurlijke claims gestopt.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
030.010.010 We zetten het project korte ketens door	-9	0	0	0
030.010.020 We onderzoeken mogelijkheden voor stimulering van meer verbinding tussen agrariërs en inwoners	-63	-41	-57	-66
030.010.030 We doorlopen een kavelruilproces om een betere landbouwstructuur te organiseren	-4	0	0	-6
030.020.010 stimuleren aanleg nieuwe natuur en landschap	-297	-350	-176	-182
030.020.020 We ondersteunen projecten en initiatieven in het kader van Leader	-3	-396	-79	-8
030.020.030 Biodiversiteitsplan uitvoeren	-53	-422	-422	-73
030.030.010 de uitvoeringsagenda "beleef het in Berkelland" uitvoeren	-820	-219	-599	-638
030.040.020 We voeren het plan voor de stimulering van de sanering van asbestdaken uit	-73	-652	-227	-50
030.500.010 Loonkosten	-229	-176	-176	-176
030.700.010 Rente en afschrijving	-3	-4	-3	-3
Totaal Lasten	-1.554	-2.259	-1.739	-1.201
Baten				
030.010.010 We zetten het project korte ketens door	6	0	0	0
030.010.020 We onderzoeken mogelijkheden voor stimulering van meer verbinding tussen agrariërs en inwoners	0	0	0	24
030.010.030 We doorlopen een kavelruilproces om een betere landbouwstructuur te organiseren	62	0	0	35
030.020.010 stimuleren aanleg nieuwe natuur en landschap	138	0	0	6
030.020.030 Biodiversiteitsplan uitvoeren	0	0	0	15
030.030.010 de uitvoeringsagenda	643	1	356	408

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
"beleef het in Berkelland" uitvoeren				
030.040.010 We voeren het plan van aanpak voor de aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing uit	40	0	75	146
Totaal Baten	890	1	431	634
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-664	-2.258	-1.308	-567
Onttrekkingen				
030.710.010 Reserves	260	1.849	975	375
Totaal Onttrekkingen	260	1.849	975	375
Stortingen				
030.710.010 Reserves	-99	0	-230	-302
Totaal Stortingen	-99	0	-230	-302
Mutaties reserves	161	1.849	744	73
Gerealiseerd resultaat	-503	-409	-564	-494

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- [Structuurvisie Berkelland 2025.](#)
- [Bestemmingsplan Buitengebied 2020](#)
- [Woningsplitsing buitengebied](#)
- [Structuurvisie bovenplanse sloop-bonus regeling.](#)
- [Beleidsregel Rood voor Rood](#)
- [Beleef het in Berkelland](#)

NIEUWE ENERGIE

Speerpunt

Innovatie en ontwikkelagenda energietransitie (040.010)

Wat willen we bereiken?

- Flexibiliteit creëren om proactief te handelen in een snel veranderende omgeving.
- Samenwerken met andere programma's in het aanpakken van complexe opgaves.
- Pilots uitvoeren en daarvan leren

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken data geïnformeerd en verbeteren daarmee ons vermogen om de voortgang in de aanpak van de opgave te monitoren. (040.010.070)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We ondernemen onderzoekende proefprojecten ter verrijking van onze dienstverlening. (040.010.040)

In 2025 zijn we in Gelselaar gestart met een pilotproject. Dit pilotproject is een indirect resultaat van de serie participatieavonden rondom het thema Aardgasvrij Platteland. We financieren deze pilot met de nadien opgezette maatwerk subsidie voor maatschappelijke initiatieven en het onderzoeksbudget voor het Warmte-/Koudeprogramma. We lichten dit project verder toe in de factsheets.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We gebruiken strategische communicatie- en participatie instrumenten om ons beleid te klankborden met als doel het draagvlak te vergroten. (040.010.060)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We faciliteren pilots, innovatie en andere nieuwe ontwikkelingen. (040.010.040)

Mensen zoeken elkaar steeds meer op in de energietransitie. Inwoners en bedrijven komen samen tot eigen ideeën en initiatieven zoals biogas- en smarhubs of postcoderozen. Daarnaast zijn er steeds meer gezamenlijke acties op een bedrijventerrein, of met een branche. Dit eigen initiatief juichen wij toe en willen we faciliteren. We gaan onderzoeken wat dit soort initiatieven nodig heeft en hoe andere gemeenten dit aanpakken.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We ontwikkelen een formule voor lokaal eigenaarschap van grootschalige opwek. (040.010.010)

We hebben de verordening Lokaal zeggenschap en eigendom en de handleiding voor windinitiatieven in zoekgebied K ontwikkeld. De raad heeft geborgd dat de lokale gemeenschap het zeggenschap krijgt en hebben middelen beschikbaar om dit mogelijk te maken. De formule van Berkelland (en Oost-Gelre) geldt landelijk als hoogste vorm van borging van lokaal zeggenschap.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We onderzoeken slimme oplossingen die de door netcongestie beperkte vestigingsmogelijkheden voor bedrijven op de bedrijventerreinen verruimen. (040.010.090)

Het Rijk, de ACM en de netbeheerders zijn aan zet. Het handelingsperspectief voor ons bedrijfsleven en onszelf is beperkt. Wat we wel kunnen doen we. We faciliteren grote accu's achter de meter bij zonneparken, omdat dit de lokale levering van stroom verschuift naar de momenten van lokale stroomvraag. Samen met de bedrijvenkring Berkelland organiseerden we kennissessies hoe lokale ondernemers om kunnen gaan met netcongestie. En met het faciliteren van windenergie verruimen we de lokale energielevering aan bedrijven.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We gaan aan de slag met de transitievisie warmte/koude. (040.010.100)

Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie zijn wij verplicht de transitievisie warmte te vervangen met een warmteprogramma. Omdat gebouwkoeling een integraal onderdeel is van een comfortabel woon- en werkklimaat in een gebouw werken we aan een warmte- én koude-programma. We ontwikkelen dit beleid in samenhang met een regionale uitvoeringsagenda. Los van deze beleidsvorming blijven we in de uitvoering vol inzetten op isolatie en energiebesparing.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We werken richting een integrale aanpak die bijdraagt aan de verduurzaming van de buitengebieden.

In 2025 zijn wij verdergegaan de drempels voor de verduurzaming van woningen in het buitengebied in kaart te brengen. Aanvullend hebben we gezocht naar goede voorbeelden in andere regio's. Op basis van deze resultaten is er gewerkt aan een projectplan voor een toekomstige pilot. Het doel van deze pilot is om te leren welk aanvullend beleid nodig is voor perspectief voor woningbezitters in het buitengebied.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Verduurzaming woningen. (040.060)

Wat willen we bereiken?

- Wij willen energieverbruik betaalbaar houden voor onze inwoners.
- Door vermindering van aardgasverbruik stoten we minder CO2 uit.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden gunstige financiële producten (leningen) aan om verduurzaming voor iedereen mogelijk te maken. (040.060.040)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Deze gedekt vanuit een verkeerde bron. Is gecorrigeerd en uit de SPUK Energiearmoede gehaald.

We ondersteunen inwoners door de inzet van financieel- en energieadvies. (040.060.030)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

De via de begroting van 2023 toegezegde jaarlijkse structurele dekking voor de dienstverlening van het Energieloket namens de gemeente is met de organisatie brede bezuiniging van 2025 aangedragen als bezuiniging op het programma Nieuwe Energie. Voorwaardelijk aan de bezuiniging is afgesproken dat wanneer in de toekomst financiering met Rijksgelden zou komen te vervallen, financiering voor het Energieloket uit de algemene middelen zou worden hervat.

We stimuleren het nemen van concrete energiemaatregelen door de uitgifte van subsidies (040.060.020)

Wij zetten de gelden die beschikbaar komen uit Rijksbeleid (bv. lokale aanpak isolatie en energiearmoede) zoveel mogelijk in om aan te sluiten bij structureel geborgde regelingen. 'Stapelen' met de landelijke subsidieregeling voor isolatie is mogelijk.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We informeren inwoners bij het maken van de juiste keuzes in de verduurzaming van woningen. (040.060.050)

We maken huiseigenaren bewust van de urgentie om te verduurzamen, informeren hen over de mogelijkheden en ondersteunen hen bij het nemen van concrete maatregelen. We versterken de bestaande aanpakken via de dienstverlening van het Energieloket Achterhoek.

Naast de ondersteuning binnen de bestaande regelingen voert het Energieloket isolatiecampagnes ter promotie van de isolatiesubsidie Achterhoek; worden er informatieavonden georganiseerd over de isolatieaanpak; en vinden er wekelijks energieloketten op locatie plaats binnen de gemeente waar inwoners vrijblijvend en gratis informatie kunnen inwinnen.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Verduurzaming bedrijven. (040.020)

Wat willen we bereiken?

- Wij stimuleren een toekomstbestendig bedrijfsleven.
- Door vermindering van aardgasverbruik stoten we minder CO2 uit.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen ervoor dat de Omgevingsdienst bedrijven controleert. (040.020.022)

We willen onze bedrijven positief benaderen door hen te adviseren en te stimuleren. Maar we zien ook een groep die daarmee niet in beweging komt. We hebben de Omgevingsdienst Achterhoek de opdracht gegeven om toezicht te houden op het nemen van de verplichte maatregelen bij bedrijven. Eerst door te informeren, maar als het moet ook via handhaving.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We bieden gunstige financiële producten (leningen) aan om verduurzaming voor iedereen mogelijk te maken. (040.060.040)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Deze gedekt vanuit een verkeerde bron. Is gecorrigeerd en uit de SPUK Energiearmoede gehaald.

We stimuleren het nemen van concrete energiemaatregelen door het beschikbaar stellen van energie-adviezen. (040.020.024)

Het duurzaam ondernemerscentrum (DOA) is opgestart, gefaciliteerd door de regionale samenwerking binnen het akkoord van Groenlo. Dit 'energieloket voor bedrijven' voert deze taak uit.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We zetten in op informatievoorziening en advies om bedrijven te helpen de juiste keuzes te maken in de verduurzaming. (040.020.024)

Het duurzaam ondernemerscentrum (DOA) is opgestart, gefaciliteerd door de regionale samenwerking binnen het akkoord van Groenlo. Dit 'energieloket voor bedrijven' voert deze taak uit. Samen met de bedrijvenkring Berkelland organiseerden we kennissessies hoe lokale ondernemers om kunnen gaan met netcongestie. En met het faciliteren van windenergie verruimen we de lokale energielevering aan bedrijven.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Verduurzaming maatschappelijke instellingen. (040.040)

Wat willen we bereiken?

- Wij willen een toekomstbestendig verenigingsleven stimuleren.
- Door vermindering van aardgasverbruik stoten we minder CO2 uit.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan door met de subsidieregeling maatschappelijke initiatieven. (040.040.040)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We ondersteunen maatschappelijke instellingen en sportvereniging bij de verduurzaming van de eigen accommodatie door middel van procesbegeleiding. (040.040.010)

De pilot procesbegeleiding is afgerond. De inzet van Sportenergie B.V. heeft organisaties geholpen bij technische keuzes, businesscases en subsidieaanvragen. Deelnemers hebben breder advies ontvangen. Vanuit de evaluatie onderzoeken wij nu hoe we een soortgelijk dienstverlening voor de lange termijn kunnen borgen.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

We bieden gunstige financiële producten aan om verduurzaming voor iedereen mogelijk te maken. (040.020.020)

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Regionale samenwerking in de Achterhoek. (040.050)

Wat willen we bereiken?

- Maximale bijdrage aan de regionale doelstelling van 0,35 TWh zon-op-dak.
- Akkoord van Groenlo
- RES 1.0.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken met andere overheden aan de regionale samenwerking voor de energietransitie. (040.050.010 en 040.050.020)

We gaan door met het regionaal samenwerken in de Achterhoek volgens de afspraken uit het Akkoord van Groenlo, het regionale uitvoeringsprogramma Energietransitie en de RES Achterhoek. Ons lokale en regionale beleid zijn aan elkaar verbonden.

De opgave voor zon op dak staat onder druk door de netcongestie, zoals ook aangegeven in de Voortgangsrapportage RES 2025.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

Speerpunt

Grootschalige Opwek en Energie infrastructuur (040.070)

Wat willen we bereiken?

- Maximale bijdrage aan de regionale doelstelling van 0,35 TWh zon-op-dak.
- Handhaven van het max van 12 vergunningen voor zonneparken.
- Wind.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen het herijkte RODE (Ruimtelijke Ordening en Duurzame Energie) beleidskader vast en begeleiden initiatiefnemers voor energie opwek. (040.070.010)

Met de vaststelling van het beleidskader grote windmolens en de verordening lokaal eigendom is het raadsdeel van de herijking van RODE volbracht, conform de opdracht van de raad van 16 februari 2022. De aanstaande vaststelling van de handleiding voor zoekgebied K is het sluitstuk van het herijkte beleidskader voor windparken. De raad heeft al in 2021 vastgesteld niet meer te willen meewerken aan grootschalige zonneparken op landbouwgrond.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

Activiteit 040.010.040 A.: Bij deze activiteit is sprake van een projectbudget, gedekt uit rijksmiddelen. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting geen raming zichtbaar. Bij de Bestuursrapportage wordt de begroting verhoogd met de resterende Rijksmiddelen.

Activiteit 040.060.040 B: Bij deze activiteit is sprake van een projectbudget. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting geen raming zichtbaar. Bij de Bestuursrapportage wordt de begroting verhoogd met het restantbudget van vorig jaar en de nog beschikbare Rijksmiddelen.

Activiteit 040.070.010 E: Bij deze activiteit is sprake van een projectbudget. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting geen raming zichtbaar. Bij de Bestuursrapportage wordt de begroting verhoogd met het restantbudget van vorig jaar.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
040.010.040 A. Pilots en innovatie	-22	0	-600	0
040.010.050 A. Extra uitvoeringsmiddelen ETD	-74	-820	-820	-412
040.010.060 A. Bewustwording en Promotie	-42	0	0	0
040.010.070 A. Datagedreven werken	0	0	0	0

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
040.030.020 G. Verduurzaming eigen vastgoed	-17	0	-14	0
040.040.040 D. Subsiëren maatschappelijke initiatieven	0	0	-100	-86
040.050.010 F. Regionale samenwerking Achterhoek	-10	0	0	0
040.060.020 B. Informeren Wonen	-175	0	0	30
040.060.030 B. Adviseren Wonen (KVH)	-191	-105	-109	-19
040.060.040 B. Subsiëren Wonen	-340	0	-864	-906
040.070.010 E. vaststellen RODE	-11	0	-250	-1
040.500.010 Loonkosten	-315	-235	-235	-235
040.700.010 Rente en afschrijving	-7	-7	-7	-7
Totaal Lasten	-1.204	-1.167	-3.000	-1.636
Baten				
040.010.040 A. Pilots en innovatie	0	0	600	0
040.010.050 A. Extra uitvoeringsmiddelen ETD	0	820	820	407
040.020.022 C. Controleren bedrijven	0	0	0	13
040.040.040 D. Subsiëren maatschappelijke initiatieven	0	0	0	0
040.060.020 B. Informeren Wonen	22	0	0	0
040.060.030 B. Adviseren Wonen (KVH)	582	0	0	139
040.060.040 B. Subsiëren Wonen	263	0	532	905
040.070.010 E. vaststellen RODE	17	0	0	0
Totaal Baten	884	820	1.952	1.463
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-320	-347	-1.047	-172
Onttrekkingen				
040.060.030 B. Adviseren Wonen (KVH)	0	0	0	0
040.710.010 Reserves	76	0	701	112
Totaal Onttrekkingen	76	0	701	112
Stortingen				
040.710.010 Reserves	-48	0	0	0
Totaal Stortingen	-48	0	0	0
Mutaties reserves	29	0	701	112
Gerealiseerd resultaat	-291	-347	-347	-60

Beleidskaders die de raad heeft vastgesteld

- [EUP 2023-2030](#)
- [Akkoord van Groenlo 3.0](#)
- [RES Achterhoek 1.0](#)

- [RODE beleidskader](#)
- [Beleidsdocument grote windmolens \(Gemeente Oost Gelre en Gemeente Berkelland\)
Verordening lokaal zeggenschap en eigendom bij grootschalige windenergieprojecten Berkelland 2026](#)

EEN TOEKOMSTBESTENDIG SOCIAAL DOMEIN

Speerpunt

Gelijke kansen en toegankelijkheid. (050.010)

Wat willen we bereiken?

We ondersteunen inwoners die dit nodig hebben en zorgen voor optimale afstemming tussen regelingen vanuit verschillende wetten. We stimuleren inwoners de regie over hun leven en gezondheid te houden of te herwinnen als dat nodig is. In plaats van voor iedere afwijking van het 'normale' een aparte (en veelal duurdere) oplossing te bedenken, willen we naar een inclusieve samenleving waarin dat niet nodig is. We gebruiken actief ervaringsdeskundigheid van inwoners. We willen dat nieuwkomers, zowel mensen die inburgeren als vluchtelingen, zo goed mogelijk ondersteund worden in onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij richten ons op toegankelijkheid, kansengelijkheid en inclusie. (050.010.030)

Kansengelijkheid komt in elk domein naar voren en we willen bewustwording creëren over welk effect ons beleid op gelijke kansen heeft. Daarbij richten we ons met name op jonge kinderen, omdat deze inzet bijdraagt aan een cultuur- en gedragsverandering op de langere termijn. Wij bouwen daarom verder aan onze lokale/regionale coalitie Kansrijke Start. De eerste 1000 dagen van een kind (- 9 maanden tot ± 2,5 jaar) zijn cruciaal voor de ontwikkeling van een kind. Wij zetten in op acties die zijn gericht op het terugdringen van gezondheidsverschillen in deze 1000 dagen.

In de Lokale Inclusie Agenda hebben we specifiek aandacht voor het feit dat we inclusief willen zijn op alle vlakken van diversiteit, bijvoorbeeld LHBTIQ+-emancipatie. Hier denken we domeinoverstijgend zodat onze acties erop gericht zijn dat we inclusie kunnen bevorderen. We geven toegankelijkheid op verschillende manieren een impuls. Ten eerste geven we cliëntondersteuning een nieuwe vorm, bijvoorbeeld voor mensen met een beperking, waardoor deze levensbreed, lokaal en laagdrempelig kan worden ingezet. Ten tweede zorgen we voor toegankelijke informatie, onder andere door aandacht voor de communicatie bij nieuw beleid. Ten derde pakken we binnen de regio Achterhoek gezamenlijk beperkte basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) aan. We willen meer samenwerken met inwoners als ervaringsdeskundigen en zien hiervoor kansen binnen de dienstverlening van Voormekaar.

Kwaliteit (indicator)

 We hebben in 2025 een update van het uitvoeringsplan bij de lokale inclusie agenda vastgesteld.

Geld (indicator)

Er is een integraal programma dat richting geeft aan de koers voor inburgering. (050.010.020)

We zorgen voor een goede uitvoering van de Wet inburgering 2021. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een passend inburgeringstraject. Samen met onze partners, ProWonen (huisvesting), Fijnder (begeleiding en aanspreekpunt voor het gehele inburgeringstraject), Interbeek Support (maatschappelijke begeleiding) en de inburgeringsaanbieders zorgen we ervoor dat statushouders zich welkom voelen in onze gemeente en mee kunnen doen. Als gemeente houden we regie op de kwaliteit van het aanbod, ontwikkelingen en de voortgang van de trajecten.

Kwaliteit (indicator)

De lagere afrekening van Fijnder kan verklaard worden doordat de instroom van inburgering gekoppeld is aan onze taakstelling huisvesting statushouders. Hierin lopen wij in 2025 achter.

Geld (indicator)

De onderschrijding van € 58.000 bestaat grotendeels uit de lagere eindafrekening van Fijnder, een onderschrijding bij de Ondertussen Groep en Opvang Rekken (AMV). Verder betreft dit het niet-benutte deel van de decentralisatie-uitkering Project Overlastgevende Asielzoekers, dat bij de jaarrekening 2025 wordt toegevoegd aan de daarvoor bestemde reserve en in 2026 wordt ingezet. Hiertegenover staat een overschrijding binnen de Jeugd-GGZ voor AMV'ers in Rekken, veroorzaakt door een hogere instroom en daarmee samenhangende zorgkosten.

We ondersteunen nieuwkomers binnen een brede sociale basis. (050.010.010)

Er zijn diverse maatschappelijke initiatieven, waaronder zwem- en fietslessen en taalmaatjes die zich inzetten voor nieuwkomers. Daarnaast betrekken we nieuwkomers naar eigen behoefte zoveel mogelijk bij het verenigingsleven. We zetten cultuurverbinders in die de brug slaan tussen de verschillende culturen en gebruiken.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We dragen zorg voor vluchtelingen uit de regio.

De gemeente begeleidt en faciliteert de opvang van Oekraïense ontheemden, verdeeld over 7 opvanglocaties met als belangrijke pijlers leefbaarheid, veiligheid en zelfredzaamheid. Dat doen wij samen met interne collega's en externe netwerkpartners.

Op dit moment hebben wij 265 opvangplekken gerealiseerd voor vluchtelingen uit Oekraïne. Tot 31 december 2024 moet de Gemeente Berkelland 79 statushouders huisvesten. In Rekken vangen wij 44 alleenstaande minderjarige asielzoekers op. Daarnaast hebben wij vanuit de spreidingswet de verplichting om 255 asielplekken te realiseren.

De tijdelijke bescherming voor ontheemden op grond van Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne (RTB) is verlengd tot 4 maart 2026. Vanaf 1 januari 2025 gaan we een eigen bijdrage innen bij meerderjarige ontheemden die inkomsten hebben.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is het aantal ontheemden dat we opvangen binnen Berkelland opgelopen naar 303. Ook dit jaar hebben we nog extra inzet gepleegd voor een snelle deelname op de arbeidsmarkt van de Oekraïense ontheemden.

Er is geïnvesteerd in verdere professionalisering van het team en op een goede samenwerking met Zorg en Veiligheid en het Voormekaarteam.

Geld (indicator)

Speerpunt

Een sterke sociale basis gericht op preventie en gezondheid. (050.020)

Wat willen we bereiken?

Het huidige systeem van hulp en ondersteuning loopt vast. Zorgvragen nemen toe, de beroepsbevolking en dus ook het zorgpersoneel neemt af, informele hulp en naoberschap staan onder druk en de wachtlijsten nemen toe. We kunnen niet alles met (meer) ondersteuning oplossen en dat is ook niet noodzakelijk. Door meer te investeren in preventie kunnen we voorkomen dat problemen ontstaan of erger worden. Door in te zetten op wat mensen wél kunnen en hoe ze zelf regie houden op het leven in plaats van ons te richten op wat de problemen zijn, kunnen we toe met minder hulp en ondersteuning. De afgelopen jaren hebben we ons geconcentreerd op het uitvoeren van de wettelijke (zorg)taken. De focus is daarmee sterk gericht op individuele hulpverlening. Hierdoor is de collectieve benadering en het besef wat inwoners met elkaar en voor elkaar kunnen doen wat naar de achtergrond verschoven. Daarbij willen we een sociale basis die niet op zichzelf staat, maar nadrukkelijk een actieve rol heeft bij het voorkomen van zwaardere inzet binnen het gehele sociaal domein. Hierbij is het van belang om de rol van de gemeente binnen de sociale basis te beschrijven. Preventie staat daarin centraal.

GALA en IZA zetten in op de verschuiving van zorg naar preventie. In Berkelland wordt, in samenwerking met regiopartners uit zorg en welzijn, invulling gegeven aan het versterken van de sociale basis. We willen daarbij een bijdrage leveren aan het beschikbaar en betaalbaar houden van de zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers. (050.020.010)

We benutten, ondersteunen en coördineren de inzet van mensen die in Berkelland maatschappelijk betrokken en actief zijn. De netwerkcoördinator draagt bij aan onze ambities om een samenhangend mantelzorgbeleid te voeren en om vrijwilligersorganisaties structureel met elkaar te verbinden. We willen een vrijwilligersbeleid opstellen voor vrijwilligers die de gemeente helpen om taken voor de samenleving uit te voeren.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We zetten in op het welzijn en de gezondheid van onze jeugd. (050.020.020)

We willen dat kinderen en jongeren gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen en een gezonde leefstijl hebben. Dit zijn de drie preventieve doelstellingen voor jeugd, zoals in december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.

De omgeving van een kind is hierin bepalend. Daarom wakkeren we de dialoog tussen ouders, verzorgers, kinderopvang, onderwijs en huisartsen verder aan over hoe wij kinderen optimaal tot hun recht kunnen laten komen. We maken ontmoeting tussen ouders en hun bredere netwerk mogelijk door bijvoorbeeld thema avonden over drugs en alcohol voor jongeren en ouders te organiseren. Zo brengen we de gewenste cultuurverandering van normaliseren verder.

De focus ligt verder op de volgende activiteiten:

- Het Preventie Platform Jeugd (PPJ) wordt doorontwikkeld, met een nieuwe organisatiestructuur. Waarbij de nadruk ligt op het vergroten van het lokale aanbod in samenwerking met het onderwijs en de kinderopvang.
- Het jongerenwerk wordt herijkt en vindt daar plaats waar de jongeren zijn. Na een succesvolle pilot van het jongerenwerk op school binnen twee middelbare scholen, wordt deze verder uitgebreid naar een derde middelbare school binnen Berkelland.
- Humanitas zet vrijwilligers in bij het (herstellen van) contact tussen kind(eren) en de uitwonende ouder na een scheiding. Dit is belangrijk voor een evenwichtige ontwikkeling en het welzijn van het kind.
- Om een gezonde leefstijl van leerlingen te bevorderen, maken we jaarlijks voor scholen het preventief aanbod inzichtelijk, door middel van de gezonde school menukaart. Waarop scholen jaarlijks kunnen kiezen uit diverse thema's en trainingen voor leerlingen en ouders.

- Met de Praktijkondersteuner Jeugd (POH Jeugd) in de huisartspraktijk zorgen we voor laagdrempelige ondersteuning voor jongeren die zich met psychische klachten bij de huisarts melden. In twee kernen zijn POH's jeugd actief en in twee kernen zijn vaste contactpersonen vanuit Voormekaar gekoppeld aan praktijken. We streven ernaar, in samenwerking met de kaderhuisarts POH Jeugd (huisarts met aandachtsgebied POH Jeugd), Menzis en de HOOG (regio-organisatie van en voor huisartsen in onder andere Oost-Achterhoek) om alle huisartsenpraktijken in Berkelland te voorzien van een POH Jeugd. Daarnaast willen we toewerken naar collectieve inzet binnen de POH Jeugd, welke vanuit GALA gelden wordt gefinancierd.
- We zetten tijdelijk praktische opvoedondersteuning in bij gezinnen ter voorkoming van grotere problemen. De thuisbegeleiders van Yunio voeren dit uit. Dit is een veel ingezette laagdrempelige vorm van begeleiding en wordt gecontinueerd in 2025.

Kwaliteit (indicator)

De onderschrijdingen van Yunio, Graafschap College en Zone College zijn te verklaren doordat ze in 2025 gedeeltelijk bekostigd zijn vanuit NPO gelden. Dit leidt ertoe dat de structureel begrote subsidiekosten voor het Graafschap College en het Zone College in 2025 eenmalig lager uitvallen.

Ten aanzien van Yunio hebben wij over het boekjaar 2024 subsidie terugontvangen. De kosten voor de uitvoering van zowel het Basispakket als het Rijksvaccinatie-programma zijn lager uitgevallen dan begroot.

Geld (indicator)

De onderschrijding is ontstaan door meerdere kleine onderschrijdingen, de vaststelling van de subsidie 2024 van Yunio en het onderbrengen van een deel van de subsidie van het Graafschap College en Zone College onder de specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijs. Het budget van Kinderdagopvang heeft een overschrijding van € 20.000, met name veroorzaakt door een factuur die betrekking heeft op 2024.

We zetten in op het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. (050.020.030)

Steeds meer (kwetsbare) inwoners blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Dit vraagt onder andere om investering in de bewustwording van inwoners van de noodzaak om zich voor te bereiden op het ouder worden. Gemeente Berkelland neemt samen met de regio Achterhoek deel aan de 'Praat vandaag over morgen'-campagne. Daarnaast streven we ernaar om zorg en ondersteuning zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving van de inwoner te organiseren: dichtbij huis en met behulp van familie en vrienden. We zijn zichtbaar, dichtbij en laagdrempelig bereikbaar in de kernen en zoeken locaties die een sociaal-culturele functie hebben en die bijdragen aan de sociale cohesie. Dit kan per kern verschillen van een dorpskamer, dorpshuis of bibliotheek.

We vinden het belangrijk dat de inzet van ondersteuning zo licht als mogelijk is, bij voorkeur in de vorm van algemene voorzieningen of andere generieke oplossingen. Dit vraagt om doorontwikkeling van voorzieningen in de sociale basis. Er wordt hierin samengewerkt met vrijwilligersinitiatieven, maatschappelijke organisaties in de sociale basis, de gecontracteerde zorgaanbieders en de 1e lijn zorg (fysiotherapeuten, huisartsen, maatschappelijk werk en wijkverpleegkundigen). Door middel van het GALA werken we toe naar een gezonde leefomgeving met een sterk sociaal netwerk. Met als doel om de gezondheid en het welbevinden van de inwoners te verbeteren.

Kwaliteit (indicator)

Eind 2025 is een collegebesluit genomen om de Dorpskamer structureel te verankeren in de begroting. Daarnaast is aan hen de opdracht gegeven om uit te breiden in 2026 naar Borculo.

Geld (indicator)

Een deel van de onderschrijding komt doordat de (gedeeltelijke) subsidie voor de Dorpskamer dit jaar onder een SPUK is verantwoord, waardoor lasten niet ten laste van het reguliere budget zijn gekomen. Omgekeerd zijn er ook subsidies wel op het reguliere budget geboekt maar alleen onder een SPUK verantwoord, wat leidt tot een onderschrijding binnen het SPUK-budget.

Speerpunt

Uitvoering van de WMO. (050.030)

Wat willen we bereiken?

We willen een zorg- en hulpverleningsstelsel waarin inwoners geholpen worden met kwalitatief goede en effectieve hulp, dat -ook op langere termijn- betaalbaar is. Daarbij staat de bedoeling centraal. Met andere woorden, het gaat om wat inwoners echt nodig hebben en niet om de regels. We realiseren ons dat onze directe invloed beperkt is, doordat we te maken hebben met landelijke wet- en regelgeving.

We zetten de aanpak voort waarin de samenleving, onze partners, het eigen netwerk én de individuele inwoners een gezamenlijke rol en gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben. Hulp en ondersteuning zijn hierin niet een doel, maar een middel voor inwoners die het (nog) niet lukt op eigen kracht volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Ondersteuning is nadrukkelijk gericht op versterking van de eigen kracht. Daarmee blijft onze focus gericht op onze integrale toegang (Voormekaar en Fijnder), het behalen van doelen en resultaten en de samenwerking tussen voorliggende voorzieningen en zorgaanbieders.

Daarnaast verwachten we gewijzigde landelijke wetgeving voor het abonnementstarief (het tarief dat inwoners betalen voor Wmo voorzieningen). Deze wetgeving over de huidige inkomensafhankelijke eigen bijdrage heeft gezorgd voor een grote toename van zorggebruik bij Hulp bij het Huishouden. De voorgenomen wijziging maakt het mogelijk dat per 2026 een vorm van inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd kan worden voor de hulp bij het huishouden. In 2025 bereiden we dit voor.

We willen tot een beheersbaar Sociaal Domein komen en zo reëel mogelijk begroten. We gebruiken hiervoor een combinatie van onze eigen historische gegevens en het voorspelmodel van de VNG, waarin demografische ontwikkelingen worden meegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning indien zij niet op eigen kracht en/of met hulp van hun omgeving voldoende zelfredzaam zijn of kunnen participeren in de samenleving. (050.030.010)

Omschrijving (toelichting)

Wij zijn er voor onze inwoners als zij ondersteuning nodig hebben. Wij vinden het belangrijk dat deze ondersteuning aansluit bij het individu. We kijken daarbij eerst naar oplossingen en mogelijkheden dichtbij huis in de vorm van voorliggende en/of algemene voorzieningen en met behulp van familie en naasten. Daar waar het echt niet kan of moeilijker gaat, bieden we passende ondersteuning in de vorm van een maatwerkvoorziening (hulp-op-maat).

Uitgangspunten zijn: zo licht, zo kort en zo dichtbij mogelijk. Inwoners kunnen daarbij gebruikmaken van ingekochte zorg en ondersteuning (Zorg in Natura) of zij kopen deze zorg en ondersteuning zelf in (Persoonsgebonden budget). Wij zullen samen met de inwoner zorgvuldig afwegen wat het best passend is. Verder gaan we met de volgende acties aan de slag:

- Om vanuit de inzet op preventie de zelfredzaamheid te stimuleren, is het belangrijk dat we ons als gemeente ook gaan richten op andere manieren van ondersteunen van onze inwoners. De focus verschuift hiermee van symptoom- of ziektebestrijding naar het bevorderen en herstellen van het zelfstandig functioneren van ouderen in hun eigen leefomgeving. Wij bieden daarvoor eerst zogenoemde herstelgerichte ondersteuning, een vorm van reablement. Waar mogelijk bieden we dit als oplossing in plaats van huishoudelijke ondersteuning, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen.
- In Berkelland werken we met de omgekeerde verordening, waarin de hulpvragen van inwoners en de effecten van maatschappelijke ondersteuning voor inwoners centraal staan en niet de wetten en regels. De oplossing wordt eerst gezocht in eigen kracht, het netwerk, de omgeving en algemene voorzieningen. De verordening biedt een goede basis voor integraal werken en is in begrijpelijke taal geschreven. We willen de beleidsregels zo goed mogelijk op deze omgekeerde verordening laten aansluiten.

- Niet alle ondersteuning wordt door de gemeente vergoed. Als een passende voorziening 'algemeen gebruikelijk' is, bijvoorbeeld een fiets of een wasdroger, of als een passende voorziening beschikbaar is als een 'algemene voorziening', bijvoorbeeld bij zorglocaties voor bewoners of hun netwerk kennen wij deze voorziening niet toe. Ook zijn er particuliere fondsen, waaruit voorzieningen worden betaald. Als het mogelijk is hierop een beroep te doen is ondersteuning vanuit de Wmo 2015 ook niet nodig. Dit betekent dat er in deze situaties geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt. Wij gaan inwoners meer wijzen op de mogelijkheden van fondsenwerving.
- Met Prowonen hebben we samenwerkingsafspraken om de uitgaven voor woningaanpassingen zo laag mogelijk te houden. We streven daarin onder andere naar een duurzamere inzet van reeds aangepaste woningen, afspraken over de verdeling van kosten bij het aanpassen van huurwoningen en de mogelijkheden van een verhuisurgentie als iemand ongeschikt woont, ter voorkoming van woningaanpassingen.
- In onze gemeente ontstaan steeds meer woon-zorg locaties waar mensen met een zorgbehoefte zelfstandig kunnen blijven wonen. Dit voorkomt opname in een verpleeghuis, maar vergroot ook de druk op de Wmo budgetten. We streven ernaar om al vroegtijdig in gesprek te gaan met deze locaties over de inzet van hulpmiddelen. Daarnaast gaan we tussenvormen in wonen onderzoeken en ontwikkelen we beleid omtrent pre-mantelzorgwoningen (zie programma Een passende woning).
- Met de Achterhoekse gemeenten is besloten om de huidige inkoop niet te verlengen i.v.m. de weeffouten in de huidige inkoop. Er wordt een nieuwe aanbesteding opgestart. In 2025 wordt deze voorbereid. Ingangsdatum staat gepland op 1-1-2026.

Kwaliteit (indicator)

De kosten voor de gehele Wmo zijn in het afgelopen jaar min of meer gelijk gebleven. Het aantal inwoners in zorg en individuele ondersteuning is ook min of meer gelijk gebleven, terwijl het aantal ouderen juist toeneemt. Preventieve maatregelen zijn hierop van invloed geweest. We leiden steeds meer inwoners toe naar algemene voorzieningen i.p.v. naar individuele zorg en ondersteuning uit de Wmo.

Geld (indicator)

Ten opzichte van de aannames (VNG-voorspelmodel) die ten grondslag liggen aan de begroting, zijn de lasten voor Wmo met name op het vlak van ondersteuning veel minder gestegen, zowel in aantal als intensiteit, dan voorspeld. Bovendien pakt dit jaar de afrekening en verrekening (bandbreedte) relatief voordelig uit. Dit is niet vooraf te bepalen. De bestedingen vallen hierdoor lager uit.

We verbinden waar nodig zorg, wonen en veiligheid voor passende ondersteuning van inwoners. (050.030.030)

Voor de komende jaren zien we een nieuwe ontwikkeling op ons afkomen: de doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hierbij komt de verantwoordelijkheid voor deze inwoners bij ons als lokale gemeente te liggen. Uitgangspunt bij deze transformatieopgave is dat mensen met een psychische kwetsbaarheid een zo normaal mogelijk leven moeten kunnen leiden, waarbij ondersteuning zoveel mogelijk in een eigen gekozen leefomgeving wordt geboden. Dit betekent dat zij veel meer (zelfstandig) wonen in een wijk en veel minder in een instelling voor beschermd wonen. We maken dit mogelijk door onze voorzieningen in de sociale basis door te ontwikkelen en aandacht te hebben voor geschikte woningen. In voorbereiding op de doordecentralisatie voeren we de toegang tot beschermd wonen zelf uit. Daarnaast houden we oog voor de leefbaarheid in onze wijken. Tot slot werken we in regionaal verband aan een visie op toekomstbestendige huisvesting van de maatschappelijke opvang, waarbij 'Eerst een Thuis' het uitgangspunt is.

Kwaliteit (indicator)

Geen bijzonderheden

Geld (indicator)

Geen bijzonderheden

We ontwikkelen met ZOOV een nieuw concept voor vraagafhankelijk vervoer. (050.030.020)

De provincie Gelderland bouwt de komende jaren de subsidie op het Wmo-vervoer af en ontwikkelt plannen die invloed hebben op de basisbereikbaarheid van de Achterhoek. Daarnaast is er ook een sterke relatie tussen het Wmo-vervoer en Inclusie en Duurzaamheid. Het nieuwe vervoerconcept moet borgen dat vervoer beschikbaar blijft voor iedereen die het nodig heeft. We onderzoeken welke maatregelen het beste aansluiten bij onze visie, zoals het stimuleren van het gebruik van openbaar vervoer en vrijwilligersvervoer, tarieven meer kostendekkend maken en de keuze van vervoer meer afstemmen op de mogelijkheden van de reiziger. We onderzoeken de mogelijkheden van een meer geïntegreerd systeem op regionaal niveau, waar binnen al het (vraaggestuurd) vervoer geoptimaliseerd gepland en uitgevoerd wordt.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

De kosten van ZOOV zijn € 128.000 lager uitgevallen dan begroot. Deze onderschrijding is ontstaan door een afname van het aantal ritten, reizigers en gereserveerde kilometers, in combinatie met een beperkte stijging van de gemiddelde ritlengte en een daling van ritten met kostprijsverhogende indicaties. Daarnaast zijn zowel de kosten per kilometer als de kosten per reiziger gedaald, als gevolg van de efficiency van de Vervoercentrale bij het zo doelmatig mogelijk plannen van het vervoer.

Speerpunt

Uitvoering van de Jeugdwet. (050.040)

Wat willen we bereiken?

We blijven werken aan de 3 doelstellingen die betrekking hebben op jongeren die jeugdhulp nodig hebben (vastgesteld door de gemeenteraad, december 2021):

- Zoveel mogelijk jongeren met jeugdhulp wonen 'zo thuis mogelijk'.
- Alle jongeren met jeugdhulp (inclusief jeugdbescherming) krijgen de juiste zorg op de juiste plek.
- Alle jongeren vanaf 16 jaar met jeugdhulp hebben perspectief op werk, onderwijs, eigen woonruimte, relatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorgers jeugdhulp. (050.040.010)

- We zetten de aanpak voort waarin de samenleving, onze partners, het eigen netwerk én de individuele inwoners een gezamenlijke rol en gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben. Hulp en ondersteuning zijn hierin niet een doel, maar een middel voor inwoners die het (nog) niet lukt om op eigen kracht volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Ondersteuning is nadrukkelijk gericht op versterking van de eigen kracht. Daarmee blijft onze focus gericht op onze integrale toegang (Voormekaar en Fijnder), het resultaatgerichte werken en de samenwerking tussen voorliggende voorzieningen en zorgaanbieders. Landelijk, regionaal en lokaal wordt er gewerkt aan de uitwerking en implementatie van de Hervormingsagenda. De Hervormingsagenda Jeugd bevat een omvangrijk pakket afspraken met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. Gemeenten en het Rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Daarnaast wordt de Jeugdwet aangepast, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Deze landelijke wetgeving is van invloed op het werk van het Voormekaar Team en hoe we inkopen. Daarbij legt de Hervormingsagenda de nadruk op preventie. We volgen de landelijke ontwikkelingen op de voet, beïnvloeden deze waar het kan en anticiperen daarop.

De gemeente Berkelland heeft zich samen met het SDA aangesloten bij de G7 Gelderse jeugdhulpregio's om de beschikbaarheid en bereikbaarheid van hoog specialistische jeugdhulp (ook wel essentiële functies genoemd) te verbeteren. Deze samenwerking, met gemeentes,

zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen, onderwijs en verwijzers heeft als doel om op 'essentiële functies' de zorg te transformeren. Zodat deze van betere kwaliteit en dicht bij huis is.

Kwaliteit (indicator)

Het percentage jongeren dat zorg ontvangt binnen de gemeente Berkelland is in het afgelopen jaar nagenoeg stabiel gebleven. In het eerste kwartaal van 2023 waren 662 jeugdigen in zorg; in het vierde kwartaal van 2025 bedroeg dit aantal 656. Desondanks is er sprake van een lichte daling van de zorgkosten. Deze daling is rechtstreeks toe te schrijven aan een afname van het aantal plaatsingsdagen binnen de HVC. Door de invoering van een nieuwe vorm van regionale zorginkoop in 2026, waarbij wordt overgestapt van een lumpsum-financiering naar een PxQ-systematiek, is het op dit moment lastig om een betrouwbare doorrekening te maken van de verwachte jeugdhulpkosten voor 2026. Door middel van monitoring van de sturingsmaatregelen wordt voortdurend gewerkt aan het versterken van het preventieve, collectieve voorveld. Het doel hiervan is het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van jeugdzorg te verminderen, zodat deze zorg beschikbaar blijft voor de meest kwetsbare jeugdigen binnen de samenleving.

Geld (indicator)

De gemiddelde lasten per jeugdige met hoog complexe jeugdzorg met verblijf is relatief hoog, het is daarom direct zichtbaar wanneer er een lager aantal cliënten gebruik maakt van deze zorg.

Leerlingenvervoer en vraagafhankelijk jeugdvervoer zijn beschikbaar binnen onze gemeente. (050.040.030)

De komende jaren staan we voor de uitdaging om leerlingenvervoer beschikbaar en betrouwbaar te houden, ondanks toenemende logistieke complexiteit en een gebrek aan chauffeurs. Het beheersen van stijgende kosten zonder in te boeten op veiligheid en comfort is cruciaal. Deze uitdagingen vragen om een integrale aanpak en samenwerking tussen scholen, ouders, en vervoerders om toekomstbestendige en efficiënte oplossingen te realiseren. Een eerste stap is genomen om op VSO-scholen door Arriva vervoerslessen aan te bieden, om jongeren kennis te laten maken met het openbaar vervoer. Om de zelfstandigheid van jongeren in het openbaar vervoer en het gebruik van het openbaar vervoer door jongeren te vergroten.

Kwaliteit (indicator)

Geen bijzonderheden, tot nu toe valt het binnen de begroting.

Geld (indicator)

Wij verbeteren de samenwerking tussen ouders, school, politie en hulpverleners voor het veilig en 'zo thuis mogelijk' opgroeien van onze jeugd. (050.040.020)

- We zetten het Regieoverleg Jongeren Berkelland voort met politie, Boa's, onderwijs, leerplicht, Voormekaar, jongerenwerk en zorg.
- We leggen de verbinding met de Woonzorgstrategie om zelfstandige woonruimte te realiseren voor 18-jarigen die in een pleeggezin, gezinshuis of residentiële jeugdinstelling wonen

Kwaliteit (indicator)

Het regieoverleg jongeren Berkelland met politie, Boa's, onderwijs, leerplicht, Voormekaar, jongerenwerk en zorg is in 2025 voortgezet. Op regionaal niveau wordt binnen de Achterhoek gewerkt aan een sterke veiligheidsketen, waarbij de expertise van verschillende partners wordt benut in het belang van jeugdigen. In dat kader zijn regionale samenwerkingsafspraken opgesteld met Veilig Thuis Noord Oost Gelderland, die op lokaal niveau worden geïmplementeerd. Momenteel vindt op NOG-niveau een herijking van de governance op het gebied van zorg en veiligheid plaats, met als doel de besluitvorming rondom zorg- en veiligheidsvraagstukken te verbeteren.

Geld (indicator)

Speerpunt

Een robuuste uitvoering en toegang. (050.500)

Wat willen we bereiken?

Onze Voormekaar Teams zijn de kern van de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet. We vertrouwen op de bestending van de huidige aanpak en onze leidende principes over de eigen verantwoordelijkheid van inwoners enerzijds en formele zorg anderzijds. Elke inwoner kan contact opnemen met Voormekaar (VMK). Uitgangspunt is en blijft: laagdrempelig, toegankelijk en klantvriendelijk. De inwoner hoeft zijn verhaal maar één keer te vertellen. We zijn ook de toegangspoort voor vragen op het gebied van werk en inkomen; we werken hierin nauw samen met Fijnder.

Er vindt een integrale intake plaats, zodat we een goed beeld krijgen van de leefwereld van de inwoner. We zetten in op preventie: via de Toegang wijzen we de weg en stimuleren we inwoners om hun eigen mogelijkheden te benutten, gebruik te maken van hun eigen netwerk en van voorliggende voorzieningen. We signaleren schulden in een vroeg stadium en bieden ondersteuning om erger te voorkomen. We zijn aanwezig binnen het onderwijs en in de kernen (inloop). Vanuit VMK is er in 2 kernen een praktijkondersteuner jeugd (POH-jeugd) ingezet om lichte ondersteuning te bieden aan jongeren. Doel is om de eerstelijns jeugdzorg vanuit de huisartsenpraktijk te versterken en te verbinden met het brede veld van de jeugdhulpverlening, waardoor de jeugdige laagdrempelig passende zorg krijgt, de huisarts wordt ontlast en onnodige dure zorg wordt voorkomen. Voor volwassen inwoners kunnen we Welzijn op Recept aanbieden. In het geval er uit de integrale intake blijkt dat er meer nodig is, dan vindt er een onderzoek plaats door een casusregisseur. De casusregisseur kan hulp op maat inzetten als dit noodzakelijk is, en voert daarna regie op de voortgang van het zorgtraject en volgt of de resultaten behaald worden. Uitgangspunt is: zo licht, kort en dichtbij als mogelijk, zwaarder en specialistisch waar noodzakelijk.

De nieuwe aanbesteding geeft ons de mogelijkheid om een deel van de inzet die we nu in regionaal verband inkopen, op termijn vanuit een sterke lokale sociale basis in te zetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voormekaar staat voor een robuuste toegang waarin de dienstverlening aansluit bij nieuwe ontwikkelingen.

De afgelopen jaren is Voormekaar uitgegroeid tot een stevige partner in de toegang en dienstverlening van het sociaal domein. Als accenten voor de komende periode zien we met name de ontwikkeling van de lichte hulpverlening, de versterking van de actieve casusregie en een stevige inzet door de sociale basis.

Concrete maatregelen om kwalitatief goede en betaalbare zorg en ondersteuning te kunnen (blijven) bieden:

- Nadrukkelijker inzetten op verwijzing naar de dorpskamer en de arbeidsmatige dagbesteding
- We streven naar beschikkingen met een passende beschikkingsduur, waarbij we een onderscheid maken tussen trajecten waarin we ontwikkeling verwachten en trajecten die langdurend en/of laagfrequent zijn. We richten onze aandacht op het voorkomen dat zorg onnodig lang duurt.
- Meer sturen op Wet Langdurige Zorg (WLZ) als de inwoner hiervoor in aanmerking komt (en de duur van de toewijzing hierop aanpassen)
- Duidelijke afspraken maken met de zorgaanbieder bij start traject: datum voortgangsgesprek plannen, sturen op het maken van een evaluatieverslag (in de huidige inkoop is het samenspel tussen inwoner, zorgaanbieder en casusregisseur niet goed vastgelegd).
- Lichte hulpverlening zelf uitvoeren: in samenwerking met de POH-jeugd, een collectief aanbod ontwikkelen voor individuele vragen (jeugd) die vaak voorkomen en die gebundeld kunnen worden tot een groepsaanbod, bijvoorbeeld in de vorm van trainingen. We gaan zelf 2 KIES-trainingen (kinderen in een echtscheiding) geven. We gaan het aantal trajecten Welzijn op Recept uitbreiden.

- Bestaande samenwerking versterken: na een succesvolle pilot van het jongerenwerk binnen twee middelbare scholen, wordt deze verder uitgebreid naar een derde middelbare school binnen Berkelland. We streven ernaar om in elke kern een POH-jeugd in te zetten

Voormekaar en team Dienst openbare orde en veiligheid (team DOOV) worden geconfronteerd met steeds complexere casuïstiek van inwoners. Door de Hervormingsagenda jeugd - en dan specifiek het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming – neemt de verantwoordelijkheid van VMK in complexe jeugdcasuïstiek verder toe. Om goed om te gaan met de toegenomen casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid (zowel voor jeugd als voor volwassenen), is er een opgave-team zorg en veiligheid gestart per 1-6-2023, voor de duur van 2 jaar. Dit team is ook helpend in de voorbereiding op de taken die we als lokale gemeente krijgen in de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. Dit team ondersteunt casusregisseurs bij complexe casuïstiek. Daarnaast onderhoudt dit team actief het netwerk van partners die betrokken zijn in complexe casuïstiek.

Gezien de positieve resultaten (tussenevaluatie begin 2024) is de ambitie om dit opgaveteam om te zetten in een structureel team per 1-6-2025.

Ten slotte zal nieuwe wetgeving op het gebied van de Jeugdwet, met name de hervormingsagenda, van grote invloed zijn op hoe Voormekaar zijn werk doet. Er komt voor de Jeugdwet een scherper kader waar we als gemeente verantwoordelijk voor zijn (afbakening reikwijdte jeugdhulpplicht). Deze ontwikkelingen volgen we op de voet om ze in te bedden in de lokale praktijk.

Kwaliteit (indicator)

Afgelopen jaar is verder gewerkt aan het versterken van de casusregie en de implementatie van de maatregelen uit de Sturingsagenda. De VMK-teams zijn gestart met het werken met een teamleider in de tweede helft van 2025. De tweede teamleider is in 2026 gestart.

In 2025 is het rapport van de Rekenkamer over het functioneren van VMK met de Raad besproken. De rekenkamer was overwegend positief over de ontwikkeling van VMK. Een aandachtspunt was de monitoring. Hierover is een toezegging gedaan door het College aan de Raad.

In 2025 zijn we gestart met een projectleider voor de implementatie van de Hervormingsagenda, onderdeel Sterke lokale teams.

Geld (indicator)

Wij versterken onze regionale samenwerking en zoeken verbanden wanneer dit onze effectiviteit verbetert.

In de Achterhoek werken we nauw samen op het gebied van Wmo, Jeugd en Gezondheid. (De regionale samenwerking is binnen het sociaal domein van groot belang). De regionale samenwerking behelst de inkoop, maar ook het Portefeuillehoudersoverleg en diverse werkgroepen. Samen met de andere Achterhoekse gemeenten zijn we een stevige gesprekspartner voor zorgaanbieders en andere samenwerkingsrelaties. Daarin werken we samen wanneer dit van meerwaarde is, maar kiezen we voor lokale inkleuring wanneer dat beter past. Een voorbeeld van deze regionale samenwerking is het Meldpunt niet-acute zorg.

Door landelijke wetgeving, met name de Hervormingsagenda Jeugd, is het een verplichting om regionaal samen te werken bij intensieve en complexe zorg. Momenteel is de governance van deze regionale samenwerking nog niet goed ingeregeld en wordt onderzocht hoe deze robuuster vormgegeven kan worden. De uitwerking volgt in 2025.

Kwaliteit (indicator)

We hebben afgelopen jaar gewerkt aan de implementatie van de nieuwe inkoop. Er is een algehele nieuwe aanbesteding gedaan, er is een nieuwe systematiek (PxQ) uitgerold en er is een voorbereiding gedaan voor de governance van de uitvoeringsorganisatie Sda (Sociaal domein Achterhoek).

Geld (indicator)

We hebben oog voor de tevredenheid van onze inwoners.

We nemen een (continu) cliëntervaringsonderzoek af bij onze inwoners. We doen dit voor Jeugd en Wmo door het versturen van vragenlijsten over hoe de toegang tot Voormekaar wordt ervaren en over de kwaliteit en effecten van de hulp.

Kwaliteit (indicator)

geen bijzonderheden.

Geld (indicator)

geen bijzonderheden.

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

- Activiteit 050.010.020: Bij de Bestuursrapportage zijn de lasten verhoogd met € 138.000 en de baten vanuit de Rijksbijdragen met € 11.000. In het kader van de rechtmatigheid is hier bij de slotwijziging is hier € 260.000 aan lasten bij gekomen en € 193.000 aan baten. Tot slot leidde het raadsbesluit over de 2e Berap van Fijnder tot een stijging van de lasten op dit onderdeel met € 88.000.
- Activiteit 050.010.050: Bij deze activiteit is sprake van een projectbudget, gedekt uit rijksmiddelen. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting sprake van een lagere raming. Bij de Bestuursrapportage wordt de begroting verhoogd met de resterende Rijksmiddelen, bij de slotwijziging vindt in het kader van de rechtmatigheid nog een aanpassing plaats om dicht in de buurt van de werkelijke lasten en baten te komen.
- Activiteit 050.020.020: Bij deze activiteit is sprake van een projectbudget, gedekt uit rijksmiddelen. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting sprake van een lagere raming. Bij de Bestuursrapportage wordt de begroting verhoogd met de resterende Rijksmiddelen, bij de slotwijziging vindt in het kader van de rechtmatigheid nog een aanpassing plaats om dicht in de buurt van de werkelijke lasten en baten te komen.
- Activiteit 050.020.030: Bij deze activiteit is voor een groot gedeelte sprake van een projectbudget, gedekt uit rijksmiddelen. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting sprake van een lagere raming. Bij de Bestuursrapportage wordt de begroting verhoogd met de resterende Rijksmiddelen, bij de slotwijziging vindt in het kader van de rechtmatigheid nog een aanpassing plaats om dicht in de buurt van de werkelijke lasten en baten te komen. Daarnaast is in de Bestuursrapportage een verlaging van de lasten opgenomen vanwege minder subsidies (€ 44.000) en een lagere bijdrage aan de GGD (€ 32.000).
- Activiteit 050.030.010: Bij de bestuursrapportage is € 561.000 aan lasten bijgeraamd. In de slotwijziging is dit bedrag met € 52.000 naar beneden bijgesteld.
- Activiteit 050.040.010: Bij de bestuursrapportage is € 715.000 aan lasten bijgeraamd. In de slotwijziging is dit bedrag met € 1.789.000 naar verhoogd in verband met de rechtmatigheid.
- Activiteit 050.500.020: Bij deze activiteit is gedeeltelijk sprake van een projectbudget. Het restant projectbudget wordt bij de jaarrekening doorgeschoven naar het volgende jaar. Hierdoor is in de primitieve begroting sprake van een lagere raming. Bij de Bestuursrapportage is de begroting verhoogd met het restant budget. Bij de slotwijziging is het budget verhoogd met € 33.000 .

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
050.010.010 Flankerend beleid nieuwkomers	-41	-149	-92	-60

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
050.010.020 Er is een integraal programma dat richting geeft aan de koers voor inburgering	-1.273	-974	-1.460	-1.574
050.010.030 Toegankelijkheid, kansengelijkheid en inclusie	-483	-488	-595	-552
050.010.050 Opvang vluchtelingen Oekraïne	-5.030	-568	-5.526	-5.391
050.020.010 We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers	-47	-123	-59	-49
050.020.020 We zetten in op het welzijn en de gezondheid van onze jeugd	-1.959	-1.921	-2.221	-2.095
050.020.030 We zetten in op het welzijn en de gezondheid van onze inwoners	-1.401	-1.194	-1.896	-1.656
050.030.010 We bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning	-13.058	-13.473	-13.982	-13.391
050.030.020 We ontwikkelen met ZOOV een nieuw concept voor vraagafhankelijk vervoer	-1.021	-982	-1.021	-882
050.030.030 We verbinden waar nodig zorg en veiligheid voor passende ondersteuning van inwoners	-39	-146	-43	-43
050.040.010 We bieden onze jonge inwoners en hun ouders/verzorgers jeugdhulp	-17.017	-13.846	-16.351	-16.258
050.040.020 We verbeteren de samenwerking tussen ouders, school, politie en hulpverleners	-114	-47	-64	-62
050.040.030 Leerlingenvervoer en vraagafhankelijk jeugdvervoer zijn beschikbaar binnen onze gemeente	-983	-1.147	-995	-958
050.500.010 Loonkosten	-5.740	-6.155	-6.320	-6.290
050.500.020 We versterken onze region. samenwerking en zoeken verbanden wanneer dit onze effectiviteit verbetert	-348	-361	-853	-657
050.500.030 We hebben oog voor de tevredenheid van onze inwoners	-63	-15	-25	-13
Totaal Lasten	-48.618	-41.590	-51.503	-49.931
Baten				
050.010.020 Er is een integraal programma dat richting geeft aan de koers voor inburgering	787	601	805	961
050.010.030 Toegankelijkheid,	419	333	488	488

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
kansengelijkheid en inclusie				
050.010.050 Opvang vluchtelingen Oekraïne	6.487	68	4.954	4.816
050.020.020 We zetten in op het welzijn en de gezondheid van onze jeugd	111	0	126	114
050.020.030 We zetten in op het welzijn en de gezondheid van onze inwoners	737	0	780	771
050.030.010 We bieden onze inwoners maatschappelijke ondersteuning	1.079	500	1.091	1.064
050.030.020 We ontwikkelen met ZOOV een nieuw concept voor vraagafhankelijk vervoer	133	74	93	81
050.500.020 We versterken onze region. samenwerking en zoeken verbanden wanneer dit onze effectiviteit verbetert	40	0	0	-37
Totaal Baten	9.792	1.575	8.337	8.257
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-38.826	-40.016	-43.166	-41.674
Onttrekkingen				
050.710.010 Reserves	308	748	1.292	980
Totaal Onttrekkingen	308	748	1.292	980
Stortingen				
050.710.010 Reserves	-118	0	0	-25
Totaal Stortingen	-118	0	0	-25
Mutaties reserves	190	748	1.292	955
Gerealiseerd resultaat	-38.637	-39.268	-41.874	-40.719

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- Visienota 'Meedoen naar vermogen'
- Beleidskader Participatiewet
- Koersdocument Doorontwikkeling Voormekaar
- Beleidskader volksgezondheid 2017-2020 'Positieve gezondheid en preventie'
- Regiovisie Opvang en Bescherming in de Achterhoek
- Beleidskader Samen Denken Samen Doen
- Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2018-2020
- Beleidskader preventie 2021-2025
- Lokale inclusie agenda 2020-2022

SPORT EN CULTUUR BEWEGEN JE!

Speerpunt

Sport en Cultuur dragen bij aan een sterke sociale basis. (060.010)

Wat willen we bereiken?

We willen dat wat wij doen, bijdraagt aan een levendig sport- en cultuurlandschap en daarmee een sterke sociale basis. Dat kunnen wij bereiken door partners en partijen bewust te maken van hun rol en bijdrage aan deze sociale basis en door hen in de gelegenheid te stellen die rol ook te pakken. We helpen deze partijen bij, bijvoorbeeld door mee te denken, subsidie te verstrekken of partijen bij elkaar te brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Buitenkunst, Vormgeving en Architectuur in de openbare ruimte.

- We onderhouden kunst in de openbare ruimte. Onderhoud van gemeentelijke kunst in de openbare ruimte wordt meegenomen in algemeen onderhoud van de openbare ruimte en gedekt vanuit het programma 'Onze aantrekkelijke leefomgeving'.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget

Cultureel erfgoed. (060.010.040)

- We subsidiëren het behoud van monumenten. Dit omvat bijvoorbeeld subsidie voor het onderhoud van molens of buitenschilderwerk aan gemeentelijke monumenten. We verwachten dat in 2025 de provincie Gelderland vanwege bezuinigingen stopt met de provinciale cofinanciering. Wanneer nodig, passen we onze subsidieregeling aan.
- We voeren de museumvisie uit.
- We subsidiëren Museum de Scheper, het Brandweermuseum en de Lebbenbrugge. We herijken de museum subsidies (onder activiteit 'Strategie, beleid en innovatie').
- We subsidiëren het Erfgoedcentrum Achterhoek-Liemers (ECAL). Op basis van de begroting van het Erfgoedcentrum stijgen de lasten voor 2025 met € 5.000.

Kwaliteit (indicator)

Er zijn 7 subsidies verleend voor het onderhoud van monumenten. De provinciale cofinanciering is voor 2025 ontvangen.

Er is nog niet gestart met de herijking van de subsidies van de musea, zoals in de museumvisie beschreven. Andere onderdelen zijn al wel gestart. Culturije ondersteunt de musea op het gebied van educatie en denkt, op verzoek, mee over cultuureducatief aanbod dat aansluit bij de wensen van de scholen, bijvoorbeeld bij museum de Scheper in Eibergen.

Wij hebben het ECAL een jaarlijkse bijdrage van € 296.099,25 verstrekt. Via de regionale samenwerking heeft het ECAL hiermee onze wettelijke archieftaken uitgevoerd, waaronder openbaarmaking, beheer van het archief en archiefinspectie conform de Archiefwet 1995.

Geld (indicator)

Educatie en participatie. (060.010.030)

- Stichting Culturije geeft vorm aan muziek-, kunst- en cultuureducatie in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. We ondersteunen Culturije.
- Het Berkellands Muziek Overleg (BeMO) is gestopt. We herijken de muziek subsidies (zie activiteit 'Strategie, beleid en innovatie').

- We ondersteunen het Jeugdfonds Sport en Cultuur (deze post is opgenomen onder de activiteit 'Heel Berkelland beweegt').

Kwaliteit (indicator)

We nemen deel aan de nieuwe pactperiode van het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek (CEPA) dat van 2025–2027 loopt. De samenwerking tussen de Achterhoekse gemeenten is verder versterkt met het opstellen van een Regionaal Cultuurakkoord, dat in juni 2025 is ondertekend. Dit akkoord geeft richting aan de gezamenlijke ambitie om de regionale samenwerking te intensiveren en de positie van de Cultuurregio Achterhoek te versterken.

Ter ondersteuning van deze ambitie is binnen de 8RHK ambassadeurs een kwartiermaker aangesteld. Diens opdracht is: de impact en zichtbaarheid van cultuur en erfgoed in de regio te vergroten en daarmee educatie en participatie verder te stimuleren.

Geld (indicator)

Evenementen.

- We subsidiëren evenementen en kleinschalige activiteiten die gericht zijn op het vergroten van de leefbaarheid in een plaats of buurtschap.
- We helpen organisaties met een evenementenmakelaar.

Kwaliteit (indicator)

De evenementenmakelaar stopte vanaf november 2025. Voordat de raad de informatieve raadsbrief over de afronding van de evenementenmakelaar heeft ontvangen, heeft de raad op 4 november 2025 amendement A-25-27 Evenementenmakelaar aangenomen. Hierin besloot de raad voor het jaar 2026 opnieuw een bedrag van € 88.000 beschikbaar te stellen voor de voortzetting van de functie van de evenementenmakelaar. In het eerste kwartaal van 2026 wordt een uitvraag geformuleerd naar aanleiding van aangenomen amendement, naar verwachting volgt in het tweede kwartaal 2026 evenementenbeleid.

Geld (indicator)

Heel Berkelland beweegt. (060.010.020)

- Achterhoek in Beweging is het regionale samenwerkingsverband tussen gemeenten waarmee we sport en bewegen centraal stellen. Thema gericht wordt er samengewerkt onder het mom van: 'Regionaal aanjagen, lokaal uitvoeren!'. We ondersteunen Achterhoek in Beweging met een jaarlijkse bijdrage.
- We subsidiëren sportverenigingen aan de hand van het aantal jeugdleden en we compenseren de OZB van verenigingen (deze laatste is opgenomen onder het speerpunt Toekomstbestendige accommodaties). We herijken deze subsidies (zie activiteit Strategie, beleid en Innovatie).
- We subsidiëren de Sport Federatie Berkelland (SFB) en zorgen voor doorontwikkeling en vernieuwing van de vereniging ondersteunende activiteiten.
- We ondersteunen de uitvoering van het lokale sportakkoord, dit akkoord is in 2024 herijkt.
- We ondersteunen het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Kwaliteit (indicator)

De samenwerking met Achterhoek in Beweging verloopt naar tevredenheid. In 2025 is de gemeente Zutphen als aspirant-lid aangesloten; per 1 januari 2026 is zij officieel toegetreden. Daarmee is de samenwerking uitgebreid van negen naar tien gemeenten.

Vanuit het Sportakkoord wordt gewerkt aan vijf pijlers: inclusie en diversiteit, een vitaal en veilig sportklimaat, vaardig in bewegen, sport en preventie en de maatschappelijke waarde van topsport. Uniek sporten en topsport zijn regionaal belegd bij Achterhoek in Beweging. Aan de pijlers wordt zowel regionaal als lokaal gewerkt.

In 2025 zijn 47 aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur goedgekeurd. Deze hadden betrekking op cultuur, scouting, zwembles en sport. Voor 2026 is de overeenkomst met het Jeugdfonds uitgebreid en voor drie jaar verlengd, in het kader van de uitvoering van het beleidsplan Bestaanszekerheid.

Geld (indicator)

Podia, muziekcultuur en amateurkunst.

- We subsidiëren verenigingen en het muziekonderwijs, dit wordt gedekt uit de activiteit Educatie en participatie.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij deze activiteit hoort geen budget.

Strategie, Beleid en Innovatie. (060.010.010)

- We voeren de Sport- en beweegvisie uit.
- Volgend op de Sport- en beweegvisie, het uitvoeringsprogramma bij de cultuur- en erfgoedvisie en het onderzoek door de rekenkamer naar de doelmatigheid van onze subsidies, wordt de subsidieregeling kunst, cultuur, sport en welzijn herijkt. Dit heeft gevolgen voor alle subsidies die vallen onder verschillende activiteiten.
- We voeren de uitvoeringsagenda van de cultuur- en erfgoedvisie uit. Wanneer er uit de samenleving projecten volgen die bijdragen aan de doelen van de cultuur- en erfgoedvisie en het uitvoeringsprogramma, kunnen we participeren.
- In maart 2024 is de Achterhoek door het Rijk erkend als Cultuurregio. Basis voor deze erkenning ligt in de jarenlange samenwerking in de Achterhoek op het gebied van cultuur en erfgoed. Een belangrijk voorbeeld daarvan is het Cultuur- en Erfgoedpact (CEPA). Als gevolg van Berkelland in balans is de bijdrage aan het Cultuur en Erfgoedpact (CEPA) stop gezet. Culturije heeft toen aangeboden onze bijdrage van € 15.000 per jaar vanuit haar reserves te dekken. Het pact loopt in 2025 af en de bijdrage van Culturije ook. Er wordt momenteel gesproken over de voortzetting van het pact. Culturije kan onze bijdrage niet meer betalen. Als wij weer mee willen doen, moeten we de bijdrage vanaf 2025 zelf gaan betalen. Het nieuwe bedrag is nog niet bekend en er is ten tijde van het schrijven van de begroting 2025 door het college nog geen besluit genomen over vervolgdeelname aan het CEPA.
- We ondersteunen incidenteel initiatieven uit de samenleving waar nodig en waar het bijdraagt aan onze doelen op sport, bewegen, cultuur en/of erfgoed.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is een scenario-onderzoek naar binnenzwemwater uitgevoerd.

Ook is gestart met de herijking van subsidies. Op 28 oktober 2025 is de startnotitie voor de herijking subsidies door de raad vastgesteld. Daarbij is ook amendement 'A2524 Subsidies OZB verenigingen' aangenomen. Dit amendement moet verwerkt worden en vraagt ook extra participatie met het veld. De inwerkingtreding schuift daardoor een jaar op naar 2028.

Er is opdracht gegeven voor een update van de archeologische kaarten van de gemeente Berkelland als onderdeel van een groter project voor actualisatie van de kaarten van acht gemeenten in de Achterhoek.

We zijn in 2025 aangesloten bij de gezamenlijke aanpak van de Achterhoekse gemeenten, provincie Gelderland, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en LTO-Noord om erfgoed en landschappelijke kwaliteit te behouden en te benutten als inspiratiebron bij transformaties in het landelijk gebied tussen 2026 en 2028.

Geld (indicator)

Taal en media. (060.010.050)

- We subsidiëren de kernfuncties van de bibliotheek, deze bijdrage wordt geïndexeerd. Het Rijk stelt budget voor jeugdlidmaatschap beschikbaar via de gemeenten via de algemene uitkering. Wij voegen dit in vervolg (€ 22.000) toe aan de bijdrage voor de Bibliotheek Oost Achterhoek. Over de mate van indexeren lopen ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 nog gesprekken, zodoende wordt de stijging meegenomen bij de Berap 2025.
- Het Rijk stelt vanaf 2025 structureel gemiddeld € 3 per inwoner per gemeente extra beschikbaar voor bibliotheken. Deze structurele middelen worden in 2025 waarschijnlijk nog uitgekeerd via een specifieke uitkering. We bestemmen deze gelden voor de Bibliotheek Oost Achterhoek.
- We subsidiëren de (vrijwilligers van de) Dorpsböke in alle kleine kernen met een kleine financiële bijdrage. Begin 2025 ronden we de evaluatie naar de Dorpsböke af.
- We subsidiëren de lokale omroep Regio8 structureel tot het moment dat het Rijk de financiering van de regionale omroepen overneemt.

Kwaliteit (indicator)

De Bibliotheek Oost-Achterhoek ontvangt subsidie voor de uitvoering van de vijf wettelijke taken uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) en voor het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). De nieuwe bibliotheekvestiging in Borculo is definitief, de verbouwing is gestart en de opening staat gepland voor begin 2026.

Het onderzoek naar de Dorpsbökes is in 2025 voortgezet.

Regio8, de lokale omroep van Berkelland, heeft opnieuw subsidie ontvangen voor haar activiteiten, conform de wens van de gemeenteraad om de lokale nieuwsvoorziening te blijven ondersteunen in opmaat naar de te vormen streekomroep. Samen met de andere Achterhoekse gemeenten is verder gesproken over de verwachte wijzigingen in het landelijke stelsel voor lokale publieke omroepen. De nieuwe mediawet treedt naar verwachting op 1 januari 2028 in werking.

Geld (indicator)

We zetten combinatiefunctionarissen in (brede impuls) die verbindingen leggen tussen sport, cultuur en welzijn. (060.010.100)

- We zetten combinatiefunctionarissen in (Brede Regeling Combinatiefunctionarissen) die verbindingen leggen tussen sport, cultuur en welzijn.
- De periode is gestart op 1 juli 2022 en loopt tot 1 juli 2026.
- Eind 2025 oriënteren we ons op een eventuele nieuwe termijn van de brede regeling combinatiefuncties.

Kwaliteit (indicator)

De huidige aanbesteding (2022-2026) is verleend aan: Sport Federatie Berkelland (SFB), Stichting Culturije, Beweeg Wijs B.V. en Stichting 't Timpke (t.b.v. Campus de Wildbaan).

Onderstaand is een selectie van activiteiten uit 2025 opgesomd:

- Er zijn nieuwe samenwerkingen en activiteiten op sportpark de Wildbaan, 't Haantje neede, de Bijenkamp, Pickerhal, Rietmolen, Haarlo, Rekken, denk hierbij aan de NAH groep, Dynamic tennis, Pickerinstuif, 't Haantje ontmoetingspunt .
- (Sport)verenigingen zijn ondersteund in hun organisatorische basis en het kader is geschoold via thema-avonden en cursussen, zoals 'Sociaal Veilig Sportklimaat', 'Vertrouwenscontactpersoon'en 'EHBSO'. Daarnaast zijn diverse 1-op-1 trajecten opgezet, mede mogelijk gemaakt door vouchers uit het Lokaal Sportakkoord.
- De inzet van de cultuur- en erfgoedcoach is gecontinueerd en de zichtbaarheid van de coach neemt toe; er komen meer doorverwijzingen binnen. Contact met 44 organisaties. Het gaat hier om zowel korte als lange adviestrajecten en twee bijeenkomsten 'Meedoen is de Kunst' en 'Vertrouwenscontactpersoon' en een cultuurcanon 'Samenwerken in besturen'. Daarnaast is ondersteuning geboden bij kleine en grote subsidieaanvragen.

- Platform BerkellandActief.nl is doorontwikkeld met activiteiten aanbod voor jongeren, Try Out. Sjors Sportief Creatief (4-12 jaar), Volwassenen, Max Vitaal (voor 55-plussers) en Berkelland Doet! waren al langer te vinden op het platform. Gezondheid en preventie (GALA) is toegevoegd met aanbod vanuit valpreventie en gezond gewicht. Er wordt doorlopend gewerkt aan de verbetering van de toegankelijkheid, zichtbaarheid en vindbaarheid.
- De (regionale) beweegmakelaar voert gesprekken met inwoners en begeleidt hen naar een passend sport- en beweegaanbod. 50 gesprekken plus 74 gesprekken binnen valpreventie.
- Er hebben veel activiteiten plaatsgevonden voor kinderen en jongeren onder, en buiten schooltijd. Het gaat hier onder andere om programma's ten behoeve van een gezonde leefstijl (e.g. bewegen, voeding), speel- en beweegprogramma's, motorische screenings en vaardigheidsprogramma's, sportclinics en intro- en oriëntatielessen. Verder heeft ook de zomertoer, een activiteitenprogramma voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar, wederom plaatsgevonden.
- Zomertoer 2025 - zomeractiviteiten voor kinderen in samenwerking met verenigingen met ongeveer 100 deelnemers bij de aftrap in Neede, 172 deelnemers bij sport- en cultuuractiviteiten en 419 deelnemers via de zomersportapp van SFB.
- Berkelland Friends Festival op 11 oktober 2025 – Achtste editie van dit festival voor verbinding en (culturele) ontmoeting met 300 bezoekers. Met dit jaar een werkgroep van professionals en inwoners van Berkelland.
- Kreggel en Kwiek uitbreiding van cursusaanbod en onverminderd enthousiasme van deelnemers, aanbod kinderen onder en na schooltijd (sportontdekking en sportmotivatie, sporthorizonverbreding)

Geld (indicator)

Speerpunt

Toekomstbestendige accommodaties. (060.020)

Wat willen we bereiken?

We willen dat maatschappelijke accommodaties toekomstbestendig worden. Daarvoor zijn activiteiten nodig die bedrijfsvoering verbeteren en zichtbaarheid van accommodaties vergroten. Deze activiteiten zijn genoemd onder het speerpunt Sport en cultuur dragen bij aan een sterke sociale basis. De accommodaties zelf, 'de stenen', dienen ook toekomstbestendig te zijn. Hiervoor is een uitvoeringsagenda voor sportvastgoed, inclusief zwembaden, opgesteld. We willen bereiken dat over een periode van 15 jaar ons sportvastgoed en zwembaden toekomstbestendig zijn gemaakt, in lijn met het beoogd gebruik, passend bij het beschikbare budget.

Wat gaan we daarvoor doen?

Culturele accommodaties. (060.020.010)

- We subsidiëren dorps huizen en kulturhusen.
- We beheren en onderhouden monumenten in eigendom van de gemeente. Ook zijn we eigenaar van twee musea (Brandweermuseum in Borculo en museum de Scheper in Eibergen).
- We subsidiëren OZB van verenigingen. We herijken deze subsidies (zie activiteit Strategie, beleid en innovatie'.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 hebben we culturele verenigingen en instellingen met een eigen accommodatie via een subsidieregeling gecompenseerd voor de OZB.

Geld (indicator)

Sportaccommodaties. (060.020.020)

- We starten na afronding van- en besluitvorming naar aanleiding van het scenario-onderzoek toekomstbestendig binnenzwemlandschap met een onderzoek naar het onder één soort beheer brengen van sportaccommodaties, incl. zwembaden. Bijvoorbeeld in een sport- of vastgoedbedrijf. (Deze activiteit valt financieel onder Strategie, Beleid en Innovatie. (060.010.010))
- We beheren gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties: de Pickerhal en gymzaal de Rekstok in Eibergen, de Sonders in Beltrum, de sportzaal Oranjelaan en gymzaal Dumasweg in Neede, gymzaal Noord in Borculo en het Asterloo in Rekken.
- We verhuren gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties: de Pickerhal en gymzaal de Rekstok in Eibergen, de Sonders in Beltrum, de sportzaal Oranjelaan en gymzaal Dumasweg in Neede, gymzaal Noord in Borculo en het Asterloo in Rekken.
- We subsidiëren OZB van verenigingen. We herijken deze subsidies (zie activiteit Strategie, beleid en innovatie).
- In 2015 is de gemeente een erfpachtovereenkomst aangegaan met Stichting Atletiekbaan Eibergen, tegenwoordig ASV Eibergen. Het beheer en onderhoud van de atletiekaccommodatie is verantwoordelijkheid van de stichting en zij wordt hiervoor gesubsidieerd. Voor het onderhoud van de 400-meter rondbaan en 6-baans sprintbanen is afgesproken dat de gemeente groot onderhoud betaalt. Groot onderhoud is nodig in 2025. We zijn in overleg met de stichting over de kosten en nemen die op bij de Berap 2025.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is door onderzoeksbureau Treem het scenario-onderzoek binnenzwemwater opgeleverd, deze is in 2026 ter besluitvorming aangeboden aan de raad. Tegelijkertijd is er een initiatief ontstaan vanuit het sportveld (o.a. zwembadexploitanten) om te onderzoeken hoe zij beter kunnen samenwerken, dit heeft geleid tot een subsidieverzoek voor een verkenners/kwartiermaker; dit verzoek is gelijktijdig aan de raad voorgelegd in 2026. De renovatie aan de atletiekbaan van ASV Eibergen is uitgevoerd in het najaar van 2025. In 2025 hebben we sportverenigingen met een eigen accommodatie via een subsidieregeling gecompenseerd voor de OZB.

Geld (indicator)

De kosten voor het deel van de renovatie aan de atletiekbaan van ASV Eibergen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, bedragen circa € 110.000. Deze uitgaven waren niet begroot en bij het opstellen van de bestuursrapportage was de hoogte van het bedrag nog niet bekend. Daarnaast is er een overschrijding van circa € 30.000 geweest als gevolg van de schoonmaakkosten.

Zwembaden. (060.020.030)

- We voeren een scenario-onderzoek toekomstbestendig binnenzwemlandschap uit. Naar aanleiding van de uitkomsten, nemen we een besluit over de toekomst van het binnenzwemwater in Berkelland. (Deze activiteit valt financieel onder Strategie, Beleid en Innovatie. (060.010.010))
- We subsidiëren zwembaden.
- De subsidie- en exploitatiebijdragen aan de Berkellandse zwembaden worden jaarlijks geïndexeerd. Voor de periode 2024-2026 ondersteunen we 't Timpke met in totaal € 392.000, waarvan € 116.000 in 2025 en 2026, zoals eerder door gemeenteraad is besloten. Omdat het hierboven genoemde onderzoek nog moet plaatsvinden en er dus nog geen duidelijkheid is over de toekomst, nemen we structureel € 116.000 op in de meerjarenbegroting.
- Bij Optisport zien we ook een verhoogde bijdrage als gevolg van een grote indexatie door sterke stijging van energieprijzen. De indexatie volgt nog en wordt opgenomen in de Berap 2025.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Het bedrag in de begroting t.g.v. Optisport (ca. € 635.000) is per 2023 niet opgehoogd in de begroting terwijl de exploitatiebijdrage wel is geïndexeerd volgens gemaakte afspraken. In 2024 is er ca. € 662.000 verleend en in 2025 is deze weer geïndexeerd (± 5%).

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

- Activiteit 060.010.050: De stijging van de lasten en de baten komen voort uit het raadsbesluit over de huisvesting van de Bibliotheek Borculo.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
060.010.010 Strategie, beleid en innovatie	-57	-49	-83	-88
060.010.020 Heel Berkelland beweegt	-268	-240	-277	-259
060.010.030 Educatie en -participatie	-394	-405	-420	-375
060.010.040 Cultureel erfgoed	-394	-458	-458	-483
060.010.050 Taal en Media	-1.017	-791	-1.484	-1.504
060.010.060 Transformatiefonds cultuur	-110	0	-50	-18
060.010.070 Transformatiefonds sport	-3	0	0	0
060.010.090 Evenementen	-163	-133	-133	-173
060.010.100 We zetten combinatiefunctionarissen in	-470	-417	-434	-416
060.020.010 Culturele accommodaties	-285	-286	-376	-358
060.020.020 Sportaccommodaties	-783	-657	-799	-936
060.020.030 Zwembaden	-1.761	-1.458	-1.609	-1.680
060.500.010 Loonkosten	-629	-675	-675	-675
060.700.010 Rente en afschrijving	-92	-343	-321	-321
Totaal Lasten	-6.425	-5.911	-7.117	-7.286
Baten				
060.010.010 Strategie, beleid en innovatie	1	0	0	0
060.010.020 Heel Berkelland beweegt	14	0	34	34
060.010.030 Educatie en -participatie	15	0	0	0
060.010.040 Cultureel erfgoed	27	0	0	26
060.010.050 Taal en Media	226	6	270	291
060.010.100 We zetten combinatiefunctionarissen in	291	260	233	215
060.020.010 Culturele accommodaties	41	20	20	66
060.020.020 Sportaccommodaties	216	184	184	252
060.020.030 Zwembaden	0	0	0	0
Totaal Baten	831	470	740	882

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-5.594	-5.441	-6.377	-6.403
Onttrekkingen				
060.710.010 Reserves	342	30	627	593
Totaal Onttrekkingen	342	30	627	593
Stortingen				
060.710.010 Reserves	-69	-9	-243	-243
Totaal Stortingen	-69	-9	-243	-243
Mutaties reserves	273	21	384	350
Gerealiseerd resultaat	-5.321	-5.420	-5.993	-6.053

Beleidskaders die de raad heeft vastgesteld

- [Sport- en Bewegvisie Berkelland 2033](#)
- [Uitvoeringsagenda Sportvastgoed 2033](#)
- [Cultuur- & Erfgoedvisie 'Cultuur & Erfgoed: de smeerolie van Berkelland](#)
- [Uitvoeringsprogramma Verder met Cultuur en Erfgoed 2023-2026](#)
- [Museumvisie Berkelland](#)
- [Visie op religieus erfgoed Berkelland](#)
- [Startnotitie Scenario-onderzoek toekomstbestendig binnenzwemlandschap](#)
- [Startnotitie herijking subsidies](#)

WERKEN EN LEREN

Een warm welkom voor werk

Speerpunt

Goede onderwijshuisvesting en onderwijs dat aansluit op de lokale en regionale arbeidsmarkt. (070.010)

Wat willen we bereiken?

- Scholen beschikken over passende, inclusieve en toekomstbestendige huisvesting zodat zij in staat zijn om optimaal onderwijs geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewaken dat er goed onderwijs is dat aansluit op lokale en regionale arbeidsmarkt.

Dit doen we onder andere via onze deelname aan de Bedrijvenkring Berkelland, smarthub Achterhoek en werkgroep werkgelegenheid, bedrijf en school (PO, VO, MBO, HBO, WO). We zetten in op onderwijs voor- en promotie van kansrijke sectoren zoals techniek en zorg en proberen samen met alle betrokkenen ons arbeidspotentieel (jong en oud) zo goed mogelijk te laten aansluiten op de (toekomstige) vraag vanuit de markt (bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties). Binnen Berkelland en de regio is er nu en in de toekomst veel vraag naar mensen met een technische- of zorg- opleiding of achtergrond. Dit past ook bij Berkelland als onderdeel van de smarthub regio. We werken bijvoorbeeld mee aan het Technieklokaal, de Techniekdag en de Open bedrijvendag.

Kwaliteit (indicator)

Dit onderwerp is een vast agendapunt op de agenda van en met de Bedrijvenkring Berkelland. Ondernemers vinden steeds beter zelf de aansluiting op en met het onderwijs/de onderwijsinstellingen. Daarnaast zijn er steeds meer (vooral technische bedrijven) die interne opleidingen verzorgen (maatwerk binnen het eigen bedrijf). In 2025 is specifiek aandacht geschonken aan het Sterk Techniek Onderwijs Achterhoek Noord-Twente (STO) en Techkwadraat om 10- tot 14-jarigen te enthousiasmeren voor een technisch georiënteerde vervolgopleiding. De regeling Techkwadraat versterkt in regioverband het technologieonderwijs in het PO en VO (behalve het beroepsgerichte VMBO). Technieklokaal Berkelstreek (Borculo) is hierop ook aangesloten.

Geld (indicator)

We investeren in passende toekomstbestendige huisvesting van scholen en houden rekening met onder andere demografische ontwikkelingen. (070.010.020)

We investeren in adequate onderwijshuisvesting. Dit doen we op basis van overleggen met de verschillende schoolbesturen en samen hebben we hiervoor een integraal huisvestingsplan 2020-2036 (IHP) opgesteld waarmee is ingestemd door de gemeenteraad. In het IHP is de fasering van plannen opgenomen. Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven dan wordt dit plan geactualiseerd. Dit is aan de orde. Gezien de prijsontwikkeling van de afgelopen periode (en ervaringscijfers van recente aanbestedingen) zijn de benodigde/geraamde investeringsbedragen in IHP dat in 2019 is vastgesteld flink toegenomen. Voor de uitvoering van fase 1 (tot 2024) is in de begroting dekking gevonden in de vrijvallende kapitaalslasten vanuit onderwijshuisvesting. Voor de uitvoering van fase 2 (2024 en verder) is echter geen ruimte/dekking in de begroting opgenomen (Er vallen ook nagenoeg geen kapitaalslasten meer vrij de komende periode). Er is voor gekozen om de toekomstige investeringen in onderwijs te dekken uit de reserve onderwijshuisvesting. Deze is echter op dit moment niet voldoende om alle geplande investeringen in onderwijshuisvesting te bekostigen. Dat betekent dat we de komende jaren deze reserve moeten aanvullen met (incidentele) dotaties of toch ruimte binnen de begroting moeten vinden/vrijmaken om de kapitaalslasten voor onderwijshuisvesting te kunnen dekken. Mocht de benodigde financiële ruimte niet gevonden worden, dan betekent dat dat de plannen binnen het IHP noodgedwongen worden opgeschoven naar de toekomst.

We zetten ons in voor een zelfredzame, diverse en inclusieve samenleving. Inclusief onderwijs, waar kinderen met en zonder beperking of ziekte samen naar school gaan, is hier een belangrijk onderdeel van. Wanneer speciale voorzieningen 'samenbouwen' met reguliere voorzieningen is op loopafstand sociaal contact, expertise uitwisseling, hybride vormen van onderwijs en het bundelen van krachten mogelijk. Hiervoor is maatwerk en samenwerking tussen schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeentes essentieel. Het gaat om een grote maatschappelijke opgave en aanzienlijke investeringen, zowel voor aanpassing van bestaande onderwijshuisvesting als voor nieuwbouw.

Kwaliteit (indicator)

De nieuwe onderwijsvoorziening in Neede Oost en de renovatie van de St. Jozefschool in Rietmolen zijn in voorbereiding, maar nog niet gerealiseerd. Er is grote aandacht voor voortgang vanuit de gemeente geweest. De renovatie van de St. Jozef zal in 2026 plaatsvinden en de nieuwe onderwijsvoorziening in Neede Oost zal vermoedelijk in 2027 starten. Voor wat betreft de realisatie van de 3-in-1 school voor openbaar onderwijs aan de Beukenlaan in Borculo is goede voortgang geboekt. Sloop wordt in de zomer van 2027 en oplevering in de zomer van 2028 voorzien.

Geld (indicator)

Voor wat betreft uitgaven 2025 geen bijzonderheden.

Speerpunt

Actieve deelname aan de arbeidsmarkt voor iedereen die dat kan. (070.020)

Wat willen we bereiken?

- Meer jeugdigen die met een startkwalificatie de schooltijd verlaten zodat zij kans maken op de arbeidsmarkt.
- Een gedetailleerde analyse van de verhoogde instroom sinds 2023. Hoewel we weten dat de bestandstoename voor een deel te maken heeft met de verhoogde instroom van statushouders en met inwoners die veel problemen hebben op leefgebieden als gezondheid en financiën willen we een dieper inzicht zodat we, indien nodig, de zwaartepunten in de dienstverlening hierop kunnen aansluiten.
- We streven er naar om de bestandsontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden minstens gelijke tred te laten houden met het landelijke gemiddelde.

- Er vindt een, vanuit het Rijk geïnitieerde, hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur plaats, waarbij elke arbeidsmarktregio een Werkcentrum en een Regionaal Beraad krijgt. We streven er naar om dit, samen met de gemeenten in de Achterhoek, het UWV en andere sociale partners, in 2025 tot stand te brengen.
- Sinds de invoering van de Participatiewet hebben de klassieke Sociale Werkvoorziening (SW)-bedrijven zich op verschillende manieren ontwikkeld. Het Rijk heeft dit onderzocht en spreekt nu van 'sociale ontwikkelbedrijven'. Aan de ene kant van het spectrum bevinden zich, anno 2024, ontwikkelbedrijven die nog steeds alleen de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uitvoeren, vaak in combinatie met nieuw beschut werk, terwijl helemaal aan de andere kant van het spectrum sociaal ontwikkelbedrijven de volledige uitvoering van Participatiewet op zich nemen. Fijnder, het sociale ontwikkelbedrijf van Berkelland, Winterswijk en Oost Gelre, is één van de meest toekomstbestendige ontwikkelbedrijven in Nederland en neemt het grootste deel van de uitvoering van de Participatiewet voor haar rekening. Dit neemt niet weg dat, net zoals alle ontwikkelbedrijven, ook Fijnder te maken heeft met een uitstroom van SW-medewerkers en voor de uitdaging staat de infrastructuur aan te passen aan nieuwe doelgroepen. Er is in 2024 een start gemaakt met het maken van plannen om hier op in te spelen. Deze worden in 2025 verder uitgewerkt, waarna er ook uitvoering aan gegeven gaat worden.
- Iedereen is van waarde en we willen dat iedereen een betekenisvol leven leidt. Deelname aan de samenleving via betaald werk is daarbij leidend en één van de meest effectieve manieren.
- Regulier betaald werk is niet voor iedereen haalbaar (op de korte termijn). De afgelopen jaren is het gelukt om bijna iedereen die wil en kan werken vanuit de bijstand terug te leiden naar de arbeidsmarkt. Het overgrote deel dat zich nu nog in het bijstandsbestand bevindt, heeft te maken met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bij deze groep willen we kennis en vaardigheden naar een hoger niveau brengen en de zelfredzaamheid vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij ondersteunen inwoners in re-integratie en toeleiding naar (betaald) werk. (070.020.010)

- We zetten in op normaliseren en inclusievere vormen van regulier onderwijs waarbij een startkwalificatie wordt behaald.
- In de uitvoering van de Participatiewet door Fijnder zien we opgaven, kansen en uitdagingen voor de lange termijn. Matching van vraag en aanbod vindt met name plaats door het Werkgeversservicepunt Achterhoek (WSPA).
- De Participatiewet is er om een toereikend en voorspelbaar bestaansminimum te garanderen, de armoede te bestrijden en in de dienstverlening de menselijke maat te kunnen hanteren. De wetgever heeft erkend dat de Participatiewet dat op dit moment onvoldoende doet. De huidige Participatiewet is te complex en gaat onvoldoende uit van vertrouwen. Dit leidt voor inwoners te vaak tot stress en angst voor vergissingen, terugvorderingen en schulden. Daarom is het Rijk een wetswijzigingstraject gestart onder de naam "Participatiewet in Balans". Deze wet voorziet in een serie van maatregelen, waarbij soepeler omgegaan zal worden met giften, vrijlating, de participatieplicht, mantelzorg, zoektermijnen, toekenningen met terugwerkende kracht en maatwerk bij handhaving. De verwachting is dat deze wet volgend jaar in gaat, waarbij de gemeente Berkelland er naar streeft de wetswijziging zo goed mogelijk voor te bereiden, zodat we de wijzigingen snel en effectief kunnen vertalen naar de uitvoeringspraktijk.
- Sinds de invoering van de Participatiewet zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe instroom van inwoners die een arbeidsbeperking, maar nog wel arbeidsvermogen hebben. Deze groep wordt elk jaar wat groter. Het is in de regel moeilijker om hen te bemiddelen dan zij die geen arbeidsbeperking hebben. Fijnder heeft de afgelopen jaren veel expertise en ervaring opgebouwd over deze doelgroep. Dit heeft ertoe geleid dat we in Berkelland relatief veel bijstandsgerechtigden met een arbeidsbeperking naar de arbeidsmarkt bemiddelen, afgezet tegen landelijke gemiddeldes. Deze inzet continueren wij in 2025, waarbij we deze specifieke doelgroep nauwkeuriger gaan monitoren.

- We blijven inzetten op directe uitstroom naar de arbeidsmarkt. Daarnaast gaan we nog meer nadruk leggen op de ontwikkeling van bijstandsgerechtigden die een langere periode nodig hebben om (weer) deel te gaan nemen aan de arbeidsmarkt. Dit maken we ook meetbaar door te monitoren op de ontwikkeling van de groep bijstandsgerechtigden met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt ('Meedoengroep' bij Fijnder), de groep met een middelgrote afstand ('Perspectiefgroep') en groep bijstandsgerechtigden met een korte afstand ('Werk direct' groep bij Fijnder)
- We onderzoeken de mogelijkheden of detachering kan bijdragen aan duurzame uitstroom naar regulier betaald werk.
- De werkplaats is het hart van het ontwikkelbedrijf Fijnder. In de werkplaats werken inwoners vanuit Berkelland die veel begeleiding en veelal een beschutte omgeving nodig hebben. Door de uitstroom van SW-medewerkers, is het de vraag hoe de werkplaats benut kan worden in de toekomst. Daarom is er in 2024 een plan van aanpak opgesteld, waarna de plannen in 2025 verder uitgewerkt worden en er in 2025 een ontwikkeltraject gestart wordt. De gemeente Berkelland zal een aantal strategische keuzes worden voorgelegd, waarbij er om keuzes gevraagd wordt aangaande, onder andere, doelgroepen, dienstverlening, werksoorten en instrumentarium. De doorontwikkeling van sociaal ontwikkelbedrijven is een landelijk thema, waarbij het Rijk middelen en ondersteuning ter beschikking stelt. De gemeente Berkelland zoekt hier directe aansluiting op, samen met Fijnder, Oost Gelre en Winterswijk.
- Als volledig betaald werk op korte termijn niet haalbaar is, stimuleren we bijstandsgerechtigden om zo actief mogelijk te blijven. De Participatiewet in Balans voorziet in een aantal maatregelen die ervoor moeten zorgen dat gedeeltelijk werken, vrijwilligerswerk of het volgen van een opleiding niet gelijk gevolgen heeft voor de bijstandsuitkering.
- Bemiddeling waarbij sprake is van een directe match tussen vacature en bijstandsgerechtigde wordt steeds uitdagender. Daarom leggen we nog meer nadruk op Fijnder als ontwikkelbedrijf. Hierbij ontwikkelt Fijnder nieuwe innovatieve instrumenten, zoals het 'ontwikkellab', trajecten voor anderstaligen en IPS- trajecten voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
- Nieuwkomers, zoals asielzoekers, statushouders, inburgeringsplichtigen en ontheemden uit Oekraïne zo snel mogelijk naar werk begeleiden want werk is de snelste manier om te integreren.

Kwaliteit (indicator)

Jaarrekening 2025 van Fijnder nog niet ontvangen. Volgt later.

Geld (indicator)

Er is een totale overschrijding van € 250.000. Een bedrag (€ 171.000) voor de toeleiding en re-integratie Oekraïners uit de P&C documenten van Fijnder is twee keer in onze begroting meegenomen.

Het positieve rekeningresultaat van Fijnder over 2024 (€ 125.000) is uitbetaald aan de deelnemende gemeenten in 2025. Dit bedrag was niet begroot. En daarnaast zijn er op een aantal onderdelen bij Fijnder verschillen die voor een overschrijding (€ 46.000) zorgen. Door een stijging van de cliënten met loonkostensubsidie waardoor de lasten hiervoor ook stijgen, maar ook een voordeel doordat het uitkeringsbestand ultimo van het jaar daalde en de voorziening dubieuze debiteuren is bijgesteld.

Wij stimuleren inwoners om maximaal te participeren in de samenleving. (070.020.020)

- Voor een groot deel van de inwoners is participatie in de samenleving een vanzelfsprekendheid. Voor een ander deel ligt dit minder voor de hand, omdat zij geen netwerk hebben of niet beschikken over middelen om mee te doen aan de samenleving. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan asielzoekers, statushouders, ontheemden uit Oekraïne en inwoners met een laag inkomen in zijn algemeenheid. Niet kunnen participeren heeft tal van negatieve effecten, zoals verminderde gezondheid, zich geïsoleerd voelen, minder kansen op de arbeidsmarkt en niet in staat zijn een bijdrage te leveren aan de samenleving. Dit gaan we tegen door in te zetten op samenwerking met vrijwilligersorganisaties, sociale partners in de samenleving en kerken.
- Voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt zetten we in op activiteiten als arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk, proefplaatsingen, werkervaringsplaatsen, maatschappelijk nuttige activiteiten of participatieplaatsen. Dit doen we, in samenwerking met Fijnder, zo lokaal mogelijk met werkgevers, welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties en andere samenwerkingspartners binnen onze eigen gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Jaarrekening Fijnder nog niet ontvangen. Volgt later

Geld (indicator)

Speerpunt

Goed vestigingsklimaat voor ondernemers. (070.030)

Wat willen we bereiken?

- Een aantrekkelijk, toekomstbestendig vestigingsklimaat in Berkelland met voldoende, duurzame, innovatieve en toekomstbestendige lokale en regionale bedrijventerreinen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren de economische agenda uit.

We werken daarbij sterk samen met de Bedrijvenkring. We gebruiken nog de economische agenda 2020-2024. We gaan deze agenda actualiseren waar nodig. We werken met een zeer beperkt budget vanuit de gemeente. Als er financiering nodig is, zoeken we daar financierders bij. Vanuit het team Economische Zaken zoeken we nadrukkelijk de verbinding op tussen onze organisatie en het bedrijfsleven, om zo bestaande en nieuwe bedrijven zo goed mogelijk te faciliteren.

Kwaliteit (indicator)

Noodzakelijke aanpassingen van beleid en investeringen:

De Bedrijvenkring Berkelland (BKB), ondersteund door de lokale ondernemersverenigingen, heeft het initiatief genomen om centrummanagement structureel als instrument in te gaan zetten binnen de 4 grote kernen. Vitale, aantrekkelijke en toekomstbestendige centra zijn van groot belang voor zowel de economische als maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Berkelland. De centra zijn niet alleen plaatsen waar ondernemers actief zijn maar ze dienen ook als ontmoetingsplaats voor inwoners, bezoekers en maatschappelijke organisaties.

Het initiatief rond centrummanagement sluit aan bij de gemeentelijke ambities wat betreft het verder structureel versterken van de dorpscentra zoals omschreven in de Economische agenda 2025-2028, waarin het belang van een actieve samenwerking tussen lokale partijen benadrukt wordt. Het is een slimme gezamenlijke investering tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en de gemeente die de economische vitaliteit, leefbaarheid en aantrekkingskracht van de centra structureel versterkt. Een gemeentelijke cofinanciering vanaf 2027 legt de basis voor een succesvolle en duurzame samenwerking. Op dit moment hebben de Bedrijvenkring Berkelland en de lokale ondernemersverenigingen financiering toegezegd. Ook vindt er overleg plaats met de Provincie Gelderland inzake mogelijke co - financiering.

De totale begroting voor centrummanagement is voor de jaren 2027, 2028 en 2029 begroot op € 12.000, - per jaar per kern (Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo). Totaal per jaar € 48.000, - . Hiervan zal de Bedrijvenkring Berkelland per jaar € 12.000, - voor haar rekening nemen. De lokale ondernemersverenigingen dragen eveneens € 12.000, - bij. De bijdragen zijn reeds toegezegd door de Bedrijvenkring Berkelland en alle lokale ondernemersverenigingen. Het in cofinanciering deelnemen aan centrummanagement kost de gemeente Berkelland voor de duur van 3 jaar een bedrag van € 6.000, - per kern per jaar (Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo). Het gaat om een totaalbedrag voor de gemeente Berkelland van € 24.000, - per jaar en € 72.000, - over de looptijd van 3 jaar. Te beginnen in het jaar 2027.

Geld (indicator)

Ook in 2025 hebben we geprobeerd om met de (beperkt) beschikbare middelen activiteiten en samenwerkingen te stimuleren. Dit is ook nodig om werkelijk zaken van de grond te krijgen. Samenwerking tussen ondernemers, organisaties, onderwijs en overheid (bijvoorbeeld door cofinanciering/subsidiëring) leidt tot versnelling en goede resultaten.

We creëren voldoende fysieke ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe of bestaande ondernemers.

We gaan op zoek naar lokale en regionale uitbreidingsmogelijkheden van bedrijventerreinen (onder andere via het regionaal programma werklocaties) en zetten in op de ontwikkeling van groene, duurzame en innovatieve (van nieuwe en bestaande) bedrijventerreinen. Met ondernemers in kleine kernen en buurtschappen denken we mee in mogelijkheden en maatwerk. We willen dat zowel bestaande als nieuwe ondernemers zich zeer welkom en geholpen voelen en 'direct' weten wat de mogelijkheden (o.a. via Bedrijvenatlas) zijn en tot vestiging of uitbreiding kunnen overgaan.

Kwaliteit (indicator)

In samenwerking met de Bedrijvenkring Berkelland is doorlopend gekeken naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor ondernemers in Berkelland. Deze mogelijkheden betreffen zowel de centra als de bedrijventerreinen. Voor wat betreft de bedrijventerreinen zitten we nu op de helft van de looptijd van het RPW (Regionaal Programma Werklocaties 2024 - 2028). In 2026 volgt hiervan een rapportage.

Ook hebben we gewerkt aan een verkenning naar uitbreidingsmogelijkheden van werklocaties binnen de kaders van het vastgestelde RPW (Regionaal Programma Werklocaties). Het doel van de verkenning is om te komen tot een integrale ruimtelijke afweging voor nieuwe ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid, evenals met thema's zoals energie (netcongestie!), klimaatadaptatie, woningbouw en bereikbaarheid. Ook is er in 2025 gekeken naar mogelijkheden om lokale bedrijventerreinen te herstructureren. Dit om te zorgen voor een verbetering van de kwaliteit van de bedrijventerreinen en om de omvang van nieuwe ruimteclaims te verminderen. Daarnaast was er (doorlopend) contact met gebiedsonderneming Laarberg (regionaal bedrijventerrein) voor vestiging van bedrijven met een grotere ruimtevrage en/of hogere milieucategorie.

Geld (indicator)

Het tekort uit de grondexploitatie bedrijventerreinen wordt via een onttrekking uit de reserve gedekt. Een specificatie staat in de paragraaf grondbeleid.

Speerpunt

Vitale winkelcentra. (070.040)

Wat willen we bereiken?

- Concentratie van winkels in het kernwinkelgebied.
- Toekomstbestendige centra met aantrekkingskracht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met inwoners, ondernemers en organisaties via zogenaamde taskforces voor elke kern (en centrum), gaan we aan de slag met de revitalisering van de centra. (070.040.020)

Hiervoor zijn de vastgestelde centrumvisies leidend. In Eibergen en Borculo zijn de revitalisering afgerond. In Neede is de uitvoering in volle gang. De centrumvisie van Ruurlo is vastgesteld en een uitvoeringsbudget door de gemeenteraad ter beschikking gesteld. Met het uitwerken van de plannen is gestart, waarna de plannen gerealiseerd worden.

Kwaliteit (indicator)

Na drie centra is in 2025 gewerkt aan het centrumplan van Ruurlo. In het kader van participatie (ook via een inloopbijeenkomst) tot 10 november 2025 kon er gereageerd worden op het voorlopig ontwerp. In 2026 volgt het definitieve ontwerp. Beoogde start van het werk staat nu gepland voor 2027.

Geld (indicator)

Voor de uitputting van de centrumplankredieten zie overzicht kredieten verderop in de jaarrekening.

Faciliteren van het ondernemersfonds. (070.040.010)

Het ondernemersfonds is door de ondernemers zelf in het leven geroepen. Ondernemers willen met eigen middelen hun gezamenlijke slagkracht vergroten. Het fonds wordt gefaciliteerd door de gemeente Berkelland, want het wordt gevuld met gelden die geïnd worden via het gemeentelijke instrument 'reclamebelasting'. Zo wordt voorkomen dat zogenaamde 'freeriders' meeliften op de inspanningen en investeringen van de rest.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Het ondernemersfonds wordt gevuld op basis van reclamebelasting. Er was in 2025 geen sprake van een verhoging van de tarieven. In 2025 zijn een drietal voorschotbedragen aan de Stichting Ondernemersfonds uitgekeerd op basis van de te verwachten opbrengsten in het jaar 2025. In het voorjaar van 2026 wordt op basis van de definitieve opbrengst een slotafrekening gemaakt. Na jaren van handhaven van de tarieven zal er in 2026 een verhoging worden doorgevoerd. Dit is door de besturen en leden van de deelnemende verenigingen overeengekomen. De ingekomen belasting is door de Stichting Ondernemersfonds (na aftrek van de perceptiekosten door GBTwente) ten gunste gebracht van de Bedrijvenkring Berkelland en de verschillende Berkellandse ondernemersverenigingen naar rato van ingebrachte middelen.

Speerpunt

Gerichte armoedebestrijding. (070.060)

Wat willen we bereiken?

Bestaanszekerheid voor iedereen. Dit willen we bereiken door het opstellen en uitvoeren van een beleidsplan bestaanszekerheid '25-'28. Dit doen we samen met een 'klankbordgroep bestaanszekerheid' van inwoners met ervaringskennis. En met onze maatschappelijke partners. Speerpunten daarbij zijn schuldhulpverlening, minimaregelingen en initiatieven van maatschappelijke partners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij werken samen binnen een dekkend netwerk met externe ketenpartners.

In Berkelland kennen wij een breed netwerk aan ketenpartners dat onze inwoners op uiteenlopende inkomens- en werkvraagstukken ondersteuning biedt. We brengen dit aanbod op een heldere en laagdrempelige manier bij zowel inwoners als medewerkers onder de aandacht.

Kwaliteit (indicator)

Een versterkte samenwerking tussen verschillende vrijwilligers- en professionele organisaties is in 2024/2025 tot stand gekomen in het 'Netwerk Bestaanszekerheid'. Om inwoners beter te bereiken, gelijk door de juiste partij te laten helpen én in een goede afstemming met andere partners. Deze samenwerking is geformaliseerd in oktober 2025 met het Beleidsplan Bestaanszekerheid 2025-2028.

Geld (indicator)

Wij investeren in de lokale aanpak schuldhulpverlening. (070.060.030)

We zorgen voor een effectievere samenwerking met de Stadsbank en vrijwilligersorganisaties.

Kwaliteit (indicator)

De gemeentelijke taken binnen de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening worden uitgevoerd door het team Hulp bij Geldzaken van Voormekaar. Vanaf 2025 doen zij dit in nauwe samenwerking met de partners in het Netwerk Bestaanszekerheid. Daarin zijn vertegenwoordigd: sociaal raadsliedenwerk Sensire, Fijnder, Stichting an 't Wark, Schuldhulp Op Maat, Humanitas, Digitaalhuis en de Stadsbank. Dit netwerk is laagdrempelig beschikbaar voor onze inwoners om schulden te voorkomen en te verhelpen. Zo is de Formulierenbrigade uitgebreid naar Eibergen en is er een financieel/juridisch vragenuurtje gestart in Neede.

Geld (indicator)

Dit budget is bedoeld voor de betaling van de applicatie van het team vroegsignalering. En daarnaast voor uitgaven 'maatwerk'. Het team Hulp bij Geldzaken dat de vroegsignalering uitvoert, heeft in 2025 geen groot beroep hoeven doen op het maatwerkbudget (overschot van € 60.000). Een deel van dit budget wordt vanaf 2026 gebruikt voor het vastgestelde Beleidsplan bestaanszekerheid 2025-2028.

Wij bieden aanvullende inkomensondersteunende regelingen voor inwoners. (070.060.010)

De gemeente Berkelland kent een breed scala aan regelingen, gericht op het voorkomen van armoede of het bestrijden van de effecten ervan. We verbeteren de vindbaarheid van ondersteuning.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is het Beleidsplan Bestaanszekerheid 2025-2028 vastgesteld. Hiermee is een integrale aanpak van bestaanszekerheid van start gegaan. De inkomensondersteunende diensten die zowel de gemeente, het rijk als maatschappelijke partners bieden, zijn bijeen gebracht op de website/app Voorzieningenwijzer. Inwoners die bij een van de partners bekend zijn, worden dan ook gewezen op de Voorzieningenwijzer.

Geld (indicator)

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

- 070.020.010 De stijging van de lasten is het gevolg van de aanpassing van onze begroting aan de begroting van Fijnder in de 1e bestuursrapportage (verwerkt in de Bestuursrapportage van Berkelland) en de 2e Bestuursrapportage van Fijnder verwerkt in een apart raadsvoorstel. In de B
- estuursrapportage zijn ook de baten aangepast aan nieuwste cijfers over de te ontvangen Rijksmiddelen.
- 070.060.010 De stijging van de lasten is het gevolg van de aanpassing van onze begroting aan de begroting van Fijnder in de 1e bestuursrapportage (verwerkt in de Bestuursrapportage van Berkelland) en de 2e Bestuursrapportage van Fijnder verwerkt in een apart raadsvoorstel.
- 070.700.010 De stijging van de lasten ten opzichte van de gewijzigde begroting heeft te maken met de afboeking van boekwaarden van gesloopte scholen. Hiertegenover staat een hogere onttrekking aan de reserves op activiteit 070.710.010.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
070.010.020 Huisvesting	-1.326	-948	-1.052	-1.058
070.020.010 Wij ondersteunen inwoners in re-integratie en toeleiding naar (betaald) werk.	-16.960	-17.998	-18.651	-18.320
070.020.020 Wij stimuleren inwoners om maximaal te participeren in de samenleving.	-130	-174	-99	-128
070.030.030 Stimuleren ontwikkelingen bedrijven	-627	-433	-434	-637
070.040.010 Faciliteren van ondernemersfonds	-233	-218	-218	-229
070.040.020 Aan de slag met de revitalisering van de centra	-58	-35	-35	-52
070.050.010 Effectief inzetten promotie	-3	0	0	0
070.060.010 We bieden aanvullende inkomensondersteunende regelingen voor inwoners	-2.513	-2.196	-2.484	-2.525
070.060.030 We investeren in de lokale aanpak schuldhulpverlening	-125	-185	-60	-24
070.500.010 Loonkosten	-6.812	-6.623	-6.801	-7.035
070.700.010 Rente en afschrijving	-2.755	-1.335	-1.298	-1.598
Totaal Lasten	-31.541	-30.144	-31.130	-31.604
Baten				
070.010.020 Huisvesting	233	7	27	20
070.020.010 Wij ondersteunen inwoners in re-integratie en toeleiding naar (betaald) werk.	12.247	11.844	12.728	12.646
070.020.020 Wij stimuleren inwoners om maximaal te participeren in de samenleving.	4	8	8	2
070.030.030 Stimuleren ontwikkelingen bedrijven	482	504	504	629

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
070.040.010 Faciliteren van ondernemersfonds	213	203	203	219
070.040.020 Aan de slag met de revitalisering van de centra	56	59	59	58
070.060.010 We bieden aanvullende inkomensondersteunende regelingen voor inwoners	240	80	80	66
070.500.010 Loonkosten	166	0	0	101
Totaal Baten	13.641	12.704	13.609	13.742
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-17.900	-17.440	-17.521	-17.863
Onttrekkingen				
070.710.010 Reserves	2.176	0	327	710
Totaal Onttrekkingen	2.176	0	327	710
Stortingen				
070.710.010 Reserves	-422	-21	-185	-185
Totaal Stortingen	-422	-21	-185	-185
Mutaties reserves	1.754	-21	141	525
Gerealiseerd resultaat	-16.146	-17.461	-17.380	-17.338

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- [Economische Agenda 2025 - 2028](#)
- [Inrichtingsplan Samen aan het Stuur](#)
- [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 1e actualisatie](#)

VEILIGHEID

Veilig zijn in Berkelland? Daar zorgen we samen voor!

Speerpunt

Veiligheid, integraal en risicobewust. (080.030)

Wat gaan we daarvoor doen?

Doorontwikkeling Zorg en veiligheid.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 hebben we de goede samenwerking tussen veiligheid en sociaal domein geborgd door de vorming van een speciaal opgaveteam zorg en veiligheid. Hierin is de aanwezige deskundigheid gebundeld, wordt de onderlinge afstemming versterkt en een integrale aanpak geborgd. Preventie is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Hieraan werken we samen met de betrokken ketenpartners.

De ingeslagen weg met de werkwijze en inzet van onze BOA's zetten we voort. Deze is gericht op het kennen en gekend worden bij de inwoners, ondernemers en bezoekers van onze gemeente en bij de verschillende samenwerkingspartners. Zichtbaar en aanwezig in de wijken en ook bij overleggen waar veiligheid en leefbaarheid een rol spelen. Zij worden daarnaast ingezet als de vierde hulpverleningspartij, ondersteunen o.a. bij ongevallen, rijden rond met een AED en worden ingezet bij reanimaties. De BOA's zijn dienstverleners daar waar mogelijk en handhavers daar waar noodzakelijk. In het Uitvoeringsplan 2025 kunnen accenten gezet worden voor de inzet van onze BOA's.

Kwaliteit (indicator)

In meerdere raadsinformatieavonden hebben wij u meegenomen in het Uitvoeringsplan 2025. In februari 2026 hebben wij inhoudelijk met u teruggekeken op de resultaten van 2025 en vooruitgekeken naar het uitvoeringsplan 2027 en het nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsplan 2027-2030. Het team Zorg en Veiligheid voerde verder regie en ondersteuning op casuïstiek en zette zich preventief én beleidsmatig in rond onderwerpen als onbegrepen gedrag, huiselijk geweld en kindermishandeling.

Geld (indicator)

We stellen een uitvoeringsplan integrale veiligheid op. (080.020.010)

We gaan uit van een meer integrale en risicobewuste benadering van veiligheid op basis van ons Integraal Veiligheidsplan 2023-2027 en het onderliggende risicoprofiel. Hierbij zetten we in op preventie, ontwikkelen we duidelijke kaders en zijn we van daaruit voorspelbaar voor onze ketenpartners. Onze keuzes en kaders onderbouwen en monitoren we met data. Integraal omdat wij zien dat veiligheid veel beleidsterreinen raakt. Inwoners met onbegrepen gedrag, jeugdproblematiek, huiselijk geweld, middelengebruik, ondermijning, ontwikkelingen in ons buitengebied, onze fysieke leefomgeving, digitale veiligheid; de komende jaren zetten we in op een meer gestructureerde en samenhangende aanpak. Risicobewust omdat we op basis van een onderbouwde risicoanalyse willen gaan inzetten op de veiligheidsrisico's die het meest urgent zijn of het grootste risico vormen in onze gemeente.

We evalueren het uitvoeringsplan integrale veiligheid 2024 en stellen het uitvoeringsplan 2025 op, beide met betrokkenheid van de gemeenteraad.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Speerpunt

Crisisbeheersing. (080.020)

Afgelopen jaren hebben we gezien dat we altijd voorbereid moeten zijn op een mogelijke crisis. Dit kan een landelijke crisis zijn, maar ook bijvoorbeeld een brand in een appartementencomplex waarbij de inwoners niet meer meteen terug kunnen naar hun woning.

We zorgen dat er binnen het gemeentehuis een groep ambtenaren voldoende opgeleid en getraind is om te kunnen helpen bij een landelijke of lokale crisis.

Wat gaan we daarvoor doen?

We dragen bij aan de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland. (080.020.020)

In de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (VNOG) borgen wij onze fysieke veiligheid. Binnen de VNOG worden stappen gezet naar een verdere professionalisering. Onderdeel hiervan is de demarcatie; het overgaan van gebouwen en gebouwbeheer van gemeente naar de VNOG. Het betreft hier vooral de brandweerkazernes. Ook wordt ingezet op specifieke risico's zoals natuurbranden. Gemeenteraden worden hierin periodiek meegenomen en hebben de mogelijkheid te reageren op plannen en begroting.

Kwaliteit (indicator)

Afgelopen jaren hebben we gezien dat we altijd voorbereid moeten zijn op een mogelijke crisis. Dit kan een landelijke crisis zijn, maar ook lokale incidenten. Lokaal zijn we voorbereid en samen met de veiligheidsregio bereiden we ons voor op hetgeen de samenleving kan treffen.

Geld (indicator)

Door vertragende omstandigheden in de voorbereiding en planning is de uitvoering van het onderhoud aan de Brandweerkazerne in Ruurlo niet in 2025 gerealiseerd.

Speerpunt

Vergunningverlening en handhaving. (080.010)

Wat gaan we daarvoor doen?

Actualisering handhavingsbeleid. (080.010.010)

De regels die wij als gemeente stellen hebben alleen zin als er ook daadwerkelijk op de naleving daarvan toegezien wordt. Ons handhavingsbeleid is in 2024, mede op basis van het risicoprofiel, geactualiseerd en in lijn gebracht met de landelijke en regionale standaarden. Dit jaar werken we de kaders verder uit en doen we ervaring op in de praktijk om te zien of dit uitvoerbaar is.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Verdere professionalisering en digitalisering vergunningverlening. (080.010.020)

In 2025 maken we de overstap naar RXMission, het softwarepakket waarin ook de Omgevingsvergunningen worden afgehandeld. Hiermee vergroten we de onderlinge afstemming tussen de verschillende vergunningen en borgen we locatiegebonden kennis. Door deze overstap zal ook de manier van aanvragen van vergunningen veranderen en onze dienstverlening verbeteren.

Kwaliteit (indicator)

Door het vertrek van twee senior APV-vergunningverleners wegens pensionering is de verdere digitalisering doorgeschoven naar 2026, terwijl de beleidsmatig onderbouwde professionalisering wel conform planning is voortgezet.

Geld (indicator)

Uit de voorlopige afrekening 2025 van de ODA blijkt dat onze bijdrage ongeveer € 400.000 hoger uit valt dan begroot. Oorzaak is dat wij structureel om meer advies, ondersteuning op VTH-taken en op het gebied van ruimtelijke ordening (specialistische adviezen) vragen dan vooraf wordt begroot. Ook de inhoudelijke ontwikkelingen zorgen voor meerwerk bij de ODA, bijvoorbeeld de invoering van de Omgevingswet die ervoor gezorgd heeft dat de medewerkers van de ODA meer handeling moeten verrichten voor ingediende meldingen, vergunningen en het toezicht en handhaving hierop. Andere ontwikkelingen die voor meerwerk zorgen zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen (kortweg ZZS) bijvoorbeeld PFAS, de Kaderrichtlijn Water, Stikstof en energiebesparing. Door de groei van taken/werkzaamheden groeit ook het aantal medewerkers van de ODA waardoor de kosten voor bedrijfsvoering groter worden. Daarnaast heeft de ODA over 2025 een negatief resultaat. De gemeente Berkelland draagt € 102.000 van dit resultaat.

Speerpunt

Ondermijning

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven sterk inzetten op bewustwording met betrekking tot ondermijning.

We blijven sterk inzetten op bewustwording met betrekking tot ondermijning. We hebben dit al gedaan met de projecten Ariadne (campings) en Theseus (industrieterreinen) en ook hebben we een groot aantal schuren bezocht in het buitengebied. Niet perse omdat we verwachten dat er hennep of een drugslab in deze leegstaande schuren zitten, maar we zorgen er wel voor dat de bewoners van ons buitengebied zich bewust zijn van mogelijke risico's als ze hun schuur verhuuren.

Het is ook in 2025 de bedoeling om weer een industrieterrein en campings te bezoeken, binnen te kijken en bewustwording te creëren.

Daarnaast blijven we voor de risicocategorieën een BIBOB-toets uitvoeren voor omgevingsvergunningen.

Kwaliteit (indicator)

We hebben een ondermijningsteam in Achterhoek Oost opgezet. Er worden op diverse lokaties in het buitengebied inwoners met lege schuren bezocht door de politie en de boa's. We werken preventief, maar ook beleidsmatig verder aan het beheersen en terugdringen van de risico's in onze samenleving.

Geld (indicator)

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)
Niet van toepassing.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
080.010.010 Gemeentelijke handhaving	-413	-27	-60	-14
080.010.020 Omgevingsdienst Achterhoek	-1.669	-1.614	-1.614	-2.141
080.020.010 Integrale veiligheid	-455	-450	-545	-474
080.020.020 Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland	-3.044	-2.949	-2.949	-2.912
080.030.010 Informatieveiligheid	0	-15	-15	0
080.030.020 Aanpak onbegrepen gedrag	0	0	0	-153
080.500.010 Loonkosten	-764	-819	-819	-819
080.700.010 Rente en afschrijving	-51	-53	-50	-50
Totaal Lasten	-6.396	-5.927	-6.052	-6.564
Baten				
080.010.010 Gemeentelijke handhaving	439	18	18	5
080.010.020 Omgevingsdienst Achterhoek	16	0	0	11
080.020.010 Integrale veiligheid	129	124	124	170
080.030.020 Aanpak onbegrepen gedrag	0	0	0	153
Totaal Baten	583	141	141	339
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-5.813	-5.786	-5.911	-6.225
Onttrekkingen				
080.710.010 Reserves	0	0	48	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	48	0
Mutaties reserves	0	0	48	0
Gerealiseerd resultaat	-5.813	-5.786	-5.863	-6.225

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- [Integraal Veiligheidsplan Achterhoek Oost 2023-2026](#)
- [Uitvoerings- en handavingsstrategie 2024 Gemeente Berkelland](#)

Beleidsindicatoren

Indicator	Geschikte data	Eenheid	Activiteit
Boa's beschikken over de noodzakelijke kennis en kunde	De permanente her- en bijscholing (PHB), de RTGB (regionale toetsing geweldsbeheersing) zijn jaarlijks terugkomend en voorzien van een examen. Daarnaast zijn jaarlijks incidentele opleidingen in het kader van omgaan met jeugd, alcohol en drugs, ondermijning, verward gedrag, radicalisering, etc.	% gevolgde vereiste opleidingen	We richten ons op onveiligheidsgevoelens
Boa's zijn zichtbaar voor de inwoners	De Boa's dragen het herkenbare uniform, rijden en fietsen met herkenbare voertuigen.	JA-NEE	We creëren en behouden een vertrouwensband
Boa's zijn zichtbaar en aanspreekbaar voor de inwoners	Aanwezigheid op die plekken waar aandacht noodzakelijk is. Ook vanuit preventief oogpunt.	Aantal evenementen-, horeca-, overlast- en jeugdcontroles dat wordt uitgevoerd. (Kwantitatief en Kwalitatief)	We creëren en behouden een vertrouwensband
Boa's hebben een krachtig netwerk met partners	De Boa's nemen structureel deel aan het sociaal overleg, het jeugdregie overleg, de overleggen van de gebiedsteams, kernen, wijkagenten, horeca, ondermijning, ondernemers.	Aantal (gekwalficeerde) multidisciplinaire overleggen dat gevolgd wordt.	We zijn betrokken bij buurtbewoners en partners
Meldingen worden snel afgehandeld	Registratie terugbelverzoeken via KCC en Operationeel Centrum Politie en zaken via zaaksysteem.	Het aantal dagen tussen het binnenkomen van een melding en de afhandeling, stijging/daling.	We creëren en behouden een vertrouwensband
Herhaalmeldingen	Registratie via zaaksysteem van meldingen over al bestaande zaken.	% en trend	We creëren en behouden een vertrouwensband

ALGEMEEN BESTUUR EN BEDRIJFSVOERING

Speerpunt

Algemeen bestuur en bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

- We willen een stabiel, goed gefaciliteerd bestuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bestuur. (090.010.010)

We gaan werken aan het herstel van vertrouwen om een vruchtbare samenwerking tussen raad en college te herstellen.

Kwaliteit (indicator)

In 2027 zal het nieuwe raadscommunicatieplan 2026-2030 worden uitgevoerd. Zo ook het Opleidingsplan gemeenteraad Berkelland 2026-2030. Met de implementatie van de AI-tool Debatrijk willen we onze raadsinformatie beter vindbaar maken voor raadsleden, ambtenaren en inwoners. Ook denken we dat hiermee de voorbereiding op de raadsvergaderingen en besluitvorming efficiënter kan.

Geld (indicator)

Financieel gezien ontstaat een nadeel dat verband houdt met de overdracht van de wethouderspensioenen naar het ABP. Hoewel de overdracht pas in 2027 plaatsvindt, heeft de commissie BBV in november bepaald dat de voorziening voor wethouderspensioenen gelijk moet zijn aan de dekkingsgraad van het ABP. Tot nu toe was een voorziening op de werkelijke waarde voldoende. Deze regelwijziging leidt tot een extra storting in de voorziening die niet was voorzien.

Speerpunt

Klantgerichte dienstverlening.

- In 2025 werken we door aan het verbeteren van onze dienstverlening. Dit doen we op basis van een vastgestelde visie op dienstverlening welke in 2024 door het college is vastgesteld en aan de gemeenteraad is gepresenteerd. Bij deze visie is ook de impact opgenomen die het de komende jaren heeft op onze dienstverlening. In 2025 geven we verdere uitvoering van de projecten die in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen. Zo zorgen we ervoor dat de servicenormen die in de visie zijn vastgesteld niet alleen in de werkprocessen worden opgenomen, maar deze ook daadwerkelijk zo goed als mogelijk worden gehaald. We monitoren dit nauwlettend om zo onze inwoners en ondernemers zo veel mogelijk op de hoogte houden van hun de (aan)vraag van een product of dienst. We blijven als organisatie daarover met elkaar in gesprek en we laten in onze houding en gedrag zien dat we gaan voor een proactieve dienstverlening. In de visie op dienstverlening hebben we ook aangegeven welke kanalen we bij voorkeur gebruiken voor het contact met onze inwoners en ondernemers, zoals baliebezoek, de telefoon, e-mail, de gemeentelijke website en social media. In 2025 zorgen we ervoor dat deze contactvormen op dezelfde wijze ingericht zijn zodat een inwoner of ondernemer geen verschil zal merken in de behandeling van zijn of haar (aan)vraag over een product of dienst. Oftewel: we gaan voor een uniforme werkwijze, ongeacht het kanaal wat gekozen wordt. Dit zal niet zomaar in een paar maanden gerealiseerd zijn, maar we blijven investeren in het verbeteren van de dienstverlening en blijven hierop aanspreekbaar.

- We communiceren nog actiever naar onze inwoners en ondernemers over hoe en wanneer we bereikbaar zijn. Bovendien blijven we onze inwoners en ondernemers bevragen of zij tevreden zijn met onze dienstverlening. We vragen dan ook wat aandacht nodig heeft om zo niet alleen onze dienstverlening continu te blijven verbeteren, maar ook om te laten zien dat we gaan voor een optimale dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dienstverlening. (090.020.010) en 090.020.030)

We gaan ervoor zorgen dat we minimaal 95% binnen de gestelde termijn reageren op vragen en verzoeken en beter bewaken dat deze gehaald worden, zoals vastgesteld in de visie op dienstverlening.

We gaan de publiekswinkel herinrichten zodat deze meer gastvrij en toegankelijk is en het voor inwoners en ondernemers een prettige plek is om te bezoeken.

We blijven werken op afspraak om inwoners en ondernemers te helpen met (aan)vragen van en over onze producten en diensten én investeren ook om deze producten en diensten meer digitaal beschikbaar te maken.

Daarnaast willen we in 2025 bereiken dat informatie over dienstverlening beter te vinden is op onze website.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 hebben we extra ingezet op het snel reageren op vragen en verzoeken. We hebben beter opgelet of we binnen de afgesproken reactietermijnen blijven. Dat heeft merkbaar resultaat gehad. In de loop van 2025 hebben we bijvoorbeeld de norm van 95% gehaald voor het tijdig terugbellen. Het plan voor de herinrichting is gerealiseerd en bestuurlijk vastgesteld. De raad heeft dan ook eind 2025 krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie in 2026. In 2025 hebben we meer producten en diensten digitaal aangeboden. Daardoor zien we een lichte groei in het aantal aanvragen dat via digitale kanalen binnenkomt. Tegelijkertijd is het aantal telefonische vragen beperkt afgenomen. De volledige website is getoetst op juistheid, volledigheid en correctheid van informatie

Geld (indicator)

Ten opzichte van de begroting is er een klein nadeel. Dit ontstaat doordat we meer leges verwachtten voor paspoorten dan uiteindelijk het geval is geweest.

We voeren dienstverleningsovereenkomsten uit. (090.020020)

Er zijn dienstverleningsovereenkomsten met Fijnder, de Omgevingsdienst Achterhoek en de Stichting Achterhoektoerisme. Dit zijn overeenkomsten op het gebied van bedrijfsvoeringstaken (ICT, financiële- en salarisadministratie).

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is de Dienstverleningsovereenkomst met Fijnder geactualiseerd en vastgesteld.

Geld (indicator)

Met Fijnder zijn andere afspraken gemaakt over de dienstverleningsovereenkomst. Hierdoor vallen de directe ICT kosten niet meer onder de bijdrage die hier verantwoord wordt. De bijdrage voor de directe ICT kosten wordt verantwoord onder het kopje ICT bij bedrijfsvoering.

Speerpunt

Moderne bedrijfsvoering.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is de inhoudelijke informatie over de bedrijfsvoering opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bedrijfsvoering. (090.030.010 t/m 090.030.050)

In 2025 is een visie op bedrijfsvoering opgeleverd met een bijbehorend uitvoeringsplan. Deze visie geeft de richting op hoe we onze bedrijfsvoering willen organiseren.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

De activiteiten Algemeen en Personeel hangen met elkaar samen. Onder algemeen vallen de vacature ruimte en de inhuur van derden en onder personeel budgetten als algemeen opleidingsbudget, werving en selectie en personeelszorg. Als we deze posten gezamenlijk bekijken zien we dat er geld overblijft. Voor een belangrijk gedeelte omdat we meer inkomsten ontvingen. We hebben wel een voorziening moeten treffen voor de RVU van SW medewerkers van € 109.000. Verder is bij het onderdeel ICT te zien dat er extra inkomsten zijn als gevolg van de gewijzigde DVO met Fijnder waardoor de directe ICT kosten voor Fijnder nu gedekt worden door een bijdrage vanuit Fijnder.

Gemeente als voorbeeld

De afgelopen jaren hebben we gebruik gemaakt van de CO2 Prestatieladder. Een jaarlijkse externe audit en certificering die ons moet helpen met inzicht en bewustwording. Het certificaat moet jaarlijks onderhouden worden doormiddel van een externe audit. Dit kost naast geld ook flinke ambtelijke inzet. We willen onze uitstoot meer integraal aanpakken en aansturen dan we nu doen met behulp van de CO2 prestatieladder.

Daarom beleggen we 'Gemeente als voorbeeld' binnen bedrijfsvoering. In 2025 evalueren we de inzet en meerwaarde van de CO2 prestatieladder en bepalen we op welke wijze we als gemeente ons bewustzijn verder kunnen vergroten en betere keuzes kunnen maken. De CO2 prestatieladder meet bijvoorbeeld niet ons elektriciteitsverbruik, terwijl wij ook hier slagen in willen en kunnen maken. Voor nu stoppen we met de audit om de CO2 prestatieladder als certificaat te behouden. Verder komen we in 2025 met voorstellen over het verduurzamen van onze dienstreizen.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is een onderzoek gestart naar de opties voor duurzame mobiliteit in onze organisatie. De uitkomsten hiervan worden in 2026 uitgewerkt.

Geld (indicator)

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

- Activiteit 090.020.010: Bij de bestuursrapportagen zijn de baten verhoogd met € 581.000 in verband met de paspoortpiek. Bij de Slotwijziging is deze raming in verband met de rechtmatigheid naar beneden bijgesteld.
- Activiteit 090.030.010: Bij de bestuursrapportage zijn de lasten verhoogd met € 770.000. Bij de slotwijziging is dit bedrag in verband met de rechtmatigheid nog verhoogd met € 194.000.
- Activiteit 090.030.030: Bij de bestuursrapportage zijn de lasten verhoogd met € 158.000. Bij de slotwijziging is dit bedrag in verband met de rechtmatigheid nog verlaagd met € 64.000. Daarnaast is het budget met € 162.000 verhoogd door het besluit over de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2024.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
090.010.010 Bestuur	-344	-379	-384	-971
090.010.020 Ondersteuning	-376	-346	-416	-390
090.020.010 Burgerzaken	-537	-228	-467	-521
090.020.030 Visie op dienstverlening	-48	0	-19	-26
090.030.010 Algemeen	-3.682	-2.466	-3.434	-3.760
090.030.020 Personeel	-1.501	-2.684	-2.477	-2.600
090.030.030 Huisvesting	-839	-642	-898	-820
090.030.040 Facilitair	-537	-504	-444	-467
090.030.050 ICT	-3.107	-2.406	-3.441	-3.470
090.500.010 Loonkosten	-13.224	-13.951	-13.991	-13.955
090.700.010 Rente en afschrijving	-1.542	-1.155	-1.143	-1.287
Totaal Lasten	-25.738	-24.762	-27.114	-28.266
Baten				
090.010.010 Bestuur	215	0	0	28
090.020.010 Burgerzaken	993	526	975	1.006
090.020.020 DVO's	904	889	904	637
090.030.010 Algemeen	1.181	544	694	1.190
090.030.020 Personeel	52	0	0	142
090.030.040 Facilitair	3	4	4	6
090.030.050 ICT	463	119	410	637
Totaal Baten	3.811	2.082	2.986	3.646
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-21.927	-22.680	-24.128	-24.619
Onttrekkingen				
090.710.010 Reserves	587	304	942	918
Totaal Onttrekkingen	587	304	942	918
Stortingen				
090.710.010 Reserves	-134	-60	-1.582	-1.636
Totaal Stortingen	-134	-60	-1.582	-1.636
Mutaties reserves	452	244	-639	-717
Gerealiseerd resultaat	-21.475	-22.436	-24.767	-25.337

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Treasury. (100.010)

Maatregelen

We zorgen voor voldoende liquiditeit.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Op een aantal momenten in het jaar hadden we meer liquide middelen dan we nodig hadden. Deze middelen hebben we volgens de geldende regels bij het ministerie van financiën gestald. Hierdoor hebben we meer rente ontvangen dan begroot.

We beheren onze financiële middelen.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

De overschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door hogere energielasten voor de leegstaande gebouwen.

Dekkingsmiddelen. (100.020)

Wat willen we bereiken?

Een stabiele en reële (meerjaren)begroting met financiële ruimte voor nieuwe investeringen. Dit doen we door de wensen realistischer af te zetten tegen wat de mogelijkheden die er zijn om de zaken uit te voeren. Door fasering neemt de druk af en maken we op korte termijn ruimte vrij voor incidentele onderwerpen.

Maatregelen

We innen belastingen.

Kwaliteit (indicator)

Het GBTwente verzorgde ook in 2025 voor ons oplegging van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen.

Geld (indicator)

De lasten voor de uitvoering van de WOZ vallen lager uit dan begroot met name doordat de proceskostenvergoeding lager uitkomt dan verwacht. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 135.000. De opbrengst van de OZB is hoger dan verwacht. Dit komt door aanpassingen in het systeem van waardering van niet-woningen. Voor die aanpassingen zijn eigenaren van bedrijven aangeschreven en verzocht om de huurcontracten en/of informatie over de huidige betaalde huurprijs te verstrekken. Uit deze marktinformatie is gebleken dat de waarden van de bedrijven hoger is dan aangenomen. Voor een deel was dit verwacht en was hier rekening mee gehouden in de tarieven. De werkelijke waarde, die pas na de vaststelling van de tarieven duidelijk werd, viel hoger uit dan verwacht.

De opbrengst toeristenbelasting is toegenomen als gevolg van een groter aantal overnachtingen.

We ontvangen algemene uitkering.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Bij de decembercirculaire heeft het Rijk ons € 600.000 extra middelen beschikbaar gesteld. De helft daarvan heeft te maken met een compensatie voor medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven die nadelige gevolgen ondervinden van het Belastingplan 2025. Wij ontvangen die compensatie als centrumgemeente ook voor de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk. Daarnaast ontvangen we een bedrag van € 73.000 voor de meerkosten sociaal domein door de opvang van Oekraïners en € 44.000 uit de landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven. Het resterende bedrag heeft te maken met aanpassingen in hoeveelheden en bedragen per hoeveelheid. Daarnaast hebben we in 2025 nabetalingen gehad over 2023 en 2024 die uiteindelijk zorgen voor een hogere opbrengst dan begroot.

We betalen vennootschapsbelasting.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

We hoeven in 2025 geen VPB te betalen dit in tegenstelling tot de verwachting die we hiervoor hadden. Dit levert een voordeel op ten opzichte van de begroting.

Wat mag het kosten?

Toelichting verschillen groter dan € 250.000 tussen 2025(primitief) en 2025(gewijzigd)

- Activiteit 100.010.010: In de bestuursrapportage zijn de baten verhoogd met € 479.000 en de lasten met € 307.000. In de slotwijziging zijn de baten verhoogd met € 135.000 en de lasten verlaagd met € 50.000.
- Activiteit 100.010.020: In de bestuursrapportage is de doorbelasting van de de lasten voor het GBT aan de verschillende belastingsoorten aangepast. Door de aanpassing zijn zowel de lasten als de baten met € 1.184.000 verlaagd.
- Activiteit 100.020.020: Bij de bestuursrapportage en de slotwijziging is de raming voor de algemene uitkering bijgesteld op basis van de laatst beschikbare circulaires.
- Activiteit 100.030.010: Bij de bestuursrapportage en de slotwijziging zijn de op algemene baten en lasten opgenomen kosten verdeeld over programma's of toegevoegd aan het resultaat.

Bedragen x €1.000

Overzicht van baten en lasten per activiteit	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Lasten				
100.010.010 We zorgen voor voldoende liquiditeit	-1.345	-979	-1.237	-1.258
100.010.020 We beheren onze financiële middelen	-126	-135	-135	-257
100.020.010 We innen belastingen	-617	-1.856	-672	-554
100.020.020 We ontvangen algemene uitkering	0	0	0	-200
100.020.030 We betalen vennootschapsbelasting	11	-25	-25	82
100.030.010 Onvoorzien	-3	-2.679	-24	-11
100.500.010 Loonkosten	-82	-88	-88	-88
100.700.010 Rente en afschrijving	0	-92	0	0
Totaal Lasten	-2.162	-5.854	-2.180	-2.287
Baten				
100.010.010 We zorgen voor voldoende liquiditeit	1.743	850	1.464	1.510
100.010.020 We beheren onze financiële middelen	2.199	1.392	1.849	1.866
100.020.010 We innen belastingen	12.033	13.360	12.176	12.630
100.020.020 We ontvangen algemene uitkering	95.341	95.348	103.232	104.672
100.030.010 Onvoorzien	49	88	88	14
Totaal Baten	111.365	111.038	118.809	120.692
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	109.204	105.184	116.629	118.405
Gerealiseerd resultaat	109.204	105.184	116.629	118.405

Kaders die de raad heeft vastgesteld

- [Financiële verordening](#)
- [Treasurystatuut](#)

PARAGRAFEN

Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Als gemeente werken we eraan dat inwoners in Berkelland fijn kunnen leven, wonen, werken en recreëren. Onze visie op dienstverlening is hierbij het uitgangspunt.

Daarnaast zijn we er voor het bestuur dat onze opdrachtgever is. We zijn in staat om voor hen complexe opgaven te realiseren. Interne doelen zijn het verbeteren van de rolduidelijkheid, meer aandacht voor medewerkers, ontlasting op het gebied van de regeltaken en versterking van de strategische personeelsplanning. Deze doelen vragen om een herijking van de inrichting en sturing van de organisatie. Het college heeft op 28 januari 2025 het besluit genomen tot een organisatiewijziging, namelijk:

1. Het toevoegen van een middenlaag van elf teamleiders.
2. Het wijzigen van de managementstructuur van de gemeente Berkelland.
3. Het doorontwikkelen van de organisatie- en besturingsfilosofie (OBF) en afscheid nemen van zelforganisatie als sturingsprincipe

In april 2025 zijn we gestart met implementatie van deze organisatiewijziging. Het programma bestaat uit meerdere deelprojecten. Afgelopen jaar is hieraan gewerkt, wat geleid heeft tot resultaten zoals; het toevoegen van een middenlaag van elf teamleiders, het toevoegen van een concernstaf, verwerking van de deze nieuwe organisatiestructuur in systemen en processen, een aangepaste overlegstructuur (inclusief portefeuilleoverleggen), een leiderschapsprogramma, een aangepast mandaatbesluit, een aangepaste budgethoudersregeling en actualisatie van overige regelingen en kaders.

Berkelland goed georganiseerd!

De bedrijfsvoering maakt de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers, instellingen en bestuur mogelijk. We leveren mooi werk. Werk dat ertoe doet in de samenleving en waar wij trots op zijn. We groeien toe naar een situatie waarin we in control zijn en tegelijkertijd de flexibiliteit hebben om mee te bewegen met de behoeften uit de samenleving. Daarom is het belangrijk dat we de organisatie ondersteunen met de juiste middelen en werkprocessen en werken vanuit een stevig fundament. Na het eerder vaststellen van de Visie op Dienstverlening, hebben we in 2025 een Visie op Bedrijfsvoering vastgesteld. Deze visie geeft richting aan hoe we onze bedrijfsvoering organiseren.

Trends en ontwikkelingen

De wereld om ons heen verandert snel. De afgelopen periode heeft ons geleerd dat sommige ontwikkelingen zo snel gaan, dat we ze niet kunnen voorzien en dat we daar snel op in moeten spelen. Met name digitale soevereiniteit als gevolg van de wereldwijde ontwikkelingen vraagt een andere blik. Maar ook de versterking van onze weerbaarheid werkt door in hoe we onze bedrijfsvoering organiseren. Daarom volgt de bedrijfsvoeringsorganisatie de trends en ontwikkelingen in de samenleving.

Planning en control

We streven naar een P&C-cyclus die optimaal inzicht geeft met sturingsinformatie op niveau van de gemeenteraad, het college en de organisatie. Helder geformuleerde beleidsdoelen, daaruit voortvloeiende prestaties en de benodigde budgetten.

In 2025 zijn de bezuinigingsmaatregelen fase 1 en 2 in het meerjarenperspectief verwerkt. De financiële verordening is herzien op basis van gewijzigde wetgeving. Op basis van de organisatieontwikkeling is ook de budgethouders regeling vernieuwd. In 2025 zijn verder de adviezen uit de managementletter 2024 geprioriteerd en deels opgevolgd. De structurele uitvoering van de verbijzonderde interne controle (VIC) is in 2025 op de bedrijfsvoeringsprocessen sociaal domein (WMO en Jeugdzorg), subsidies, inkoop (facturen) en spendanalyse grondig aangepakt.

HRM/personeelsbeleid

Wij werken continu aan een HRM-beleid dat passend is voor onze organisatie en de opgaven die we hebben. Hierbij vertalen we ook regelgeving en effecten van de CAO in ons beleid. Maar ook wensen uit het bestuur en de organisatie.

Zo is het afgelopen jaar hard gewerkt aan het optimaliseren van systemen en herijken van werkprocessen als voorbereiding op de komst van de teamleiders. Daarnaast is er per team een personeelsformatie vastgesteld die geldt als startpunt per 01-01-2026.

Ook een veilige werkomgeving is een belangrijk speerpunt geweest. Er zijn diverse instrumenten geïmplementeerd die bijdragen aan een veiliger werkomgeving en daarnaast is er een Collega Assistentie Team in het leven geroepen.

Integriteit

Integere bestuurders en ambtenaren zijn een basisvoorwaarde voor het vertrouwen van inwoners in de lokale overheid. Integriteit is dan een groot goed en daarmee een belangrijk onderwerp in onze organisatie. We vinden het belangrijk dat we een goed werkgever zijn. Er is dan ook aandacht voor een prettige en veilige werkomgeving. We besteden op meerdere momenten in het jaar aandacht aan het thema om zo het bewustzijn van onze medewerkers te vergroten en te zorgen voor een prettige en veilige werkomgeving waarin integriteit en grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar gemaakt kan worden.

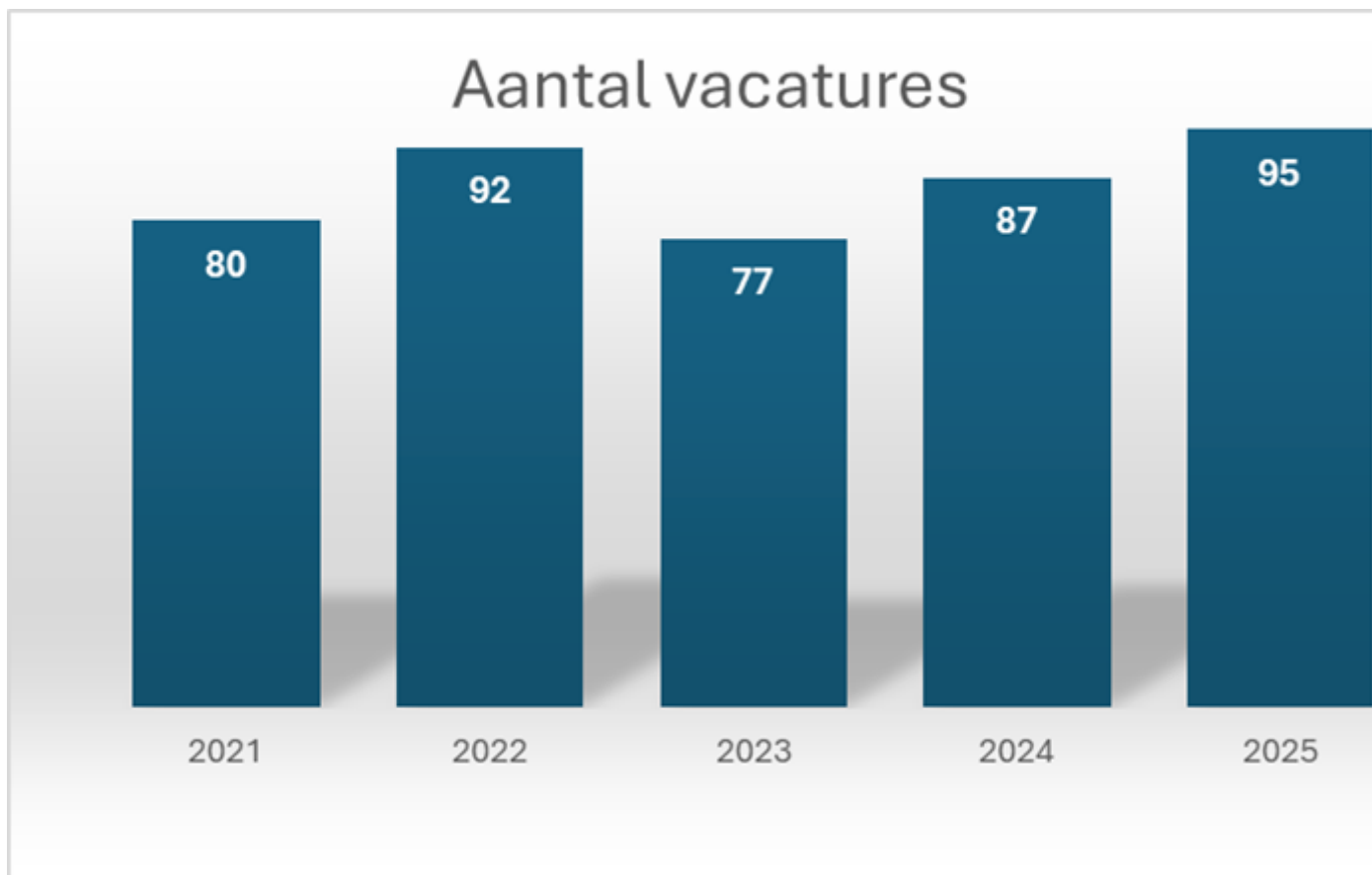
Daarnaast is een aantal randvoorwaarden geregeld die bijdragen aan een veilige werkomgeving, zoals een actueel agressie- en emotieprotocol en een incidentenregistratie

Arbeidsmarktstrategie

Al enige jaren is er sprake van een gespannen arbeidsmarkt en zien we dat landelijk het aantal gemeentelijke vacatures toeneemt, ook in 2025. De algehele stijging van het aantal vacatures hangt vermoedelijk samen met de demografische ontwikkelingen en de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties.

Ook binnen onze organisatie is afgelopen jaren sprake van een toename van het aantal vacatures.

Grafiek totaal aantal vacatures per jaar.

In vrijwel alle domeinen zijn vacatures moeilijk vervulbaar. Toch lukt het, eventueel met inzet van externe partijen en inzet en opleiden van trainees/starters, om het merendeel van de vacatures te vervullen. Arbeidsmarktstrategie heeft prioriteit in de komende jaren, ook gezien de verwachte uitstroom van medewerkers ten gevolge van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Onze uitdaging in deze krappe arbeidsmarkt is aan de ene kant nieuw talent aan te trekken en aan de andere kant te voorkomen dat medewerkers vertrekken. Met onze arbeidsmarktcommunicatie laten we zien hoe mooi en uitdagend het werken voor de gemeente Berkelland is. Wij bieden aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en bieden medewerkers mogelijkheden om een goede werk-privé balans te hebben en te houden. Nieuwe medewerkers krijgen een vliegende start in ons introductieprogramma en al voor de eerste werkdag is er contact. Zittende medewerkers bieden we mogelijkheden om zich te ontwikkelen en binnen de organisatie door te groeien en te bewegen. Vertrekkende medewerkers laten we met een goed gevoel de organisatie verlaten, zij zijn immers ook onze ambassadeurs. We houden contact met oud-medewerkers, ook met medewerkers die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt omdat zij mogelijk nog werkzaamheden voor ons kunnen/willen vervullen.

Privacy en informatieveiligheid

De gemeente voert belangrijke publieke taken uit en verwerkt daarbij veel gevoelige informatie van inwoners en organisaties. De maatschappij verwacht terecht dat wij zorgvuldig met die informatie omgaan en die beschermen.

Onze ambitie en visie op het gebied van informatieveiligheid is erop gericht onze informatiesystemen zo goed mogelijk te beveiligen en schade door mogelijke aanvallen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit doen we door de kwetsbaarheden in onze informatiesystemen in kaart te brengen en te verminderen, zodat we zo goed mogelijk zijn beschermd tegen digitale bedreigingen. We werken daarbij volgens de vernieuwde Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2), die sinds 2025 het normenkader vormt voor alle overheidsorganisaties. Daarnaast houden we rekening met nieuwe wetgeving, zoals de implementatie van de NIS2-richtlijn via de Cyberbeveiligingswet. Gemeenten worden hierin aangemerkt als essentiële entiteiten, wat betekent dat aanvullende verplichtingen gelden op het gebied van risicobeheer, zorgplicht en incidentmelding.

In 2025 heeft de externe IT-auditor vastgesteld dat onze DigiD- en Suwinet-aansluitingen voldoen aan alle ENSIA- en BIO-normen. Hiermee is bevestigd dat onze informatiebeveiliging op orde is en dat wij aan de landelijke verantwoordingsplicht voldoen. ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Informatie Audit) is de landelijke methode waarmee gemeenten laten zien dat zij hun digitale systemen goed beveiligen en voldoen aan de BIO-normen. Via deze jaarlijkse verantwoording wordt gecontroleerd of wij zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en of onze belangrijkste aansluitingen, zoals DigiD en Suwinet, veilig zijn ingericht.

In het afgelopen jaar is binnen de gemeentelijke organisatie een SIEM/SOC (Security Information & Event management/Security Operations Centre) -voorziening ingericht. Met deze voorziening worden onze systemen continu gemonitord op afwijkingen en mogelijke beveiligingsincidenten. Hierdoor kunnen dreigingen sneller worden herkend en opgevolgd. De implementatie is succesvol afgerond en draagt bij aan het verder versterken van onze informatiebeveiliging en het voldoen aan de BIO-normen.

Het realiseren van privacybescherming, informatiebeveiliging en cybersecurity is niet iets wat je eenmalig doet. Voortdurende aandacht is belangrijk. Met name omdat het belang en de afhankelijkheid van veilige IT-voorzieningen toeneemt, net als de technische mogelijkheden en bedreigingen op dit gebied. De behoefte aan voortdurende verbetering op het gebied van digitale weerbaarheid is groot. Om te kunnen voldoen aan de strengere regelgeving en invulling te kunnen geven aan noodzakelijke maatregelen, zal er vooral op technisch gebied verder geïnvesteerd moeten worden. Alleen op deze wijze kunnen we een goede (digitale) dienstverlening blijven garanderen.

Naast technische maatregelen zetten we ook in op het vergroten van bewustzijn binnen de organisatie. De awareness-campagne iBewustzijn die in eerdere jaren is gestart, worden voortgezet en blijft een belangrijk instrument om medewerkers alert te houden op risico's en veilig gedrag te stimuleren

Interne controle en rechtmatigheid

Sinds 2024 wordt door het college een rechtmatigheidsverantwoording afgelegd over het voorgaande dienstjaar. Een belangrijke pijler voor de onderbouwing vormt de structurele en frequente toepassing van de verbijzonderde interne controle met de focus op de financiële rechtmatigheid. We werken met een intern controleplan gebaseerd op analyse van de belangrijkste risico's en waarin vastgesteld is hoe wij te werk willen gaan om de benodigde onderbouwing te realiseren. De in- en externe controles worden voortdurend in samenwerking met de accountant zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Elk jaar worden de betreffende toetsingskaders geüpdatet en geactualiseerd. Er is sprake van een voortdurende doorontwikkeling op het gebied van de verbijzonderde interne controle en financiële rechtmatigheid. Ook dit jaar is er naast de gebruikelijke speerpunten voor het inkoopbeleid veel aandacht aan recente ontwikkelingen uitgegaan in de verantwoordingsprocessen voor kleine zorgaanbieders.

Integrale kwaliteitszorg

Voor de integrale kwaliteitszorg onderhoudt het team AO/IC met verschillende disciplines korte lijnen tijdens de actuele audits. Afhankelijk van de situatie die uit de actuele bevindingen uit de

audits komen wordt van deze samenwerking meer of minder gebruik gemaakt. In het afgelopen jaar zijn geen gezamenlijke audits uitgevoerd maar is er op verschillende onderwerpen regelmatig overleg geweest hoe deze speerpunten in de organisatie op te pakken zijn. Daarin zijn de afdelingen Juridisch, ICT-informatieveiligheid, het subsidiebureau en de financiële administratie regelmatig betrokken. Daarmee willen we een multidisciplinaire bijdrage leveren aan het optimaliseren van de inrichting van de organisatie en de processen zodat onze doelstellingen worden gerealiseerd en gevolgen van risico's in beeld zijn en worden beperkt.

Fiscale risico's

In het convenant fiscaal horizontaal toezicht hebben wij afspraken gemaakt met de belastingdienst over de doorontwikkeling van onze fiscale processen. Onze rapportage over de fiscale beheersing bespreken we in 2026 met de belastingdienst.

ICT en informatievoorziening

Er zijn veel ontwikkelingen die op ons afkomen die een groot beroep doen op onze informatievoorziening en automatisering. Deze veranderingen vragen om duidelijke strategische kaders en richtlijnen. In de *Visie op Informatie* hebben we daarom in 2025 de strategische koers voor 2026–2030 uitgezet, met als doel een toekomstbestendige en veilige ICT-omgeving te realiseren. In de visie krijgen nieuwe trends en ontwikkelingen een duidelijke plek, evenals de keuzes die we willen maken en wat daarvoor nodig is. Thema's als digitale weerbaarheid en autonomie, dienstverlening in balans, duurzame informatievoorziening, kansen met innovatie en I-governance hebben daarbij onze prioriteit. We kiezen er daarbij onder andere ook voor om geen ICT zelf te ontwikkelen en niet de koploper te willen zijn, maar een slimme volger. We maken gebruik van landelijke overheidsvoorzieningen en hanteren de VNG-normen als uitgangspunt.

Op basis van deze visie is de cloud strategie vastgesteld: "Cloud: begin met het eind in gedachten!" De beweging richting de cloud is de afgelopen jaren al gestart en zal de komende jaren verder worden voortgezet. Ons doel is om zoveel mogelijk apparatuur en beheer stapsgewijs volledig naar de cloud te brengen, zodat we beter kunnen inspelen op ontwikkelingen in de maatschappij, binnen de organisatie en in de markt. Binnen ICT is daarom al een transitie gaande: van traditioneel beheer naar een meer opdrachtgevergerichte rol. Deze overgang brengt tijdelijk extra financiële lasten met zich mee.

De ICT-kosten zijn de afgelopen jaren flink gestegen, waardoor de budgetten onder druk staan. Tegenover deze stijging staan echter ook besparingen, onder andere door het afbouwen van technische beheerrollen en het verminderen van investeringen in eigen hardware en infrastructuur. Deze besparingen zullen de komende jaren steeds meer effect hebben naarmate de cloudtransitie verder vordert.

Wetgeving

De inwerkingtreding van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) is in 2025 uitgesteld naar 1 januari 2026. Met deze wet krijgen inwoners en ondernemers het recht om op digitale wijze zaken te doen met de gemeente. De organisatie is in 2025 al druk bezig geweest met de implementatie van deze wet en door het college en de gemeenteraad zijn aanwijzingsbesluiten vastgesteld.

Ook zou in 2025 de Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams) worden ingevoerd. Met deze wet wordt domeinoverstijgende gegevensdeling in het sociaal domein (o.a. Jeugdwet, Wmo, Participatiewet) mogelijk. Het wetgevingstraject heeft vertraging opgelopen, waardoor de wet nog niet in werking getreden is.

De Wet versterking participatie op decentraal niveau is in 2025 in werking getreden. Met deze wet wordt de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op decentraal niveau versterkt. Ook wordt het uitdaagrecht wettelijk verankerd. De nieuwe wet betekent voor gemeenten dat ze een participatieverordening moeten opstellen. Er

geldt een overgangstermijn van 2 jaar. In 2026 wordt het proces opgestart om een participatieverordening op te stellen.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de paragraaf bedrijfsvoering is in lijn met de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke acties (beheersmaatregelen) ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. We zetten structureel in op de interne controle van de rechtmatigheid die nodig is ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording. We werken met een intern controleplan gebaseerd op analyse van de belangrijkste risico's. De in- en externe controle worden in samenwerking met de accountant zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Ondanks de planmatige voorbereiding blijft de rechtmatigheidsverantwoording de nodige inspanningen vergen.

De verantwoordingsgrens is 2% van de lasten exclusief reserves en daarmee € 3,200 miljoen. Een eventueel totaal aan onrechtmatigheden boven deze grens moet verplicht worden opgenomen in en toegelicht in de "Rechtmatigheidsverantwoording". We blijven (net) niet onder deze grens, onze totale onrechtmatigheid bedraagt € 3,348 miljoen. De rapporteringsgrens is € 100.000. Eventuele overschrijdingen van deze laatste grens lichten we hier in de paragraaf bedrijfsvoering toe.

Uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële rechtmatigheid, ofwel de rechtmatige totstandkoming van financiële beheershandelingen, zijn drie verantwoordingscriteria: Het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het M&O criterium (misbruik & oneigenlijk gebruik). Per criterium volgt een korte beschrijving, gevolgd door de stand van zaken binnen onze organisatie en welke maatregelen eventueel genomen worden voor verbetering.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium betreft het budgetrecht van de gemeenteraad. Het is aan de raad in hoeverre afwijkingen van de begroting acceptabel zijn. Dit is vastgelegd in onze financiële verordening. Onderschrijdingen in de lasten (of kredieten) zijn acceptabel. Als deze (in dit geval bij deze jaarstukken) gemeld zijn, zijn ze niet alleen acceptabel maar ook rechtmatig. Een aantal specifiek genoemde overschrijdingen van de lasten zijn ook acceptabel. Overschrijdingen van de lasten kunnen wel acceptabel zijn maar zijn per definitie niet rechtmatig. Over dit laatste liep bij de jaarstukken 2023 landelijk het standpunt van accountants nog uiteen, nu niet meer.

De volgende onrechtmatigheden door overschrijding van de begrote lasten zijn geconstateerd. Deze zijn grotendeels acceptabel:

- € 168.000 programma sport en cultuur. Betreft grotendeels investeringen sportterreinen. Dit is een deel gedekt uit SPUK's. Van deze overschrijding resteert € 77.000 als niet acceptabel omdat er voor dat deel geen inkomsten tegenover de overschrijding van de lasten staan.
- € 582.000 op programma werken en leren. Betreft grotendeels afschrijving onderwijshuisvesting (sloop, afboeken boekwaarde) ten laste van reserves conform afspraak. Omdat hier baten tegenover staan is de overschrijding acceptabel.
- € 512.000 programma veiligheid. Betreft voornamelijk extra lasten voor de ODA. Van deze overschrijding resteert € 362.000 als niet acceptabel omdat er voor dat deel geen directe inkomsten tegenover de overschrijding van de lasten staan. De extra inkomsten uit bouwleges op het programma wonen hebben we bij de beoordeling van het acceptabele deel buiten beschouwing gelaten omdat we daarvan niet 1 op 1 kunnen bepalen dat ze direct gerelateerd zijn aan de uitgaven.
- € 1.096.000 programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering. Betreft grotendeels het treffen van (aanvullende) pensioenvoorzieningen zoals voorgeschreven in verband met het overgaan van pensioenaanspraken bestuurders naar het ABP. Dit beschouwen we als een acceptabele afwijking wegens het een open-einde karakter (niet beïnvloedbaar door het college) van de regeling.

- € 150.000 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Betreft onder andere energielasten leegstaande gebouwen. Overschrijding is acceptabel omdat er extra baten tegenover staan.

Van de totale begrotingsonrechtmatigheid van € 2.508.000 is dus het overgrote deel (€ 2.069) acceptabel. In totaal is € 439.000 niet acceptabel.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het voorwaardencriterium komt tot uiting bij de interne audits die uitgevoerd worden volgens het intern controleplan. In elk van de uitgevoerde audits wordt getoetst of aan de eisen van de specifieke wetgeving is voldaan. Hier volgt een toelichting van de belangrijkste geconstateerde afwijkingen.

Subsidies

In 2025 zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd bij subsidies. Subsidies worden verstrekt op basis van een veelheid aan subsidieregelingen. Bij een tweetal kleine regelingen zijn onduidelijkheden onder de rapportagetolerantie geconstateerd.

Aanbestedingsregels diensten/levering inclusief inhuur

De onrechtmatigheid bedraagt € 840.000. Deze onrechtmatigheid is onderverdeeld in een 11-tal dossiers/contracten. Net als in 2024 zit hier ook nog inhuur tussen. De bedragen zijn echter afgenomen omdat inhuur steeds vaker gedocumenteerd via Werken in Gelderland (het Dynamisch Aankoop Systeem) loopt, en oude contracten aflopen. De andere casussen betreffen deels inkopen die we al jaren niet aanbesteden om zo verschillende (lokale partijen) te kunnen contracteren.

Opvolging intern inkoopbeleid

Net zoals we een aantal keren achteraf kunnen concluderen dat we de Europese aanbestedingsregels niet hebben gevolgd is ook een aantal keren het interne inkoopbeleid niet gevolgd. Terugkerende onderwerpen in de bevindingen rondom de opvolging van het intern inkoopbeleid zijn centrale vastlegging en volledige dossiervorming.

In 2024 zijn reeds enkele wijzigingen in werkwijzen geïmplementeerd die hierin verandering brengen. Vanuit de (verbijzonderde) interne controle (VIC) zal de nadruk gelegd worden op monitoring en borging van de te zetten stappen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Met misbruik en oneigenlijk gebruik wordt bedoeld op het door derden opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Daarbij gaat het om het aangaan van rechtshandelingen die wel in overeenstemming zijn met de bewoordingen van de regelgeving maar die in strijd zijn met het doel en de strekking ervan. Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig die functioneren. Veelal zijn deze al geformuleerd als voorwaarde uit de betreffende wet- en regelgeving. Maar ook aanvullende maatregelen in de administratieve organisatie en bestaande werkprocessen kunnen hierin ondersteunen.

Stand van zaken in Berkelland

De gemeente Berkelland beschikt niet over een overkoepelende nota M&O. Toch wordt in de te controleren processen van de VIC aandacht geschonken aan het M&O-criterium. In de VIC zijn geen specifieke fouten boven de rapporteringsgrens met betrekking tot het M&O-criterium geconstateerd.

Sommige voorwaarden zijn evengoed M&O-gevoelige meetpunten en dekken in combinatie met andere beheersmaatregelen het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik af. De regelmatige uitvoering van de VIC kan in deze gezien worden als een eerste beheersmaatregel. De vragenlijsten die voor de VIC gebruikt worden zijn onderdeel van de controleapplicatie Checkpoint-IC. Per vraag wordt verwezen naar de wettelijke tekst van het betreffende toetsingskader. Elk jaar worden deze vragenlijsten voor het begin van het nieuwe controlejaar geüpdatet volgens de actuele regelgeving.

Andere beheersmaatregelen zoals het vier-ogen-principe en functiescheiding hebben een preventief karakter en vormen daarom op de VIC een aanvulling in de mix aan beheersmaatregelen. Ook de aanwezigheid van dit soort maatregelen zijn getoetst in de verschillende vragenlijsten van diverse processen.

Er is in 2025 geen misbruik of oneigenlijk gebruik geconstateerd.

Fraude

In 2025 hebben we geen fraude geconstateerd.

De Wet Fido, schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo

Volgens de Kadernota rechtmatigheid dient aanvullende informatie opgenomen te worden over de niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het naleven van bepalingen in de Wet Fido en bijbehorende regelingen. Deze regelingen gaan over treasury. Onder treasury verstaan we beheershandelingen die uitgevoerd worden rondom de financiering van de gemeente middels leningen en de verplichting om via kasstortingen en -opnames overtollige middelen in de schatkist aan te houden en de mogelijkheid om overtollige middelen onderling uit te lenen. Om duidelijkheid te krijgen of hier sprake is van financiële (on)rechtmatigheid is het proces Treasury in 2023 doorgelicht via een VIC. Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Omdat in 2025 de financieringsbehoefte van gemeente Berkelland wederom klein was is er niet opnieuw een VIC uitgevoerd. De regelgeving uit het statuut voldoet voor de processen maar geeft geen risicoanalyse met bijbehorende beheersmaatregelen weer.

Wet open overheid

Wettelijk kader

Sinds 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) van kracht als vervanger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In artikel 3.5 van de Woo staat dat in de begroting en de jaarrekening een aparte paragraaf over dit onderwerp wordt opgenomen.

Naast de welbekende openbaarmaking op verzoek die ook onder het Wob-regime bestond, kent de Woo een actieve openbaarmakingsplicht voor bepaalde overheidsinformatie. Deze verplichting is onderverdeeld in informatiecategorieën, waarvan er 11 voor de gemeente Berkelland van toepassing zijn. Het doel hiervan is het expliciete recht van burgers op publieke informatie beter te borgen.

De verplichting tot actieve openbaarmaking treedt gefaseerd in werking. De eerste tranche van 4 categorieën is op 1 november 2024 ingevoerd. Dit betreft de volgende categorieën:

1. Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a);
2. Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b);
3. Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d);
4. Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e).

De VNG heeft voor de toepassing van de verschillende informatiecategorieën handreikingen en werkdefinitie ter beschikking gesteld.

De inwerkingtreding van de tweede (en daaropvolgende) tranche(s) is al meermaals uitgesteld. Dit heeft te maken met de achterstanden rond de ontwikkeling van een generieke WOO-voorziening. Het is nog niet duidelijk wanneer de uiteindelijke inwerkingtreding is.

Toelichting

In 2025 is een projectleider gestart met de implementatie van de Woo. Op basis van het in 2024 opgeleverde plan van aanpak en de eerder uitgevoerde inventarisatie werkt de projectleider aan de uitrol van alle categorieën. De verdere implementatie vindt plaats in 2026 en 2027.

Ten aanzien van de wettelijke verplichtingen over de actieve openbaarmaking voldoet de gemeente Berkelland aan de openbaarmakingsverplichtingen van de bovengenoemde eerste tranche. Deze vier categorieën worden actief openbaar gemaakt. Vooruitlopend op de komst van de tweede tranche worden stappen gezet om ook op deze categorieën te voldoen aan de wettelijke verplichtingen, maar op dit moment is nog niet duidelijk wanneer deze gaan gelden. Zodra het Rijk een nieuwe planning voor de tranches vaststelt, wordt de implementatieplanning van de gemeente Berkelland daarop aangepast.

Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf komen de uitgangspunten over het gemeentelijke grondbeleid aan de orde. In het jaarverslag staat tot welke resultaten het beleid in 2025 heeft geleid. Ook analyseren we de risico's die verbonden zijn aan de ontwikkeling van de plannen.

Beleid

Algemeen grondbeleid

In juni 2025 is de Nota Grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin is beschreven dat grondbeleid geen doel op zich is maar ondersteunend aan de ambities en programmadoelen waarvoor de fysieke leefomgeving de gewenste ruimte kan bieden binnen de kaders van de Omgevingsvisie Berkelland. Via een motie is gevraagd om bij grote/urgente maatschappelijke opgaven een (pro)actieve rol in te nemen. Denk aan het ontwikkelen van woningbouw, bedrijvigheid, klimaatadaptatie, energietransitie en natuurontwikkeling. Daar waar minder gemeentelijke regie noodzakelijk is, faciliteert de gemeente particuliere ontwikkelingen door binnen de kaders van de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid mee te werken aan planologische procedures.

De Aanvullingswet Grondeigendom is per 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. Deze wet geeft de kaders voor het verhalen van de kosten die de gemeente maakt voor gebiedsontwikkelingen door derden. In de praktijk zet de gemeente Berkelland in op het aangaan van anterieure overeenkomsten met initiatiefnemers voorafgaande aan het wijzigen van het omgevingsplan of het verlenen van een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Bij het kunnen ontwikkelen en exploiteren van grondposities vormt het recent vastgestelde Volkshuisvestingsprogramma 2026-2035 en het Regionale Programma Werklocaties het operationele kader. De financiële verantwoording van de exploitaties moet voldoen aan de Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken van de commissie BBV (december 2023). Ook de fiscale regelgeving rond vennootschaps- en omzetbelasting stellen eisen aan de wijze waarop de administratie is ingericht.

Financiële positie

Omdat de gehele looptijd van planvoorbereiding tot en met de verkoop van de laatste kavel en het woonrijp opleveren vaak meerdere jaren duurt, kunnen de verwachte en werkelijke resultaten binnen de grondexploitatie variëren. Kosten kunnen tegenvallen, maar ook de verkoop van kavels kan tegenvallen. De jaren 2008 tot 2018 lieten zien dat de effecten van de economische crisis en de stagnerende woningmarkt hebben geleid tot verliezen op de grondexploitaties. De bestaande woningvoorraad biedt onvoldoende aanbod om in de actuele behoefte te voorzien. Dit leidt tot een vraag naar extra bouw kavels om het beoogde type woning te realiseren of om de gewenste doorstroming te stimuleren. De prognoses van de complexen bouwgronden in exploitatie zijn hierdoor in de periode 2019-2024 aanmerkelijk verbeterd. Door deze ontwikkeling is de voorraad direct beschikbare kavels sterk teruggelopen, zowel voor de nieuwbouw van woningen als uitgifte van bedrijfsterrein. We verwachten in 2026 een aantal nieuwe complexen te openen.

De lopende grondexploitatie projecten actualiseren we minimaal jaarlijks. In deze paragraaf gaan wij onder het hoofdstuk Jaarverslag 2025 in op de resultaten. Een actueel overzicht van de lopende projecten is in de jaarrekening opgenomen onder de balanspost voorraden, onderdeel Bouwgronden in exploitatie. Grondposities waarbij een reëel en stellig voornemen tot ontwikkeling ontbreekt, verantwoorden we volgens de BBV voorschriften onder de post Materiële vaste activa.

Reserve bouwgrondexploitatie

Uitgangspunt is dat onze grondexploitatie “selfsupporting” is. Winsten en verliezen moeten elkaar op termijn compenseren. Het product grondexploitatie werd daarom tot 2024 budgettair neutraal in de begroting opgenomen. In het kader van het onderzoeken van bezuinigingsmogelijkheden is in de Perspectiefnota 2025 een jaarlijks positief resultaat van € 400.000 in de begroting opgenomen op basis van ervaringscijfers.

Om in de toekomst tegenvallers op te vangen, werken we met een reserve grondexploitaties. Na afloop van elk boekjaar wordt de stand van zaken per balansdatum opgemaakt en worden de exploitatiebegrotingen geactualiseerd. Naar rato van de voortgang van de exploitatie wordt winst verantwoord. Voor verwachte verliezen vormen we een voorziening. Winsten worden toegevoegd en verliezen worden onttrokken aan de reserve bouwgrondexploitatie. Met ingang van 2021 verwerken we het resultaat al in de reserve grondexploitatie vóórafgaande aan de resultaatbestemming. Op deze manier wordt het algehele resultaat van de jaarrekening minder beïnvloed door fluctuaties in de uitkomsten van de grondexploitaties.

In 2023 is via de Nota Reserves en Voorzieningen een wenselijke bandbreedte voor de hoogte van de reserve grondexploitaties gedefinieerd. De ondergrens is bepaald op de ratio waarbij het weerstandsvermogen nog voldoende is om de risico's op te vangen. Het plafond is bepaald op een ratio van 2 maal de benodigde weerstandscapaciteit.

Risicomanagement

De reserve grondexploitaties moet eventuele toekomstige tegenvallers op kunnen vangen. Het is daarom belangrijk om een goede inschatting te maken van eventuele tegenvallers. De hoogte van de reserve grondexploitaties stemmen we daarop af. De gemeente werkt met een methode van risico analyse om het risico op tegenvallende resultaten zo betrouwbaar mogelijk in te schatten. Daarbij beoordelen we marktrisico's en specifieke project risico's.

Marktrisico's bestaan uit kostenstijgingen, daling van grondprijzen en vertraging van de ontwikkelingen. Voor deze factoren worden parameters voor twee scenario's gehanteerd. Samen met de specifieke projectrisico's leidt de berekening tot een inschatting van de bandbreedte waarbinnen de risico's zich bevinden. Deze bandbreedte geeft een goede indicatie van de benodigde weerstandscapaciteit.

Deze benodigde capaciteit vergelijken we met de beschikbare weerstandscapaciteit. De beschikbare capaciteit bestaat uit meerdere delen. Allereerst bestaat deze capaciteit uit de Algemene reserve grondexploitatie. Daarnaast kunnen risico's in de toekomst mogelijk worden gecompenseerd door begrote winsten of door in de begroting opgenomen posten voor onvoorzien uitgaven. Voorzichtigheidshalve nemen we slechts een deel van deze begrote ruimte mee voor het bepalen van de beschikbare capaciteit.

De ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstands-capaciteit geeft een indicatie van het weerstandsvermogen. Verderop in deze paragraaf Grondbeleid lichten we de uitkomsten van deze analyse toe.

Jaarverslag grondexploitatie 2025

Het resultaat van het product Grondexploitatie over het jaar 2025 laat een winst vóór vennootschapsbelasting zien van € 699.518. In 2024 werd € 45.671 verlies verantwoord. De winst over 2025 is vooral het gevolg van de gerealiseerde kavelverkoop in de plannen Elbrink Heure en Elbrink Leenkamer in Borculo.

Het resultaat is – rekening houdend met bijdragen uit overige reserves en na aftrek van een bedrag van € 100.000 vennootschapsbelasting en een dekkingsbijdrage van € 400.000 voor de begroting – toegevoegd aan de Algemene Reserve Bouwgrondexploitatie. Voor de specificatie verwijzen we naar hoofdstuk III van deze paragraaf.

De inhoud van dit jaarverslag bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Analyse van het resultaat 2025 vóór vennootschapsbelasting
- Waardering grondposities per eind 2025
- Reserves en voorzieningen ten behoeve van de grondexploitatie
- Risicoanalyse grondexploitatie
- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2026

Analyse van het resultaat vóór vennootschapsbelasting

Dit hoofdstuk behandelt de uitkomsten van de grondexploitatie over het jaar 2025. De winst over het boekjaar 2025 ad € 699.518 is als volgt samengesteld:

Plan	Resultaat	Mutatie voorziening	Totaal resultaat
Kieft 4 Eibergen	37		37
Everskamp Ruurlo		-23	-23
Zwilbroekseweg Eibergen	52		52
Vonderman Noordijk	52		52
Olland Noord Rietmolen	20		20
De Heuver Gelselaar	5		5
Leusinkbrink Zoomgebied Ruurlo	12		12
Elbrink Heure Borculo	105		105
Elbrink Leenkamer Borculo	522		522
Bouwgronden in exploitatie	805	-23	782
Lichtenhorst Borculo	-11		-11
Leusinkbrink Zuid Ruurlo	-63		-63
Erfpachtgronden Borculo	96		96
Overige complexen per saldo	7		7
Algemene kosten	-112		-112
Materiële vaste activa en overige gronden	-83	0	-83
Totaal resultaat (winst)	722	-23	699

Korte toelichting resultaat

Het voorgeschreven systeem van winstbepaling [‘percentage of completion’] leidt tot tussentijdse resultaatneming bij de complexen Bouwgrond in exploitatie naar rato van de voortgang. De voortgang wordt uitgedrukt in een percentage waarbij de werkelijke uitgaven en opbrengsten worden afgezet tegen de actuele begroting. Het positieve resultaat over 2025 op de Bouwgronden in exploitatie ad € 805.000 is overwegend het gevolg van deze tussentijdse winstnemingen. Door de verkoop van 6 kavels binnen het complex Elbrink Leenkamer Borculo kan daar een tussentijdse winst van € 522.000 worden geboekt. Daarbij moet worden opgemerkt dat deze winst met name het gevolg is van de forse afwaarderingen die daar in de jaren 2011-2013 zijn doorgevoerd als gevolg van de destijds verwachte demografische ontwikkelingen. In feite is de winstneming nu een correctie op het eerder verantwoorde verlies.

De complexen Zwilbroekseweg Eibergen, Vonderman Noordijk, Olland Noord Rietmolen en Elbrink Heure Borculo sluiten we per eind 2025 administratief af. Er worden voor deze locaties geen investeringen of opbrengsten meer verwacht. Totaal is op deze 4 locaties in 2025 een positief eindresultaat van bijna € 230.000 verantwoord.

Naast de winstneming voor de Bouwgronden in exploitatie is sprake van een negatief resultaat op de (nog te ontwikkelen) gronden onder de Materiële vaste activa. Dit wordt onder meer verklaard doordat voor de locaties Lichtenhorst in Borculo en Leusinkbrink Noord en Zuid in Ruurlo voorbereidingskosten voor de planologische procedure zijn verantwoord. Deze kosten zijn – in lijn met de uitspraken van de commissie BBV – niet geactiveerd maar direct ten laste van het resultaat gebracht.

De overige resultaten zijn voornamelijk het gevolg van reguliere activiteiten (uitgaven en verkopen) en jaarlijkse actualisatie van de meerjarenbegroting.

Waardering grondposities per einde boekjaar

De waardering van de ingenomen grondposities per einde boekjaar is als volgt (in €):

	Rekening 2025	Rekening 2024
Niet in exploitatie genomen gronden	2.999	2.999
Erfpachtgronden	35	38
Overige gronden	314	314
Subtotaal Materiële vaste activa	3.348	3.351
Voorraad Bouwgronden in exploitatie	1.381	1.906
Totaal boekwaarde	4.729	5.257
Af: voorzieningen voor kosten/verliezen	-275	-252
Totaal balanswaarde	4.454	5.005

De balanswaarde van de verschillende grondexploitaties is in 2025 afgenomen met € 550.271 van € 5.003.753 naar € 4.453.482. Deze afname is als volgt te specificeren (bedragen in €):

	Rekening 2025	Rekening 2024
Kapitaallasten (2,05% respectievelijk 2,40%)		23
Uren eigen dienst	107	107
Uitgaven op projectbasis	318	256
Totaal kosten en investeringen	425	386
Opbrengsten (verkoop / subsidie)	1.675	897
Per saldo af/toename door exploitatie	-1.250	-511
Verantwoord resultaat (excl. bijdrage reserves)	700	-46
Totaal mutatie balanswaarde	-550	-557

De totale balanswaarde van de voorraad Bouwgronden in exploitatie en de overige gronden onder de Materiële vaste activa is in 2025 met name gedaald als gevolg van relatief beperkte investeringen in verhouding tot de verkoopopbrengsten van kavels.

Voor een nadere specificatie van de balanswaarden en de verantwoorde resultaten voor de lopende projecten verwijzen we naar de toelichting op de balans in de jaarrekening, onderdeel Bouwgronden in exploitatie onder voorraden.

Reserves en voorzieningen ten behoeve van de grondexploitaties

In dit hoofdstuk komt het verloop van de reserve bouwgrondexploitatie aan bod. Ook lichten we de mutaties en de stand van de voorziening voor verwachte verliezen toe.

Algemene reserve bouwgrondexploitatie en resultaatbestemming 2025

De algemene reserve bouwgrondexploitatie bedroeg per eind 2024 € 6.295.949. Via de resultaatbestemming over 2024 is een bedrag van € 2.918.000 overgeheveld naar de Algemene reserve omdat het ingestelde plafond voor het afdekken van risico's volgens de Nota Reserves en voorzieningen 2023 werd overschreden.

Daarnaast is een bedrag van € 1.750.000 overgeheveld naar de reserve Bestuurlijke claims in verband met de cofinanciering voor de woningbouwprojecten in Ruurlo, Borculo en Neede waarvoor WBI-subsidie is ontvangen (raadsbesluit april 2025).

Op de winst over 2025 van € 699.518 is € 100.000 in mindering gebracht in verband met de toegerekende vennootschapsbelasting die hierover verschuldigd is. Daartegenover staat dat we een € 62.148 toevoegen als bijdrage in de investeringen in Leusinkbrink Zuid Ruurlo vanuit de gevormde reserve voor de cofinanciering van de sleutelprojecten voor de ontvangen WBI-subsidie.

Ook houden we rekening met het gegeven dat in de begroting al een positief resultaat van € 400.000 is ingeboekt. Het resterende positieve saldo van € 261.666 is toegevoegd aan de Algemene Reserve Bouwgrondexploitatie. Daarmee bedraagt de reserve voor Bouwgrondexploitatie – die nodig is om verliesgevend exploitaties en risico's in het grondbedrijf op te vangen – per eind 2025 € 1.889.615. Via het voorstel resultaatbestemming 2025 zal een bedrag van € 589.000 worden overgeheveld naar de Algemene Reserve.

Voorzieningen individuele projecten grondexploitatie

De voorziening voor individuele projecten is noodzakelijk om verwachte verliezen op dat specifieke plan in de toekomst op te vangen. De voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de geactualiseerde exploitatiebegroting. De voorziening komt overeen met de hoogte van het verwachte toekomstige tekort, berekend tegen netto contante waarde. We berekenen deze waarde tegen een discontovoet van 2,0%.

Er is per eind 2025 slechts een complex Bouwgrond in exploitatie waarvoor – als gevolg van geactualiseerde prijzen voor woonrijp maken - een verlies wordt begroot. Dat betreft bedrijventerrein Everskamp in Ruurlo. De voorziening voor dit complex bedraagt eind 2025 € 275.000 (vorig jaar € 252.000). De verhoging ad € 23.000 is in 2025 ten laste van het resultaat gebracht.

Risicoanalyse grondexploitaties

Dit hoofdstuk maakt inzichtelijk op welke wijze de risico-omvang van projecten binnen de grondexploitatie is becijferd. De omvang van een risico is het product van het effect en de kans dat dit zich voordoet. Het totaal van de risico's van de verschillende projecten is de benodigde weerstandscapaciteit. Het bedrag dat beschikbaar is voor het opvangen van risico's noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde capaciteit zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen deze beide termen – het weerstandsvermogen - bepaalt in welke mate de gemeente in staat is om de risico's die samenhangen met het exploiteren van grondposities af te dekken.

Bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van risico's binnen de grondexploitatie is een model ontwikkeld. In dit model maken we onderscheid tussen twee typen risico's. We onderkennen marktrisico's en specifieke projectgebonden risico's. Voor het bepalen van de omvang van marktrisico's hanteren we parameters voor kostenstijgingen, daling van opbrengsten en vertraging van de ontwikkeling. Uitgangspunt voor deze berekening is de geactualiseerde begroting per complex Bouwgrond in exploitatie. In deze begrotingen is uitgegaan van zo realistisch mogelijke ramingen voor nog te maken kosten en verwachte opbrengsten. Voor het bepalen van de omvang van risico's zijn vervolgens twee scenario's doorgerekend. Een scenario met tegenvallende ontwikkelingen en een scenario "kritiek".

Voor de strategische grondposities die sinds 2016 verantwoord worden onder de Materiële vaste activa (voorheen Niet in exploitatie genomen gronden) hanteren we een percentage van de boekwaarde om het marktrisico te bepalen.

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde parameters voor de bepaling van de omvang van de marktrisico's weergegeven.

	Effecten voor bepaling marktrisico	Tegenvallend scenario	Kritiek scenario
Bouwgronden in exploitatie			
Jaarlijkse kostenstijging boven inflatieniveau		10%	20%
Daling opbrengstverwachting		5%	10%
Vertraging looptijd in jaren		3	7
Kans op gezamenlijk optreden van deze effecten		50%	33%
Materiële vaste activa			
Percentage van de boekwaarde strategische gronden		5%	10%

In de exploitatiebegrotingen houden we rekening met prijsindexatie over de verwachte uitgaven. Over de jaren 2026 – 2028 rekenen we op respectievelijk 4,5%, 3,5% en 3,0% inflatie. Met ingang van 2029 hanteren we het langjarig gemiddelde inflatiecijfer van 2%. De onzekerheid op de markt als gevolg van de situatie in Oekraïne hebben we begin 2022 vertaald in een hoger risicoprofiel. In het model hanteren we een risico van 10% respectievelijk 20% kostenstijging bovenop de begrote prijsstijging. Deze parameters blijven we – mede gelet op de ontwikkelingen in het Midden Oosten - voorzichtigheidshalve hanteren.

De effecten worden per complex Bouwgrond in exploitatie opgeteld. Omdat het niet realistisch is dat al deze effecten zich in alle plannen tegelijkertijd en gezamenlijk voordoen, kwantificeren we het risico door het totale effect met een kans van 50% respectievelijk 33% te vermenigvuldigen. Deze percentages zijn de afgelopen jaren ook gebruikt.

Voor specifieke projectrisico's is een inschatting gemaakt van mogelijk negatieve effecten die zich binnen dat plan kunnen voordoen naast de al becijferde marktrisico's. Nadelige effecten met een kans groter dan 50% worden in de exploitatiebegroting zelf verwerkt en leiden daarom niet tot een extra risico.

De totale risico-omvang is in het tegenvallende scenario ingeschat op € 447.000. In het kritieke scenario komt de berekening op basis van bovengenoemde parameters uit op € 645.000. In onderstaande tabel is dit gespecificeerd:

	Tegenvallend scenario marktrisico	Kritiek scenario marktrisico	Project specifieke risico's	Totaal risico tegenvallend scenario	Totaal risico kritiek scenario
Bouwgronden in exploitatie	166	215	60	226	275
Materiële vaste activa	151	300	70	221	370
Benodigde weerstandscapaciteit	317	515	130	447	645

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit twee verschillende componenten. Allereerst is de Algemene reserve bouwgrondexploitatie beschikbaar om risico's op te vangen. Ten tweede kunnen risico's binnen projecten worden opgevangen als deze gecompenseerd worden door verwachte winsten of als hiervoor binnen de begroting budget beschikbaar is in de vorm van posten onvoorzien.

Overigens zal binnen enkele plannen de boekwaarde lager zijn dan de huidige marktwaarde. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de gronden die in erfpacht zijn uitgegeven. Deze zogenaamde stille reserves nemen we voorzichtigheidshalve niet mee bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De Algemene reserve bouwgrondexploitatie bedraagt na verwerking van het resultaat over 2025 € 1.889.615. Deze reserve is direct beschikbaar als capaciteit om risico's binnen de lopende gemeentelijke grondexploitaties op te vangen. Voor zover deze capaciteit onvoldoende blijkt, moet een beroep gedaan worden op de Algemene reserve. Met een eventuele onttrekking van het surplus van de reserve boven het vastgestelde plafond is hierbij vooralsnog geen rekening gehouden.

Het totaal begrote positieve eindresultaat voor de Bouwgronden in exploitatie bedraagt per eind 2025 € 1.611.000. Binnen de projecten is voor onvoorzien posten € 71.000 opgenomen. Voor de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt voorzichtigheidshalve 50% meegenomen in het tegenvallende scenario en 33% in het kritieke scenario. Dit leidt tot een beschikbare capaciteit in de komende jaren van € 840.000 respectievelijk € 554.000.

Samengevat kan de totaal beschikbare weerstandscapaciteit als volgt worden weergegeven:

	Begroot	Beschikbare capaciteit	
		Tegenvallend scenario	Kritiek scenario
Aandeel van begroot		50%	33%
Winstprognose vanaf 2024	1.611	805	531
Post onvoorziene uitgaven	71	35	23
		840	554
Algemene reserve grondexploitatie		1.890	1.890
Beschikbare weerstandscapaciteit		2.730	2.444

Weerstandsvermogen grondexploitatie

De verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. In het tegenvallende scenario is deze verhouding per eind 2025 6,1 (2024: 12,9). In het kritieke scenario is de ratio 3,8 (2024: 8,7). De ratio is in 2025 met name gedaald door de vermindering van de reserve als gevolg van de resultaatbestemming 2024 en benodigde cofinanciering voor de subsidie WBI. Daartegenover staat dat er opnieuw winst is gerealiseerd in 2025 en de risico's op lopende projecten dalen naarmate de looptijd vordert en prognoses nauwkeuriger zijn.

Een ratio tussen de 1,0 en 1,4 wordt als "voldoende" gezien. De beschikbare capaciteit is dan groter dan de benodigde capaciteit. In de vastgestelde Nota Reserves en voorzieningen 2023 is dit als ondergrens voor de minimaal beschikbare reservebuffer aangeduid. Een ratio boven de 2,0 geldt als "uitstekend". Deze ratio geldt als uitgangspunt voor het plafond van de reserve grondexploitatie. Per eind 2025 is het plafond € 1.300.000 (2 maal het totale risico ofwel 2x € 645.000).

De reserve grondexploitatie bedraagt per eind 2025 € 1.889.615 en is daarmee hoger dan het hiervoor ingestelde plafond. Via het voorstel resultaatbestemming bij het vaststellen van de jaarrekening 2025 zal daarom een bedrag van € 589.000 uit de reserve grondexploitatie worden overgeheveld naar de Algemene Reserve.

Het weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie blijft komende jaren van belang als buffer voor het opvangen van tegenvallende ontwikkelingen. De economische effecten als gevolg van de situatie in Oekraïne en het Midden Oosten op de korte tot middellange termijn en de demografische ontwikkelingen op langere termijn zullen medebepalend zijn voor de resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties. Door de gestegen stichtingskosten van woningen en investeringskosten in de openbare ruimte staat de betaalbaarheid van woningen onder druk. Hierdoor kunnen tekorten ontstaan in de gemeentelijke grondexploitaties. Het kan ook betekenen dat niet alle kosten voor de inrichting van de openbare ruimte kunnen worden verhaald op een particuliere ontwikkelaar. Er is dan sprake van een publieke onrendabele top. Als de buffer binnen de grondexploitatie ontoereikend om deze tekorten op te vangen moet een beroep worden gedaan op de Algemene Reserve.

Meerjaren perspectief grondexploitaties

Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties [MPG] is een aanvullend instrument in de planning en control cyclus voor de gemeentelijke Bouwgronden in exploitatie. De financiële uitgangspunten die van belang zijn voor de waardering en resultaatbepaling zijn erin opgenomen. Bovendien is per complex Bouwgrond in exploitatie de geactualiseerde exploitatiebegroting en de resultaatprognose per 1 januari 2026 opgenomen in het MPG.

In de toelichting op de balanspost Voorraden in de jaarrekening 2025 is vermeld dat de totale winstverwachting per 2026 € 1.316.379 bedraagt. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

Bouwgrond in exploitatie	Boekwaarde	Uitgaven	Opbrengsten	Resultaat
	31 december 2025 na bestemming	met ingang van 2026	met ingang van 2026	met ingang van 2026
Bedrijventerreinen				
Kieft 4 Eibergen	1.458	256	2.159	445
Everskamp Ruurlo	189	901	799	-291
Woongebieden				0
Op de Bleek Eibergen	-11	8		3
De Mölle Haarlo	-46	50		-4
De Heuver Gelselaar	-42	34		8
Leusinkbrink Ruurlo	-13	17	13	9
Elbrink Leenkamer Borculo	-153	73	1.066	1.146
Bouwgronden in exploitatie	1.382	1.339	4.037	1.316

We wijzen er op dat in bovenstaande opstelling géén rekening is gehouden met rentelasten die het directe gevolg zijn van de voorgeschreven winstbepaling op basis van de Percentage of Completion Methode. Door tussentijdse winstnemingen stijgt de boekwaarde van een complex en dit leidt in volgende jaren tot een hogere rentelast. In het MPG 2026 is dit effect per complex wel becijferd. Totaal leidt dit tot een zeer beperkt nadelig effect van € 4.000 ten opzichte van de geraamde € 1.316.000 winst.

Een vijftal complexen is in 2025 administratief afgesloten. Het aantal complexen bouwgrond in exploitatie in bovenstaand overzicht is daarom beperkt. Er zijn echter wel een aantal projecten in voorbereiding, waarvoor in de loop van 2026 een exploitatiebegroting zal worden vastgesteld. Het gaat dan bijvoorbeeld om de realisatie van 95 modulaire woningen in Borculo, Neede en Ruurlo waarbij we een financieel tekort verwachten. Ook de begroting voor de ontwikkeling van Leusinkbrink Zuid op basis van de in 2025 vastgestelde herziening van het bestemmingsplan zal aan de raad worden voorgelegd. In Eibergen is de voorbereiding voor de realisatie van sociale huurwoningen op de voormalige schoollocatie van het Simmelink nagenoeg afgerond en werken we ook aan besluitvorming over de ontwikkeling van woningen op Vrijersmaat.

Naast de ontwikkeling van woningbouw verkennen we momenteel de mogelijkheden voor uitbreiding van de lokale bedrijventerreinen. Plannen worden pas in het MPG opgenomen nadat de raad hiervoor een afzonderlijke exploitatiebegroting heeft vastgesteld.

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen. Na de Algemene uitkering uit het gemeentefonds vormen de lokale heffingen (belastingen, leges en rechten) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente.

Gemeenten zijn beperkt in de belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Naast belastingen heft de gemeente rechten (leges) voor individuele diensten aan haar inwoners. De tarieven van deze rechten dienen zo te worden gesteld dat de opbrengsten de kosten niet te boven gaan. De opbrengsten hebben een directe relatie met de kosten voor de dienstverlening (gebonden heffingen) en zijn daarmee maximaal 100% kostendekkend.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de kaders, de ontwikkelingen van de verschillende belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor onze inwoners. Verder wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van een heffing en wordt het kwijtscheldingsbeleid kort toegelicht.

Beleid

Voor 2025 hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd voor het berekenen van de tarieven:

- De lokale heffingen stijgen in principe niet meer dan met het inflatiepercentage. Voor 2025 hanteerden we een inflatiepercentage van 2,8%.
- Bij afvalstoffen- en rioolheffing streven wij naar 100% kostendekkendheid. Bij het berekenen van de kostendekkendheid houden we rekening met de directe kosten, de kosten van overhead en btw. Het streven naar 100% kostendekkendheid betekende in 2025 een extra stijging van de afvalstoffenheffing.

Geraamde opbrengsten uit lokale heffingen

Onderstaand een overzicht van de lokale heffingen.

Opbrengsten lokale belastingen, heffingen en retributies (x € 1.000)	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025	Vershil gewijzigde begroting - realisatie
Onroerendezaakbelastingen	11.470	11.638	11.638	12.057	419
Afvalstoffenheffing	3.275	3.351	3.651	3.722	71
Rioolheffing	7.284	7.805	7.805	7.789	-16
Begraafrechten	353	265	265	336	71
Leges Omgevingsvergunning	1.352	1.060	1.175	1.676	501
Reclamebelasting	213	203	203	219	16
Toeristenbelasting	564	538	538	573	35
Secretarieleges	890	501	1.060	927	-133
Marktgelden	56	59	59	58	-1
Totaal	25.457	25.420	26.394	27.357	963

Ontwikkeling lastendruk

De belastingen en heffingen die inwoners betalen, verschillen per gemeente. Toch bestaat de behoefte om gemeenten te vergelijken. Voor het vergelijk maken we gebruik van de gegevens van de [Atlas lokale heffingen van het COELO](#). We vergelijken de woonlasten van Berkelland met de gemiddelde van de provincie Gelderland. Onder woonlasten wordt verstaan de OZB, riool- en afvalstoffenheffing.

	2022	2023	2024	2025
Huurder 1 persoonshuishouden				
Gemiddelde provincie Gelderland	280	285	313	330
Gemiddelde gemeente Berkelland	163	225	232	252
Huurder meerpersoonshuishouden				
Gemiddelde provincie Gelderland	375	376	406	431
Gemiddelde gemeente Berkelland	324	346	357	386
Eigenaar-bewoner 1 persoonshuishouden				
Gemiddelde provincie Gelderland	834	860	916	966
Gemiddelde gemeente Berkelland	689	846	897	927
Eigenaar-bewoner meerpersoonshuishouden				
Gemiddelde provincie Gelderland	916	940	997	1.055
Gemiddelde gemeente Berkelland	851	967	1.022	1.061

Belastingen

De opbrengsten van de algemene belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten vrij te besteden zijn. Het gaat om de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting en reclamebelasting. De opbrengsten uit reclamebelasting worden overgedragen aan het ondernemersfonds.

Onroerendezaakbelastingen.

Onroerende zaakbelastingen (OZB) zijn de belastingen op de waarde van een woning of bedrijf. De hoogte van de OZB is afhankelijk van de waarde van de onroerende zaak. Voor de gemeente zijn het de belangrijkste vrij besteedbare gemeentelijke belastingen. Sinds 2009 zijn de tarieven van de OZB vastgesteld op een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Dit betekent dat de tarieven mee moeten bewegen met de waardeontwikkeling van de onroerende zaak. Stijgt de waarde dan moeten de tarieven neerwaarts worden bijgesteld om de opbrengst niet meer te laten stijgen dan de inflatiecorrectie. Dit voorkomt dat bij waardestijgingen de eigenaren onevenredig worden belast. Bij waardedaling geldt het omgekeerde.

Categorie	Tarief 2024	Tarief 2025
Eigenaar woning	0,1041%	0,1015%
Gebruiker niet woning	0,1809%	0,1735%
Eigenaar niet woning	0,2340%	0,2280%

Voor 2025 komen de opbrengsten uit onroerendezaakbelastingen van € 12.057.000

Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding.

Het tarief bedraagt met ingang van 2025 € 1,50 per persoon per nacht.

De opbrengst over 2025 is € 573.000

Reclamebelasting

Onder de naam 'reclamebelasting' wordt een directe belasting geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg.

We heffen reclamebelasting als dienstverlening voor de ondernemers van Berkelland. De opbrengsten van de reclamebelasting worden na aftrek van onze kosten overgedragen aan het ondernemersfonds. Vanuit dit fonds kunnen ondernemersactiviteiten financieren.

Over 2025 dragen we € 206.000 over aan het ondernemersfonds.

Bestemmingsheffingen

Bestemmingsheffingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke voorzieningen. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen op begrotingsbasis maximaal kostendekkend zijn.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is bedoeld om de kosten van afvalinzameling en afvalverwijdering te dekken. Wij streven naar 100% kostendekking bij de afvalstoffenheffing. De werkelijke opbrengsten in 2025 zijn lager dan de lasten, waardoor het kostendeckingspercentage op 81% uitkomt. Dit is in lijn met de 1e begrotingswijziging van 2025, waarin besloten is in de periode 2025 tot en met 2027 gefaseerd tot een kostendekkend tarief te komen. In 2025 is € 244.147 onttrokken aan de voorziening afval, omdat de baten voor oud papier achterbleven bij de begroting (€ 130.000) en de lasten richting verenigingen voor inzameling oud papier en gebruik van kraakperswagens hoger uitvielen dan begroot (€ 120.000).

De totale begroting en realisatie bij de afvalstoffenheffing is als volgt:

	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie
Taakveld Afval lasten	-4.070.554	-4.219.923	-4.513.876
Taakveld Afval baten	501.280	501.280	586.353
Netto lasten taakveld Afval	-3.569.274	-3.718.643	-3.927.523
Niet toe te rekenen lasten	-55.000	-55.000	36.000
Taakveld Overhead	-120.217	-120.217	-120.217
BTW (compensabel)	-520.220	-520.220	-591.866
Totaal lasten	-4.264.711	-4.414.080	-4.603.606
Opbrengst Afvalstoffenheffing	3.351.363	3.651.363	3.722.483
Dekking	79%	83%	81%
Mutatie egalisatievoorziening	0	193.569	244.147

Hieronder staan de tarieven voor 2024 en 2025.

Maatstaven	2024	2025
Basispakket 140 grijs	142,44	159,84
Basispakket 240 grijs	195,12	219,00
Verzamelcontainers	142,44	159,84

Rioolheffing

De gemeente heeft de zorg voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater en hemelwater en de structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand. De kosten hiervan worden betaald uit de rioolheffing. Er is een bewuste keuze gemaakt om de heffing te splitsen in een gebruikersdeel en een eigenarendeel. De gebruiker betaalt, omdat hij of zij afvalwater op het riool loost. De eigenaar omdat de aansluiting op de riolering de gebruikswaarde van zijn pand verhoogt.

Het uitgangspunt voor de rioolheffing is 100% kostendekkende tarieven op termijn. Op basis van het watertakenplan 2024 t/m 2034. Van 2025 tot en met 2028 gaan we uit van een stijging van € 2,50 per jaar (exclusief inflatiecorrectie) tot een stabiele heffing van € 349 per jaar. Hiermee volgt de rioolheffing de oplopende jaarlijkse kosten en wordt voorkomen dat de bestaande voorziening wordt uitgeput. Daarna kan de rioolheffing een aantal jaren gelijk blijven, om vanaf 2050 weer te stijgen, zodat de verwachte vervangingsinvesteringen kunnen worden bekostigd. In 2025 zijn de totale lasten lager dan de baten.

Er is € 572.899 minder uitgegeven dan binnengekomen op riolering. Er is een toevoeging begroot van € 460.000. Op specifieke kosten is in 2025 incidenteel minder uitgegeven (€ 130.000). Het bedrag van € 572.899 wordt in de egalisatie voorziening riolering gestort.

	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie
Taakveld Riolering lasten	-5.617.759	-5.657.198	-5.643.031
Taakveld riolering baten	30.000	30.000	17.680
Netto lasten taakveld riolering	-5.587.759	-5.627.198	-5.625.351
Toe te rekenen lasten	36.000	36.000	36.000
Taakveld Overhead	-543.058	-536.058	-583.483
BTW (compensabel)	-1.175.000	-1.175.000	-1.043.535
Totaal lasten	-7.269.817	-7.302.256	-7.216.369
Opbrengst heffing	7.804.882	7.804.882	7.789.267
Dekking	107%	107%	108%
Mutatie egalisatievoorziening	-535.065	458.626	573

Hieronder staan de tarieven voor 2025.

Maatstaven	2024	2025
Eigenarendeel	217,52	226,08
0 m ³ - 1000 m ³ bedrag per m ³	1,32	1,36
1001 m ³ - 2500 m ³ bedrag per m ³	1,26	1,30
2501 m ³ - 5000 m ³ bedrag per m ³	1,14	1,17
2501 m ³ - 5000 m ³ bedrag per m ³	0,67	0,69
Maximum	60.000	60.000

Retributies/rechten

Een retributie kan alleen worden geheven voor het gebruik van bezittingen, werken of inrichtingen van de gemeente, bv. begraafrechten en marktgelden, en het verlenen van diensten. De verwachte opbrengst mag niet hoger zijn dan de kosten die met het gebruik of de dienstverlening verbonden zijn.

Begraafrechten

Begraafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel voor wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. De baten en lasten zijn hieronder opgenomen.

	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie
Taakveld begraafplaatsen lasten	-334.399	-346.585	-337.351
Taakveld Overhead	-95.200	-95.200	-95.200
Nettolasten taakveld begraafplaatsen	-429.599	-441.785	-432.551
Opbrengsten begraafrechten	265.000	265.000	336.208
Taakveld begraafplaatsen baten	6.240	6.240	6.507
Totaal baten	271.240	271.240	342.715
Dekking	63%	61%	79%

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening gemeente Berkelland en voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie
Markten lasten	-44.885	-46.120	-63.198
Markten opbrengsten	3.400	3.510	3.634
Nettolasten Markten	-41.485	-42.610	-59.564
Toe te rekenen lasten	-1.285	-1.285	-1.285
Taakveld overhead	-24.300	-24.300	-24.771
Btw (compensabel)	-6.540	-6.540	-6.540
Totaal lasten	-73.610	-74.735	-92.160
Opbrengsten marktgeden	58.800	58.800	57.606
Dekking	80%	79%	63%

Leges

De gemeente heft leges voor het verlenen van diensten die in het individuele belang van de aanvrager van de dienst zijn. De leges dekken de kosten van de dienstverlening. Voor bepaalde diensten zijn door het Rijk maximumtarieven vastgesteld, bv. rijbewijzen, reisdocumenten.

Hoofdstuk	Onderwerp	Taakveld	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Dekking
Titel 1	Algemene dienstverlening				
1	Burgerlijke stand	Burgerzaken	-86.034	90.842	106%
2	Reisdocumenten	Burgerzaken	-882.326	638.444	72%
3	Rijbewijzen	Burgerzaken	-356.031	183.233	51%
4	Verstrekkings uit Basis Registratie Personen	Burgerzaken	-58.160	46.649	80%
5	Verstrekkings uit Kiezersregister	Burgerzaken			
6	Verstrekkings op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens	Burgerzaken			
7	Bestuursstukken				
8	Vastgoedinformatie	Burgerzaken	-24.675	40.353	164%
9 t/m 19	Diversen	Openbare orde en Veiligheid	-16.256	6.120	38%
	Subtotaal		-1.423.482	1.005.641	71%
Titel 2	Omgevingsvergunning	Wonen en bouwen	-4.868.703	1.676.464	34%
Titel 3	Dienstverlening		-11.239	18.994	169%
Totaal			-6.303.424	2.701.099	43%

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met een minimuminkomen bestaat de mogelijkheid gehele of gedeeltelijke kwijtschelding te krijgen voor de volgende gemeentelijke belastingen:

- OZB;
- Reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing);
- Rioolheffing.

Wij verlenen gehele kwijtschelding als er aan alle voorwaarden voor kwijtschelding is voldaan. In onze gemeente hanteren wij de zogenaamde 100% kwijtscheldingsnorm. Dit betekent dat mensen met een inkomen op bijstandsniveau, zonder vermogen, altijd in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Weerstandsvermogen

Wat speelt er?

De samenleving is in beweging. Dat betekent ook dat er ontwikkelingen komen waar nu nog geen rekening mee wordt gehouden. Bijvoorbeeld ontwikkelingen in de economie hebben invloed op burgers en bedrijven en dit gaat ook gevolgen hebben voor onze bedrijfsvoering die we nu nog niet volledig overzien. De plannen van het nieuwe kabinet hebben ook gevolgen voor onze bedrijfsvoering. Het is daarom verstandig om middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers. Hoeveel we moeten reserveren relateren we aan de risico's die we lopen. We reserveren in ieder geval een bedrag 2 keer zo groot als de gewogen risico's die we inventariseren. Alleen het inventariseren van de risico's helpt al bij het inspelen op de mogelijke gevolgen. We letten meer op de risico's en proberen eerder te anticiperen. Overigens is het voorkomen van risicovolle activiteiten geen doel op zich. Grondexploitatie wordt bijvoorbeeld gezien als een van de risicovolle activiteiten van gemeenten, maar dit is ook een krachtig instrument om inhoudelijke beleidsdoelen te bereiken en levert regelmatig ook geld op.

Wettelijk kader

Het algemeen wettelijk kader met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing is beschreven in het besluit begroting en verantwoording. Het BBV schrijft voor dat er een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in de begroting en jaarrekening. In deze paragraaf moet in ieder geval staan:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Een inventarisatie van de risico's.
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- Een aantal verplichte kengetallen en beoordeling van hun onderlinge verhouding.

In onze Nota reserves en voorzieningen 2023 staan nog nadere kaders.

Inventarisatie risico's

Als we ons verdiepen in risico's kunnen we zeer omvangrijke overzichten maken van alle mogelijke risico's. Dat is niet de scope van deze paragraaf, we pretenderen ook niet volledig te zijn. Er zijn altijd risico's die we nog niet onderkennen. De volgende risico's nemen we niet mee:

- Alle risico's met een uiterst kleine kans.
- Alle risico's met een kleine kans en tegelijk ook kleine financiële gevolgen.
- Alle risico's die we als gemeentelijke organisatie onderkennen en waarvoor we afdoende interne beheersmaatregelen hebben genomen.
- Alle risico's die via verzekeringen voldoende afgedekt zijn.

Toelichting op gehanteerde begrippen:

- Geschatte omvang: hoe groot is het financieel gevolg als dit risico zich op enig moment voordoet.
- Geschatte kans: hoe groot is de kans dat dit risico zich in dit begrotingsjaar voordoet. Als we inschatten dat een risico zich hooguit eens in de 10 jaar voordoet, rekenen we met een kans van $1/10 = 10\%$.
- Financieel effect: de uitkomst van de omvang vermenigvuldigd met de kans. Wanneer de omvang en de kans goed zijn ingeschat zou de optelling de uitkomst in een gemiddeld jaar zijn. Jaren waarin alle of geen van de risico's zich voordoen zijn immers veel onwaarschijnlijker dan een mix van wel en niet.
- De genoemde omvang en kans: inschattingen van verschillende medewerkers van onze organisatie.
- We hebben beperkt feitenmateriaal waarmee we de inschattingen kunnen onderbouwen. We vinden dat deze schatting voldoende is voor het doel van deze paragraaf: het bepalen van het (benodigde) weerstandsvermogen.

Risico	Geschatte omvang in €	Geschatte kans in %	Financieel effect van het risico in €
Samenwerkingspartijen (GR'en/DVO's)	27.000.000	5	1.350.000
Sociaal domein Jeugdwet	14.000.000	10	1.400.000
Sociaal domein WMO	13.000.000	10	1.300.000
Klimaatveranderingen	5.000.000	10	500.000
Privacy/Datalek	820.000	10	82.000
Uitval ICT	2.000.000	10	200.000
Garantiestelling Laarberg	12.500.000	2	250.000
Overige Garanties	2.200.000	2	44.000
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	P.M.	-	P.M.
Uitstaande leningen (inclusief SVN)	45.000.000	1	450.000
Organisatorische risico's (fouten door mindere continuïteit)	500.000	10	50.000
Planschadeclaims	250.000	10	25.000
Totaal	122.270.000		5.651.000

Van bovenstaande, in de Programmabegroting 2025 opgenomen, risico's is geen van de risico's manifest geworden. In bescheiden mate is er wel sprake van extra uitgaven op de ODA.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Onze weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De gehele algemene reserve van € 28.938.000 is beschikbaar als weerstandscapaciteit en er zijn geen claims op de algemene reserve.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Als we de algemene reserve van € 28.938.000 relateren aan de risico's die we voor 2026 hebben geïnteriseerd van € 6.105.000 dan komt het weerstandsvermogen uit op 4,7. Dit is uitstekend. De algemene reserve is ook (tijdelijke) buffer voor nadelen in algemene zin die op ons afkomen zoals de Rijksbezuinigingen op het Gemeentefonds.

Risicobeheersing

Risicomanagement bestaat niet alleen uit het inventariseren van risico's. Het gaat juist ook om het in kaart brengen van maatregelen die leiden tot het voorkomen en/of beter beheersen van risico's. Risico's van Rijksbeleid met structurele negatieve financiële consequenties kunnen we niet beheersen met weerstandsvermogen. Dit is niet anders dan voorgaande jaren.

Kengetallen financiële positie

Sinds de begroting 2016 moeten we ook financiële kengetallen opnemen in de begroting en jaarrekening.

Hierna lichten we de 6 verplicht in deze paragraaf op te nemen financiële kengetallen kort toe.

1. Netto schuldenquote
De netto schuldenquote geeft aan of de gemeente haar schulden kan betalen met de inkomsten die ze heeft. De richtlijn van de provincie Gelderland is dat bij een netto schuldenquote van 90% een risico ontstaat. Bij een schuldenquote boven de 130% is de gemeente nauwelijks nog in staat de schulden te betalen.
2. Netto schuldenquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Als we geld uitlenen levert dat inkomsten op. Die inkomsten dekken een gedeelte van de schuld. Daarmee zijn we in ieder geval al in staat een gedeelte van de schuld te betalen. Er zit natuurlijk wel een risico aan het uitlenen van geld. Degene die het geld leent kan het geld misschien niet terugbetalen. De provincie Gelderland hanteert dezelfde percentages voor de risicobepaling als bij de netto schuldenquote.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan of de gemeente haar schulden kan betalen. Het gaat er hier dus niet om of de schulden betaald kunnen worden uit de inkomsten maar ook uit het bestaande bezit. De provincie Gelderland vindt een solvabiliteit van minder dan 50% al risicovol en een solvabiliteit van minder dan 20% erg risicovol. In het beleid bestemming overschotten hebben wij de grens gesteld dat we bij een solvabiliteit van minder dan 35% eerst de algemene reserve aanvullen.

4. Structurele exploitatieruimte

Met dit kengetal kunnen we zien of we structureel in staat zijn de lasten die we als gemeente hebben ook te kunnen betalen. Dit kengetal is uiteindelijk het belangrijkste voor de vorm van toezicht waar de provincie Gelderland ons onder plaatst. Voor het repressief toezicht is het van belang dat of de begroting of de meerjarenraming een kengetal laat zien dat groter is dan 0%. Wij streven naar een situatie waarbij zowel de begroting als de meerjarenraming een percentage groter dan 0 laten zien.

5. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de gronden zich verhoudt tot de inkomsten van de gemeente. De provincie Gelderland vindt een percentage minder dan 20 weinig risicovol. Een percentage van meer dan 35 is volgens de provincie Gelderland erg risicovol.

6. Belastingcapaciteit

Dit kengetal laat zien hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het cijfer is er alleen op gericht om gemeenten te kunnen vergelijken op dit gebied. In het cijfer zijn alle gemeentelijke woonlasten meegenomen. Als het percentage onder de 100 ligt heffen we minder belasting dan gemiddeld in Nederland. Is het percentage hoger dan 100 dan heffen we meer belasting dan gemiddeld in Nederland. Er wordt geen rekening gehouden met de verschillen die er tussen gemeenten bestaan. De provincie Gelderland vindt een percentage van meer dan 105 erg risicovol.

We zien dat de investeringswensen voor de komende jaren leiden tot een verslechtering van de financiële positie. Het doen van investeringen vraagt dat we meer geld lenen. Dit gaat ten koste van de solvabiliteit.

Kengetallen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto schuldenquote	32,81%	55,10%	27,94%
Netto schuldenquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	10,04%	23,80%	6,54%
Solvabiliteitsratio	53,39%	42,83%	55,07%
Structurele exploitatieruimte	3,72%	2,31%	3,60%
Grondexploitatie	1,05%	1,58%	0,69%
Belastingcapaciteit	98,87%	100,29%	102,54%

Verbonden partijen

Samenwerkingspartijen

'Partijen waarmee we samenwerken en hun kernactiviteiten'.

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de verbonden partijen. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Bij verbonden partijen gaat het om publiekrechtelijke en privaatrechtelijke organisaties. Publiekrechtelijke organisaties zijn gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Privaatrechtelijke organisaties zijn bv. een NV, BV of stichting.

De gemeente heeft de volgende verbonden partijen:

Bedragen x € 1.000	Eigen Vermogen 1-1	Eigen Vermogen 31-12	Vreemd Vermogen 1-1	Vreemd Vermogen 31-12	Bijdrage Resultaat
Gemeenschappelijke regelingen					
Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers	106	76	600	510	296
GGD Noord-Oost Gelderland	2.656	3.182	8.787	13.266	997
Omgevingsdienst Achterhoek	-134	500	2.878	2.609	2.141
8RHK ambassadeurs	6.229	6.591	787	263	328
Fijnder	3.666	3.456	10.198	10.447	20.867
Stadsbank Oost Nederland	1.349	1.369	15.215	11.396	330
Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland	17.324	18.990	70.214	26.019	2.912
Vennootschap/Coöperaties					
BNG NV	4.615.000	4.721.000	107.459.000	110.819.000	0
Alliander NV	4.570.000	4.749.000	6.106.000	6.877.000	0
Vitens NV	649.500	677.700	1.446.600	1.559.700	0
Twence Holding BV	175.964	169.261	163.228	162.475	0
Twente Milieu	12.064	13.518	27.356	33.051	0
Gebiedsonderneming Laarberg BV	66	46	53	106	0
Gebiedsonderneming Laarberg CV	1.265	843	14.850	13.282	0
AGEM Gemeentelijke Energie BV					
Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.	212	230	1.390	1.669	0
Leisurelands BV (2022)	79.651	77.432	15.651	15.023	0
Overige verbonden partijen					
Euregio	2.540	2.540	39.553	55.257	0

Speerpunten

Gemeenschappelijke regelingen

Wat gaan we daarvoor doen?

8RHK ambassadeurs, Doetinchem.

Doelstelling en belang:

Het adequaat behartigen van de regionale belangen van de aangesloten gemeenten en het effectief en efficiënt organiseren van bovenlokale vraagstukken in de Achterhoek.

Regio Achterhoek adviseert Board, Thematafels en Raad over de lobby, communicatie en subsidies.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Burgemeester J. van Oostrum: Algemeen Bestuur.

Smart werken en innovatie: Wethouder J. van der Noordt

Onderwijs en arbeidsmarkt: Wethouder H.A. Leliveld

Mobiliteit en bereikbaarheid: Wethouder H.A. Leliveld

Wonen en vastgoed: Wethouder A.K. van Gijssel

Circulaire economie en energietransitie: Wethouder J. van der Noordt

De gezondste regio: Wethouder W.A. Wormgoor

Deelnemers:

De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude-IJsselstreek en Winterswijk.

Programma:

De regio Achterhoek levert een bijdrage aan meerdere programma's.

Ontwikkelingen:

Het kompas voor de Achterhoeksamenwerking is de Achterhoek Visie 2030, Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit. De Regio wil groeien in kwaliteit van leven en wonen, en wil de economische kracht van de regio versterken door groei van de arbeidsproductiviteit en economische toegevoegde waarde. De Regio behartigt de gezamenlijke belangen van overheden, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij provincie, Rijk en EU. De inhoudelijke keuzes voor de regionale lobby komen vanuit de nieuwe samenwerkingsstructuur.

Risico's:

Financiële risico's zijn beperkt. Weerstandscapaciteit is voldoende.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

GGD Noord- en Oost Gelderland, Apeldoorn.

Doelstelling en belang:

GGD NOG voert de Wet publieke gezondheid uit namens 22 colleges van B&W. Publieke gezondheid gaat over het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Wethouder W.A. Wormgoor: Algemeen Bestuur

Deelnemers:

Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Hattertem, Harderwijk, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.

Programma:

De GGD NOG levert een bijdrage aan de programma's 'Een toekomstbestendig Sociaal domein' en 'Sport en cultuur bewegen je!'.

Ontwikkelingen:

Risico's:

De financiële risico's zijn beperkt, de weerstandscapaciteit is voldoende.

Kwaliteit (indicator)

De werkelijke uitgaven verschillen minder dan 5% met de begroting.

Geld (indicator)**Fijnder, Oost Gelre.****Doelstelling en belang:**

Fijnder heeft als taak de uitvoering van de wet- en regelgeving op het gebied van de sociale zekerheid voor de gemeente en richt zich op de zelfredzaamheid en participatie van inwoners.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Wethouder H.A. Leliveld: Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

Wethouder W.A. Wormgoor: Algemeen Bestuur

Deelnemers:

Oost Gelre, Winterswijk en Berkelland

Programma:

Fijnder levert een bijdrage aan programma 'Werken en leren'.

Ontwikkelingen:

Samen met Fijnder en onderwijs laten we het aanbod van werkzoekenden beter aansluiten op de vraag. Voor de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt zorgen we voor een doorgaande ontwikkellijn, waarin deze groep integraal ondersteund wordt.

Daarnaast werken we in 2021 verder aan 'Samen aan het stuur, één uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voor het sociaal domein'. In deze bestuursopdracht aan Fijnder positioneren we deze als tweedelijns organisatie, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de integrale toegang en regie op de dienstverlening aan onze inwoners.

Risico's:**Kwaliteit (indicator)**

Jaarrekening nog niet binnen. Deze volgt later.

Geld (indicator)**Stadsbank Oost Nederland, Enschede.****Doelstelling en belang:**

De Stadsbank Oost Nederland (SON) levert bijzondere financiële dienstverlening aan consumenten.

SON ondersteunt de aangesloten gemeenten in hun sociale beleid, zonder winstoogmerk.

Tenslotte voorziet de bank op een zowel maatschappelijk als zakelijk verantwoorde wijze in de behoefte aan geldkrediet, schuldhelpverlening, budgetbeheer, afgifte van verklaringen ex artikel 285 lid 4 Faillissementswet, de beschikbaarstelling van bewindvoerders ter uitvoering van bepalingen inzake de wettelijke schuldsanering natuurlijke personen.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Wethouder H.A. Leliveld: Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

Deelnemers:

Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Montferland, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Winterswijk,

Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Lochem, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Twenterand, Tubbergen, Wierden

Programma:

De SON levert een bijdrage aan het programma 'Werken en leren'.

Ontwikkelingen:

Het afgelopen jaar heeft de Stadsbank, vanuit de positie van uitvoeringsorganisatie, initiatieven opgestart om tot een modernisering van de schuldhulpverlening te komen onder andere met betrekking tot de buddy-app, collectief schuldregelen, inzet van het instrument saneringskredieten en een kleine pilot met automatische incasso. Deze ambitie wordt in de komende jaren voortgezet.

Risico's:

De financiële risico's zijn beperkt, de weerstandscapaciteit is voldoende.

Kwaliteit (indicator)

Jaarrekening nog niet binnen. Deze volgt later.

Geld (indicator)

Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland, Apeldoorn.

Doelstelling en belang:

Samen met vele stakeholders zorgt de VNOG voor de kwaliteit en efficiency van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Burgemeester J. van Oostrum: Algemeen Bestuur

Deelnemers:

De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Montferland, Oude-IJsselstreek, Winterswijk, Apeldoorn, Brummen, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Heerde, Hattem, Lochem, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Voorst, Zutphen

Programma:

De VNOG draagt bij aan het programma Veiligheid.

Ontwikkelingen:

De verdere implementatie van de in 2020 vastgestelde toekomstvisie.

Risico's:

Financiële risico's zijn beperkt. De weerstandscapaciteit is voldoende. Eventuele tekorten in de exploitatie dienen door de deelnemende gemeentes te worden aangevuld.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 hebben we wederom gezien dat we altijd voorbereid moeten zijn op een mogelijke crisis. Dit kan een landelijke crisis zijn, maar ook bijvoorbeeld een incident bij een fabriek met grote impact op de samenleving. We zorgen dat er binnen het gemeentehuis een groep ambtenaren voldoende opgeleid en getraind is om te kunnen helpen bij een landelijke of lokale crisis.

Geld (indicator)

Omgevingsdienst Achterhoek, Bronckhorst.

Doelstelling en belang:

De Omgevingsdienst Achterhoek heeft als taak het verstrekken van omgevingsvergunningen en

zien erop toe dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast adviseert de Omgevingsdienst Achterhoek over verschillende (milieu)onderwerpen zoals bodem, geluid en externe veiligheid. Het belang van de partners van de Omgevingsdienst Achterhoek is tevens een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland (Gelders Stelsel).

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Burgemeester J. van Oostrum: voorzitter Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

Deelnemers:

De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de provincie Gelderland.

Programma:

De Omgevingsdienst Achterhoek is één van de samenwerkingspartijen en draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Ontwikkelingen:

In het kader van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) heeft de ODA een plan van aanpak opgesteld om in 2026 te voldoen aan het robuustheidscriteria en een zestal kritische prestatie indicatoren (kpi's). Het plan is ingediend bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De beoordeling volgt in september van dit jaar.

Andere ontwikkelingen zijn de implementatie van de Omgevingswet die gevolgen heeft op de werkprocessen en de normering van de producten en diensten die de ODA aan ons levert. Evenals de doorontwikkeling van de risicogerichte aanpak van milieutaken om deze in overeenstemming te brengen met de uitgangspunten van de Omgevingswet.

Risico's:

Geen.

Kwaliteit (indicator)

Het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) heeft op 10 september 2025 besloten om samen met Omgevingsdienst Veluwe (OD Veluwe) toe te werken naar één robuuste omgevingsdienst. Op 17 december 2025 hebben beide besturen de intentieverklaring getekend. Op dit moment wordt gewerkt aan een nulmeting en het uitwerken van het meerjarenplan.

Geld (indicator)

Uit de voorlopige afrekening 2025 van de ODA blijkt dat onze bijdrage ongeveer € 400.000 hoger uit valt dan begroot. Zoals we in de perspectiefnota 2026 al meldden is een deel van de oorzaak dat wij structureel om meer advies, ondersteuning op VTH-taken en op het gebied van ruimtelijke ordening (specialistische adviezen) vragen dan vooraf wordt begroot. Ook de inhoudelijke ontwikkelingen zorgen voor meerwerk bij de ODA, bijvoorbeeld de invoering van de Omgevingswet die ervoor gezorgd heeft dat de medewerkers van de ODA meer handeling moeten verrichten voor ingediende meldingen, vergunningen en het toezicht en handhaving hierop. Andere ontwikkelingen die voor meerwerk zorgen zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen (kortweg ZZS) bijvoorbeeld PFAS, de Kaderrichtlijn Water, Stikstof en energiebesparing. Door de groei van taken/werkzaamheden groeit ook het aantal medewerkers van de ODA waardoor de kosten voor bedrijfsvoering groter worden. Daarnaast heeft de ODA over 2025 een negatief resultaat. De gemeente Berkelland draagt € 102.000 van dit resultaat.

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL), Doetinchem.

Doelstelling en belang:

- Het beheer en aan publiek openstellen van de historische archieven van de deelnemende gemeenten op basis van Archiefwet 1995.
- Uitvoering taken en activiteiten Stichting Staring Instituut.
- Het beheren, verzamelen, ordenen en ontsluiten van historische informatie (gebaseerd op de Archiefwet en het Archiefbesluit).

- Een groter en breder publiek voor erfgoed en streekcultuur aanspreken.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Burgemeester J. van Oostrum: Algemeen Bestuur

Deelnemers:

Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk

Programma:

Het ECAL levert een bijdrage aan het programma "Sport en cultuur bewegen je!"

Ontwikkelingen:

Het ECAL heeft een E-depot gerealiseerd. Dit is een digitale bewaarplaats voor permanent te bewaren digitale archiefstukken. Het doel is toekomstige waarborging van duurzaamheid en toegankelijkheid van digitale archieven. In de komende periode wordt het E-depot verder doorontwikkeld.

Risico's:

De financiële risico's zijn beperkt, de weerstandscapaciteit is voldoende.

Kwaliteit (indicator)

ECAL is een Gemeenschappelijke Regeling van acht Achterhoekse/Liemerse gemeenten. De deelnemende gemeenten zijn: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

Met de in stand houding van ECAL voldoen wij als gemeente aan de wettelijke verplichting, zie Archiefwet.

Geld (indicator)**Speerpunten****Overige verbonden partijen****Wat gaan we daarvoor doen?**

Euregio.

Doelstelling en belang:

De Euregio heeft als doel onze euregionale metropoolregio tot een samenhangend en samenwerkend verzorgingsgebied ontwikkelen dat door haar inwoners ook als zodanig wordt ervaren. Website: www.euregio.nl

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

EUREGIO-Raad: burgemeester J. van Oostrum, raadslid J. Zappeij

Commissie Mozer: burgemeester J. van Oostrum, raadslid J. Zappeij

Commissie Economie en Arbeidsmarkt: wethouder H.A. Leliveld

Commissie Duurzame en ruimtelijk ontwikkeling: burgemeester J. van Oostrum

Deelnemers:

In Nedersaksen omvat het EUREGIO-gebied de Landkreis Grafschaft Bentheim, de Landkreis Osnabrück, de Stadt Osnabrück en de gemeenten Emsbüren, Salzbergen en Spelle (Landkreis Emsland). In Noordrijn-Westfalen horen de Stadt Münster en alle Kreise van het Münsterland (Borken, Coesfeld, Steinfurt, Kreis Warendorf) bij de EUREGIO.

In Nederland maken de Regio Achterhoek (Gelderland) en de Regio Twente, de gemeenten Ommen en Hardenberg (Overijssel) en de gemeente Coevorden (Drenthe) deel uit van het EUREGIO-gebied.

De EUREGIO telt 129 lidgemeenten – 104 aan Duitse en 25 aan Nederlandse zijde.

Ontwikkelingen:

De visie 2030 is geactualiseerd. De voorbereidingen voor de financieringsperiode van INTERREG VI (subsidieprogramma dat is gericht op de ontwikkeling van deze grensregio) zijn afgerond.

Financieel:

De bijdrage bedraagt € 0,29 per inwoner (ca. € 13.000).

Risico's:

De financiële risico's zijn beperkt.

Kwaliteit (indicator)**Geld (indicator)****Speerpunten****Stichtingen en verenigingen****Wat gaan we daarvoor doen?****P10.****Doelstelling en belang:**

De P10 is het netwerk van grote plattelandsgemeenten. De 34 grootste plattelandsgemeenten van Nederland hebben veelal dezelfde ambities en uitdagingen waarvoor zij zich dagelijks inzetten, zoals de leefbaarheid en vitaliteit op peil houden. In P10-verband brengen wij deze onder de aandacht van de landelijke en Europese politiek.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Wethouder A. van Gijssel zit in het Algemeen Bestuur van de P-10. Burgemeester J. van Oostrum is plaatsvervangend lid.

Deelnemers:

De 34 grootste plattelandsgemeenten van Nederland.

Programma:

De P10 levert een bijdrage aan meerdere programma's.

Ontwikkelingen:

De Strategische Visie 2023-2026 is vastgesteld, daarnaast is een Uitvoeringsagenda opgesteld. Deze is dynamisch. Tevens is een Agenda Platteland opgesteld. Sinds 2023 neemt de burgemeester van Hof van Twente de organisatie van de P10 op zich. 34 plattelandsgemeenten zijn inmiddels lid geworden van de P10! Daarmee is de P10 uitgegroeid tot een samenwerkingsverband waarmee Den Haag graag aan tafel zit. De stem van het platteland wordt gehoord!

Financieel:

De jaarlijkse bijdrage bedraagt € 7.500.

Risico's:

De financiële risico's zijn beperkt.

Kwaliteit (indicator)**Geld (indicator)**

Speerpunten

Vennootschappen en coöperaties

Wat gaan we daarvoor doen?

Agem Gemeentelijke Energie B.V..

Doelstelling en belang:

De Agem Gemeentelijke Energie is de energieleverancier (gas en elektra) voor de bedrijfsvoering van Berkelland. Ze levert een bijdrage aan de energietransitie waarbij het streven is alle energie die wij verbruiken, zelf duurzaam op te wekken.

De 8 Achterhoekse gemeenten zijn de aandeelhouders. De gemeente bezit 38 aandelen en heeft een belang van 12,5%.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: Wethouder H. van der Noordt; afgevaardigde aandeelhoudersvergadering.

Programma:

Het belang levert via haar ambities een bijdrage aan programma Nieuwe Energie. Daarnaast is het de energieleverancier voor onze bedrijfsvoering.

Risico's:

Het investeren in projecten voor de opwek van duurzame energie kent de in de markt gangbare bedrijfseconomische risico's. Agem Gemeentelijke Energie heeft een investering gedaan in zonnepark Braamt. Voor investeringen dient een aandeelhoudersbesluit te worden genomen.

Kwaliteit (indicator)

De Agem Gemeentelijke Energie BV heeft als doel een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de energievoorziening in de Achterhoek, duurzame energie in de Achterhoek te doen ontwikkelen, de productie en de levering van duurzame energie in de Achterhoek te stimuleren en het gebruik van duurzame energie in de Achterhoek te bevorderen, via de gemeentelijke energievoorziening. De gemeente is aandeelhouder van AGE BV. Alle aandeelhouders hebben evenveel stemrecht.

Geld (indicator)**Alliander N.V., Arnhem.****Doelstelling en belang:**

Alliander is een netwerkbedrijf en zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening (gas en elektra). De gemeente heeft met een aantal van 633.991 aandelen een belang van 0,46%

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: Wethouder H. van der Noordt; afgevaardigde aandeelhoudersvergadering.

De gemeente neemt deel aan het Nuval-platform. Deelnemers hebben afgesproken in een aantal onderwerpen met één stem op te treden tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van Alliander. Een vertegenwoordiger van het Nuval-platform neemt deel aan het Grootaandeelhoudersoverleg van Alliander.

Programma:

Het te ontvangen dividend levert een bijdrage aan programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Risico's:

Tegenvallende dividenduitkering en verlies van kapitaal bij liquidatie.

Kwaliteit (indicator)

Er hebben zich dit jaar geen bijzonderheden voorgedaan bij Alliander.

Geld (indicator)

Alliander keerde in 2025 € 43.000 meer dividend uit dan verwacht.

BNG Bank N.V., Den Haag.**Doelstelling en belang:**

Het behoud van een belangrijk marktaandeel in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en rendement voor de aandeelhouders. De gemeente heeft met een aantal van 305.877 aandelen een belang van 0,55%

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: wethouder H. van der Noordt.

Programma:

Het te ontvangen dividend levert een bijdrage aan programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Risico's:

Tegenvallende dividenduitkering en verlies van kapitaal bij liquidatie.

Kwaliteit (indicator)**Geld (indicator)**

De BNG keerde in 2025 € 168.000 meer dividend uit dan verwacht.

Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.**Doelstelling en belang:**

De Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A. levert een bijdrage aan de verduurzaming van de energievoorziening in de Achterhoek, duurzame energie in de Achterhoek te doen ontwikkelen, de productie en de levering van duurzame energie in de Achterhoek te stimuleren en het gebruik van duurzame energie in de Achterhoek te bevorderen. De coöperatie is 100% eigenaar van het regionale energieloket: Energieloket Achterhoek B.V..

De gemeente is lid van de coöperatie. Alle leden hebben evenveel stemrecht.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van leden: Wethouder H van der Noordt; afgevaardigde ledenvergadering. Wethouder H. van der Noordt is daarnaast voorzitter van de coöperatie.

Programma:

Het belang levert een bijdrage aan programma Nieuwe Energie.

Risico's:

Op dit moment zijn er geen voornemens voor investeringen. Voor eventuele toekomstige investeringen dient een gemeentelijk besluit te worden genomen.

Kwaliteit (indicator)

De Agem heeft als doel een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de energievoorziening in de Achterhoek, duurzame energie in de Achterhoek te doen ontwikkelen, de productie en de levering van duurzame energie in de Achterhoek te stimuleren en het gebruik van duurzame energie in de Achterhoek te bevorderen. De gemeente is lid van de coöperatie. Alle leden hebben evenveel stemrecht. Deze coöperatie heeft een naamswijziging ondergaan en heet Coöperatie Energieloket Achterhoek UA. De Coöperatie is eigenaar van Energieloket Achterhoek BV.

Geld (indicator)

Gebiedsonderneming Laarberg B.V., Oost Gelre.

Doelstelling en belang:

Gebiedsonderneming Laarberg B.V. treedt op als beherend vennoot van Gebiedsonderneming Laarberg C.V. Gebiedsonderneming Laarberg heeft als doel het ontwikkelen en exploiteren van Regionaal Bedrijventerrein Laarberg. Het geplaatste aandelenkapitaal bestaat uit 180 aandelen van € 100 nominaal, totaal € 18.000. De gemeenten Oost Gelre en Berkelland nemen beide voor 50% deel in de besloten vennootschap.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: Wethouder H. van der Noordt.

Deelnemers:

De gemeenten Oost Gelre en Berkelland nemen ieder voor 50% deel in de vennootschap. De gemeente Oost Gelre is hierbij als grondgebied gemeente verantwoordelijk voor de ruimtelijke procedures.

Programma:

Gebiedsonderneming Laarberg draagt bij aan het programma 'Werken en Leren'.

Ontwikkelingen:

De grondverkoop is mede afhankelijk van economische omstandigheden. Medio 2024 is nog circa 37 ha terrein uitgeefbaar, waarvan al circa 6 ha is gereserveerd. Voor uitbreiding van bedrijventerreinen geldt het Regionale Programma Werklocaties als provinciaal kader. Daarin is verwoord dat voor Laarberg een uitbreidingsambitie voor de langere termijn geldt van 30-35 ha.

Risico's:

De financiële risico's zijn beperkt door het lage ingebrachte kapitaal.

Kwaliteit (indicator)

De grondexploitatie van het bedrijventerrein is mede afhankelijk van economische omstandigheden. Voor uitbreiding van bedrijventerreinen geldt het Regionale Programma Werklocaties [RPW] als provinciaal kader.

Geld (indicator)

De jaarrekening van de BV is op 30 juni 2025 vastgesteld. Er is een beperkt verlies verantwoord als aandeel in het verlies van de deelneming Gebiedsonderneming Laarberg CV. Het aandeel van gemeente Berkelland in het vermogen van de BV is per eind 2024 50% van € 46.205. Beide aandeelhoudende gemeenten staan voor € 12,50 miljoen garant jegens de financier van de onderneming. De geactualiseerde grondexploitatie- en liquiditeitsbegroting laat een positief eindresultaat zien. Het aanbod uitgeefbare bedrijfskavels neemt af. De onderneming onderzoekt in lijn met het RPW de haalbaarheid van uitbreiding van het regionale terrein.

Gebiedsonderneming Laarberg C.V., Oost Gelre.

Doelstelling en belang:

Gebiedsonderneming Laarberg C.V. is een commanditaire vennootschap, waarvan Gebiedsonderneming Laarberg B.V. de beherend vennoot is. Gebiedsonderneming Laarberg heeft als doel het ontwikkelen en exploiteren van Regionaal Bedrijventerrein Laarberg. Het ondernemingsvermogen is ingebracht door beide commanditaire vennoten, de gemeenten Oost Gelre en Berkelland, en hebben beide een belang van € 1 in dit vermogen.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Vergadering van Vennoten; Wethouder H. van der Noordt.

Deelnemers:

De gemeenten Oost Gelre en Berkelland hebben als commanditaire vennoten ieder 48% zeggenschap. Gebiedsonderneming Laarberg B.V. heeft als bestuurder 4% zeggenschap. Programma:

Gebiedsonderneming Laarberg draagt bij aan het programma 'Werken en Leren'.

Ontwikkelingen:

Zie hiervoor de toelichting bij Gebiedsonderneming Laarberg B.V.

Kwaliteit (indicator)

Beide gemeenten staan voor € 12,5 miljoen garant jegens de BNG uit hoofde van de aangetrokken financiering door de B.V./C.V..

De gemeenten Oost Gelre en Berkelland hebben als commanditaire vennoten ieder 48% zeggenschap. Gebiedsonderneming Laarberg B.V. heeft als bestuurder 4% zeggenschap.

De grondexploitatie van het bedrijfsterrein is mede afhankelijk van economische omstandigheden. Voor uitbreiding van bedrijventerreinen geldt het Regionale Programma Werklocaties als provinciaal kader.

Geld (indicator)

De jaarrekening 2024 van de CV is op 30 juni 2025 vastgesteld. Er is over 2024 een verlies verantwoord van € 422.807, met name als gevolg van een correctie op eerder verantwoorde tussentijdse winsten. Het aandeel van gemeente Berkelland in het vermogen van de CV is per eind 2024 € 404.409. De geactualiseerde grondexploitatie- en liquiditeitsbegroting laat een positief eindresultaat zien. Het aanbod uitgifbare bedrijfskavels neemt af. De onderneming onderzoekt in lijn met het RPW de haalbaarheid van uitbreiding van het regionale terrein.

Twence B.V., Hengelo.**Doelstelling en belang:**

Twence is een afvalverwerker die uit afval energie haalt nadat het afval van herbruikbare materialen is ontdaan. Twence draagt daarmee bij aan duurzaamheid. De gemeente heeft met een aantal van 45.251 aandelen een belang van 5,33%

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: Wethouder H. van der Noordt; afgevaardigde aandeelhoudersvergadering

Programma:

Het te ontvangen dividend levert een bijdrage aan programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Risico's:

Tegenvallende dividenduitkering en verlies van kapitaal bij liquidatie.

Kwaliteit (indicator)

In 2021 is AVR een juridische procedure gestart tegen Twence en naar aandeelhouders over de verwerkingsovereenkomst van huishoudelijk afval. Deze procedure is nog niet afgerond.

Geld (indicator)

Twence keerde over 2024 € 35.000 meer dividend uit dan verwacht (vanwege uittreden AOT-gemeenten).

Twente Milieu**Doelstelling en belang:**

Twente Milieu ontzorgt op het gebied van afval en voert veel taken uit in het beheer van de openbare ruimte. Ook zijn wij verantwoordelijk voor de afhandeling van vragen van inwoners en

de inzet van communicatie en voorlichting. Daarnaast geeft Twente Milieu advies over gemeentelijk beleid en leveren wij een bijdrage aan het milieubewustzijn en de duurzaamheidsdoelstellingen in de regio.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: Wethouder H. van der Noordt; afgevaardigde aandeelhoudersvergadering

Programma:

De lasten van de deelname in Twente Milieu zijn onderdeel van het programma Onze aantrekkelijke leefomgeving.

Risico's:

Geen bijzondere risico's.

Kwaliteit (indicator)

In 2025 is de inzameling van het huishoudelijk afval ondergebracht bij Twente Milieu (voorheen was dat Ter Horst uit Varsseveld). Wij hebben alle restafval- en GFT-containers laten vervangen en voorzien van een (registartie)chip. De PMD-containers zijn alleen gechipt.

De verdeling van de aandelen is in 2025 iets aangepast. Wij hadden in verhouding 20 aandelen teveel. Deze hebben we in 2025 verkocht aan gemeenten die relatief te weinig aandelen hadden. Hierdoor is ons belang gedaald naar 8,2%.

Geld (indicator)

Huishoudens zetten de grijze-, groene en oranje container vaker aan de weg dan vooraf is ingeschat. Dit geldt ook voor klein chemisch afval en grof tuinafval waardoor de inzamelkosten voor Twente Milieu hoger zijn dan vooraf begroot.

Vitens N.V., Zwolle.

Doelstelling en belang:

Vitens is een waterleidingbedrijf dat zorg draagt voor de drinkwatervoorziening. De gemeente heeft met een aantal van 24.034 aandelen een belang van 0,42%

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Via de algemene vergadering van aandeelhouders: Wethouder H. van der Noordt; afgevaardigde aandeelhoudersvergadering.

De gemeente neemt deel aan het Nuval-platform. Deelnemers hebben afgesproken in een aantal onderwerpen met één stem op te treden tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van Vitens. Een vertegenwoordiger van het Nuval-platform neemt deel aan het Grootaandeelhoudersoverleg van Vitens.

Programma:

Het te ontvangen dividend levert een bijdrage aan programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Risico's:

Tegenvallende dividenduitkering en verlies van kapitaal bij liquidatie.

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Vitens keerde in 2025 zoals verwacht geen dividend uit.

Leisurelands B.V., Arnhem

Doelstelling en belang:

Sinds de liquidatie van het Recreatieschap Achterhoek Liemers is de gemeente

Berkelland aandeelhouder van Leisurelands BV.

Zeggenschap/vertegenwoordiging:

Wethouder H.A. Leliveld is naast de vertegenwoordiger van de gemeente Berkelland ook gemachtigd namens de overige acht Achterhoekse POHO-VE (portefeuillehoudersoverleg Vrijtijdseconomie) gemeenten (Aalten, Bronckhorst, Oost Gelre, Doetinchem, Oude IJsselstreek, Lochem, Winterswijk en Zutphen).

Programma: Vitaal platteland.

Risico's:

Kwaliteit (indicator)

Geld (indicator)

Financiering

Financiering

'Geld lenen kost geld!'

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het treasurybeleid en de wijze waarop dit in de begroting is opgenomen. De financieringsparagraaf geeft daarnaast inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop de rente aan grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Het gemeentelijke treasurybeleid is opgenomen in de financiële verordening 2025 en het treasurystatuut 2018.

Ontwikkelingen

Renteontwikkeling

Een belangrijk onderdeel voor de randvoorwaarden van het treasurybeleid is de renteontwikkeling. De korte rente is in 2025 gedaald. De rente die we bij het Rijk ontvangen was begin 2025 2,92 % en aan het eind van het jaar 2,926%. In het 2e deel van 2025 hadden we een ruimere liquiditeitspositie bij het Rijk. Dit leverde ondanks een dalende rente toch een mooie rentebate op. De rente op de kapitaalmarkt is in 2025 gestegen. We hebben in 2025 geen nieuwe langjarige leningen aangetrokken

Ontwikkeling	3 maands euribor	10 jaars rente
1-1-2025	2,736 %	2,106%
31-12-2025	2,599%	2,998%

Liquiditeitsontwikkeling

Onze liquiditeitspositie is verbeterd gedurende 2025. Het 1e deel van het jaar zijn er nog kasgeldleningen aangetrokken. Dit was in het 2e deel van 2025 niet meer nodig. Ondanks dat de BNG Bank besloot de hybride lening niet af te lossen is het niet nodig geweest financiering aan te trekken in 2025.

Risicobeheer

Omschrijving (toelichting)

In het treasurystatuut staat dat de financieringsfunctie dient tot het beschermen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's. Hierna wordt aangegeven in welke mate deze risico's zich voordoen en op welke wijze deze risico's worden beheerst.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet wordt een beperking opgelegd aan de omvang van de netto vlottende schuld. Deze bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. Voor 2025 is dat 12,5 miljoen (€ 146.784.744 x 8,5%). In het 1e deel van 2025 zijn er nog kasgeldleningen aangetrokken. In de 2e helft van 2025 was dat niet meer nodig. Hierdoor bleven we ruim onder de kasgeldlimiet.

Excel-tabel

Omvang begroting op 1 januari 2025

146.785

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1 Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
In bedragen	12.477	12.477	12.477	12.477
2 Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	1.667	5.000		
Schuld in rekening courant	64	2	5	104
Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
Totale omvang van de vlottende schuld	1.731	5.002	5	104
3 Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	5	5	9	6
Tegoeden in rekening-courant	4393	13448	17291	18610
Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
Totale omvang van de vlottende middelen	4.398	13.453	17.300	18.616
4 Toets kasgeldlimiet				
Totale netto vlottende schuld (2-3)	-2.667	-8.451	-17.295	-18.512
Toegestane kasgeldlimiet	12.477	12.477	12.477	12.477
Ruimte (+)/Overschrijding (-) (1-4)	15.144	20.928	29.772	30.989

Renterisico

Voor het renterisicobeheer worden de normen gehanteerd conform de Wet FIDO. Het gaat hierbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningenportefeuille te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rente fluctuaties.

De renterisiconorm bepaalt het maximum aan leningen met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer die geherfinancierd moeten worden of waarvan de rente herzien moet worden. Deze bedraagt 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De ontwikkeling van de renterisiconorm is in onderstaand overzicht weergegeven.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2025
1	Renteherzieningen	
2	Aflossingen	2.648
3	Renterisico (1+2)	2.648
4	Renterisiconorm	29.375
5	Ruimte onder risiconorm (+) of overschrijding risiconorm (-)	26.727
4a	Begrotingstotaal	146.875
4b	Percentage regeling	20
$4 = 4a \times 4b/100$	Renterisiconorm	29.375

Er blijft voldoende ruimte onder de risiconorm.

Koersrisico's

Koersrisico's worden gelopen op deelneming door daling van de waarde van de aandelen. Ultimo 2025 bezat de gemeente aandelen in de volgende partijen:

Twence, Agem, BNG Bank, Alliander, de Laarberg, Vitens, Leisurelands en Twente Milieu.

De koersrisico's op deze deelnemingen worden laag ingeschat.

Kredietrisico's

Kredietrisico's worden gelopen bij het uitzetten van overtollige middelen en het verstrekken van leningen en garantstellingen. Kredietrisico's worden beperkt door de eisen die de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) stelt en door de specifieke eisen die de gemeente stelt aan de partij waaraan middelen worden verstrekt.

Eventuele tijdelijke overtollige kasmiddelen zullen worden uitgezet conform de wettelijke kaders voor het schatkistbankieren.

Hieronder een overzicht van de verwachte stand van de verstrekte leningen in 2025.

Overzicht verstrekte leningen bedragen x € 1.000	Stand per 1-1-2025	Stand per 31-12-2025
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	6.363	6.233
Kapitaalverstrekingen aan gemeenschappelijke regelingen	72	72
Kapitaalverstrekingen aan overige verbonden partijen	3.401	3.019
Leningen aan deelnemingen	22.970	22.970
Leningen aan overige verbonden partijen	8.213	8.679
Overige langlopende leningen	4.060	3.761
Leningen aan openbare lichamen	537	704
Totaal	45.616	45.438

Liquiditeitsrisico's

De gemeente beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op de liquiditeitsplanning.

Valutarisico's

Valutarisico's worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

Rentelasten en baten

Rentelasten

De rentelasten in de begroting zijn gebaseerd op de langlopende leningen en geraamde financieringsbehoefte. De financieringsbehoefte wordt bepaald door de ontwikkeling van de reguliere exploitatie, het investeringsplan en de mutaties op de grondexploitatie. De lange werkelijke rentelasten in 2025 waren € 1.135.716. Hieronder de stand van de lening portefeuille begin en eind 2025.

Lening (x € 1.000)	Looptijd	Rente %	Saldo 1-1-2025	Aflossing	Opname	Saldo 31-12-2025
BNG Bank	25 jaar lineair	2.99 %	36.262	1.648		34.614
BNG Bank	10 jaar lineair	-0.05 %	6.000	1.000		5.000
BNG Bank	5 jaar fixed	0.5 %	10.000			10.000
Totaal			52.262	2.648	0	49.614

Rentebaten

De rentebaten betreffen o.a. de inkomsten uit:

- rente lang verstrekt geld: € 1.162.089
- rente kort verstrekt geld: € 305.606
- personeelshypotheken: € 39.614

Doorberekende rente/renteresultaat

In de begroting wordt rente doorberekend aan de grondexploitatie en aan taakvelden. Er wordt uitgegaan van totaalfinanciering. Dit houdt in dat aangetrokken leningen betrekking hebben op alle activiteiten van de gemeente. De wijze waarop er wordt doorberekend is als volgt:

Grondexploitatie

Voor de renteformule resulteert dat in een vereenvoudiging, te weten voor de rentetoerekening aan grondexploitaties dient gebruik te worden gemaakt van de reguliere omslagrente of de specifieke rente van de projectfinanciering indien daar sprake van is. Bij de omslagrente volgens de notitie Rente behoren rentelasten over het eigen vermogen tot de mogelijkheid. Voor 2025 is deze 0 %.

Taakvelden

Aan taakvelden wordt rente toegerekend op basis van een omslagpercentage.

Het begrote omslagpercentage wordt berekend door de totale begrote rentelasten te delen door het begrote saldo van de investering op 1 januari van het begrotingsjaar. Indien de afwijking bij realisatie tussen de werkelijke rentelasten en de voor gecalculeerde toegerekende rentelasten groter is dan 25% moet er gecorrigeerd worden. Voor 2025 rekenen we met 0 %.

Renteresultaat

Het renteresultaat geeft het saldo weer van rentelasten en toegerekende rente aan taakvelden. Het renteresultaat maakt onderdeel uit van de algemene dekkingsmiddelen.

Schema rentetoerekening begroting	2025
Externe rente korte en lange financiering	1.177.648
Externe rentebaten	1.507.310
Saldo rentelasten en rentebaten	-329.662
Toerekening bijzondere rentes:	
Rente grondexploitatie	0
Rentebaten projectfinanciering	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
Saldo door te rekenen externe rente	-329.662
Rente eigen vermogen	0
Rente voorzieningen	0
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	-329.662
Werkelijk aan taakvelden toegerekend	0
Renteresultaat op taakveld Treasury	-329.662

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

'We zorgen goed voor onze kapitaalgoederen'

Inleiding

In deze paragraaf staat hoe we met onze kapitaalgoederen omgaan. Kapitaalgoederen zijn goederen met een meerjarig nut. Denk aan wegen, gebouwen, riolering en openbaar groen. Zoals wettelijk is voorgeschreven worden investeringen met een meerjarig nut afgeschreven. De afschrijvingstermijn die daarbij wordt gebruikt komt overeen met de economische levensduur van de investering. Wij hanteren wel een ondergrens. Investeringen met een waarde van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd maar komen direct ten laste van de exploitatie.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt zoveel mogelijk in samenhang uitgevoerd in integrale projecten, bijvoorbeeld bij wegen en riolering.

Wij streven naar een verantwoord beheer van onze kapitaalgoederen. In deze paragraaf geven we een indicatie over de staat van onderhoud en welke middelen voor het onderhoud in de begroting zijn opgenomen.

Daarbij gaan wij uit van:

- Een rioolstelsel dat wordt beheerd overeenkomstig het watertakenplan.
- Een kwaliteitsniveau van de wegen volgens het scenario 'overwegend laag'.
- Een kwaliteitsniveau voor openbaar groen dat past bij het budget.
- Een gedifferentieerd onderhoudsniveau voor gemeentelijke gebouwen.

Riolering en water

In het watertakenplan is de inrichting en het beheer van de afvalwaterketen (riolering en zuivering) en het watersysteem beschreven. Met het watertakenplan geven wij invulling aan de planverplichting uit de Wet milieubeheer. Met de inhoud van dit plan wordt de basis gelegd voor de zorgplichten van de gemeente en de zorgplichten van het waterschap. Naast onze zorgplichten spelen wij met dit watertakenplan in op het veranderende klimaat, de duurzaamheidsopgaven en technologische ontwikkelingen. Zo kunnen we ook in de toekomst een veilig en goed functionerende afvalwaterketen en watersysteem waarborgen.

Kerncijfers

- 298 kilometer vrij verval riool
- 688 kilometer persleiding (inclusief aansluitleidingen)
- 86 gemalen, 6 bergbezinkvoorzieningen en 1.973 drukriool installaties
- 8.000 inspectieputten
- 16.750 kolken en 2,3 kilometer lijngoten

Beleid/kaders

- Watervisie Berkelland 2030 (is samenwerking met het waterschap opgesteld)
- Watertakenplan
- Beheerplan riolering

- Regenwaterstructuurplan

Huidige staat en ontwikkelingen

Binnen taakveld riolering kennen wij alleen onderhoudsniveau 'goed', anders kunnen er gevolgen voor de volksgezondheid ontstaan. Met het watertakenplan is een stap gemaakt in het toepassen van risicogestuurd beheer. Bij risicogestuurd beheer wordt afgestapt van een louter cyclisch beheer. Wij reinigen, inspecteren, renoveren of vervangen dan niet meer alleen omdat het zoveel jaar geleden is gedaan, maar kijken naar de technische kwaliteit en noodzaak tot vervanging. Bij de planning van de uitvoering van rioolvervanging/onderhoud wordt integraal afgestemd met de wegbeheerders.

Financiën

In de paragraaf lokale heffingen wordt een totaaloverzicht gegeven van de kosten die worden toegerekend aan riolering. De jaarlijkse lasten voor beheer en onderhoud worden gedekt door tarieven. Op basis van het watertakenplan zijn de tarieven op termijn nog niet kostendekkend. Een tekort of overschot in een jaar wordt onttrokken of toegevoegd aan de voorziening voor rioolheffing.

Onderhouden van wegen

De gemeente Berkelland beheert een groot areaal aan wegen met een totaaloppervlakte van circa 5,1 miljoen m². Hiervan is in totaal 4,36 miljoen m² verhard, ofwel bijna 44 hectare. Een aandeel van 55% bevindt zich buiten de bebouwde kom en 45% binnen de bebouwde kom. Het grootste deel van het areaal bestaat uit asfaltverharding (circa 59%). Daarnaast is 40% elementenverharding (tegels, betonstraatstenen, klinkers. etc.) en een klein gedeelte (circa 1%) cementbetonverharding.

Wegenareaal Berkelland	Verhardings-type	Rijbaanlengte [m]	Oppervlakte [m ²]	Percentage [%]
Binnen bebouwde kom	Elementen	112.162	1.251.805	32
	Asfaltbeton	107.586	550.680	14
	Cementbeton	12	1.769	0
	Totaal	219.760	1.804.254	46
Buiten bebouwde kom	Asfaltbeton	480.687	1.843.970	47
	Elementen	62.474	258.853	7
	Cementbeton	7.239	23.690	1
	Totaal	550.400	2.126.513	54

De volgende kenmerken zijn van invloed op het onderhoud van het wegenareaal:

- Het wegenareaal is voor ongeveer 25% ouder dan 60 jaar. Nog eens 25% overschrijdt in de komende 20 jaar de theoretische levensduur. Dat heeft als resultaat dat diverse wegconstructies het einde van de levensduur naderen of al hebben bereikt.
- We beheren een groot areaal aan wegen en hebben per inwoner ca. 100 m² verharding in beheer; veel meer dan gemiddeld in Nederland (58m²).
- Er is een toename van in de loop van de tijd steeds zwaarder wordend verkeer waardoor de wegen ook steeds zwaarder belast worden en daardoor sneller slijten, meer onderhoud vergen en sneller aan reconstructie toe zijn.
- De profilering van wegen voldoet op veel plekken niet meer aan huidige eisen en het hedendaagse gebruik.
- We hebben veel last van wortelopdruk van bomen die dicht langs onze wegen staan.

Beleid/kaders

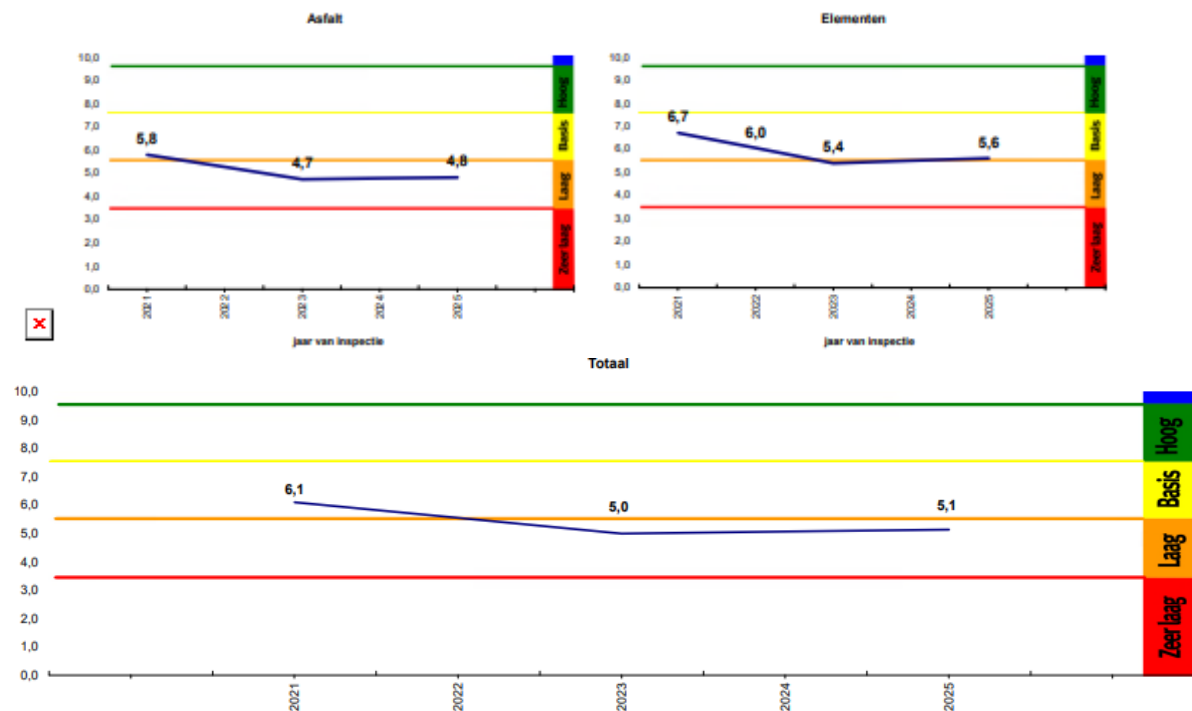
Wegenbeleidsplan 2025-2029

Met de raad is afgesproken om voor de onderhoudskwaliteit van de wegen het scenario 'laag' te hanteren. In deze ambitie is voor alle delen van het areaal gekozen voor kwaliteitsniveau 'Laag', behalve voor de fietspaden. Daar geldt niveau 'basis'.

Gewenste kwaliteit		Centrumgebied	Wijkontsluitings-wegen	Woonstraten	Industrie-wegen	Erftoegangswegen buiten de kom	Overige wegen buiten de kom
Asfalt	Rijbaan	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
	Fietspaden	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog
	Voetpaden	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
	Overige	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
Elementen	Rijbaan	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
	Fietspaden	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog
	Voetpaden	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag
	Overige	Basis	Basis	Laag	Laag	Basis	Laag

Huidige staat en ontwikkelingen

Op basis van de in 2025 uitgevoerde globale visuele wegininspectie is de werkelijke kwaliteit vergeleken met het vastgestelde kwaliteitsscenario 'laag'. In onderstaande figuur is dit per deelareaal weergegeven.

Gemeten kwaliteit t.o.v. gewenste kwaliteit		Centrumgebied	Wijkontsluitings-wegen	Woonstraten	Industrie-wegen	Erftoegangswegen buiten de kom	Overige wegen buiten de kom
Asfalt	Rijbaan	ok	ok	ok	te hoog	te hoog	ok
	Fietspaden	te hoog	te hoog	te hoog	te hoog	te laag	ok
	Voetpaden	n.v.t.	n.v.t.	te hoog	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Overige	n.v.t.	te hoog	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Elementen	Rijbaan	ok	te hoog	te hoog	te hoog	te laag	ok
	Fietspaden	n.v.t.	te laag	te laag	n.v.t.	n.v.t.	te hoog
	Voetpaden	ok	ok	te hoog	te hoog	n.v.t.	te hoog
	Overige	te hoog	ok	te hoog	te hoog	n.v.t.	ok

In de maanden juni en juli van 2025 heeft de meest recente inspectieronde plaatsgevonden. Op basis van de resultaten van die inspectie is het kwaliteitsniveau opnieuw herijkt. De kwaliteitslijnen laten zien dat we op alle gebieden voldoen aan het afgesproken (nieuwe) niveau 'laag'. De kwaliteit van de elementenverhardingen beweegt zich aan de bovengrens van het niveau. Ook is te zien dat het afnemen van de gemiddelde kwaliteit ondanks de beperkte middelen is gestopt. Dat schrijven we toe aan de nieuwe datagedreven aanpak van de laatste vier jaar.

Financiën

Het structureel beschikbare budget binnen de exploitatiebegroting voor het uitvoeren van (klein én groot) onderhoud aan wegen is ongeveer 2,5 miljoen euro. Bij de vaststelling van het wegenbeleidsplan 2025-2029 in juni 2025 heeft de gemeenteraad het kwaliteitsniveau naar beneden bijgesteld van 'overwegend laag' naar 'laag'. Bij dat niveau 'laag' hoort een onderhoudsbehoefte van circa 4,1 miljoen euro. In 2025 en 2026 zijn extra incidentele middelen beschikbaar die zorgen voor voldoende budget, passend bij de behoefte.

We inspecteren elke 2 jaren alle wegen op de aanwezigheid van schades, we monitoren het kwaliteitsverloop en herijken de onderhoudsbehoefte. Op basis daarvan maken we jaarlijks onderhoudsplanningen en voeren die uit. Als uit de tweejaarlijkse inspectieresultaten blijkt dat wegen of wegvlakken aan het einde van de levensduur zijn dan nemen we die op in het meerjaren investeringsprogramma (MJIP). De veroudering van het wegennet gaat de komende decennia zorgen voor een piek in de investeringsbehoefte.

Openbare verlichting

Gemeente Berkelland beheert en onderhoudt ongeveer 8.900 lichtmasten en armaturen. Een areaal dat jaarlijks groeit door nieuwbouw in- en uitbreidingen en herinrichting van openbare ruimte. Op ongeveer 3.000 lichtmasten brandt een ledlamp. Dit betekent dat 33% van het areaal in Berkelland LED is.

Huidige staat en ontwikkelingen

Ongeveer 10% van alle lichtmasten en ongeveer 20% van alle armaturen is ouder dan de theoretische levensduur. Met name op het gebied van armaturen geeft dat problemen, omdat het voorkomt dat vervangende lampen en onderdelen niet meer leverbaar zijn. We moeten in de toekomst dus meer gaan vervangen.

Beleidskaders

Het beleidsplan openbare verlichting 2025-2034 is op 8 juli 2025 door de raad vastgesteld.

Financiën

Op dit moment zijn de onderhoudsbudgetten voor openbare verlichting in lijn met de daadwerkelijke kosten. Dat geldt niet voor de energiebudgetten, die onder druk staan door de stijgende energieprijzen. 'VerLEDden' zorgt voor vermindering van energiekosten én de kosten van storingen, maar hiervoor zijn wel financiële middelen noodzakelijk (want dit kan niet uit het onderhoudsbudget bekostigd worden).

Groen en speelvoorzieningen

Berkelland heeft 172 hectare groen in de bebouwde kommen. Hiervan is ongeveer 35 hectare gazon, 74 hectare ruw/bloemrijk gras, 40 hectare bosplantsoen en 16 hectare heesters, hagen en vaste planten en 7 hectare diversen.

Gemeente Berkelland is eigenaar van 16.000 bomen in de bebouwde kom. Daarnaast zijn er 96.000 bomen buiten de bebouwde kom.

Er zijn 490 speeltoestellen inclusief doeltjes en dergelijke in Berkelland in de openbare ruimte. Relatief veel toestellen zijn oud (ouder dan 15 jaar). Op basis van het beleidsplan "Spelen en bewegen in de openbare ruimte" is er een inhaalslag gaande om verouderde toestellen te verwijderen en nieuwe toestellen te plaatsen die aansluiten bij de doelgroepen in de wijk of in het dorp.

Beleid/kaders

- Groenbeleidsplan en groenstructuurplan 2023-2032.
- Beleidsplan spelen en bewegen in de openbare ruimte 2021-2030.

- Bomenbeleidsplan 2020-2029

Huidige staat en ontwikkelingen

De staat van het onderhoud is wisselend: over het algemeen is de staat van het groen redelijk tot goed, maar er zijn ook diverse locaties die verouderd of slecht zijn. Dit gaat zowel om groen- als speelvoorzieningen. De budgetten voor het onderhoud zijn echter beperkt. Het groenbeleidsplan geeft hier op hoofdlijnen handvaten en kaders voor. Dit plan is gebaseerd op o.a. de volgende uitgangspunten:

- Meer ecologisch groenbeheer ten behoeve van een grotere biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie (hitte, verdroging, wateropvang).
- Aantrekkelijke groene plekken in de kernen.
- Voldoende kwaliteit van het groenonderhoud, en de inrichting waar nodig beter afstemmen op het onderhoudsbudget.
- Het groen moet meer uitnodigen om te ontmoeten en te bewegen, voor jong en oud.

Financiën

Het structurele budget voor onderhoud bedraagt € 845.000 (exclusief loonkosten en kapitaallasten).

Onderhoud gebouwen

Het onderhoud aan gebouwen wordt uitgevoerd op basis van het meerjaren onderhoudsplan. Het onderhoudsplan heeft betrekking op 45 gebouwen/bouwwerken waarvan:

- 9 leegstaande panden
- 5 gymzalen
- 3 museums
- 2 molens
- 3 sporthallen
- 2 gemeentewerven
- 5 kerktorens
- 16 overig

Beleid

In 2025 heeft er een inspectie plaatsgevonden van de gemeentelijk gebouwen. Hierbij is de actuele onderhoudsstaat van de gebouwen vastgelegd.

Niveau 1	Uitstekend	Nieuwbouwkwaliteit en/of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit.
Niveau 2	Goed	Nieuwbouwkwaliteit met de eerste tekenen van feitelijke veroudering.
Niveau 3	Redelijk	Het verouderingsproces is over vrijwel de gehele linie duidelijk op gang gekomen.
Niveau 4	Matig	Het verouderingsproces heeft het bouwdeel duidelijk in zijn greep.
Niveau 5	Slecht	Het verouderingsproces is min of meer onomkeerbaar geworden.
Niveau 6	Zeer slecht	Een zodanig slechte toestand dat dit niet meer te classificeren valt onder conditie 5.

Om een goed en veilig gebouw te kunnen bieden is ervoor gekozen om de gemeentelijke gebouwen in onderhoudsniveau 3 te houden/krijgen. Uitzondering hierop is het gemeentehuis en de gemeentewerf. Hiervoor is onderhoudsniveau 2 aangehouden.

Uitvoeringsplannen 2025

Op basis van het meerjaren onderhoudsplan wordt het uitvoeringsplan voor groot onderhoud in 2025 opgesteld en uitgevoerd. Daarnaast wordt ook het dagelijks/regulier onderhoud aan de gebouwen uitgevoerd.

Financiën

In de begroting is jaarlijks € 425.000 gereserveerd voor de vervanging van technische installaties.

Voor het dagelijks onderhoud is een budget beschikbaar van € 269.000. Het totale budget voor onderhoud gebouwen bedraagt € 694.000.

Reserves en voorzieningen

Wat speelt er?

Bij de nota reserves en voorzieningen zijn de reserves herschikt. Daarbij zijn nog 7 reserves in stand gebleven, waarvan 6 bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn ingesteld om toekomstige lasten te kunnen dekken. De reserves zijn een spaarpot voor uitgaven die we verwachten. Dit betekent niet dat er concrete plannen zijn. Als er een concreet plan is hevelen we het benodigde bedrag over van de betreffende bestemmingsreserve naar de bestemmingsreserve bestuurlijke claims. De werkelijke kosten worden vervolgens gedekt uit de reserve bestuurlijke claims. Hierna is per reserve nog eens aangegeven voor welk doel ze zijn ingesteld.

Na de reserves is ook een meerjarenoverzicht opgenomen van voorzieningen.

Overzicht reserves

Bedragen x € 1.000	Stand 1-1-2025	Bestemming resultaat	Toevoegingen	Onttrekkingen	Vermindering door afschrijving	Stand 31-12-2025
Algemene reserve	26.320	2.918		300		28.938
Bestuurlijke claims	25.308	2.210	11.214	3.850	434	34.448
Egalisatiereserve investeringen	10.950		587	0	219	11.318
Algemene reserve bouwgrond-exploitatie	6.296	-2.918	262	1.750		1.890
Onderhoud wegen	763	1.580		760		1.583
Onderwijshuisvesting	18.342	2.150	207	1.425		19.274
Sportvastgoed	10.586	2.150	231	5.617		7.350
Totaal	98.565	8.090	12.501	13.702	653	104.801

Algemene reserve

Algemene reserve	
Doel	Buffer voor het opvangen van nadelen
Plafond	Niet van toepassing
Vulling	Resultaatbestemming
Stand 1 januari	26.320
Toevoegingen	2.918
Bestemmen overcapaciteit GREX	2.918
Onttrekkingen	300
Huisvesting bibliotheek Borculo	240
Lokale omroep	60
Stand 31 december	28.938

Bestuurlijke claims

Bestuurlijke claims	
Doel	Het dekken van projecten waarover een bestuurlijk besluit is genomen.
Plafond	Niet van toepassing
Vulling	Uitname uit andere reserves voor projecten
Stand 1 januari	25.308
Toevoegingen	13.424
Bestemming resultaat 2024	2.210
PRJCT sloopfonds	146
PRJCT organisatie-ontwikkeling	143
PRJCT weerbaarheid	200

Bestuurlijke claims	
PRJCT hybride werken	245
Sloop en huur St. Jozefschool	180
PRJCT initiatieven nieuwbouw	609
PRJCT WOO	103
PRJCT bodemverontreiniging Kronenkamp	300
PRJCT publieke mobiliteit	79
PRJCT Overlastgevende asielzoekers	25
PRJCT kavelruil Stelselkamp	155
Nieuwe huisvesting bibliotheek Borculo	240
Sporthal Ruurlo	4.750
Unilokatie Beukenlaan Borculo	716
4e en 5e zaaldeel Timpke	625
WBI 5e tranche	1.750
Regiodeal	357
Sloop De Marke	200
Subsidie lokale omroep	60
Sloop en boekwaarde Regenboogschool	298
Toevoegingen < 25.000	33
Onttrekkingen	4.284
Nieuwe regionale inkoop	237
Inzet ICT sociaal domein	40
Maalderij Rietmolen	125
Implementatie omgevingswet	219
Sloop Beukenlaan/Huenderstraat	138
Transformatie Oudestraat	152
Heerlijk thuis in huis	90
Meer bomen	148
Sloop en boekwaarde Simmelink	282
City branding	55
Meldpunt Openbare ruimte applicatie	70
Projecten vrijetijdssector	70
Energietoeslag	103
Onderzoek binnenzwembad	32
PRJCT Noaberfonds	40
PRJCT Nabo loorsteeg	400
PRJCT Biodiversiteit	58
PRJCT initiatieven Nwbouw	146
PRJCT controle maatregelen duurzaamheid	95
Exploitatie Oekraïners	363
Versterking team zorg en veiligheid	30
Het verhaal van Berkelland	25
Groot onderhoud gemeentehuis/werf	109
Overdracht pensioenen wethouders	250
Subsidie lokale omroep	60
Arbeidstoeleiding	162
Sensire Oekranie	45
PRJCT JeugdGGZ AMV-ers Rekken	69
Nieuwe huisvesting bieb Borculo	240
WBI 5e tranche	62
Neede Noord Oost	53
Astbestfonds	45
Dorpendeal Gelselaar	40
Reg. samenwerking Sociaal Domein	43
Onttrekkingen < 25.000	189
Stand 31 december	34.448

Excel-tabel

Reserve Bestuurlijke claims

Hieronder treft u een overzicht aan claims die binnen deze reserve zijn gewaarborgd. Jaarlijks worden ze bij de bestuursrapportage getoetst of ze nog beschikbaar moeten blijven of dat ze vrij kunnen vallen in de exploitatie. In 2025 zijn o.a. claims op heerlijk thuis in huis, sloop Beukenlaan/Huenderstraat, city branding en energietoeslag vrijgevallen.

Onderwerp	bedrag x 1.000	
	stand 31-12-25	Bron
SD nieuwe Regionale inkoop	153	Berap 2025
Hulp bij geldzaken	59	Berap 2021
Inburgering	187	Berap 2021
2e tranche subs.tranformatie sport	38	Raad 18 mei 2021
PRJCT VAB	23	Berap 2020
PRJCT Sloopfonds	948	Raad 12-6-2018
PRJCT onbevoegd fysieke toegang gemeentehuis	98	Berap 2025
Bijdrage 3 VRI's N18	454	Jaarrekening 2019
Thuiswerkregeling	128	Jaarrekening 2019+2020
Buitengebied	67	Berap 2021
Omgevingswet	321	Berap 2023+jaarrekening 2023
Busplein Neede	148	Voorjaarsnota 2017
Afwaardering/herinr. Steinkampweg	864	Raad 13-03-2018+Berap2023
Vorbereiding herinr. N18	200	Raad 13 maart 2018
Transformatie Oudestraat	23	Raad 19 maart 2019
Meer bomen	162	PPN 2021
Organisatie ontwikkeling	385	Berap 2025
PRJCT Weerbaarheid	200	Slotwijziging 2025
Hybride werken	772	Berap 2023
IKC Simmelink	405	Raad 10 december 2019
Staring College PPN 2021	1.453	Raad 7 juli 2020
Recreatie+toerisme	36	Jaarrekening 2020
Lokale cult. Voorzieningen	83	Jaarrekening 2020
IHP Marke-Kardinaal Alfrinkschool	2	Raad 23-6-21
Sloop en huur St. Jozefschool	236	Raad 8 maart 2022+raad 18032025
Projecten vrijetijdssector	13	PPN22
Handhaving illegale kap/rode stippenbeleid	33	PPN22
Governance SDA	96	Jaarrekening 2022
Samen denken, samen doen	162	Jaarrekening 2022
PRJCT welzijnsorganisatie	1	Berap 2025
Inhuur personeel	964	Jaarrekening 2019+2022
Huisvesting ontheemden	3.306	Jaarrekening 2022+2023+Berap2024
Onderzoek binnenzwembad	2	Berap 2024
PRJCT Noaberfonds	113	Berap 2023
PRJCT leader 23 e.v.	443	Berap 2023
PRJCT Biodiversiteit	387	Berap 2023
PRJCT initiatieven Nwbouw	1.137	Berap 2023, Slotwijz. 25
PRJCT Achterhoek bespaart	31	Berap 2023
PRJCT Energiearmoede	413	Berap 2023
PRJCT controle maatregelen duurzaamheid	465	Berap 2023
PRJCT Grootschalige windenergieprojecten	249	Raad 7 oktober 2025
PRJCT Berkelland Vitaal	91	Berap 2023
PRJCT WOO	307	Berap 2023, Slotwijz. 25
PRJCT bodemver. Kronenkamp	300	Jaarrekening 2025

Reserve Bestuurlijke claims

PRJCT Publieke mobiliteit	79 Jaarrekening 2025
PRJCT Overlastgevende asielzoekers	25 Jaarrekening 2025
Resultaat 2024 Exploitatie Oekraïners	1.037 Jaarrekening 2024
Resultaat 2024 versterking team zorg en veiligheid	30 Jaarrekening 2024
Resultaat 2024 keukentafelgesprekken erfeigenaren	20 Jaarrekening 2024
Groot onderhoud gebouwen	261 Jaarrekening 2024
Resultaat 2024 Stg AED	100 Jaarrekening 2024
Kavelruil Stelselkamp	214 Berap 24 en Slotwijziging 24+25
Sensire Oekranie	13 Jaarrekening 2023, Berap 2024
Restant extra schakelklassen/arbeidstoeleiding ontheemden	271 Jaarrekening 2023
PRJCT Talent in actie	21 Jaarrekening 2024
PRJCT JeugdGGZ AMV-ers Rekken	12 Jaarrekening 2024
Sporthal Ruurlo	4.750 Raad 2-4-2025
Vorbereidingsksten Unilocatie Beukenln Borculo	716 Raad 1-4-25
4e en 5e zaaldeel Timpe	625 Raad 15-4-2025
WBI 5e tranche	1.688 raad 15-4-2025
Regiodeal	357 Slotwijziging 25
PRJCT Tiny Houses Eibergen	20 Jaarrekening 2025
Neede Noord Oost	3.916 Raad 4-7-2023
Sloop en boekwaarde De Marke	570 Raad 4-7-2023+Berap 2025
Vervanging openb.verlichting oude N18	237 Zie PPN2022 en begroting 2022
Astbestfonds	630 Berap 2021
Centrumplan Ruurlo	2.360 Raad 14-5-2024
Wijk- en kerngericht werken	172 Berap 2021
Reg. samenwerking Sociaal Domein	43 Berap 2024
Subsidie lokale omroep	30 Begroting 2025
Sloop en boekwaarde Regenboogschool	298 Berap 2025
Afrondingsverschil	-2
	34.448

Egalisatiereserve investeringen

Egalisatiereserve investeringen

Doel	Het dekken van afschrijvingslasten van investeringen	
Plafond	Niet van toepassing	
Vulling	Bijdrage uit andere reserves ter dekking afschrijvingslasten	
Stand 1 januari		10.950
Toevoegingen		587
Herinrichting publiekswinkel		587
Onttrekkingen		219
Dekking afschrijvingslasten		219
Stand 31 december		11.318

Egalisatiereserve bouwgrondexploitaties

Algemene reserve bouwgrondexploitatie	
Doel	Het opvangen van verliezen van de bouwgrondexploitatie
Plafond	Een weerstandsvermogen met een ratio 2 wordt als uitstekend beoordeeld. Zodra de reserve zich boven deze ratio begeeft bij de jaarrekening, wordt het surplus afgeroomd en toegevoegd aan de algemene reserve of reserves die nog niet aan het plafond zitten.
Vulling	Resultaatbestemming bouwgrondexploitaties
Stand 1 januari	6.296
Toevoegingen	262
Resultaat 2025	262
Onttrekkingen	4.668
Resultaatbestemming 2024	2.918
WBI 5e tranche	1.750
Stand 31 december	1.890

Wegen

Onderhoud wegen	
Doel	Het beschikbaar houden van middelen voor onderhoud wegen dat in het vorige dienstjaar niet zijn uitgevoerd.
Plafond	
Vulling	Resultaatbestemming
Stand 1 januari	763
Toevoegingen	1.580
Resultaatbestemming 2024	1.580
Onttrekkingen	760
Exploitatie 2025	760
Stand 31 december	1.583

Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting		
Doel	De reserve wordt benut voor het afboeken van boekwaarden en sloopkosten van schoolgebouwen. Daarnaast kan de reserve worden ingezet om de afschrijvingslasten van onderwijshuisvestingsinvesteringen te dekken.	
Plafond		
Vulling	Resultaatbestemming, vrijvallende afschrijvingslasten onderwijshuisvesting en voordelige bouwgrondexploitaties van v.m. onderwijslocaties.	
Stand 1 januari		18.342
Toevoegingen		2.357
Bestemming resultaat 2024		2.150
Vrijvallende kapitaallasten 2025		185
Onderzoek Kiezel en Kei		22
Onttrekkingen		1.425
Sloop en huur St. Jozefschool		180
Unilokatie Beukenlaan Borculo		716
Afboeken boekwaarde Wereldboom		31
Sloop De Marke		200
Sloop en boekwaarde Regenboogschool		298
Stand 31 december		19.274

Sportvastgoed

Sportvastgoed		
Doel	De reserve wordt benut voor het afboeken van boekwaarden en sloopkosten van sportvastgoed. Daarnaast kan de reserve worden ingezet om de afschrijvingslasten van sportvastgoedinvesteringen te dekken.	
Plafond		
Vulling	Resultaatbestemming, vrijvallende afschrijvingslasten sportvastgoed en voordelige bouwgrondexploitaties van v.m. sportvastgoed.	
Stand 1 januari		10.586
Toevoegingen		2.381
Bestemming resultaat 2024		2.150
Vrijvallende kapitaallasten 2025		231
Onttrekkingen		5.617
Sporthal Ruurlo		4.750
4e en 5e zaaldeel Timpke		625
Boekwaarde Rietmolenseweg 5/5a		242
Stand 31 december		7.350

Meerjarenoverzicht reserves

Bedragen x € 1.000	Stand	Mutaties	Mutaties	Mutaties	Mutaties	Stand
	1-1-2025	2025	2026	2027	2028	31-12-2028
Algemene reserve	26.320	2.618				28.938
Bestuurlijke claims	25.308	9.140	-66	7	7	34.396
Egalisatiereserve investeringen	10.950	368	-315	-315	-315	10.373
Algemene reserve bouwgrond-exploitatie	6.296	-4.406				1.890
Onderhoud wegen	763	820	-1.194			389
Onderwijshuisvesting	18.342	932	91	91	91	19.547
Sportvastgoed	10.586	-3.236	19	19	19	7.407
Totaal	98.565	6.236	-1.465	-198	-198	102.940

Voorzieningen

	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Voorziening pensioenen wethouders	4.573	834		325	5.083
Wachtgeld wethouders	141		28	63	49
Voorziening RVU	95	283	142		236
Voorziening RVU SW		109			109
Voorziening spaarverlof	624	120		41	703
Voorziening riolering	6.310	573			6.883
Voorziening afval	544		244		300
Totaal	12.287	1.919	414	429	13.363

JAARREKENING

Balans per 31-12

Balans Activa

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.1 Vaste Activa		
A.1.1 Immateriële vaste activa		
A.1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief		
A.1.1.2.0 Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	631	248
Totaal A.1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	631	248
A.1.1.3 Bijdragen aan activa in eigendom van derden		
A.1.1.3.0 Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Totaal A.1.1.3 Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Totaal A.1.1 Immateriële vaste activa	631	248
A.1.2 Materiële vaste activa		
A.1.2.1 Investerings met een economisch nut		
A.1.2.1.0 Investerings met een economisch nut	48.317	50.327
A.1.2.1.1 Investerings met ec nut, ter bestrijding van de kn kan heffing worden geheven	41.611	38.203
Totaal A.1.2.1 Investerings met een economisch nut	89.928	88.530
A.1.2.2 Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut		
A.1.2.2.0 Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	36.493	34.311
Totaal A.1.2.2 Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	36.493	34.311
A.1.2.3 Materiële vaste activa welke in erfpacht zijn uitgegeven		
A.1.2.3.0 Materiële vaste activa welke in erfpacht zijn uitgegeven	35	38
Totaal A.1.2.3 Materiële vaste activa welke in erfpacht zijn uitgegeven	35	38
Totaal A.1.2 Materiële vaste activa	126.456	122.879
A.1.3 Financiële vaste activa		
A.1.3.1 Kapitaalverstrekking aan:		
A.1.3.1.1 Deelnemingen	6.233	6.363
A.1.3.1.2 Gemeenschappelijke regelingen	72	72
A.1.3.1.3 Overige verbonden partijen	3.019	3.401
Totaal A.1.3.1 Kapitaalverstrekking aan:	9.324	9.836
A.1.3.2 Leningen aan:		
A.1.3.2.2 Deelnemingen	22.959	22.970
A.1.3.2.3 Overige verbonden partijen	8.679	8.213
A.1.3.2.4 Openbare lichamen art. 1, onderdeel a, wet fido	504	537
Totaal A.1.3.2 Leningen aan:	32.142	31.719
A.1.3.3 Overige langlopende leningen		
A.1.3.3.0 Overige langlopende leningen	3.761	4.060
Totaal A.1.3.3 Overige langlopende leningen	3.761	4.060
Totaal A.1.3 Financiële vaste activa	45.227	45.615
Totaal A.1 Vaste Activa	172.314	168.742
A.2 Vlottende Activa		
A.2.1 Voorraden		
A.2.1.3 Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		
A.2.1.3.0 Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.153	1.654
Totaal A.2.1.3 Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.153	1.654
A.2.1.4 Gereed product en handelsgoederen		
A.2.1.4.0 Gereed product en handelsgoederen	100	100
Totaal A.2.1.4 Gereed product en handelsgoederen	100	100
Totaal A.2.1 Voorraden	1.253	1.754
A.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen		
A.2.2.1.0 Vorderingen op openbare lichamen	11.347	10.605
Totaal A.2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen	11.347	10.605
A.2.2.3 Rek. Courantverh. met niet financiële instellingen		
A.2.2.3.0 Rekening-courantverhouding met het Rijk	13.416	12.332
Totaal A.2.2.3 Rek. Courantverh. met niet financiële instellingen	13.416	12.332
A.2.2.4 Overige vorderingen		
A.2.2.4.0 Overige vorderingen	1.896	3.128
Totaal A.2.2.4 Overige vorderingen	1.896	3.128
A.2.2.5 Overige uitzettingen		
A.2.2.5.0 Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een looptijd < 1 jaar	125	0
Totaal A.2.2.5 Overige uitzettingen	125	0
Totaal A.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	26.784	26.065
A.2.3 Liquide middelen		
A.2.3.1 Liquide middelen (kas-, banksaldi)		
A.2.3.1.0 Liquide middelen (kas, banksaldi)	148	136
Totaal A.2.3.1 Liquide middelen (kas-, banksaldi)	148	136
Totaal A.2.3 Liquide middelen	148	136
A.2.4 Overlopende activa		
A.2.4.0 Overlopende activa		
A.2.4.0.0 Nto voorschot door voorfin. op uitk. met spec. bestedingsdoel van Europ. overheidslichamen	0	0
A.2.4.0.1 Nto voorschot door voorfin. op uitk. met spec. bestedingsdoel van het Rijk	0	640
A.2.4.0.2 Nto voorschot door voorfin. op uitk. met spec. bestedingsdoel ov. Ned. overheidslichamen	0	235
A.2.4.0.3 Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	0	2.206
A.2.4.0.5 Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	745	0
A.2.4.0.6 Overige overlopende activa	2.981	0
A.2.4.0.7 Nog te ontvangen bijdragen van provincies	400	0
A.2.4.0.9 Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden	1.059	0
Totaal A.2.4.0 Overlopende activa	5.186	3.081
Totaal A.2.4 Overlopende activa	5.186	3.081
Totaal A.2 Vlottende Activa	33.371	31.036
Totaal Generaal Activa	205.685	199.778

Recht op verliescompensatie op grond van de wet op de Vennootschapsbelasting 1969	0	0
--	----------	----------

Balans Passiva

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
P.1 Vaste passiva		
P.1.1 Eigen Vermogen		
P.1.1.1 Reserves		
P.1.1.1.1 Algemene Reserve	28.938	26.320
P.1.1.1.2 Bestemmingsreserves	75.863	72.245
Totaal P.1.1.1 Reserves	104.801	98.565
P.1.1.2 Resultaat na bestemming		
P.1.1.2.0 Resultaat na bestemming	8.479	8.089
Totaal P.1.1.2 Resultaat na bestemming	8.479	8.089
Totaal P.1.1 Eigen Vermogen	113.280	106.654
P.1.2 Voorzieningen		

Balans	Balans 2025	Balans 2024
P.1.2.0 Voorzieningen		
P.1.2.0.0 Voorzieningen	13.363	12.287
Totaal P.1.2.0 Voorzieningen	13.363	12.287
Totaal P.1.2 Voorzieningen	13.363	12.287
P.1.3 Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
P.1.3.2 Onderhandse leningen		
P.1.3.2.2 Banken en Financiële instelling binnenland	49.614	52.262
Totaal P.1.3.2 Onderhandse leningen	49.614	52.262
Totaal P.1.3 Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	49.614	52.262
Totaal P.1 Vaste passiva	176.257	171.204
P.2 Vlottende Passiva		
P.2.1 netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
P.2.1.1 Kasgeldleningen		
P.2.1.1.1 Overige kasgeldleningen	0	0
Totaal P.2.1.1 Kasgeldleningen	0	0
P.2.1.2 Banksaldi		
P.2.1.2.0 Banksaldi	27	27
Totaal P.2.1.2 Banksaldi	27	27
P.2.1.3 Overige schulden		
P.2.1.3.0 Overige vlottende schulden	6.869	7.248
Totaal P.2.1.3 Overige schulden	6.869	7.248
Totaal P.2.1 netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	6.895	7.275
P.2.2 Overlopende passiva		
P.2.2.0 Overlopende passiva		
P.2.2.0.0 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van Europes overheidslichamen	0	153
P.2.2.0.1 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van het Rijk	0	12.960
P.2.2.0.10. Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheden	3.210	0
P.2.2.0.2 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	0	2.172
P.2.2.0.3 Overige vooruit ontvangen bedragen	0	0
P.2.2.0.4 verplichtingen die in een volgend jaar tot uitbetaling komen muv jaarlijkse arbeidskosten	0	6.014
P.2.2.0.5. Vooruit ontvangen bijdragen van de EU	129	0
P.2.2.0.6. Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	13.912	0
P.2.2.0.7. Overige overlopende passiva (niet-overheid)	5.239	0
P.2.2.0.8. Vooruit ontvangen bedragen van provincies	-4	0
P.2.2.0.9. Vooruitontvangen bedragen van gemeenten	46	0
Totaal P.2.2.0 Overlopende passiva	22.532	21.299
Totaal P.2.2 Overlopende passiva	22.532	21.299
Totaal P.2 Vlottende Passiva	29.427	28.574
Totaal generaal Passiva	205.685	199.777

Gewaarborgde geldleningen

128.811

Overzicht van Baten en Lasten

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
010 Onze aantrekkelijke leefomgeving				
Lasten	-22.318	-23.163	-26.426	-25.757
Baten	12.924	12.596	14.086	13.829
Onttrekkingen	743	0	1.480	1.420
Stortingen	-574	0	0	-379
Totaal 010 Onze aantrekkelijke leefomgeving	-9.225	-10.567	-10.860	-10.887
020 Passend wonen				
Lasten	-5.621	-6.007	-7.223	-6.602
Baten	2.413	2.715	3.364	4.275
Onttrekkingen	29	0	599	491
Stortingen	-525	0	0	-976
Totaal 020 Passend wonen	-3.703	-3.292	-3.260	-2.812
030 Vitaal platteland				
Lasten	-1.554	-2.259	-1.739	-1.201
Baten	890	1	431	634
Onttrekkingen	260	1.849	975	375
Stortingen	-99	0	-230	-302
Totaal 030 Vitaal platteland	-503	-409	-564	-494
040 Nieuwe energie				
Lasten	-1.204	-1.167	-3.000	-1.636
Baten	884	820	1.952	1.463
Onttrekkingen	76	0	701	112
Stortingen	-48	0	0	0
Totaal 040 Nieuwe energie	-291	-347	-347	-60
050 Een toekomstbestendig sociaal domein				
Lasten	-48.618	-41.590	-51.503	-49.931
Baten	9.792	1.575	8.337	8.257
Onttrekkingen	308	748	1.292	980
Stortingen	-118	0	0	-25
Totaal 050 Een toekomstbestendig sociaal domein	-38.637	-39.268	-41.874	-40.719
060 Sport en Cultuur				
Lasten	-6.425	-5.911	-7.117	-7.286
Baten	831	470	740	882
Onttrekkingen	342	30	627	593
Stortingen	-69	-9	-243	-243
Totaal 060 Sport en Cultuur	-5.321	-5.420	-5.993	-6.053
070 Werken en leren				
Lasten	-31.541	-30.144	-31.130	-31.604
Baten	13.641	12.704	13.609	13.742
Onttrekkingen	2.176	0	327	710
Stortingen	-422	-21	-185	-185

Exploitatie	Realisatie 2024	2025 (primitief)	2025 (gewijzigd)	Realisatie 2025
Totaal 070 Werken en leren	-16.146	-17.461	-17.380	-17.338
080 Veiligheid				
Lasten	-6.396	-5.927	-6.052	-6.564
Baten	583	141	141	339
Onttrekkingen	0	0	48	0
Totaal 080 Veiligheid	-5.813	-5.786	-5.863	-6.225
090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering				
Lasten	-25.738	-24.762	-27.114	-28.266
Baten	3.811	2.082	2.986	3.646
Onttrekkingen	587	304	942	918
Storting	-134	-60	-1.582	-1.636
Totaal 090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	-21.475	-22.436	-24.767	-25.337
100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Lasten	-2.162	-5.854	-2.180	-2.287
Baten	111.365	111.038	118.809	120.692
Totaal 100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	109.204	105.184	116.629	118.405
Gerealiseerd resultaat	8.089	198	5.720	8.479

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Als er sprake is van her-rubricering dan is hier melding van gemaakt in de toelichting en zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden. De baten en lasten worden toegekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden als last genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan na het jaar van ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Kosten van disagio worden niet geactiveerd.

Activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven maximaal gelijk aan de afschrijvingsduur van de activa die door de betreffende derden wordt gehanteerd.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Investeringsbijdragen worden na het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit, niet zijnde sportvelden, met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

We schrijven lineair af, zoals in de financiële verordening is opgenomen. Bij wijzigingen in de gehanteerde afschrijvingstermijnen blijven de termijnen voor in het verleden gepleegde investeringen intact voor zover niet anders wordt besloten. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan twintigduizend euro worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatstgenoemden worden altijd geactiveerd.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Investeringsbijdragen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden geactiveerd en lineair afgeschreven.

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen uitgezette gelden zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Voorraden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Rekening houden met de 'Percentage of Completion'. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Eventuele voorziening voor oninbaarheid wordt in mindering gebracht op de vorderingen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Reserves

Naast de algemene reserve zijn er diverse reserves gevormd die voor een specifiek doel bestemd zijn. Het muteren van reserves vindt plaats op aangeven van de raad. Alle mutaties op reserves lopen via het taakveld mutaties reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter op contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Voor de Voorziening wethouders maken we gebruik van de sterftetabel GBM/GBV 2018/2023 met leeftijdsterugstelling met rekenrente 2,954 %.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen worden berekend op basis van een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke kapitaalgoederen. Daarbij houden we rekening met de kwaliteitseisen die zijn afgesproken. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die opgenomen is in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen en garanties

Van de leningen waar de gemeente borg of garant voor staat, is het totaalbedrag van de geborgde of gegarandeerde schuldrestanten per einde jaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Personeelskosten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en de verlofaanspraken.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening Berkelland 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties en de baten en lasten van de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet; ·
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 9 december 2025 door de raad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium worden overschrijdingen van de lasten als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
    - 5.3.1. Er is sprake van een overschrijding van de lasten waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
    - 5.3.2. Er is sprake van een overschrijding van de lasten op een open-einde regeling.
    - 5.3.3. Er is sprake van een afwijking van de baten
    - 5.3.4. Er is sprake van een onderschrijding van de lasten
    - 5.3.5. Er is sprake van een onderschrijding van kredieten
    - 5.3.6. Er is sprake van een afwijking in de toevoeging aan of onttrekking uit de reserves.
    - 5.3.7. Acceptabele afwijkingen worden door de raad geautoriseerd op basis van de toelichting in de jaarstukken. Daarmee worden deze afwijkingen rechtmatig.
  - Aan het M&O criterium wordt in de te controleren processen van de (verbijzonderde) interne controle (VIC) aandacht geschonken. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV en onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat: Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 3,200 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
Een rapporteringstolerantie van € 77.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.1.1 Immateriële vaste activa		
A.1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	631	248
A.1.1.3 Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Totaal A.1.1 Immateriële vaste activa	631	248

Verloopoverzicht immateriële vast activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025:

Excel-tabel

	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio							0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	248	383					631
Bijdragen aan activa in eigendom van derden							0
Totaal	248	383	0	0	0	0	631

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.1.2 Materiële vaste activa		
A.1.2.1.0 Investerings met een economisch nut	48.317	50.327
A.1.2.2.0 Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	36.493	34.311
A.1.2.3.0 Materiële vaste activa welke in erfpacht zijn uitgegeven	35	38
A.1.2.1.1 Investerings met ec nut, ter bestrijding van de kn kan heffing worden geheven	41.611	38.203
Totaal A.1.2 Materiële vaste activa	126.456	122.879

Verloopoverzicht erfpachtgronden (x 1.000)

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de erfpachtgronden in 2025

weer:

	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Erfpachtgronden	38				3		35
Totaal	38	0	0	0	3	0	35

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden/	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	4.439				107		4.332
Gronden en terreinen, dekking door heffingen	68						68
Woonruimten	249				249		0
Woonruimten, dekking door heffingen							
Gebouwen	38.682	442	207	1.392	90		37.435
Gebouwen, dekking door heffingen							
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	326				-5		332
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken, dekking door heffingen	36.461	5.046		1.839	153		39.515
Vervoermiddelen	1.775	53	15	280			1.534
Machines, apparaten en installaties	966	305	55	607			608
Machines, apparaten en installaties, dekking door heffingen							
Overige materiële vaste activa	577	188	100	180			486
Overige materiële vaste activa, dekking door heffingen	1.674	549		195			2.028
Strategische gronden (voormalig NIEGG)	2.999	277					3.276
Strategische gronden (voormalige Gronde en hulpstoffen)	314						314
Totaal	88.530	6.860	377	4.844	243	0	89.928

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen							0
Gebouwen							
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	34.273	3.250	109	908	60		36.446
Machines, apparaten en installaties	5			1			4
Overige materiële vaste activa	34	13		3			44
Totaal	34.312	3.263	109	912	60	0	36.493

Financiële vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.1.3 Financiële vaste activa		
A.1.3.1 Kapitaalverstrekking aan:		
A.1.3.1.1 Deelnemingen	6.233	6.363
A.1.3.1.2 Gemeenschappelijke regelingen	72	72
A.1.3.1.3 Overige verbonden partijen	3.019	3.401
Totaal A.1.3.1 Kapitaalverstrekking aan:	9.324	9.836
A.1.3.2 Leningen aan:		
A.1.3.2.2 Deelnemingen	22.959	22.970
A.1.3.2.3 Overige verbonden partijen	8.679	8.213
A.1.3.2.4 Openbare lichamen art. 1, onderdeel a, wet fido	504	537
Totaal A.1.3.2 Leningen aan:	32.142	31.719
A.1.3.3 Overige langlopende leningen		
A.1.3.3.0 Overige langlopende leningen	3.761	4.060
Totaal A.1.3.3 Overige langlopende leningen	3.761	4.060
Totaal A.1.3 Financiële vaste activa	45.227	45.615

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2025 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaar de 1-1-2025	Mutatie activasoo rt	Vermeerdering en	Veminderung en	Desinvestering en	Aflossing en	Afwaardering en	Boekwaar de 31-12-2025
Kapitaalverstrekin gen aan:								0
Deelnemingen	6.363			130				6.233
Gemeenschappelijke regelingen	72							72
Overige verbonden partijen	3.401		1.331	1.713				3.019
Subtotaal	9.836	0	1.331	1.843	0	0	0	9.324
Leningen aan:								
Openbare lichamen (art. 1 Fido)	537			33				504
Woningbouwcorporat ies								
Deelnemingen	22.970			10				22.959
Overige verbonden partijen	8.213		1.659	1.193				8.679
Subtotaal	31.720	0	1.659	1.236	0	0	0	32.142
Overige langlopende leningen	4.060	0	3	302	0	0	0	3.761
Uitzettingen in schatkist > 1 jaar								
Uitzettingen Nederlands Schuldpapier > 1 jaar								
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar								
Subtotaal	4.060	0	3	302	0	0	0	3.761
Totaal	45.616	0	2.993	3.381	0	0	0	45.227

Kapitaalverstrekingen aan:

De investeringen en aflossingen bij kapitaalverstrekingen aan overige verbonden partijen betreft de rekeningcourant positie bij de SVn voor verschillende regelingen.

Leningen aan:

Onder overige verbonden partijen is het bedrag vermeld dat bij de deelnemers van de SVn leningen uitstaat.

Overige langlopende leningen:

De aflossing verantwoord onder de overige langlopende leningen heeft voornamelijk betrekking op in het verleden verstrekte woningfinanciering aan personeel.

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.2.1 Voorraden		
300100 Voorr. onderh. werk, waaronder bouwgr. in exploitatie	1.428	1.906
300109 Voorz. voorr. onderh. werk, w.o. bouwgr. in expl	-275	-252
300200 Voorraden, gereed product en handelsgoederen	100	100
Totaal A.2.1 Voorraden	1.253	1.754

De betaalde rente over het vreemd vermogen wordt jaarlijks naar rato toegerekend aan de vervaardigingskosten van de voorraden Bouwgrond in exploitatie en maakt daarmee onderdeel uit van de geactiveerde boekwaarde van de complexen. De toerekening vindt plaats op basis van de omslagrente.

Verloop boekwaarde onderhanden werk (bedragen in € 1.000)

De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie bedraagt per 31 december 2025 € 1.381.401. Van het verloop in 2025 is het volgende overzicht te geven:

	Boekwaarde 1-1-2025	Uitgaven	Inkomsten	Resultaatneming (winst = -)	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening 31-12-2025	Balans per 31-12-2025 (BW-Vzg)
Bedrijventerreinen					0		0
Kieft 4 Eibergen	1.647	54	279	37	1.458		1.458
Everskamp Ruurlo	514	16	341		189	275	-86
					0		0
Woongebieden					0		0
Zwilbroekseweg/Rekkenseweg Eibergen	-74	22		52	0		0
KTV Eibergen	-11				-11		-11
Vonderman Noordijk	-53			52	0		0
Olland Rietmolen	-20			20	0		0
De Mölle Haarlo	-45				-46		-46
De Heuver Gelselaar	-46			5	-42		-42
Leusinksbrink Ruurlo	-17	1	9	12	-13		-13
Elbrink De Heure Borculo	-144	39		105	0		0
Elbrink Leenkamer Borculo	157	19	851	522	-154		-154
Totaal onderhanden werk	1.906	151	1.481	806	1.381	275	1.106

Boekwaarde per 31 december 2025 na verwerking resultaat	1.381
Raming nog te maken kosten ¹	1.338
Raming nog te verwachten opbrengsten	4.036
Verwacht eindresultaat exploitatie (-/- is voordelig)	<u>1.316</u>

¹: Dit betreft de raming van kosten exclusief de rentelast over de verwerking van tussentijdse winstnemingen vanaf 2025. Dit effect is bij het Meerjarenperspectief grondexploitaties 2026 meegenomen. Bij benadering bedragen de toekomstige rentelasten over de hogere boekwaarden als gevolg van winstneming € 4.000. Gerekend is met 0,25% rente over de boekwaarden per 1 januari.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
A.2.2.1.0 Vorderingen op openbare lichamen	11.347	10.605
A.2.2.3.0 Rekening-courantverhouding met het Rijk	13.416	12.332
A.2.2.4.0 Overige vorderingen	1.896	3.128
A.2.2.5.0 Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een looptijd < 1 jaar	125	0
Totaal A.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	26.784	26.065

Het brutobedrag aan openstaande vorderingen is € 26.960.000. Het bedrag van de openstaande vorderingen bestaat voor een groot deel (€ 9,2 miljoen) uit nog te ontvangen btw compensatiefonds. Voor voorziening dubieuze debiteuren is een bedrag opgenomen van € 431.000.

Drempelbedrag Schatkistbankieren

Volgens artikel 52c van het BBV moet worden vermeld wat het drempelbedrag is voor het begrotingsjaar en het bedrag dat per kwartaal buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Dit is verwerkt in het overzicht hieronder. Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. In onderstaand overzicht is deze aanpassing zichtbaar in de toegenomen ruimte onder het drempelbedrag. Berkelland is in 2025 onder deze drempel gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (€ x 1.000)

(1) Drempelbedrag $= (4b) \times 0,02 + (4c) \times 0,002$ met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen (tweede halfjaar) 2.936

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden ((5a)/(5b))	237	236	200	210
(3a) = (1)>(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.699	2.700	2.736	2.726
(3b) = (2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	146.785			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	146.785			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat groter is dan € 500 miljoen				
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.350	21.453	18.445	19.286
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Balans	Balans 2025	Balans 2024
+ A.2.3.1.01 Kassaldi	1	2
+ A.2.3.1.02 Banksaldi	147	134
Totaal	148	136

Overlopende Activa

Excel-tabel

Balans	Balans 2025	Balans 2024
A.2.4.0 Overlopende activa		
A.2.4.0.0 Nto voorschot door voorfin. op uitk. met spec. bestedingsdoel van Europ. overheidslichamen	0	0
A.2.4.0.1 Nto voorschot door voorfin. op uitk. met spec. bestedingsdoel van het Rijk	745	543
A.2.4.0.2 Nto voorschot door voorfin. op uitk. met spec. bestedingsdoel ov. Ned. overheidslichamen	1.459	236
A.2.4.0.3 Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.981	2.206
Totaal A.2.4.0 Overlopende activa	5.186	3.081

Afrekening en bandbreedte in relatie tot de Regionale Inkoop

Per zorgaanbieder wordt afgerekend per sub-segment over het totaal van de afgenomen zorgplekken (van alle gemeenten) buiten de bandbreedte. Dit is een saldo van meer- en minderafnames per gemeente, dat onderling zal moeten worden verrekend. De afrekening buiten bandbreedte betekent dat ingeval van minderafname buiten de (onderkant van de) bandbreedte de aanbieder het te veel ontvangen voorschot terugbetaalt. Omgekeerd ontvangt de aanbieder een aanvullend bedrag bij een grotere afname buiten de (bovenkant van de) bandbreedte. Er is dus sprake van een onzekerheid. In welke mate deze situatie zicht voordoet is pas vast te stellen op het moment van afrekening van het leveringsjaar met de zorgaanbieder. Hieronder een specificatie van de mutaties in de overlopende activa in 2025.

A.2.4.0.0 nto voorschot uitkering spec bestedingsdoel: Europese overheidslichamen	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
Totaal	0	0	0	0

A.2.4.0.1 nto voorschot uitkering spec bestedingsdoel: Rijk	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
E03: Sanering verkeerslawaaï			7	7
H35B: Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	192	129	192	129
J32: Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	351		351	0
J17: Realisatiestimulans 2025		609		609
Totaal	543	745	543	745

A.2.4.0.2 nto voorschot uitkering spec bestedingsdoel: Nederlandse overheidslichamen	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
Provincie Gelderland: Needseweg	48			48
Provincie Gelderland: Dorpendeal Beltrum	28			28
Provincie Gelderland/8RHK: Transformatievisie Oudestraat 2030 Neede	160		160	0
ZonMW: Gewoon Doen		25		25
Totaal	236	25	160	101

A.2.4.0.3 Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2025
Afrekening ODA	1.415
Vooruitbetaalde bedragen regionale inkoop	999
Nog te verhalen rente geldleningen	604
Beijk grond Everskamp	165
Fijnder afrekening	138
Verpact afrekening '23 en '24	134
Wachtgeld Wethouders	115
Rioolheffing 2024	107
Subsidie Het Timpke	100
Verkoop grond	99
Verkoop grond	96
Rioolheffing 2025	89
VPB	97
Fijnder detachingsvergoeding	37
Toeristenbelasting	-33
Correctie huur Wensink	28
Incident Friesland Campina 2025	25
Raet 2025	24
BTW voorheffing	23
Credit jeugdbijdrage	22
Huur Simmelink	20
Overige posten	41
Totaal	4.345

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

Balans	Balans 2025	Balans 2024
Algemene reserve	28.938	26.320
Bestemmingsreserves:		
Overige bestemmingsreserves	75.863	72.245
Gerealiseerd resultaat	8.479	8.089
Totaal	113.279	106.654

Verloopoverzicht reserves

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

	Saldo 1-1-2025	Bestemming resultaat	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderings ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	26.320	2.918		300		28.938
Bestuurlijke claims	25.308	2.210	11.214	3.850	434	34.448
Egalisatiereserve investerings	10.950		587		219	11.318
Algemene reserve bouwgrondexploitaties	6.296	-2.918	262	1.750		1.890
Onderhoud wegen	764	1.580		760		1.583
Onderwijshuisvesting	18.342	2.150	207	1.425		19.274
Sportvastgoed	10.586	2.150	231	5.617		7.350
Totaal	98.565	8.090	12.501	13.703	653	104.801
Gerealiseerd resultaat						8.479
Totaal						113.280

Onder 'Bestemming resultaat' staan de toevoegingen die voortkomen uit de bestemming van het resultaat van het vorige dienstjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa. Deze afschrijvingen worden gedekt uit reserves.

Algemene reserve

Deze reserve heeft een bufferfunctie en dient in eerste instantie als weerstandscapaciteit. Als het weerstandsvermogen groter is dan 2 en de solvabiliteit groter dan 35% dan kan de reserve gebruikt worden als incidenteel dekkingsmiddel.

Bestuurlijke claims

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve bevat de gereserveerde bedragen voor dekking van genomen raadsbesluiten.

Egalisatiereserve investeringen

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen.

Algemene reserve bouwgrondexploitaties

Deze reserve heeft een bufferfunctie. De reserve wordt gebruikt om verliezen in de bouwgrondexploitaties op te vangen.

Onderhoud wegen

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet voor het realiseren van onderhoud aan wegen.

Onderwijshuisvesting

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet voor het realiseren van investeringen in en afwaarderingen van onderwijshuisvesting.

Sportvastgoed

Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. De reserve wordt ingezet voor het realiseren van investeringen en afwaarderingen van sportvastgoed.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Voorziening pensioenen wethouders	4.573	834		325	5.083
Wachtgeld wethouders	141		28	63	49
Voorziening RVU	95	283	142		236
Voorziening RVU SW		109			109
Voorziening spaarverlof	624	120		41	703
Voorziening riolering	6.310	573			6.883
Voorziening afval	544		244		300
Totaal	12.287	1.919	414	429	13.363

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen zijn in het leven geroepen om toekomstige lasten die het gevolg zijn van personele ontwikkelingen op te kunnen vangen. Het gaat met name om de lasten die voortvloeien uit mobiliteitsvoorzieningen en de lasten voor pensioenen en wachtgeld van wethouders.

Voorziening riolering

Op basis van het vastgestelde watertakenplan is sprake van een art. 44.2 voorziening (voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden). De voorziening heeft als doel tarief egalisatie. Voor- en nadelen in een jaar worden verrekend met de voorziening.

Voorziening afval

Op basis van een stellige uitspraak van de commissie BBV is de egalisatiereserve afval omgezet naar een voorziening. De voorziening is er voor het egaliseren van tekorten en overschotten op het product afvalverwijdering en -verwerking. Door gebruik te maken van een voorziening zorgen we ervoor dat betaalde afvalstoffenheffing ook gebruikt wordt voor afvalverwijdering en inzameling.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De in de balans opgenomen vaste schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Balans	Balans 2025	Balans 2024
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen:		
-binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
-binnenlandse banken overige financiële instellingen	49.614	52.262
-binnenlandse bedrijven		
-overige binnenlandse sectoren		
-buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen		
Totaal	49.614	52.262

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het afgelopen jaar.

	Saldo 1-1-2025	Vermeerderingen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2025
Onderhandse leningen				0
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	52.262		2.648	49.614
- binnenlandse bedrijven				0
- overige binnenlandse sectoren				0
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				0
Door derden belegde gelden				0
Waarborgsommen				0
Vooruitontvangen bedragen > 1 jaar				0
Totaal	52.262	0	2.648	49.614

Onderhandse leningen:

De totale rentelast voor 2025 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt €1.135.716. In 2024 hadden we een rentelast van € 1.184.500.

Netto vlottende schulden < 1 jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2025	Balans 2024
P.2.1 netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
P.2.1.1 Kasgeldleningen	0	0
P.2.1.2 Banksaldi	27	27
P.2.1.3 Overige schulden	6.869	7.248
Totaal P.2.1 netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	6.895	7.275

Overlopende passiva

Excel-tabel

Balans	Balans 2025	Balans 2024
P.2 Vlottende Passiva		
P.2.2.0.0 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van Europes overheidslichamen	129	153
P.2.2.0.1 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van het Rijk	13.911	13.786
P.2.2.0.2 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.252	2.062
P.2.2.0.4 verplichtingen die in een volgend jaar tot uitbetaling komen muv jaarlijkse arbeidskosten	5.240	6.014
Totaal P.2 Vlottende Passiva	22.532	21.299

Vooruit ontvangen bedragen

Hieronder een verloopoverzicht van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:

P.2.2.0.0 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
EUCF: Europese duurzame transitie	60			60
Europees project P10	93		24	69
Totaal	153	0	24	129

P.2.2.0.1 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van het Rijk	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
B2: Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-16	-63	16	-63

P.2.2.0.0 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
D8: Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	239	461	474	226
D14: Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	173		84	89
D23: Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	220		220	0
E3: Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	83	28	111	0
E44B: Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	763		133	630
E84: Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	478		13	465
E87B: Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater	109		20	89
E120: Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	813			813
G10: Wet inburgering 2021 Gemeentedeel 2024	574		203	371
G13: Onderwijsroute deel gemeente 2024	-9		9	0
G3B: Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) deel openbaar lichaam 2024	59		59	0
G4B: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) deel openbaar lichaam 2024	200		200	0
H4: Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025		53	53	0
H8: Regeling Sportakkoord 2020-2022	1			1
H30: Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	0	807	726	81
H32: Regeling specifieke uitkering noodfonds Energie Openbare Zwembaden	258		258	0
J9: Specifieke uitkering woningbouwimpuls	1.962	28	88	1.902
J18: Regeling specifieke uitkering isolatieopgave Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	0	253		253
J32: Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	346		91	255
J55: Aanpak energiearmoede	620		428	193
J94: Regeling eigenaar-bewoner specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van en woningen van verenigingen van eigenaren, woonverenigingen en woon coöperaties in het Nationaal Isolatieprogramma	4.776	2.224	384	6.616
J97: Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	0	14		14
J209: Meerjarige regeling huisvesting aandachtsgroepen	28		2	26
K28: Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	2.180	93	524	1.749
L6: Regeling specifieke uitkeringen uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	25			25
M16: Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-96	4.985	4.790	98
M30: Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	0	120		120
Totaal	13.786	9.003	8.886	13.953

P.2.2.0.2 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
8RHK: Heerlijk thuis in huis	32		32	0
COA: minderjarigen	11			11
Gemeente Doetinchem: bijdrage mobiele brigade 2025	0	46		46
ODA: subsidie Bodemtaken	31		11	20
POHO Vrijtijdseconomie	334	326	403	257
Provincie Gelderland: J47B: Volkshuisvesting	1.286		120	1.166
Provincie Gelderland: Behoud Café Kerkemeijer Rekken	112	48		160
Provincie Gelderland: Biodiversiteit en Landschap 2024-2028	0	66	15	51
Provincie Gelderland: Centrumplan/Pro Wonen/Spoorstraat	16		20	-4
Provincie Gelderland: Fasttrack Combischaper Varkens Gelderland	72			72
Provincie Gelderland: Gedenkbos	21			21
Provincie Gelderland: Landschap Berkelland	29		6	24
Provincie Gelderland: Landschapsregeling	5			5
Provincie Gelderland: Toezicht en handhaving	13			13
ZonMW: project BOOG	0	840	154	686

P.2.2.0.0 Vooruit ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2025
ZonMw: Gewoon Doen	100		100	0
Totaal	2.062	1.326	861	2.528

P.2.2.0.4 Verplichtingen die in een volgend jaar tot uitbetaling komen mvv jaarlijkse arbeidskosten	Saldo 31-12-2025
Nog te betalen rente geldleningenmodule	979
Gereserveerd IKB	81
Loonheffing	27
BTW aangifte	370
Netto salarissen	53
2025 ZIN Jeugd	242
Termijn 7 Nieuwbouw Simmelink	229
Friesland Campina/Domo inz. Stationsweg	178
Vergoeding oud papier	300
Facturen Remondis en Joulz	142
Facturen Looesteeg (ProRail)	117
Factuur Vitens meeliftvergoedign	44
Factuur Liander	42
Factuur Graafschapcollege	38
Correctie ondernemersfonds	26
High five Development locatie Mensink	25
2030 ZIN WMO	89
2025 ZIN Jeugd, Entrea Lindenhout	12
Facturen medisch afval	10
Vergoeding bibliotheek corona	10
Facturen Fijnder	92
Facturen bijdrage ODA	543
Onverschuldigd/ niet te ontvangen	7
Overige posten	55
Totaal	3.711

Toelichting overzicht van baten en lasten

Korte toelichting overzicht van baten en lasten

Programma Onze aantrekkelijke leefomgeving

Van het op 9 december beschikbaar gestelde budget voor de bodemsanering Kronenkamp is in 2025 nog niets uitgegeven. Dit leidt tot lagere lasten en een toevoeging aan de reserve. Voor riolering is er sprake van lagere lasten die gecompenseerd worden met de voorziening riolering.

Programma Passend wonen

Het resultaat op dit programma vloeit voort uit de bijdrage uit de grondexploitaties aan de exploitatie. Deze bijdrage is opgenomen in fase 1 van de bezuinigingen.

Programma Vitaal Platteland

Dit programma kent vooral meerjarige projecten waarbij een inschatting is gemaakt van de lasten in het begrotingsjaar. De inschatting is in veel gevallen hoger dan de werkelijke uitgaven om te voorkomen dat budgetoverschrijdingen plaatsvinden. In overeenstemming met het besluit bij de bestuursrapportage worden projectgelden verrekend met de reserves.

Programma Nieuwe energie

Dit programma kent vooral meerjarige projecten waarbij een inschatting is gemaakt van de lasten in het begrotingsjaar. De inschatting is in veel gevallen hoger dan de werkelijke uitgaven om te voorkomen dat budgetoverschrijdingen plaatsvinden. In overeenstemming met het besluit bij de bestuursrapportage worden projectgelden verrekend met de reserves.

Programma Een toekomstbestendig sociaal domein

Voor de Wmo gaan we uit van het VNG voorspelmodel. We zagen in 2025 een veel minder snelle stijging van de lasten op het onderdeel ondersteuning dan op basis van het model mocht worden verwacht. Bij de jeugd ontstaat een voordeel door een lager gebruik van de hoog complexe zorg.

Een aanvrager van een voorziening zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op de grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en daarom niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door het college van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdrage kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In 2024 is voor € 430.000 aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord.

Programma Sport en cultuur bewegen je!

Er is sprake van hogere lasten door het onderhoud van de atletiekbaan in Eibergen.

Programma Werken en leren

De lasten komen goed overeen met de ramingen. Er is sprake van een overschrijding bij Fijnder. Daarnaast zijn de rentelasten hoger door de afschrijving van boekwaarden van scholen. Hier tegenover staat wel een onttrekking aan de reserves.

Programma Veiligheid

De lasten zijn hoger als gevolg van de afrekening met de ODA. Dit komt gedeeltelijk doordat wij meer advies vroegen dan vooraf was ingeschat en gedeeltelijk door het negatieve resultaat van de ODA.

Programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering

De aangepaste regels rondom de berekening van de pensioenen van de wethouders zorgt in dit programma voor een overschrijding.

Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

We hebben meer algemene uitkering ontvangen dan verwacht. Gedeeltelijk ging het om nabetalingen over 2023 en 2024. Gedeeltelijk ging het om de bijdrage die in de decembercirculaire bekend is gemaakt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Langlopende overeenkomsten

Naam Crediteur	Totaal	Einde looptijd
Contracten Jeugdzorg	17.000.000	Jaarlijks verlengd
Contracten WMO	14.000.000	Jaarlijks verlengd
SBPost BV	90.000	Jaarlijks verlengd
Wolters Kluwer bv	75.000	Jaarlijks verlengd
Oliehandel Kusters	150.000	2025
Kwiek	90.000	2026
Graafschap College Sector Educatie & Participatie	223.143,99	2026
Stichting Sport Federatie Berkelland	350.000	2026
Stichting Culturijs	450.000	2026
Roelofs BV	3.200.000	2026
PQR BV	1.599.000	2027
ARP Nederland B.V.	250.000	2027
Seesing	360.000	2028
Nedvang bv	99.999	2029
Barbon Insurance Brokers BV	360.000	2029
Vitam bv Catering	115.000	2030
Cone Nederland bv (Optisport)	700.000	2034
Kringloop Aktief	347.000	2035
AGEM Gemeentelijke Energie bv	830.000	Onbepaald/aandeelhouder
Twente Milieu	2.700.000	Onbepaald/aandeelhouder
Centric Netherlands BV	415.000	Onbepaald
GBTwente	1.200.000	Onbepaald
YouForce	190.000	Onbepaald

Overig niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Oorspronkelijk bedrag	Saldo totaal leningen	Percentage borgstellingen	Restant borg 1-1-2025	Restant borg 31-12-2025
Woningbouw	699.212	537.146	16,1%	85.703	124.613
Hypotheke	1.533	189	51,7%	97	34
De Laarberg	9.500	9.500	50,0%	4.750	3.500
Plaatselijke instellingen	5.882	1.149	91,6%	1.052	664
Totaal	716.127	547.984		91.602	128.811

Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en daarom niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door het college van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdrage kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In 2025 is voor € 430.000 aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord.

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Omschrijving (toelichting)

1. € 168.000 programma sport en cultuur. Betreft grotendeels investeringen sportterreinen. Dit is een deel gedekt uit SPUK's. Van deze overschrijding resteert € 77.000 als niet acceptabel omdat er voor dat deel geen inkomsten tegenover de overschrijding van de lasten staan.
2. € 582.000 op programma werken en leren. Betreft grotendeels afschrijving onderwijshuisvesting (sloop, afboeken boekwaarde) ten laste van reserves conform afspraak. Omdat hier baten tegenover staan is de overschrijding acceptabel.
3. € 512.000 programma veiligheid. Betreft voornamelijk extra lasten voor de ODA. Van deze overschrijding resteert € 362.000 als niet acceptabel omdat er voor dat deel geen directe inkomsten tegenover de overschrijding van de lasten staan. De extra inkomsten uit bouwleges op het programma wonen hebben we bij de beoordeling van het acceptabele deel buiten beschouwing gelaten omdat we daarvan niet 1 op 1 kunnen bepalen dat ze direct gerelateerd zijn aan de uitgaven.
4. € 1.043.000 programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering. Betreft grotendeels het treffen van (aanvullende) pensioenvoorzieningen zoals voorgeschreven in verband met het overgaan van pensioenaanspraken bestuurders naar het ABP. Dit beschouwen we als een acceptabele afwijking wegens het een open-einde karakter (niet beïnvloedbaar door het college) van de regeling.
5. € 150.000 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Betreft onder andere energielasten leegstaande gebouwen. Overschrijding is acceptabel omdat er extra baten tegenover staan

Excel-tabel

Exploitatie	2025 (Gewijzigd)	Realisatie 2025	Verschil
060 Sport en Cultuur	-7.117	-7.285	168
070 Werken en leren	-31.130	-31.712	582
080 Veiligheid	-6.052	-6.564	512
090 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	-27.114	-28.157	1.043
100 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-2.180	-2.330	150
Gerealiseerd resultaat	-73.593	-76.048	2.455

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 9 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2 % van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3,200 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3,348 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3,200 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.069 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen.

- Begrotingsonrechtmatigheden ten bedrage van per saldo € 2,508 miljoen.
- Onrechtmatigheden als gevolg van het voorwaarden criterium, met name het niet naleven van de aanbestedingsgrens bij inkopen, van per saldo € 0,840 miljoen.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)

In de begroting 2025 zijn de incidentele lasten van groter dan € 150.000 benoemd. Het gaat om de volgende onderdelen:

Lasten gedekt door onttrekking uit de reserves.

- Leader betreft onze cofinanciering in eenmalige subsidietrajecten uit Leader Achterhoek.
- Subsidieregeling asbestdaken, beschermingspakket, vouchers hebben allen betrekking op de sanering van asbest. Wij zien dit als incidentele lasten omdat uiteindelijk alle asbest gesaneerd zal zijn. Dit vraagt wel een lange adem.
- Biodiversiteit betreft eenmalige subsidies ter stimulering van de biodiversiteit in de gemeente.
- Motie bomen en kleine bossen betreft het eenmalig beschikbaar stellen van een boom aan iedere Berkellander.
- Multifunctionele ontmoetingsplekken betreft een tijdelijke subsidie tot 2026.
- Tijdelijke huisvesting ontheemden betreft een bijdrage in de realisering in extra tijdelijke opvangmogelijkheden.

Lasten niet gedekt uit reserves.

- Regiodeal betreft de cofinanciering voor de gesloten Regiodeal Achterhoek die een beperkte looptijd heeft.

In het onderstaande overzicht van incidentele baten en lasten is er geen ondergrens gehanteerd. Dit om de aansluiting met het resultaat 2025 goed mogelijk te maken.

Omschrijving	Incidentele baten 2025	Incidentele lasten 2025	Verskil	Toelichting op bedragen > 50.000
bedragen *€ 1.000				
Onze aantrekkelijke leefomgeving				
Wijk- en kerngericht werken		-36	36	
Begraafrechten	74		74	Meer begravenissen in 2025
Riolering		89	-89	Meer onderzoekskosten
Afval		41	-41	
Onderhoud infrastructuur		31	-31	
Onderhoud openbaar groen	40	-20	60	M.n. door verkoop groenstroken
Materieel		53	-53	Hogere kosten voor brandstof en onderhoud
Onderhoud wegen	760	760	Reserve	0
Dorpdeal Gelselaar	40	40	Reserve	0
NABO Loorsteeg	400	400	Reserve	0
Noaberfonds	40	40	Reserve	0
Groot onderhoud gemeentewerf	25	25	Reserve	0
Vrijval Huenderstr./Beukenln	138	138	Reserve	0
Wildbaan wegen	15	15	Reserve	0
Verontreiniging Kronenkamp	-300	-300	Reserve	0
Publieke mobiliteit	-79	-79	Reserve	0
Passend wonen				
Bouwleges	408		408	Zie toelichting grootste verschillen
Onderzoekskosten wonen		-26	26	
Heerlijk thuis in huis	90	90	Reserve	0
Initiatieven nieuwbouw woningen	146	146	Reserve	0
Realisatiesubsidie 2025	-609	-609	Reserve	0
Neede Noord Oost VHF	36	36	Reserve	0
GREX	-347	-347	Reserve	0
Neede Noord Oost integrale aanpak	15	15	Reserve	0
Leef Borculo	15	15	Reserve	0
WoningbouwImpuls	62	62	Reserve	0
Maalderij Rietmolen	125	125	Reserve	0
Tiny houses	-20	-20	Reserve	0

Omschrijving	Incidentele baten 2025	Incidentele lasten 2025	Vershil	Toelichting op bedragen > 50.000
Vitaal platteland				0
Plattelandsvernieuwing		-16		16
Grondruil spoor Ruurlo	29			29
Natuur- en landschapsbeheer		-12		12
Toerisme en recreatie		-13		13
Sloopbonus	-146	-146	Reserve	0
Kavelruil Stelselkamp	-155	-155	Reserve	0
Projecten vrijetijd	70	70	Reserve	0
Asbestsanering	45	45	Reserve	0
Meer bomen	148	148	Reserve	0
Project Leader	24	24	Reserve	0
Biodiversiteit	58	58	Reserve	0
Verhaal van Berkelland	25	25	Reserve	0
Nieuwe energie				
Bijdrage CDOKE	129	-105		234 Zie toelichting grootste verschillen
Subsidie energietransitie	13			13
Verrekende btw		-30		30
Project gemeente als voorbeeld	14		Reserve	14
Controle maatregelen duurzaamheid	95	95	Reserve	0
Een toekomstbestendig sociaal domein				
Inburgering		-58		58 Lagere loonkosten
Inclusie		-44		44
Opvang Oekraïners		-17		17
Sterke sociale basis		-199		199 Zie toelichting grootste verschillen
WMO		-649		727 Zie toelichting grootste verschillen
Jeugd		-174		249 Zie toelichting grootste verschillen
Sensire Oekraïners	45	45	Reserve	0
Arbeidstoeleiding	162	162	Reserve	0
Nieuwe Regionale inkoop	237	237	Reserve	0
Exploitatie Oekraïners	363	363	Reserve	0
Team Zorg en Veiligheid	30	30	Reserve	0
Versterking cliëntondersteuning	17	17	Reserve	0
Jeugd GGZ AMV-ers Rekken	69	69	Reserve	0
Regionale samenwerking SD	43	43	Reserve	0
Overlast asielzoekers	-25	-25	Reserve	0
Sport en cultuur				
Ondersteuning sportverenigingen		-17		17
Monumentensubsidies	64			64 Subsidies voor instandhouden monumenten
Vervanging atletiekbaan		70		-70 Hogere aanbesteding
Exploitatie zwembaden		71		-71 Indexatie bijdrage
Vrijval afschrijvingslasten	-231	-231	Reserve	0
Onderzoek binnenzwembaden	32	32	Reserve	0
Lokale cultuur voorzieningen	18	18	Reserve	0
Boekwaarde Rietmolenseweg	242	242	Reserve	0
Subsidie Lokale omroep	60	60	Reserve	0
Nieuwe bibliotheek Borculo	240	240	Reserve	0
Werken en leren				
Huisvesting scholen		14		-14

Omschrijving	Incidentele baten 2025	Incidentele lasten 2025	Verschil	Toelichting op bedragen > 50.000
Fijnder		-250	250	Zie toelichting grootste verschillen
Vervoerkosten SW		35	-35	
Stimuleren bedrijven		-23	23	
Electra markten		18	-18	
Lokale aanpak schuldhulpverlening		-36	36	Andere prioriteiten gesteld
BBZ	-55		-55	Lagere bijdrage ministerie
Energietoeslag	103	103	Reserve	0
City branding	55	55	Reserve	0
Grondexploitatie bedrijven	85	85	Reserve	0
Oudestraat Neede	152	152	Reserve	0
Boekwaarde Wereldboom	31	31	Reserve	0
Sloop en boekwaarde Simmelink	282	282	Reserve	0
Vrijval afschrijvingslasten	-185	-185	Reserve	0
Samen Veilig				
Groot onderhoud gebouwen		-102	102	Vertraging uitvoering onderhoud
ODA		516	-516	Zie toelichting grootste verschillen
VNOG		-37	37	
Informatieveiligheid		-15	15	
Algemeen bestuur en bedrijfsvoering				
Wethouders pensioenen		301	-301	Zie toelichting grootste verschillen
Overige kosten gemeenteraad		-38	38	
Vergoeding gemeenteraad		-36	36	
Verkiezingen		19	-19	
Fractievergoeding		-15	15	
Accountantskosten		-13	13	
Leges burgerzaken	-24		-24	
DVO Fijnder	-91		-91	Er is minder inzet gepleegd voor deze GR
Eenmalige afschrijving ICT		96	-96	We hebben veel kleine investeringen gehad
Eenmalige afschrijving materieel		48	-48	
Facilitaire zaken		21	-21	
Huisvestingskosten		47	-47	
Personele kosten		25	-25	
Hybride werken	-245	-245	Reserve	0
Thuiswerkregeling	13	13	Reserve	0
Project WOO	-103	-103	Reserve	0
Visie dienstverlening	19	19	Reserve	0
Organisatieontwikkeling	-143	-143	Reserve	0
Implementatie Omgevingswet	219	219	Reserve	0
Herinrichting Publiekswinkel	-587	-587	Reserve	0
Meldpunt Openbare Ruimte vrijval	70		Reserve	70 Voorziening reeds gerealiseerd
Overdracht pensioenen wethouders	250	250	Reserve	0
Inzet ICT-medewerker	40	40	Reserve	0
Project Weerbaarheid	-200	-200	Reserve	0
Groot onderhoud gemeentehuis	84	84	Reserve	0
Regiodeal	-357	-357	Reserve	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Korte rente	24			24
Energie gebouwen		116	-116	Hoge lasten voor Beuken- en Herenlaan

Omschrijving	Incidentele baten 2025	Incidentele lasten 2025	Verschil	Toelichting op bedragen > 50.000
OZB	19		19	Zie toelichting grootste verschillen
Toeristenbelasting	28		28	
Proceskosten WOZ-waarden		-35	35	Zie toelichting grootste verschillen
Algemene Uitkering	1.106		1.106	Zie toelichting grootste verschillen
Vennootschapsbelasting		-107	107	Voordelige afrekening over 23 en 24
Algemene baten en lasten		62	-62	
Diverse kleinere verschillen		38	-38	
Totaal incidentele baten en lasten	3.379	1.119	2.260	2.260
Structureel:				
OZB	400		400	Zie toelichting grootste verschillen
Proceskosten WOZ-waarden	100		100	Zie toelichting grootste verschillen
Totaal structurele baten en lasten	500	0	500	
Totaal incidenteel	2.260			
Totaal structureel	500			
Voorspeld resultaat slotwijziging	5.720			
Resultaat 2025	8.480			

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum

Het dagelijks bestuur van Fijnder gaat het algemeen bestuur voorstellen het resultaat over 2025 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Het gaat voor Berkelland om een bedrag van € 341.000.

Van de belastingdienst hebben we een beschikking ontvangen waaruit blijkt dat we € 21.000 aan teveel betaalde loonbelasting voor SW'medewerkers terug mogen ontvangen.

Overzicht taakvelden

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.1 Bestuur	-3.448	28	0	0	-3.420
0.10 Mutaties reserves	0	0	5.599	-3.745	1.854
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	-8.479	-8.479
0.2 Burgerzaken	-1.300	1.006	0	0	-294
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-54	4	0	0	-51
0.4 Overhead	-23.015	2.613	0	0	-20.403
0.5 Treasury	-1.233	3.141	0	0	1.908
0.61 OZB woningen	-574	7.531	0	0	6.957
0.62 OZB niet-woningen	-11	4.527	0	0	4.517
0.64 Belastingen overig	-23	219	0	0	196
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-203	104.672	0	0	104.469
0.8 Overige baten en lasten	-265	243	0	0	-22
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-18	0	0	0	-18
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.247	145	0	0	-3.102
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.149	178	0	0	-971
2.1 Verkeer en vervoer	-9.826	909	0	0	-8.917
2.2 Parkeren	-59	16	0	0	-43
2.4 Economische havens en waterwegen	-1	0	0	0	-1
3.1 Economische ontwikkeling	-282	4	0	0	-278
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-872	626	0	0	-247
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-261	82	0	0	-179
3.4 Economische promotie	-1.014	977	0	0	-37
4.1 Openbaar basisonderwijs	-224	0	0	0	-224
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.325	20	0	0	-2.305
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.672	558	0	0	-1.115
5.1 Sportbeleid en activering	-2.625	248	0	0	-2.377
5.2 Sportaccommodaties	-1.193	252	0	0	-941
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-563	0	0	0	-563
5.4 Musea	-622	66	0	0	-556
5.5 Cultureel erfgoed	-154	26	0	0	-129
5.6 Media	-1.513	291	0	0	-1.222
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.854	122	0	0	-4.732

Exploitatie	Realisatie 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-9.371	6.578	0	0	-2.793
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-64	0	0	0	-64
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-5.330	0	0	0	-5.330
6.3 Inkomensregelingen	-15.490	12.379	0	0	-3.110
6.4 WSW en beschut werk	-12.637	1.345	0	0	-11.292
6.5 Arbeidsparticipatie	-315	0	0	0	-315
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-2.035	122	0	0	-1.913
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-11.808	431	0	0	-11.377
6.712 Begeleiding (WMO)	-188	0	0	0	-188
6.713 Dagbesteding (WMO)	-7	0	0	0	-7
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	-2.501	0	0	0	-2.501
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	-8.784	0	0	0	-8.784
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	-61	0	0	0	-61
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-3.674	0	0	0	-3.674
6.791 PGB WMO	-318	0	0	0	-318
6.792 PGB Jeugd	-207	0	0	0	-207
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	592	0	0	592
6.821 Jeugdbescherming	-1.517	0	0	0	-1.517
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-373	0	0	0	-373
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-420	-37	0	0	-457
7.1 Volksgezondheid	-2.280	0	0	0	-2.280
7.2 Riolerings	-6.216	7.807	0	0	1.591
7.3 Afval	-4.514	4.553	0	0	39
7.4 Milieubeheer	-3.072	704	0	0	-2.368
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-337	343	0	0	5
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.392	271	0	0	-1.121
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-668	1.348	0	0	680
8.3 Wonen en bouwen	-4.952	2.823	0	0	-2.129
Gerealiseerd resultaat	-161.134	167.759	5.599	-12.224	0

WNT

Regeling bezoldingscomponenten WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Gemeente Berkelland van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor de gemeente Berkelland is € 246.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Leidinggevende topfunctionarissen

Hieronder een overzicht m.b.t de leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1.000	J.A. Satijn	J. Jonker
Functie	Griffier	Gemeente-secretaris
Duur dienstverband in 2025	1/1 - 31/12	1/1- 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	116.518	135.803
Beloningen betaalbaar op termijn	18.548	22.230
Subtotaal	135.066	158.033
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	135.066	158.033
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024		
Duur dienstverband	1/1- 31/12	13/5-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging 2024		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	110.478	81.525
Beloningen betaalbaar op termijn	17.874	13.522
Totaal bezoldiging 2024	128.353	95.047
Individueel WNT-maximum 2024	233.000	148.331
Bezoldiging	128.353	95.047

Overzicht kredieten

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000

Exploitatie	Begroot			Tot begrotingsjaar			Realisatie 2025			Restant		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
010 Wegen (of Openbare ruimte)												
010.010 Transformatie Oudestraat	-3.005	1.000	-2.005	-2.736	800	-1.936	-330		-330	61	200	261
010.030 Busplein Neede	-314	-20	-334	-29	-20	-49	-140		-140	-145	0	-145
010.050 Herinrichting: Van Bevervoordestraat Gelselaar	-55		-55			0			0	-55	0	-55
010.070 Inrichting oud Tracé N18 vanaf Steinkampswg Eibrg	-944		-944	-80		-80			0	-864	0	-864
010.080 Voorbereiding herinrichting N18 kern Eibergen	-200		-200			0			0	-200	0	-200
010.090 Aankoop openbare ruimte Maalderij Rietmolen	-125		-125	-100		-100	-43	3	-40	18	-3	15
010.150 Revitalisering Centrum Borculo(K)	-442	0	-442	-50		-50	-279	25	-254	-113	-25	-138
010.160 Reconstructie Stationsweg Borculo(K)	-501	501	0	-501	501	0	-33	33	0	33	-33	0
010.170 Vervanging 3 verkeersregelininstallaties	-454		-454			0			0	-454	0	-454
010.180 Vervanging openbare verlichting langs oude N18	0		0			0	-146		-146	146	0	146
010.190 Verkeersplateau oude Diepenheimseweg - Rotmansdiekske	0		0			0			0	0	0	0
010.210 Aanpassing Klaashofweg/Schoppenstaestraat	-138		-138			0			0	-138	0	-138
010.220 Tiny houses Eibergen	-350		-350	-41		-41	-53	0	-53	-256	0	-256
010.240 Uitbreiding woonwagenstandplaatsen Borculo/Ruurlo	-600	3	-597			0	-49	2	-47	-551	1	-550
010.250 Gronden nabij gemeentewerf Borculo	-280		-280			0	-277		-277	-3	0	-3
010.260 Actief grondbeleid	-2.000		-2.000			0			0	-2.000	0	-2.000
Totaal 010 Wegen (of Openbare ruimte)	-9.408	1.484	-7.924	-3.537	1.281	-2.256	-1.350	63	-1.287	-4.521	140	-4.381
020 Gecombineerde projecten: riolering en openbare ruimte												
020.020 Riolerverschoning en herinrichting Rozenkamp Neede	-45		-45	-42		-42			0	-3	0	-3
020.040 Borculoseweg	-3.150	230	-2.920	-51		-51	-29		-29	-3.070	230	-2.840
020.050 Herinr. Ruwenhofstr. Neede	-1.120	133	-987	-69		-69	-821	133	-688	-230	0	-230
020.110 Garvelinkskamp Ruurlo	-9.075		-9.075	-16		-16	-39		-39	-9.020	0	-9.020
020.150 herinrichting: Lochemseweg	-1.097	110	-987	-39		-39	-28		-28	-1.030	110	-920
020.160 Revitalisering centrum Eibergen	-312		-312	-299		-299	-9		-9	-4	0	-4
020.190 Herinr. de Rozenkamp Eibergen	-1.730		-1.730	-84		-84	-1.235	20	-1.215	-411	-20	-431
020.200 Herinr. woonstraten wijk oost Beltrum	-3.575	66	-3.509	-290		-290	-2.714		-2.714	-571	66	-505
020.210 Herinrichtings- en rioolwerkzaamheden Rekken	-3.850	17	-3.833	-283		-283	-239		-239	-3.328	17	-3.311
020.220 Ontwerpscenario en sociale wijkontwikkeling Neede Noord Oost	-12.954	500	-12.454	-130		-130	-620		-620	-12.204	500	-11.704
020.230 Masterplan herinrichting Ruurlo-Centrum	-6.475	12	-6.463	0		0	-37		-37	-6.438	12	-6.426

Bedragen x € 1.000

020.240 Neele NO fase 23	-960		-960			0			0	-960	0	-960
020.250 Herinrichting Hoflaan/Scheijlaan	-2.160	0	-2.160			0	-2		-2	-2.158	0	-2.158
Totaal 020 Gecombineerde projecten: riolering en openbare ruimte	-46.503	1.068	-45.435	-1.303	0	-1.303	-5.773	153	-5.620	-39.427	915	-38.512
030 Riolering en afval			0			0			0	0	0	0
030.030 Klein onderhoud en relinen 2018-2019	-400		-400	-231		-231	-111		-111	-58	0	-58
030.040 Klein onderhoud en relinen	-200		-200			0	-89		-89	-111	0	-111
030.050 Renoveren rioolgemalen	-1.240		-1.240	-224		-224	-227		-227	-789	0	-789
030.080 Renovatie drukrioolunits	-3.300		-3.300	-572		-572	-1.269	0	-1.269	-1.459	0	-1.459
030.090 Tulp en Anemonenstr real natuurpark/berg nta(K)	-400	5	-395	-389	5	-384	-2		-2	-9	0	-9
030.100 Minicontainers	-623		-623			0	-549		-549	-74	0	-74
030.110 Aanpak wateroverlast Schoemaker	-950		-950			0			0	-950	0	-950
Totaal 030 Riolering en afval	-7.113	5	-7.108	-1.416	5	-1.411	-2.247	0	-2.247	-3.450	0	-3.450
050 Onderwijs en sport			0			0			0	0	0	0
050.020 Het Simmelink	-5.214		-5.214	-4.662		-4.662	-69		-69	-483	0	-483
050.040 Staring College	-5.336		-5.336	-3.684		-3.684	-17		-17	-1.635	0	-1.635
050.050 Sporthal Ruurlo	-12.750		-12.750	-181		-181	-115		-115	-12.454	0	-12.454
050.080 Renovatie St. Jozefschool/vorming IKC	-1.643	0	-1.643			0	-200		-200	-1.443	0	-1.443
050.090 SUVIS bijdragen	-2.000	840	-1.160	-1.734	993	-741	-196	90	-106	-70	-243	-313
050.100 Kiezel en Kei/Heuvelschool	-8		-8	-8		-8			0	0	0	0
050.110 OBS Noord	-33	2	-31	-33	2	-31			0	0	0	0
050.140 Speel- en beweegvoorzieningen	-30		-30			0	-13		-13	-17	0	-17
050.150 Unilocatie Beukenlaan Borculo	-716		-716			0			0	-716	0	-716
050.160 4e en 5e zaaldeel Timpe	-4.733		-4.733			0	-32		-32	-4.701	0	-4.701
050.170 De Regenboogschool	-175		-175			0			0	-175	0	-175
Totaal 050 Onderwijs en sport	-32.638	842	-31.796	-10.302	995	-9.307	-642	90	-552	-21.694	-243	-21.937
090 Bedrijfsvoering			0			0			0	0	0	0
090.010 Materieel	-717		-717	-140		-140	-144		-144	-433	0	-433
090.020 ICT	-1.366	0	-1.366	-152		-152	-374		-374	-840	0	-840
INV090.030 Herinrichting Publiekswinkel	-700		-700			0	-28		-28	-672	0	-672
Totaal 090 Bedrijfsvoering	-2.783	0	-2.783	-292	0	-292	-546	0	-546	-1.945	0	-1.945
Resultaat	-98.445	3.399	-95.046	-16.850	2.281	-14.569	-10.558	306	-10.252	-71.037	812	-70.225

Omschrijving (toelichting)

Voor de Transformatie Oudestraat en de Vervanging van de openbare verlichting N18 worden nog inkomsten verwacht. Hierdoor lijkt er op dit moment een overschrijding van het krediet te zijn. Als de inkomsten worden gerealiseerd is dit niet het geval.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>		
			2	7	Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)					
			Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: B2/06</i>	<i>Indicator: B2/07</i>					
Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)				
Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i>				
<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>	<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>				
€38.972	€ 43.065			€0	€0				
Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's				

				(t/m jaar T) (artikel 3)		(t/m jaar T) (artikel 3)		cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedrage n	Keuze normbedra gen	Keuze normbedrage n	Keuze normbedrage n	Keuze normbedra gen
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: B2/14</i>	<i>Indicator: B2/15</i>	<i>Indicator: B2/16</i>	<i>Indicator: B2/17</i>	<i>Indicator: B2/18</i>	<i>Indicator: B2/19</i>
			€0	€14.060	€7.346	€24.686	€3.802	€6.046
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekk en (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekke n cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedrage n	Keuze normbedra gen	Keuze normbedrage n	Aard controle n.v.t.	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>	<i>Indicator: B2/22</i>	<i>Indicator: B2/23</i>	<i>Indicator: B2/24</i>	
			€12.707	€25.055	€0	€0	€62.827	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door d e toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwo ording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: C62/01</i>	<i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 726	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschove n naar t+1	Aantal informatiepu nten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunt en in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C92/01</i>	<i>Indicator: C92/02</i>	<i>Indicator: C92/03</i>	<i>Indicator: C92/04</i>	<i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 43.815	€ 0	11	505	77	
OCW	D8	Onderwijsachtersta ndenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschool se educatie met bevoegde gezagsorgan	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwd e reserve ultimo (jaar T)

		Gemeenten	Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	en van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05			
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 408.500	€ 31.500	€ 33.401	-€ 58	€ 239.226	€ 225.559
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			

			€ 90.207	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i>		
			€ 0	€ 179.895	€ 89.689	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/11</i>		
		1						
		2						
		10						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/06</i>
		1	SB240061	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000
		2	SB240062	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 149.931	€ 1.219	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 174.781
		100						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>					

		Indicator: D23/07						
		1	Ja					
		2	Nee					
		100						
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: E3/01</i>	<i>Indicator: E3/02</i>	<i>Indicator: E3/03</i>	<i>Indicator: E3/04</i>	<i>Indicator: E3/05</i>	<i>Indicator: E3/06</i>
			1	2015.080.03	€ 142.644	€ 0	€ 0	-€ 8.924
2								
100								
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E3/07</i>	<i>Indicator: E3/08</i>	<i>Indicator: E3/09</i>	<i>Indicator: E3/10</i>	<i>Indicator: E3/11</i>	<i>Indicator: E3/12</i>
			1	2015.080.03	€ 142.644	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								

			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
1	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 24/83717	€ 41.073	€ 41.073	€ 244.686	€ 244.686		
2	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 23/99860	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
3	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
4	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
5	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
6	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
20								
	Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09					
1	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 24/83717	Ja					
2	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 23/99860	Nee					
3	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	Nee					
4	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	Nee					
5	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	Nee					
6	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	Nee					
20								
	Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel				
	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13				
1	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 24/83717	afkoppelen verhard oppervlak	Ja				
2	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 23/99860	afkoppelen verhard oppervlak	Nee				
3	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-20 22/21518	afkoppelen verhard oppervlak	Nee				

			4	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-2022/21518	afkoppelen verhard oppervlak	Nee	
			5	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-2022/21518	afkoppelen verhard oppervlak	Nee	
			6	060197 Gemeente Aalten	IENW/BSK-2022/21518	afkoppelen verhard oppervlak	Nee	
			20					
lenW	E84	Regeling stimuleringsmaatregelen 2022-2023	Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicator: E84/01</i>	<i>Indicator: E84/02</i>	<i>Indicator: E84/03</i>	<i>Indicator: E84/04</i>	
				€ 26.750	€ 100.522	€ 50.261	Nee	
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicator: E84/05</i>	<i>Indicator: E84/06</i>	<i>Indicator: E84/07</i>	<i>Indicator: E84/08</i>	
				1	360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h aantal in Stuks	Nee	3	
				2	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in Stuks	Nee	2	
				3	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0	
4	332 Wegversmalling aantal in Stuks	Nee	0					
5	333 As-verspringing aantal in Stuks	Nee	2					
6	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten	Nee	0					

			GOW naar 30 km/uur-zone/aantal in Stuks					
			100					
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/01</i>	Beschikkingnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/02</i>	Totale besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87B/03</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/04</i>	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87B/05</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/06</i>
			1 030004 Provincie Overijssel	S2023-0000928	€ 560.899	€ 3.520.092	€ 540.899	€ 3.408.967
			2					
			10					
			Kopie beschikkingnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/08</i>				
			1 S2023-0000928	Nee				
			2					
			10					
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/01</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/04</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/07</i>	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/08</i>		
			1 455 Aanleg van een gebiedsontsluitingsweg 30 km/u	Nee	0			

			(GOW30), aantal in m						
			2 460 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h, aantal in st	Nee	0				
			3 461 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer), aantal in st	Nee	0				
			4 462 Aanleg van één rijloper met fietsstroken en bermen, aantal in m	Nee	0				
			49						
			50						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werken inkomens kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	

			Indicator: G2/07	Indicator: G2/08	Indicator: G2/09	Indicator: G2/10	Indicator: G2/11	Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>					
			€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2024 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2A/01</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/02</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/03</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/04</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/05</i>
		1	061859 Gemeente Berkelland	€ 8.476.606	€ 94.507	€ 264.435	€ 0	€ 134.650
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar

			informatie voor die gemeente invullen	openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2A/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/12</i>
		1	061859 Gemeente Berkelland	€ 127	€ 74.457	€ 6.391	€ 0	€ 1.910.701
		2						
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2A/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/15</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2A/16</i>		
		1	061859 Gemeente Berkelland	€ 9.318	€ 0	€ 0		
		2						
		100						
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T),	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente

		ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverzekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverzekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverzekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverzekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverzekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverzekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverzekking)_totaal 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverzekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

		(jaar T-1) regeling G3)	Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06				
			1 061859 Gemeente Berkelland	€ 63.829	€ 61.816	€ 43.640	€ 0	€ 0				
			2									
			100									
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoeksnoten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07	Aard controle R Indicator: G3A/08	Aard controle R Indicator: G3A/09	Aard controle R Indicator: G3A/10	Aard controle R Indicator: G3A/11	Aard controle R Indicator: G3A/12				
			1 061859 Gemeente Berkelland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
			2									
			100									
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)				
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente				
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06				

1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalversterking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gemeente Aard controle R	Gemeente Aard controle R	Gemeente Aard controle n.v.t.		
	<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
6	Totaal	0	0	N.v.t.		
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalversterking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalversterking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalversterking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
	<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>	Gemeente <i>Aard controle D2</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (aflossing)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.						

	Indicator: G4A/01	Indicator: G4A/02	Indicator: G4A/03	Indicator: G4A/04	Indicator: G4A/05
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 133.503
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 112	€ 16.528
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 38.257
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	-€ 127	€ 5.900
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverzekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalverzekking (jaar T-1)	
		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
	Indicator: G4A/06	Indicator: G4A/07	Indicator: G4A/08	Indicator: G4A/09	
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 3.613	0	0	
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 489	0	0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.304	0	0	
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 267	0	0	
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverzekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

			Indicator: G12/01	Indicator: G12/02	Indicator: G12/03		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2024 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R		
			Indicator: G12A/01	Indicator: G12A/02	Indicator: G12A/03		
			1 061859 Gemeente Berkelland	€ 0	€ 0		
			2				
			20				
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: G13/01	Indicator: G13/02	Indicator: G13/03	Indicator: G13/04	Indicator: G13/05
			€ 156.321	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering			

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 52.913	€ 134.573				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 31.930	€ 66.846	€ 35.797			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
			€ 807.491	€ 80.749	€ 726.742	€ 2.305.408	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/08</i>				
				Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H35B/02</i>				
			1 060222 Gemeente Doetinchem	€ 129.240				
			2					

			3					
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: J9/01	Indicator: J9/02	Indicator: J9/03	Indicator: J9/04	Indicator: J9/05	Indicator: J9/06
1	2023-0000051407		Nee	Nee	0	0	0	
2								
20								
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: J9/07	Indicator: J9/08	Indicator: J9/09	Indicator: J9/10	Indicator: J9/11	Indicator: J9/12
1	2023-0000051407		Nee	€ 151.250	€ 1.584.100	€ 28.160	€ 84.480	
2								
20								
		Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)			
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			
		Indicator: J9/13	Indicator: J9/14	Indicator: J9/15	Indicator: J9/16			
1	2023-0000051407	Ja	De verwerving van gronden in een deelplan is vertraagd als gevolg van PFAS verontreiniging	Nee				

					ng. In een ander plan is beroep ingesteld tegen de herziening van het bestemming splan. Start bouw is hierdoor vertraagd. Gemeente dient in Q2 2026 een verzoek tot uitstel in.		
			2				
			20				
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. <i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J17/01</i>	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/02</i>	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. <i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J17/03</i>		
			87	140	0		
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/04</i>	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/05</i>	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/06</i>	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/07</i>	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/08</i>
			1				
			2				

VRO	J18	Regeling specifieke uitkering isolatieopgave Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) uitgesplitst in indicatoren J18/03 en J18/04	Besteding (jaar T) ten behoeve van het aanstellen of aannemen van een regiocoördinator en/of organiseren of inhuren van expertise voor of op andere wijze ondersteunen van de isolatieopgave in de regio zoals bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel a en onderdeel b	Besteding (jaar T) ten behoeve van het organiseren van een regionaal afstemmingsoverleg en/of op regionaal niveau naar behoefte leggen van een verbinding met andere bovenlokale opgaven die gerelateerd zijn aan de isolatieopgave zoals bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a en onderdeel b	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: J18/01</i>	<i>Indicator: J18/02</i>	<i>Indicator: J18/03</i>	<i>Indicator: J18/04</i>	<i>Indicator: J18/05</i>	
			1 2025-0000114579	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2					
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingspost en waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J32/01</i>	<i>Indicator: J32/02</i>	<i>Indicator: J32/03</i>	<i>Indicator: J32/04</i>	<i>Indicator: J32/05</i>	<i>Indicator: J32/06</i>
			1 00792076/St. Jozef	€ 0	€ 2.274	Ja	Nee	Verbouw is opnieuw uitgesteld.
			2 00792250/Sterrenboog	€ 347.742	€ 349.557	Ja	Ja	
			3 01732955/Assink	€ 636.677	€ 1.496.251	Ja	Ja	
VRO	J47B	Volkshuisvesting (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente/provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente of provincie invullen	Deelplannaam / projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per deelplan
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>

			Indicator: J47B/01	Indicator: J47B/02	Indicator: J47B/03	Indicator: J47B/04	Indicator: J47B/05	Indicator: J47B/06
			1 050004 Regio Achterhoek	Deelplan 1 Berkelland	20	64	50	€ 119.674
			Kopie deelplannaam / project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan		Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		Aard controle R		
			Indicator: J47B/07	Indicator: J47B/08		Indicator: J47B/09		
			1 Deelplan 1 Berkelland	€ 375.321	€ 112.633			
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t.					
			Indicator: J47B/10					
			Nee					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: J55/01	Indicator: J55/02	Indicator: J55/03	Indicator: J55/04	Indicator: J55/05	Indicator: J55/06
			197	€ 105.240	€ 322.296	75	€ 322.460	€ 459.670
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huishouders heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			

			Indicator: J55/07	Indicator: J55/08	Indicator: J55/09			
			0	€ 0	€ 292.570			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik /energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekende verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J55/10</i>	<i>Indicator: J55/11</i>	<i>Indicator: J55/12</i>	<i>Indicator: J55/13</i>	<i>Indicator: J55/14</i>	<i>Indicator: J55/15</i>
			916	476	53	127	211	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J94/01</i>	<i>Indicator: J94/02</i>	<i>Indicator: J94/03</i>	<i>Indicator: J94/04</i>	<i>Indicator: J94/05</i>	<i>Indicator: J94/06</i>
			1 LAI23-03498872	€ 321.438	210	4	€ 0	€ 0
			2 LAI24-03724213	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100 LAI25-03845166	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>				
			1	€ 0	€ 321.439	Nee			
			2	€ 0	€ 0	Nee			
			100	€ 0	€ 0	Nee			
VRO	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikkingnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsingsnummer van het gezin dat in het object is gehuisvest	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/01</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/05</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J97/06</i>	
			1	HGGV25-03841318	€ 0	€ 0	Nee	Aanvraag ingetrokken	n.v.t.
			2	HGGV25-03843251	€ 0	€ 0	Nee	Aanvraag ingetrokken	n.v.t.
			10						
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/08</i>					
			1	HGGV25-03841318	Ja				
			2	HGGV25-03843251	Ja				
			10						
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J209/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J209/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/06</i>	
			1	RHA2022-03341240	Woonwagenaandplaatsen uitbreiding gemeente Berkelland	€ 46.779	€ 46.779	€ 0	0
			2						

			10						
				Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicator: J209/07</i>	<i>Indicator: J209/08</i>	<i>Indicator: J209/09</i>	<i>Indicator: J209/10</i>	<i>Indicator: J209/11</i>	
			1	<i>Woonwagenstandplaatsen uitbreiding gemeente Berkelland</i>	0	Ja	Ja	Nee	
			2						
			10						
KGG	K1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding		Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Toelichting
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: K1/01</i>	<i>Indicator: K1/02</i>	<i>Indicator: K1/03</i>	<i>Indicator: K1/04</i>	<i>Indicator: K1/05</i>	<i>Indicator: K1/06</i>
			1	UWHS170264	€ 0	Ja	Ja	€ 275.858	De bestemming is in 2025 gewijzigd.
			2						
			100						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: K28/01</i>	<i>Indicator: K28/02</i>	<i>Indicator: K28/03</i>	<i>Indicator: K28/04</i>	<i>Indicator: K28/05</i>	<i>Indicator: K28/06</i>
				€ 159.034	€ 99.236	€ 447.550	€ 1.409.760	€ 20.531	€ 338.139
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t.</i>					
				<i>Indicator: K28/07</i>					
				Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne		Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekking

		Gemeenten	per dag (GOO) (jaar T)	van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	uitvoeringskosten		en (GOO en POO)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: M16/01</i>	<i>Indicator: M16/02</i>	<i>Indicator: M16/03</i>	<i>Indicator: M16/04</i>	<i>Indicator: M16/05</i>	<i>Indicator: M16/06</i>
			€ 4.755.916			€ 0	€ 0	€ 305.959
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle D2</i>	
			<i>Indicator: M16/07</i>	<i>Indicator: M16/08</i>	<i>Indicator: M16/09</i>	<i>Indicator: M16/10</i>	<i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 4.224	€ 215.757	01/01/2025	01/10/2025	
			Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)				
			Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: M16/12</i>	<i>Indicator: M16/13</i>				
			€ 4.850.342	€ 22.143.563				
Aen M	M30	Specifieke uitkering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	SPUK I: Aantal gerealiseerde plekken van duurzame aard boven indicatieve opgave in het jaar T	SPUK I: Eindverantwoording (Ja/Nee)	SPUK II: Aantal gerealiseerde plekken van bijzondere aard (AMV) in het jaar T	SPUK II: Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: M30/01</i>	<i>Indicator: M30/02</i>	<i>Indicator: M30/03</i>	<i>Indicator: M30/04</i>		
					60	Nee		

Overige gegevens

BIJLAGEN

Bijlage 1: Verplichte beleidsindicatoren

Toelichting

In deze bijlage zijn de verplichte indicatoren opgenomen zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording. De beleidsindicatoren hebben in de meeste gevallen geen relatie met onze doelstellingen en activiteiten. De gegevens worden voor het grootste gedeelte via de website 'waar staat je gemeente' verzameld. Daar worden de nieuwste beschikbare cijfers gepubliceerd, net zo als de vergelijking met Nederland. De cijfers in deze bijlage zijn van 17 maart 2026.

Een passende woning

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Nieuwgebouwde woningen	per 1.000 woningen				Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuwgebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
		2020	5,1	8,9		
		2021	5,1	8,9		
		2022	3,3	9,3		
		2023	3,2	9,1		
		2024	5,1	8,4		
Demografische druk	%				CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
		2021	83,3	70,1		
		2022	83,5	70,3		
		2023	83,7	70,3		
		2024	84,6	70,4		
		2025	84,9	70,7		

Onze aantrekkelijke leefomgeving

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner				CBS statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
		2020	190	170		
		2021	154	169		
		2022	133	148		
		2023	128	148		
		2024	140	148		

Een toekomstbestendig Sociaal Domein

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met een delict voor de rechter	%				CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
		2019	0	1		
		2020	1	1		
		2021	1	1		
		2022	1	1		
		2023	1	1		

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%		CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
		2020	4	6
		2021	3	6
		2022	4	6
		2023	4	6
		2024	4	6
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%		CBS Jeugdmonitor	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polis administratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
		2020	2	2
		2021	2	2
		2022	2	1
		2023	2	2
		2024	2	2
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar		CBS CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
		2020	10,8	11,9
		2021	13,5	12,9
		2022	13,2	13,2
		2023	10,7	11,1
		2024	14,8	14,0
Jongeren met jeugdbescherming	%		CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

2020	1,3	1,2
2021	1,4	1,2
2022	1,4	1,2
2023	1,0	1,0
2024	1,2	1,0

Jongeren met jeugdreclassering	%		CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
---------------------------------------	----------	--	--	---

2019	0,3	0,4
2020	0,3	0,4
2021	0,2	0,3

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	per 10.000 inwoners		CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
---	----------------------------	--	---	--

2021	740	704
2022	740	710
2023	730	700
2024	730	720
2025	670	660

Werken en leren

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Funciemenging	%				CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

2020	46,6	53,3
2021	46,9	53,3
2022	47,7	53,8
2023	48,0	54,2
2024	47,8	54,5

Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar		LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
------------------------------------	--	--	-------------	--

2020	151,8	158,1
2021	153,2	164,9
2022	160,9	174,1

			2023	163,1	181,8	
			2024	167,8	191,4	
Banen	per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar					CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
						Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
			2020	647,1	795,9	
			2021	653,5	805,5	
			2022	675,7	825,4	
			2023	687,7	836,6	
			2024	690,5	850,2	
Netto arbeidsparticipatie	%					CBS - Arbeidsdeelname
						Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
			2021	70,4	70,4	
			2022	73,1	72,2	
			2023	72,6	73,1	
			2024	72,4	73,2	
			2025	73,7	73,2	
Personen met een bijstands-uitkering	per 10.000 inwoners					CBS - Participatiewet
						Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
			2020	259,5	459,7	
			2021	228,3	431,2	
			2023	172,4	344,8	
			2024	188,6	343,6	
			2025	157,1	281,2	
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen					DUO/Ingrado
						Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.
						De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
			2015	0,7	2,3	
			2016	1,0	1,8	
			2017	0,6	1,8	
			2023	3,0	6,3	
			2024	3,6	6,7	
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2016	12	27		DUO/Ingrado
						Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.
						De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
			2020	13	20	
			2021	13	20	
			2022	20	24	
			2023	19	27	
			2024	18	28	

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO/Ingrado		Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
		2019	1,1	2
		2021	1,4	19
		2022	1,1	2,4
		2023	1,5	2,4
		2024	1,4	2,3

Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS - Participatiewet		Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2020	552,4	202,0
		2021	550,5	197,7
		2022	549	197,7
		2024	571,9	203,1

Nieuwe energie

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Hernieuwbare elektriciteit	%				Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	
		2018	6,3	17,5		
		2019	7,5	20		
		2020	11,2	26,8		
		2021	17,5	33,1		
		2022	27,0	32,5		

Sport en Cultuur bewegen je!

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Niet-sporters	%				Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
		2016	46,5	48,7		
		2020	47,4	49,3		
		2022	46,1	46,4		
		2024	41,8	42,5		

Veiligheid

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren				Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar.
		2021	9	8		
		2022	9	8		
		2023	8	9		
		2024	8	9		
		2025	12	10		
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners				CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven.
		2021	2,6	4,3		
		2022	3,6	4,5		
		2023	3,0	4,2		
		2024	3,1	4,3		
		2025	3,3	4,6		
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners				CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag.
		2021	4,9	6,1		
		2022	5,1	6,0		
		2023	4,4	5,8		
		2024	3,5	5,7		
		2025	3,1	5,7		
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners				CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners
		2021	0,9	1,3		
		2022	0,9	1,4		
		2023	0,5	1,3		
		2024	0,8	1,2		
		2025	0,6	1,2		
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners				CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners
		2021	0,6	1,8		
		2022	0,3	2,3		
		2023	0,7	2,5		
		2024	0,3	2,2		
		2025	0,5	2,1		

Algemeen bestuur en Bedrijfsvoering

Indicator	Eenheid	Periode	Berkelland	Nederland	Bron	Beschrijving
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000				CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2021	273	290		
		2022	298	317		
		2023	357	368		
		2024	370	379		
		2025	385	398		
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€				COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2022	689	823		
		2023	846	860		
		2024	897	925		
		2025	927	957		

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€		COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
		2021	867	810
		2022	851	905
		2023	967	942
		2024	1.022	1.004
		2025	1.061	1.050
Formatie	Fte per 1.000 inwoners			Eigen begroting
		2021	7,9	
		2022	8,3	
		2023	8,1	
		2024	8,3	
		2025	9,8	
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners			Eigen begroting
		2021	7,2	
		2022	7,6	
		2023	7,3	
		2024	7,7	
		2025		
Apparaatskosten	Kosten per inwoner			Eigen begroting
		2021	705,78	
		2022	1.053,93	
		2023	978,02	
		2024	1.103,51	
		2025	923,12	
		2026	899,98	
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen			Eigen begroting
		2021	15,00	
		2022	3,00	
		2023	17,76	
		2024	14,13	
		2025	9,06	
		2026	3,62	
Overhead	% van totale lasten			Eigen begroting
		2021	11,85	
		2022	14,29	
		2023	-12,46	
		2024	-12,68	
		2025	-12,75	
		2026	-13,84	

